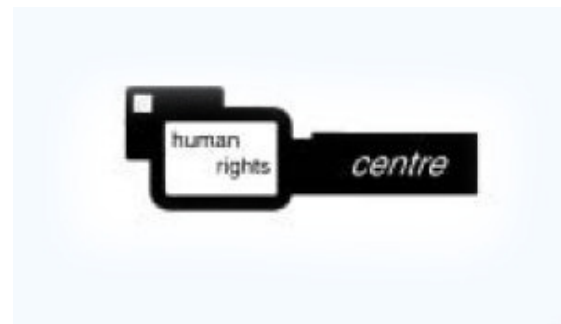
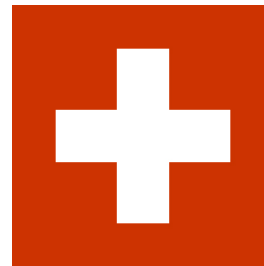

ต่อต้านการทรมาน

คู่มือสำหรับผู้พิพากษาและอัยการ

คอนอร์ โฟเลย์

พิมพ์ครั้งแรกที่สหราชอาณาจักร 2003

เจ้าของลิขสิทธิ์ : ศูนย์สิทธิมนุษยชน มหาวิทยาลัยเอสเส็ก

© Human Rights Centre, University of Essex,

Wivenhoe Park, Colchester, CO4 3SQ

telephone: 00 44 1206 872 558 fax: 00 44 1206 873 428

url: http://www2.essex.ac.uk/human_rights_centre

http://www2.sx.ac.uk/human_rights_centre

คู่มือเล่มนี้สงวนลิขสิทธิ์ แต่สามารถทำการผลิตซ้ำเพื่อการฝึกอบรม การศึกษาและการใช้เป็นเอกสารอ้างอิง หากมีค่าใช้จ่ายวัตถุประสงค์ทางการค้าและการแสวงหากำไร โดยให้แสดงข้อความว่านำมาจาก ศูนย์สิทธิมนุษยชน มหาวิทยาลัยเอสเส็ก ISBN: 1-874635-40-4

หนังสือเล่มอื่นในชุดนี้

คู่มือ การรายงานการทรมาน The Torture Reporting Handbook, ISBN 1-874635-28-5

<http://www.essex.ac.uk/torturehandbook/>

การรายงาน การสังหารที่ถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน Reporting Killings as Human Rights Violations, ISBN 1-874635-37-4,

<http://www.essex.ac.uk/reportingkillingshandbook/>

คำปรารภ

แม้จะมีข้อห้ามอย่างเด็ดขาดภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ และตามกฎหมายภายในของรัฐส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นไปตามเขตอำนาจรัฐ แต่การทรมานก็ยังมิได้อยู่ และแม้ว่าจะมีการประณามอย่างกว้างขวาง แต่การกระทำทรมานที่ไม่เปิดเผย ก็ยังคงมีอยู่ในหลายประเทศทั่วโลก อันที่จริง การทรมานเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการกระทำผิด โดยเจ้าหน้าที่รัฐผู้มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการยึดถือและบังคับใช้กฎหมาย

ผู้พิพากษาและอัยการมีบทบาทอย่างสำคัญในการยุติการทรมาน ประการแรก พวกเขาเป็นหัวใจสำคัญของการดำรงไว้ซึ่งหลักนิติธรรม ไม่มีสิ่งใดที่จกักร่อนหลักนิติธรรมได้มากไปกว่า การที่เจ้าหน้าที่รัฐไม่รักษากฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการก่ออาชญากรรมโดยเจ้าหน้าที่รัฐเอง ประการที่สอง เมื่อรัฐได้เข้าไปเกี่ยวข้อง หรือล้มเหลวกับการป้องกันการทรมาน นั้นย่อมเป็นการละเมิดพันธกรณีต่างๆ ตามกฎหมายระหว่างประเทศ บุคคลผู้รับผิดชอบต่อการบริหารการงานยุติธรรมจำเป็นต้องระวังระไวกับบทบาทของพวกเขาเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ประเทศต้องตกอยู่ในฐานะของผู้ฝ่าฝืน ประการที่สาม ในกรณีที่หน่วยงานต่างๆ ของฝ่ายบริหาร และฝ่ายนิติบัญญัติอาจถูกชักจูงให้เพิกเฉยต่อหลักนิติธรรมและหลักสิทธิมนุษยชน เพื่อสนองตอบต่อแรงกดดันของสาธารณะด้วยการเพิ่มความปลอดภัยจากอาชญากรรมในระดับธรรมดา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์การก่อการร้ายข้ามชาติเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2001 ฝ่ายตุลาการจึงถูกวางบทบาทให้ทำหน้าที่ปกป้องสังคมจากกับดักของการยอมให้ใช้แผนเฉพาะหน้าระยะสั้นโดยละเลยเสถียรภาพของสถาบันรวมถึงคุณค่าพื้นฐานทางสังคมในระยะยาว

การยุติการทรมานเรียกร้องให้ผู้พิพากษาและอัยการ ใช้กฎหมายทั้งในเชิงที่เป็นเกราะและดาบ ในเชิงเกราะ คือการสนับสนุนให้เกิดความเคารพต่อมาตรการป้องกันทั้งในระดับชาติและในทางระหว่างประเทศ ด้วยการบังคับใช้กฎหมายเพื่อปกป้องบุคคลให้พ้นจากการถูกกระทำทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายลักษณะต่างๆ และกวัดแกว่งดาบ โดยการนำผู้กระทำผิดมารับโทษต่อการกระทำที่ละเมิดกฎหมาย

คู่มือนี้ได้สรุปถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้พิพากษาและอัยการในการป้องกันและสอบสวนการกระทำทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นๆ เพื่อเป็นหลักประกันที่ผู้กระทำผิดจะต้องถูกนำเข้าสู่วาระกระบวนการยุติธรรม และเหยื่อผู้เสียหายจะได้รับการเยียวยา คู่มือนี้ยังได้จัดเตรียมคำแนะนำต่อทางปฏิบัติทางปฏิบัติที่ถูกระบุว่าเป็นตัวอย่างที่ดี และขั้นตอนการดำเนินการในแต่ละระดับเพื่อยุติการทรมาน

แม้ว่าคู่มือนี้จะจัดทำขึ้นเพื่อผู้พิพากษาและอัยการ แต่คู่มือนี้ก็สามารถสนับสนุนการทำงานของทนายความที่เข้ามามีบทบาทในการพิจารณาคดีอาญา หรือบุคคลที่มุ่งต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นๆ ในฐานะตัวแทนของบุคคลที่ถูกพรากไปซึ่งเสรีภาพ ด้วยข้อมูลที่สมบูรณ์และความตื่นตัวต่อบทบาทของตน นักวิชาชีพกฎหมายย่อมสามารถมีบทบาทอย่างสำคัญในการบริหารจัดการการกระทำทรมาน คู่มือนี้จึงมุ่งหมายที่จะช่วยให้สมาชิกของนักวิชาชีพกฎหมายสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลอีกด้วย

คู่มือนี้เป็นส่วนหนึ่งของชุด คู่มือรายงานการทรมาน ที่จัดทำโดย มหาวิทยาลัยเอสเส็ก (University of Essex) โดย Camille Giffard คู่มือนี้ได้รับการสนับสนุนและเงินทุนจากสำนักงานการต่างประเทศและเครือจักรภพ ของรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักร ภายใต้กรอบการปฏิบัติงานของโครงการต่อต้านการทรมาน ที่มีการเปิดตัวโดยรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักร เมื่อปี พ.ศ.2541 ในฐานะผู้อำนวยการโครงการและศูนย์สิทธิมนุษยชน มหาวิทยาลัยเอสเซกซ์ และทุกคนที่มีส่วนร่วมในโครงการนี้ ข้าพเจ้าขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่งสำหรับการสนับสนุนในครั้งนี้

ศาสตราจารย์ Sir Nigel Rodley KBE

ศูนย์สิทธิมนุษยชน มหาวิทยาลัยเอสเส็ก, มีนาคม 2003

ผู้มีส่วนช่วยเหลือหลัก

ผู้อำนวยการโครงการ: ศาสตราจารย์ Sir Nigel Rodley KBE

ผู้เขียนและนักวิจัย: Conor Foley

ฝ่ายสนับสนุนด้านการจัดการและงานเลขานุการ: Anne Slowgrove and Heidi Wiggam

กิตติกรรมประกาศ

เราขอขอบคุณบุคคลต่อไปนี้ที่ได้สละเวลาและใช้ความอดสาหะต่อโครงการนี้ในการอ่านร่าง ให้ความเห็น และความช่วยเหลืออื่นๆ: Meghna Abraham, Clive Baldwin, David Bergman, Jean-Nicolas Beuze, Judith Bueno de Mesquita, Ian Byrne, Ralph Crawshaw, Param Cumaraswamy, Eugenio Aragão, Tina de Cruz, Jan Doerfel, Graham Dossett, Helen Duffy, Malcolm Evans, Gláucia Falsarelli, Camille Giffard, Geoff Gilbert, Lisa Gormley, Gabriela Gonzalez, Mel James, Michael Kelleff, Mark Kelly, Sam Kincaid, James Logan, Debra Long, Jeremy McBride, Daniel Machover, Greg Mayne, Fiona McKay, Lutz Oette, Grainne O'Hara, Joanna Salisbury, Ian Seiderman, Helen Shaw, Anna-Lena Svensson McCarthy, Wilder Taylor, Mark Thomson and John Wadham.

เราขอขอบคุณองค์กรต่อไปนี้: Amnesty International, Association for the Prevention of Torture, the Committee for the Administration of Justice, the Global Justice Centre Brazil, Inquest, the International Bar Association, the International Commission of Jurists, Interights, the Law Society, Liberty, the Office of the Public Prosecutor São Paulo, Redress, the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights and the Office of the United Nations High Commissioner for Refugees. เราขอขอบคุณในความเสียสละของบุคคลต่อไปนี้ที่เข้าร่วมในการสัมมนาที่จัดขึ้นโดยสำนักงานการต่างประเทศ และเครือข่ายเพื่อประชุมหารือร่างแรกๆ ของคู่มือนี้ และขอขอบคุณต่อการต้อนรับของสำนักงานการต่างประเทศ และเครือข่าย

ผู้เข้าร่วมสัมมนา: Jean-Nicolas Beuze, Param Cumaraswamy, Eugenio Aragão, Helen Duffy, Malcolm Evans, Geoff Gilbert, Lisa Gormley, Mel James, Mark Kelly, Jeremy McBride, Joanna Salisbury, Ian Seiderman, Anna-Lena Svensson McCarthy, Wilder Taylor and Mark Thomson.

ผู้รายงานการสัมมนา: Gabriela Gonzalez.

โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนเงินทุนโดยสำนักงานการต่างประเทศและเครือข่าย เราขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งต่อ David Geer and Alisdair Walker แห่งสำนักงานการต่างประเทศและเครือข่าย, แผนกนโยบาย สิทธิมนุษยชน สำหรับพันธสัญญาและการสนับสนุนต่อโครงการนี้

สารบัญ

หน้า

i คำปรารภ

iii กิตติกรรมประกาศ

ix คำอธิบายศัพท์

1 คำนำ

1 คู่มือนี้สำหรับใคร

3 คู่มือนี้ใช้อย่างไร

5 **1: ข้อห้ามต่อการกระทำทารุณในกฎหมายระหว่างประเทศ**

8 ข้อห้ามทั่วไป

12 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย
ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี 1984

13 มาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

14 นิยามตามกฎหมาย

16 กลไกตรวจตราระหว่างประเทศและกระบวนการร้องเรียน

16 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

17 คณะกรรมการต่อต้านการทรมาน

17 กลไกระดับภูมิภาค

18 กลไกสอดส่องตรวจตราอื่นๆ

19 ผู้รายงานพิเศษสหประชาชาติว่าด้วยการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย
ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี

19 ศาลอาญาระหว่างประเทศและศาลเฉพาะกิจ

20 คณะกรรมการกาชาดสากล (ICRC)

23 **2: มาตรการป้องกันการทรมานผู้ที่สูญเสียดังกล่าว**

- 26 การแจ้งให้ประชาชนทราบถึงสิทธิของพวกเขา
- 27 การใช้สถานที่คุมขังที่มีการรับรองอย่างเป็นทางการและการจัดทำและเก็บรักษาบันทึกอย่างมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการคุมขัง
- 29 การหลีกเลี่ยงการคุมขังที่ห้ามการติดต่อกับโลกภายนอก
- 30 สภาพการคุมขังที่เหมาะสมแก่ความเป็นมนุษย์
- 34 ขอบเขตของการสอบสวน
- 35 การถึงทนายความและการเคารพการปฏิบัติหน้าที่ของทนายความ
- 37 การเข้าถึงแพทย์
- 38 สิทธิการคัดค้านการคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- 42 มาตรการป้องกันสำหรับผู้ถูกคุมขังกลุ่มต่างๆ เป็นพิเศษ
- 42 ผู้หญิงที่ถูกคุมขัง
- 43 เยาวชนที่ถูกคุมขัง
- 43 ผู้มีปัญหาสุขภาพจิต

47 **3: บทบาทของผู้พิพากษาและอัยการในการคุ้มครองผู้ถูกคุมขังและผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดทางอาญาจากการถูกทรมาน**

- 50 บทบาทของผู้พิพากษา
- 51 บทบาทของอัยการ
- 51 การคุ้มครองความปลอดภัยระหว่างถูกคุมขัง
- 53 การสอบสวน
- 55 การตรวจตราโดยอิสระ
- 57 สภาพความเป็นอยู่ในที่คุมขัง
- 59 การปรากฏตัวต่อหน้าพนักงานฝ่ายตุลาการ
- 60 ความช่วยเหลือทางกฎหมาย
- 61 การรับฟังพยานหลักฐาน
- 62 การตรวจสอบพยานบุคคล
- 64 หน้าที่ในการป้องกันคดีที่มีการขับให้ออกจากประเทศ

67 **4: การดำเนินการสอบสวนและไต่สวนการกระทำต่างๆ อันเป็นการทรมาน**

- 72 การตอบสนองต่อข้อกล่าวหาต่างๆ เรื่องการทรมาน
- 72 หลักการว่าด้วยการสอบสวน
- 78 การดำเนินการสัมภาษณ์
- 80 การสัมภาษณ์บุคคลที่ถูกอ้างว่าเป็นเหยื่อของการกระทำทรมาน
- 83 การสัมภาษณ์บุคคลที่ถูกอ้างว่าเป็นเหยื่อของการทารุณกรรมทางเพศ
- 84 การสัมภาษณ์เด็กและเยาวชน
- 85 การชี้ตัวพยานบุคคลอื่นๆ
- 86 ประเด็นการคุ้มครองพยาน

91 **5: การดำเนินการตามกฎหมายกับผู้ต้องสงสัยว่ากระทำการทรมาน และการชดเชยผู้ตกเป็นเหยื่อของการทรมานให้ได้รับการเยียวยา**

- 93 การทรมานในฐานะที่เป็นความผิดทางอาญา
- 94 ความผิดทางอาญารฐานกระทำการทรมาน หรือการปฏิบัติที่โหดร้ายรูปแบบอื่นๆ
- 95 การทราบถึงตัวผู้กระทำผิดและการดำเนินการตามกฎหมาย
- 99 พันธกรณีของรัฐในการดำเนินการทางกฎหมาย
- 100 การพิจารณาคดีที่เป็นธรรม
- 100 ความคุ้มกัน การนิรโทษกรรมและอายุความ
- 103 การลงโทษ
- 103 การชดเชย เยียวยา

คำอธิบายความหมายของศัพท์ต่างๆ ที่ใช้ในคู่มือเล่มนี้

Allegation (of torture)	การกล่าวหา (ไม่ว่าจะมีการพิสูจน์แล้วหรือไม่) ว่ามีการทรมานเกิดขึ้น
Amicus curiae brief	การยื่นเรื่องในระหว่างกระบวนการพิจารณาโดยฝ่ายที่ไม่ใช่คู่กรณีต่อองค์กรที่ทำหน้าที่อย่างศาล เพื่อเสนอประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณานั้น
Applicant	บุคคลที่ทำคำร้องภายใต้กระบวนการร้องเรียนส่วนบุคคล
Application	จดหมายหรือเอกสารรูปแบบอื่นที่นำเสนอให้องค์กรที่ทำหน้าที่พิจารณาแบบศาลเพื่อให้พิจารณารณีร้องเรียนภายใต้กระบวนการร้องเรียนส่วนบุคคล
Arrest	การกระทำการจับกุมบุคคลที่ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดตามกฎหมายหรือโดยกระทำผิดต่อเจ้าหน้าที่
Asylum	การแสวงหาที่ลี้ภัยของปัจเจกบุคคลที่ไม่ต้องการกลับไปยังประเทศของตน เนื่องจากอาจต้องเผชิญกับความเสี่ยงภัย และหากได้รับอนุญาต ย่อมหมายถึงการได้รับอนุญาตให้พักอาศัยอยู่ในอีกประเทศที่ไม่ใช่ประเทศของตน โดยอาจเป็นการชั่วคราวหรือถาวร
Communication	จดหมายหรือรูปแบบอื่นของการส่งผ่านสารสนเทศไปยังหน่วยงานระหว่างประเทศ โดยปกติมักใช้ภายในระบบสหประชาชาติที่อ้างถึงคำร้องเรียนภายใต้กระบวนการร้องเรียนของปัจเจกบุคคล บุคคลที่ทำหน้าที่เขียนเอกสารการสื่อสารบ่อยครั้งคือผู้ที่มีหน้าที่ในการเขียนรายงานเรื่องที่ร้องเรียน
Complainant	บุคคลผู้ทำเรื่องร้องเรียนภายใต้กระบวนการร้องเรียนโดยปัจเจกบุคคล
Corroboration	พยานหลักฐานที่ได้รับการสนับสนุนหรือยืนยันข้อเท็จจริงของข้อกล่าวหา
Court judgment	คำตัดสินที่มีผลผูกพันทางกฎหมายซึ่งศาลได้แสดงออกเป็นข้อสรุปในคดี
Criminal charge	เอกสารอย่างเป็นทางการที่ยื่นต่อปัจเจกบุคคลโดยเจ้าพนักงานที่มีอำนาจ ในเรื่อง que บุคคลนั้นตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา
Crimes against humanity	อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ คือ การกระทำที่ร้ายแรง เช่น การทรมาน การกระทำที่เป็นส่วนหนึ่งของการกระทำอย่างกว้างขวางและเป็นระบบต่อประชากรพลเรือน ไม่ว่าพลเรือนนั้นจะเป็นสาเหตุของความขัดแย้ง โดยใช้กำลังอาวุธหรือไม่ก็ตาม
Declaration	มติที่ออกมาในรูปแบบอย่างเป็นทางการ ซึ่งมักใช้กับมติของสมัชชาสหประชาชาติ ที่ไม่มีผลผูกพันอย่างกฎหมายแต่ได้สร้างมาตรฐานให้แก่อรัฐให้ต้องเคารพ (ปฏิญญา)

Deportation	การขับไล่ออกจากประเทศ - การเนรเทศ
Derogate	การระงับไว้ชั่วคราวหรือการจำกัด
Detention	การกีดกันบุคคลมิให้ได้รับเสรีภาพส่วนบุคคล การพรากไปซึ่งเสรีภาพของบุคคล ไม่รวมถึงกรณีของการลงโทษบุคคลที่ได้กระทำความผิด
Domestic law or legal system	กฎหมายภายในของประเทศหรือระบบกฎหมาย กฎหรือระบบเกี่ยวกับกฎหมายซึ่งเป็นเรื่องโดยเฉพาะของแต่ละประเทศ
Enforcement (of obligation)	การบังคับตามพันธกรณีเพื่อสร้างความมั่นใจว่าจะได้รับการเคารพ
Enter into force (of a treaty)	ช่วงเวลาพันธกรณีของสนธิสัญญาเริ่มใช้กับรัฐภาคี หรือวันที่สนธิสัญญามีผลบังคับใช้
Fact-finding	การดำเนินการสอบสวนเพื่อค้นหาข้อเท็จจริง
Gross violation of human rights	การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรงและมีลักษณะเฉพาะ เช่น การกระทำทรมานหรือการวิสามัญฆาตกรรม
Implementation (Of Obligation)	การนำพันธกรณีไปปฏิบัติ หรือทำให้ได้รับการเคารพ หรือการกำหนดให้มีมาตรการเพื่อให้บรรลุผล
Impunity	การละเว้นการลงโทษต่อการกระทำที่ผิดกฎหมายหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา - คนผิดลอยนวล
Incommunicado detention	การถูกกักขังโดยเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ โดยไม่ได้รับอนุญาตให้ติดต่อกับโลกภายนอก
Individual complaint	เรื่องร้องเรียนอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับชุดของข้อเท็จจริงเฉพาะที่กระทบต่อปัจเจกบุคคลหรือปัจเจกบุคคลหลายคน
Instrument	กลไกในระบบสหประชาชาติประเภทหนึ่งซึ่งอ้างถึงเอกสารกฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะมียกเว้นบังคับตามกฎหมายหรือไม่
Inter-governmental body	หน่วยหรือองค์กรหนึ่งประกอบด้วยผู้แทนของรัฐบาลที่มากกว่าหนึ่งประเทศ - องค์กรกึ่งรัฐบาล
Judicial procedure	กระบวนการพิจารณาขององค์กรที่ทำหน้าที่ศาล
Jurisdiction (of a state)	พื้นที่หรือบุคคลที่รัฐหนึ่งมีเขตอำนาจเหนือ - เขตอำนาจรัฐ
Jurisdiction (of a judicial body)	เรื่องหรือกรณีที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจศาลหรือองค์กรกึ่งตุลาการ ซึ่งทำให้องค์กรเหล่านั้นมีอำนาจตรวจสอบได้
Leave	การอนุญาต
Legally - binding	เมื่อสิ่งหนึ่งมีผลผูกพันตามกฎหมายในรัฐหนึ่ง ความหมายคือรัฐนั้นมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามข้อผูกพันนั้น และอาจหมายถึงผลที่จะตามมา หากไม่ได้ปฏิบัติตาม
Litigation	กระบวนการนำเรื่องไปสู่ศาล หรือการดำเนินคดีในศาล
Lodging a complaint	การลงทะเบียนเรื่องร้องเรียน

Mandate	อำนาจหน้าที่ของกลไก หรือการตราเอกสารที่อธิบายว่ากลไกนั้นมีอำนาจหน้าที่อย่างไรบ้าง
Merits	ช่วงของกระบวนการวิธีพิจารณาเรื่องร้องเรียนของปัจเจกบุคคลโดยศาลหรือองค์กรที่ใช้อำนาจกึ่งตุลาการซึ่งได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงของคดีและตัดสินว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้น
Monitoring	การค้นหาและการรับสารสนเทศเพื่อมุ่งหมายรายงานถึงเหตุการณ์หรือสถานการณ์ - การสอดส่องตรวจตรา
Non-governmental actors	เอกชนหรือกลุ่มบุคคลที่ดำเนินการโดยอำนาจที่เป็นอิสระ
Observations	ความเห็น การประเมิน
Perpetrator	บุคคลผู้กระทำความผิด
Petition	คำร้องเพื่อขอให้มีการดำเนินการ เช่น ร้องขอให้ดำเนินการสอบสวน
Provisional measures	มาตรการชั่วคราวซึ่งอาจได้รับการร้องขอโดยองค์กรตุลาการหรือกึ่งตุลาการ ก่อนที่จะมีคำวินิจฉัยแห่งคดี เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายที่อาจเยียวมาได้
Quasi-judicial procedure	การพิจารณาขององค์กรซึ่งทำหน้าที่พิจารณาคดีเช่นเดียวกับองค์กรตุลาการ แต่องค์กรดังกล่าวไม่มีองค์ประกอบของผู้พิพากษาและคำวินิจฉัยไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย
Ratification	กระบวนการเข้าเป็นภาคีสันติสัญญาของรัฐ
Recommendation	ข้อเสนอแนะให้ดำเนินการ ซึ่งไม่มีผลบังคับตามกฎหมาย
Reparation	มาตรการเยียวยาความเสียหายจากการละเมิด เช่น การชดเชยความเสียหาย
Reservation	ในช่วงเวลาที่รัฐเข้าผูกพันในสนธิสัญญา รัฐสามารถกำหนดให้มีข้อสงวน: คำแถลงที่แสดงถึงเจตนาที่จะปรับเปลี่ยนข้อผูกพันตามสนธิสัญญาในบางกรณี
Resolution	มติที่เป็นทางการขององค์กรระหว่างประเทศ มักเป็นการรับรองโดยการลงคะแนนเสียง เป็นเพียงข้อเสนอแนะ จึงไม่มีผลผูกพันตามกฎหมาย
Rules of procedure	รายละเอียดของระเบียบซึ่งองค์กรที่ทำหน้าที่ตุลาการหรือองค์กรกึ่งตุลาการได้รับรอง และกำหนดให้เป็นแนวทางของการดำเนินการ
Sanction	บทลงโทษ ต่อรัฐที่ล้มเหลวต่อการเคารพพันธกรณีตามกฎหมาย
State responsibility	ความรับผิดชอบของรัฐภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ
State Party (to a treaty)	รัฐที่เข้าผูกพันตนต่อสนธิสัญญา (รัฐภาคี)
Supervisory body	องค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อตรวจตราหรือให้คำแนะนำแก่รัฐภาคีในการปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้สนธิสัญญา

Transmission (of an allegation)	การส่งผ่านข้อกล่าวหา เช่น การส่งผ่านข้อหาไปยังรัฐที่เกี่ยวข้อง
Treaty	เอกสารกฎหมายระหว่างประเทศที่กำหนดถึงพันธกรณีทางกฎหมายของรัฐภาคี (สนธิสัญญา)
Treaty article	นิยามที่ใช้เพื่ออ้างอิงถึงแต่ละบทบัญญัติแห่งสนธิสัญญา
Treaty body	องค์กรที่ตั้งขึ้นโดยสนธิสัญญา
Violation (of obligations)	ความล้มเหลวของรัฐในการเคารพต่อพันธกรณีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ
War Crimes	อาชญากรรมสงคราม คือ การฝ่าฝืนอนุสัญญาเจนีวา 1949 หมายถึง การกระทำภายใต้ความหมายของความขัดแย้งโดยใช้กำลังอาวุธต่อบุคคลหรือทรัพย์สิน ซึ่งได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญา รวมถึงการละเมิดทางอาญาความรุนแรงที่เป็นอาชญากรรมอื่นภายใต้กฎแห่งสงคราม

บทนำ

คู่มือเล่มนี้สำหรับใคร

0.1 คู่มือเล่มนี้เขียนขึ้นเพื่อให้เป็นเอกสารอ้างอิงสำหรับผู้พิพากษาและอัยการทั่วโลกเพื่อใช้ในการช่วยเหลือในการป้องกันและสอบสวนการกระทำทรมาน โดยอาศัยมาตรฐานระหว่างประเทศ คู่มือนี้ประกอบด้วยรายการตรวจสอบ (Check List) ของข้อพึงปฏิบัติและคำแนะนำซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในระบกกฏหมายใดก็ได้ เนื่องจากระบบกฎหมาย กฎเกณฑ์ว่าด้วยพยานหลักฐานและกระบวนการพิจารณา คดีที่แตกต่างกันในประเทศต่างๆ จึงเป็นไปได้ที่จะผลิตหนังสือที่มีรายละเอียดที่สามารถอ้างอิงกฎหมายที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถนำไปใช้อย่างเป็นสากลได้กับเขตอำนาจศาลทุกแห่ง คู่มือนี้จึงมีความมุ่งหมายในอันที่จะจัดหาแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้พิพากษาและอัยการซึ่งจะต้องมีการตัดสินใจในหลายๆ คดีอาจมีผลโดยตรงต่อปัญหาการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นซึ่งเป็นสิ่งต้องห้ามไม่ให้กระทำ

0.2 การทรมานเป็นข้อห้ามเด็ดขาดภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศและไม่อาจอ้างเหตุผลใดๆ เพื่อให้การกระทำทรมานเป็นสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรมได้ไม่ว่าในสถานการณ์ใด สหประชาชาติ (UN) ได้ประกาศการทรมานว่าเป็นการกระทำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อความมุ่งหมายของกฎบัตรสหประชาชาติ และเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่ได้ประกาศไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน การทรมานยังเป็นข้อห้ามในระบกกฏหมายภายในประเทศส่วนใหญ่ในโลกด้วย แม้ว่ากฎหมายภายในของบางประเทศจะไม่ได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะว่าการทรมานเป็นความผิดทางอาญา แต่ก็มีกฎหมายอื่นที่ทำให้ผู้กระทำทรมานต้องรับผิดชอบ แต่ถึงกระนั้นการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายก็ยังคงเป็นสิ่งที่กระทำกันอย่างกว้างขวางทั่วโลก

0.3 การป้องกันการทรมานและรูปแบบต่างๆ ของการปฏิบัติที่เลวร้าย ก่อนอื่นจะต้องเกิดจากเจตจำนงทางการเมืองและเจตจำนงทางวิชาชีพและความรับผิดชอบที่จะยุติการทรมาน รวมทั้งเป็นหน้าที่รับผิดชอบของผู้มีอำนาจในสังคมทุกคน ผู้พิพากษาและอัยการซึ่งมีบทบาทในการเป็นผู้ยึดถือปฏิบัติตามหลักนิติธรรมมีความรับผิดชอบเป็นการเฉพาะในการป้องกันการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้าย ด้วยการดำเนินการสอบสวนเรื่องดังกล่าวอย่างทันทีและอย่างมีประสิทธิภาพ ดำเนินคดีตามกฎหมายเพื่อลงโทษผู้กระทำผิดและเยียวยาผู้ตกเป็นเหยื่อของการทรมาน การป้องกันและสอบสวนการกระทำที่มีการกล่าวหาว่าเป็นการทรมานเป็นปัญหาที่หนักหน่วงสำหรับผู้พิพากษาและอัยการ และเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ อำนวยความยุติธรรมเพราะเหตุที่ว่าอาชญากรรมการทรมานนั้นกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งตามปกติเป็นบุคคลที่มีหน้าที่ต้องยึดถือและบังคับใช้กฎหมาย แต่กลับเป็นผู้กระทำผิดเสียเอง นี่เป็นการทำให้เกิดความยุ่งยากมากขึ้นกว่าการจัดการกับปัญหาอาชญากรรมอื่น อย่างไรก็ตามผู้พิพากษาและอัยการก็ต้องมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องทำให้สังคมมั่นใจว่าความเชื่อตรงต่อวิชาชีพและความยุติธรรมที่ผู้พิพากษาและอัยการต้องยึดถือ นั้น จะไม่มีการประนีประนอม และยอมทนต่อการกระทำทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายในรูปแบบต่างๆ ให้ดำรงอยู่อีกต่อไป

0.4 การพิจารณารายละเอียดในการต่อต้านการทรมานในคู่มือนี้ มีความสำคัญโดยเฉพาะต่อเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต้องประณามและคัดค้านอย่างเปิดเผยเมื่อใดก็ตามที่มีการทรมานทุกรูปแบบที่เกิดขึ้น เจ้าหน้าที่เหล่านั้นต้องทำให้ปรากฏชัดเจนว่าผู้รับผิดชอบในการกระทำทรมานและผู้รับผิดชอบดูแลสถานที่คุมขังที่มีการทรมานนั้น จะต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัวต่อการใช้อำนาจโดยมิชอบนั้น

0.5 การทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นอาจเกิดขึ้นในสถานที่ใดก็ได้ ประชาชนทุกคนล้วนตกอยู่ในความเสี่ยงเมื่อต้องสูญเสียอิสรภาพของตน ถูกควบคุมตัวไว้ก่อนการพิจารณาคดี หรือเมื่อถูกสอบสวนโดยเจ้าหน้าที่ และยิ่งมีความเสี่ยงต่อการถูกทรมานอย่างมากในช่วงแรกของการถูกจับกุมและเมื่อถูกคุมขัง ก่อนที่จะสามารถพบและปรึกษากับทนายความ หรือถูกส่งตัวมายังศาล โดยเฉพาะผู้ที่ถูกคุมขังโดยห้ามติดต่อกับโลกภายนอก เป็นผู้ตกอยู่ในความเสี่ยงที่สุดที่จะถูกทรมาน

0.6 ผู้พิพากษาและอัยการมีความรับผิดชอบที่จะต้องประกันว่าตัวเองจะไม่มีส่วนร่วมอย่างใดอย่างหนึ่งในการทรมานในการปฏิบัติหน้าที่ จะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจหรือจะโดยประการอื่นใดก็ตาม ในระบบกฎหมายของบางประเทศ อัยการมีหน้าที่โดยตรงในการสอบสวน ซึ่งอาจจะมีการใช้วิธีการข่มขู่ บีบบังคับให้มีการรับสารภาพหรือให้ได้รับข้อมูลสารสนเทศจากผู้ที่ถูกสอบปากคำ ในบางสถานการณ์อัยการอาจพึ่งพาข้อมูลสารสนเทศหรือคำรับสารภาพที่ได้มาโดยการบีบบังคับในขณะที่ทำการสอบสวน ซึ่งหากตนเองไม่มีความพอใจยานหลักฐานที่ได้โดยวิธีการที่ไม่ชอบกฎหมายเหล่านั้นก็จะไม่เกิดขึ้น

0.7 บางครั้งผู้พิพากษาและอัยการละเลยไม่ดำเนินการให้มีความมั่นใจว่า กฎหมายและวิธีพิจารณาคดีที่ออกแบบมาเพื่อปกป้องประชาชนจากการถูกคุมขัง และป้องกันการกระทำทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายต่างๆ ได้รับการยึดถือปฏิบัติ บางครั้งผู้พิพากษาและอัยการไม่ดำเนินการให้บุคคลที่ให้การหรือให้คำรับสารภาพกระทำต่อหน้าต่อหน้าตน ไม่สำรวจร่องรอยบาดเจ็บตามร่างกายหรือความทุกข์ทรมานทางจิตใจของผู้ถูกคุมขังซึ่งถูกนำตัวมาอยู่ต่อหน้าตน หรือยังขึ้นส่งตัวผู้ถูกคุมขังกลับไปยังสถานที่คุมขังที่อยู่ในความดูแลของเจ้าพนักงานที่น่าเชื่อได้ว่าผู้ถูกคุมขังจะได้รับความเดือดร้อนจากการปฏิบัติที่เลวร้าย ไม่นำพาต่อสิ่งบอกเหตุที่ชี้ให้เห็นว่าบุคคลได้ถูกกระทำทารุณอย่างเลวร้ายมาแล้ว แม้ว่าจะไม่มีการร้องเรียนในเรื่องนั้นก็ ตาม การละเลยไม่ดำเนินการอย่างจริงจังและอย่างได้ผลต่อกรณีที่มีการร้องเรียนว่ามีการปฏิบัติที่เลวร้ายไม่ดำเนินการสอบสวนข้อกล่าวหาที่ว่ามีการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายเพื่อนำผู้กระทำผิดมารับโทษตามกฎหมาย และไม่ตรวจสอบสถานที่คุมขังตามอำนาจหน้าที่ที่ตนมีอยู่เป็นต้น

0.8 ในทางตรงกันข้ามผู้พิพากษาและอัยการอาจใช้อำนาจของตนเพื่อป้องกันและสอบสวนการกระทำทรมาน โดยการสั่งให้นำตัวผู้ต้องสงสัยว่าจะตกเป็นเหยื่อมาพบหน้าในโอกาสแรกที่สามารถกระทำได้ เพื่อตรวจสอบว่าผู้นั้นได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสมหรือไม่ เมื่อผู้พิพากษาและอัยการได้พิจารณาข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการกระทำทรมานอย่างรอบคอบจากพยานหลักฐานแล้ว ก็อาจใช้ดุลพินิจในการดำเนินการไปในทางที่ทำให้เจ้าหน้าที่ที่ใช้บังคับกฎหมาย หรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบสถานที่คุมขัง ไม่ใช่ หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้วิธีการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายได้อีกต่อไป ผู้พิพากษาและอัยการระแวงระวังอยู่ตลอดเวลาว่าศาลหรือคณะสอบสวนที่อยู่ในความดูแลของตนอาจยังไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานสูงสุดต่อการป้องกันไม่ให้เกิดการทรมาน

0.9 ในขณะที่กฎหมายระหว่างประเทศได้กำหนดให้เพียงมาตรฐานขั้นต่ำเท่านั้น ก็ยังมีตัวอย่างที่แตกต่างกันไปมากมาย ประเทศที่สามารถพัฒนามาตรฐานไปสู่การปฏิบัติที่ดี กรณีศึกษาที่ได้บรรจุอยู่ในคู่มือนี้ เป็นเพียงตัวอย่างของกรณีโดยย่อที่ได้จากที่ต่างๆ ทั่วโลก ที่มุ่งหมายแสดงให้เห็นเป็นตัวอย่างว่า ผู้พิพากษาและอัยการทำอะไรในความพยายามต่อต้านการทรมานภายในเขตอำนาจประเทศของตน

จะใช้คู่มือเล่มนี้อย่างไร

0.10 ในบทที่หนึ่งของคู่มือนี้ได้จัดหมวดหมู่โดยย่อให้เห็นการห้ามทรมานในกฎหมายระหว่างประเทศและพันธกรณีของรัฐที่ต้องปฏิบัติตาม นอกจากนี้ยังกล่าวถึงกลไกกำกับดูแลระหว่างประเทศบางส่วนมีอยู่ บทที่สองให้ภาพรวมของการป้องกันที่มีอยู่เพื่อไม่ให้ประชาชนที่สูญเสียอิสรภาพต้องถูกทรมานหรือได้รับการปฏิบัติที่เลวร้ายแบบอื่น และยังได้รวบรวมทั้งสนธิสัญญาและมาตรฐานที่ไม่ใช่สนธิสัญญาและตราสารอื่นๆ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับสากลเข้าไว้ด้วย พร้อมทั้งมีคำพิพากษาในคดีตัวอย่างและรายงานการตรวจสอบขององค์กรและสถาบันระหว่างประเทศ ทั้งนี้จึงมีแหล่งที่มาของกฎหมายที่สามารถให้เป็นข้อมูลแก่ผู้พิพากษาและอัยการของประเทศต่างๆ ได้

0.11 บทที่สามอธิบายบทบาทของผู้พิพากษาและอัยการในการสร้างความเชื่อมั่นว่ามาตรฐานเหล่านี้สามารถยึดถือเพื่อนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งรวมถึงรายการตรวจสอบของการป้องกันภัยสำหรับผู้สูญเสียอิสรภาพ และคำแนะนำในการดำเนินการตรวจสอบสถานที่คุมขัง นอกจากนี้ยังได้พิจารณาบทบาทของผู้พิพากษาและอัยการในกรณีที่มีการกล่าวหาพยานในการไต่สวนคดีอาญาว่าได้รับการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่น หน้าที่ในทางส่งเสริมการป้องกันบุคคลที่อาจตกอยู่ในความเสี่ยงว่าจะได้รับการทรมานในประเทศอื่น ภายใต้บริบทของการเนรเทศหรือกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนหรือการแสวงหาที่ลี้ภัยก็ได้รับการบรรจุไว้ในคู่มือนี้โดยย่อด้วย

0.12 บทที่สี่ให้ภาพรวมว่าผู้ที่รับผิดชอบในการสอบสวนกรณีกล่าวหาว่ามีการกระทำทรมานจะดำเนินการอย่างไร รวมทั้งการรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการทรมาน ซึ่งจะเป็นการถกเถียงกันว่าใครควรเป็นผู้มีบทบาทในการสอบสวนและหลักการทั่วไปในการดำเนินการเหล่านั้น นอกจากนี้ยังมีการจัดให้คำแนะนำในการสัมภาษณ์ผู้เป็นเหยื่อ พยาน และผู้ต้องสงสัย และการคุ้มครองพยานในระหว่างการสอบสวนและการไต่สวนผู้ต้องสงสัยว่าจะเป็นผู้กระทำทรมาน

0.13 บทที่ห้าเกี่ยวกับการลงโทษผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่น โดยนำเสนอนิยามทางกฎหมายของการทรมานและอาชญากรรมอื่นต่อการปฏิบัติที่เลวร้ายว่าใครควรเป็นผู้กระทำผิดในอาชญากรรมเช่นนี้และผู้กระทำผิดจะถูกระบุตัวและถูกดำเนินคดีตามกฎหมายได้อย่างไร ประเด็นที่ว่าด้วยเขตอำนาจศาลของศาล การนิรโทษกรรม การลงโทษ และการเยียวยา ก็อธิบายไว้โดยย่อในบทนี้

1 ข้อห้ามต่อการกระทำทรมาณใน กฎหมายระหว่างประเทศ

ข้อห้ามทั่วไป

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย
ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี 1984

มาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

นิยามตามกฎหมาย

กลไกตรวจตราระหว่างประเทศและกระบวนการร้องเรียน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการต่อต้านการทรมาน

กลไกระดับภูมิภาค

กลไกสอดส่องตรวจตราอื่นๆ

ผู้รายงานพิเศษสหประชาชาติว่าด้วยการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย
ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี

ศาลอาญาระหว่างประเทศและศาลเฉพาะกิจ

คณะกรรมการกาชาดสากล (ICRC)

1 ข้อห้ามต่อการกระทำทรमानใน กฎหมายระหว่างประเทศ

1.1 บทนี้ขอกล่าวถึงข้อห้ามต่อการทรमानในกฎหมายระหว่างประเทศโดยย่อ และพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศที่รัฐต้องปฏิบัติตามเนื่องจากข้อห้ามดังกล่าว และจะอธิบายถึงองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจตราที่ได้รับ การจัดตั้งขึ้นเพื่อสอดส่องให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามพันธกรณีด้วย การปฏิบัติตามพันธกรณีขององค์กรเหล่านี้ สามารถเป็นข้อมูลแก่ผู้พิพากษาและอัยการเกี่ยวกับขอบเขตของมาตรฐานระหว่างประเทศเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ใน ระดับชาติได้

1.2 ประชาคมระหว่างประเทศได้พัฒนามาตรฐานเพื่อการป้องกันประชาชนจากการถูกรทรमानซึ่งได้นำไปใช้ใน ระบบกฎหมายต่างๆ ในโลกได้ มาตรฐานเหล่านี้ได้คำนึงถึงความหลากหลายของระบบกฎหมายที่มีอยู่ จึงได้ กำหนดเป็นหลักเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำเพื่อให้แน่ใจว่า สามารถนำไปใช้ได้ในทุกระบบกฎหมาย ผู้พิพากษาและ อัยการมีความรับผิดชอบที่จะนำมาตรฐานเหล่านี้ไปใช้ภายใต้กรอบของระบบกฎหมายของตน แม้ว่าประเทศของ ตนไม่ได้เข้าเป็นภาคีสัญญาต่อต้านการทรमानก็ตาม เพราะการห้ามทรमानเป็นหน้าที่ขั้นพื้นฐาน ซึ่งรัฐบาล ของประเทศใดๆ ไม่ว่าจะเป็ภาคีสันธิสัญญาระหว่างประเทศหรือไม่ก็ตาม มีพันธกรณีต้องปฏิบัติตามหลักทั่วไป ของกฎหมายระหว่างประเทศอยู่แล้ว¹

1.3 ในหลายประเทศนั้น ศาลได้รับการคาดหวังว่าจะเป็นผู้นำสนธิสัญญาที่รัฐบาลประเทศของตนได้เข้าเป็น ภาคีไปปรับใช้ หรือนำหลักการทั่วไปของกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ (กฎหมายจารีตประเพณี) หรือนำ ทั้งสองอย่างไปปรับใช้ แต่สิ่งที่ล้้มเหลวก็คือความผิดพลาดในการปฏิบัติหน้าที่แบบมีอาชีพ แม้ว่าในบาง ประเทศกฎหมายระหว่างประเทศอาจไม่สามารถนำมาปรับใช้โดยศาลได้โดยตรง แต่กระบวนการยุติธรรมก็จะ ต้องไม่ทำให้รัฐตกอยู่ในฐานะที่เป็นผู้ละเมิดพันธกรณีที่รัฐมีอยู่ตามกฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้งพันธกรณีที่ ห้ามการทรमान ทั้งนี้เพราะเหตุว่าตามกฎหมายระหว่างประเทศนั้น ไม่มีรัฐใดเลยที่จะสามารถอ้างเหตุผลไว้ใน รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายภายในของตน เพื่อที่จะใช้เป็นเหตุผลในการฝ่าฝืนหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศ ได้

¹ มาตรา 38 ธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ได้จัดลำดับความตกลงที่ถือเป็นความหมายของกฎ ตามกฎหมายระหว่าง ประเทศว่า หมายถึง กติการระหว่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นให้เป็นกฎเพนธิระหว่างประเทศ ถือเป็นหลักปฏิบัติทั่วไปที่ได้รับการยอมรับ เป็นกฎหมาย พื้นฐานกฎหมายทั่วไปที่ได้รับการยอมรับในประเทศที่มีความเจริญและมีพัฒนาการในระบบการตัดสินใจเกี่ยวกับ กฎหมายและมีการสอนกฎหมายปกครองหรือกฎหมายระหว่างประเทศขั้นสูงอย่างแพร่หลาย กฎหมายระหว่างประเทศทั่วไป (กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ) ที่มีที่มาจากบรรทัดฐานทางสังคม ที่รวบรวมจากแหล่งที่มาที่กระจัดกระจาย

1.4 มาตรฐานต่างๆ ที่ปรากฏในคู่มือเล่มนี้อาจมีข้อแตกต่างกันในด้านสถานะทางกฎหมาย บางเรื่องอยู่ในสนธิสัญญาซึ่งเป็นข้อผูกพันทางกฎหมายระหว่างประเทศต่อรัฐที่ได้ลงนามและให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติ มีสนธิสัญญาจำนวนมากที่มีสาระสำคัญในการต่อต้านการทรมาน แต่ก็มีไม่น้อยที่การต่อต้านการทรมานนั้นปรากฏอยู่ในตราสารที่เป็น “กฎหมายระหว่างประเทศแบบอ่อนๆ” เช่น คำประกาศหรือปฏิญญา ข้อมติ หรือ ตัวหลักการพื้นฐาน หรือ ในรายงานของหน่วยงานและสถาบันที่ตรวจตราสอดส่องระหว่างประเทศ แม้มาตรฐานเหล่านี้ไม่มีผลผูกพันให้รัฐต้องปฏิบัติตามโดยตรง แต่มีพลังในการโน้มน้าว หรือต่อรองให้รัฐปฏิบัติตาม ซึ่งมักรับรองโดยหน่วยงาน องค์การระหว่างประเทศ เช่น สมัชชาสหประชาชาติ บางครั้งหลักการดังกล่าวได้รับการยืนยันให้มียผลผูกพันทางกฎหมายคล้ายกับเป็นหลักการทั่วไปหรือหลักกฎหมายจารีตระหว่างประเทศ และยังได้รับการบัญญัติให้มีรายละเอียดเพิ่มขึ้นถึงขั้นตอนต่างๆ ที่จำเป็นที่ต้องปฏิบัติตามเพื่อเป็นเครื่องปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทั้งหมดให้ได้รับการคุ้มครองจากการถูกรทรมาน

1.5 มีองค์การหน่วยงานสหประชาชาติจำนวนหนึ่งที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยอนุสัญญา เพื่อติดตามสอดส่องเกี่ยวกับการยึดถือปฏิบัติตามมาตรฐานระหว่างประเทศ ทั้งยังเป็นผู้จัดทำคำอธิบายตีความมาตรฐานเหล่านี้ องค์การหน่วยงานเหล่านี้ยังทำหน้าที่ในการเสนอ “ความเห็นทั่วไป” “ข้อเสนอแนะ” และตรวจสอบรายงานของรัฐภาคีและออกข้อสังเกตต่อการยึดถือปฏิบัติตามอนุสัญญาระดับต่างๆ โดยรัฐภาคี บางหน่วยงานทำหน้าที่พิจารณาข้อร้องเรียนของปัจเจกบุคคลที่ได้รับความเดือดร้อนจากการถูกละเมิด ด้วยวิธีการเช่นนี้ทำให้องค์กรหน่วยงานเหล่านี้มีอำนาจขอขบธรรมที่สามารถจัดทำการตีความข้อบทยของสนธิสัญญาและพันธกรณีของรัฐภาคีของสนธิสัญญานั้นๆ ต้องปฏิบัติตาม

1.6 สหประชาชาติยังได้จัดให้มีกลไกพิเศษขึ้นอีกจำนวนหนึ่งหนุนช่วยกีดกันจำนวนหนึ่งเพื่อตรวจสอบประเด็นข้อห่วงใยที่เกี่ยวข้องกับประชาคมระหว่างประเทศหรือสถานการณ์เฉพาะพิเศษในบางประเทศ กลไกเหล่านี้ตรวจตราสอดส่องรัฐว่ามีการเคารพสาระสำคัญของสิทธิมนุษยชนที่รัฐได้เป็นภาคีหรือไม่ โดยที่รัฐนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นภาคีสนธิสัญญาระดับใดฉบับหนึ่งเป็นการเฉพาะ โดยสามารถที่จะหยิบยกปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเรื่องใดๆ ขึ้นมาได้

ข้อห้ามทั่วไป

1.7 การห้ามทรมานนั้นพบได้ในสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนและมนุษยธรรมต่างๆ และการห้ามทรมานยังถือเป็นหลักการทั่วไปตามกฎหมายระหว่างประเทศด้วย การห้ามการทรมานได้รับการยอมรับเช่นกันว่ามีสถานะพิเศษตามหลักทั่วไปของกฎหมายระหว่างประเทศ โดยที่เรียกว่าเป็นหลักการของสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่รัฐไม่อาจละเมิด หรือปฏิเสธที่จะไม่ปฏิบัติตามได้ (jus cogens) ไม่ว่าจะอ้างผลเหตุใดก็ตาม อันถือเป็นหลักการของ

บรรทัดฐานที่ห้ามเด็ดขาด (peremptory norm) ตามหลักทั่วไปของกฎหมายระหว่างประเทศ² ซึ่งมีผลผูกพันต่อรัฐ
ทุกรัฐ แม้ว่ารัฐนั้นจะไม่ได้เข้าเป็นภาคีสัญญาก็ตาม หลักการ jus cogens ไม่อาจถูกโต้แย้งหรือปฏิเสธได้แม้
โดยกฎหมายระหว่างประเทศที่เป็นสนธิสัญญาหรือโดยกฎอื่นใดของกฎหมายระหว่างประเทศ

1.8 ข้อห้ามการทรมานปรากฏใน ข้อ 5 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ค.ศ. 1948) ในสนธิสัญญา
สิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาคต่างๆ รัฐส่วนใหญ่ได้เข้าเป็นภาคีสัน
ธิสัญญาฉบับใดฉบับหนึ่งที่มีข้อบห้ามการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายอย่างอื่น สนธิสัญญาเหล่านี้ ประกอบ
ด้วย กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ค.ศ.1966)³ อนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่ง
ทวีปยุโรป (ค.ศ.1950)⁴ อนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกา (ค.ศ.1978)⁵ และกฎบัตรแห่งทวีปแอฟริกันว่า
ด้วยสิทธิของมนุษย์และประชาชน (ค.ศ.1981)⁶

1.9 สนธิสัญญาจำนวนหนึ่งได้จัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะเพื่อต่อต้านการทรมาน ได้แก่

- อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่
โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ค.ศ.1984 (อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน)
- อนุสัญญาแห่งทวีปยุโรปเพื่อป้องกันการทรมานและการปฏิบัติ หรือการลงโทษที่โหดร้าย
ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ค.ศ. 1987
- อนุสัญญาแห่งทวีปอเมริกาเพื่อป้องกันและลงโทษต่อการทรมาน ค.ศ. 1985

การห้ามอย่างเด็ดขาดไม่ให้มีการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายมีความสำคัญอย่างมากเพราะถือเป็นหลักการที่
ไม่สามารถลดหย่อนผ่อนปรนได้ตามกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ไม่มีเหตุใดๆ เลยทั้งสิ้นที่รัฐจะใช้
เป็นข้ออ้างเพื่อหลีกเลี่ยงหรือละเว้นที่จะไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีนี้ได้ ไม่ว่าจะในสถานการณ์แวดล้อมใดๆ แม้ในยาม
ศึกสงครามหรือสถานการณ์ฉุกเฉินอื่นที่คุกคามความอยู่รอดของชาติ ซึ่งเป็นเหตุให้สามารถพักหรือจำกัดสิทธิอื่นๆ

² ดูข้อเสนอแนะทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ที่ 24(52) ข้อเสนอแนะทั่วไปในประเด็นเกี่ยวกับการตั้งข้อสงวน ที่กระทำใน
ช่วงการให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติต่อกติกาหรือพิธีสารเลือกรับ หรือในความเกี่ยวพันต่อคำประกาศภายใต้ข้อ 41 ของอนุสัญญา
เอกสารสหประชาชาติ UN Doc. CCPR/C/21/Rev.1/Add.6 (1994), ย่อหน้า 10 และคำตัดสินของศาลอาญาพิเศษระหว่าง
ประเทศกรณีอดีตนายกรัฐมนตรีของโครเอเชีย คดีระหว่าง Prosecutor v Delalic and Others, Case IT-96-21-T, ตัดสินเมื่อ 16 พฤศจิกายน
1998 ย่อหน้า 452, 454 และคดีระหว่าง Prosecutor v Furundzija, Case IT-95-17/1-T ตัดสินเมื่อ 10 ธันวาคม 1998
ย่อหน้า 139 และ 143 คดีระหว่าง Prosecutor v Kunarac and Others, Case IT-96-23-T & IT-96-23/I-T, ย่อหน้า 466.

³ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ 7 และข้อ 10(1)

⁴ อนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรป - ECHR ข้อ 3

⁵ อนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกา - ACHR ข้อ 5(2)

⁶ กฎบัตรแอฟริกัน ข้อ 5

ได้บ้างก็ตาม⁷ รัฐยังต้องถูกจำกัดมิให้กระทำการใดๆ ที่อาจทำให้บุคคลต้องตกอยู่ในภาวะที่เสี่ยงอันตรายจากการถูกรังแกหรือการปฏิบัติที่เลวร้าย ตัวอย่างเช่น การขยายเวลาการคุมขังโดยห้ามติดต่อสื่อสารกับโลกภายนอกอย่างเกินขอบเขตหรือปฏิเสธมิให้ผู้ต้องขังสามารถเข้าถึงศาลได้โดยพลัน⁸ ข้อห้ามนี้เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติโดยไม่คำนึงถึงเหตุการณ์หรือสาเหตุใดๆ ทั้งสิ้น เช่น สถานภาพของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ หรือหากเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา ซึ่งเป็นอาชญากรรมที่ผู้ตกเป็นเหยื่อถูกต้องสงสัยว่ามีส่วนในการกระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม⁹

1.10 ห้ามเจ้าหน้าที่รัฐยุยง ส่งเสริมหรือปล่อยให้มี การทรมาณหรือมีการปฏิบัติ หรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี คำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่ที่ไม่อาจใช้เป็นข้ออ้างเพื่อเป็นเหตุผลอันชอบธรรมในการการทรมาณได้¹⁰ รัฐทั้งหลายต้องถูกเรียกร้องให้ดำเนินการอย่างจริงจังเพื่อให้การกระทำการทรมาณทุกกรณีเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาของรัฐนั้นๆ โดยกำหนดให้ศาลมีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษาความผิดฐานทรมาณ ให้ดำเนินการสอบสวนทุกกรณีเมื่อมีการร้องเรียนว่ามีการทรมาณและถือเป็นภาระที่จะต้องคลี่คลายคดีดังกล่าว¹¹

⁷ ข้อ 4 ของกติกา ICCPR ข้อ 15 ของ อนุสัญญา ECHR และข้อ 27 ของ ACHR ได้บัญญัติว่า ในสถานการณ์ที่มีเหตุฉุกเฉิน รัฐเช่นว่านั้นสามารถเสี่ยงที่จะไม่ปฏิบัติตามพันธกรณี จำกัดขอบเขตของการปฏิบัติตามสถานการณ์ที่ฉุกเฉินได้ แต่การเสี่ยงพันธกรณีไม่อาจกระทำได้ตามบทบัญญัติที่ห้ามทรมาณและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ในกฎบัตรแห่งทวีปอเมริกาใต้ระดับขั้นที่ว่ามีเหตุฉุกเฉินใดที่จะสามารถนำมาอ้างเพื่อเสี่ยงการปฏิบัติตามพันธกรณีได้

⁸ ข้อเสนอแนะทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน หมายเลข 29 พิจารณากรณีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ตามข้อ 4 ICCPR ได้รับการรับรองในคราวการประชุมครั้งที่ 1950 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2001, ย่อหน้า 16 : กรณีระหว่าง Aksoy v Turkey, ECtHR, ตัดสินเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 1996; กรณีระหว่าง Brannigan and MacBride v UK, ECtHR, ตัดสินเมื่อ 26 พฤษภาคม 1993; ระหว่าง Brogan v UK, ECtHR ตัดสินเมื่อ 29 พฤศจิกายน 1988 ;กรณีการคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมายในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในความเห็นเชิงแนะนำ เอกสาร OC-8/87 เมื่อ 30 มกราคม 1987, รายงานประจำปีของศาลแห่งทวีปอเมริกา ปี 1987, OAS/Ser.L/V/III.17 doc.13, 1987; และ ความเห็นเชิงแนะนำต่อหลักการในทางศาลในสถานการณ์ฉุกเฉิน เอกสาร OC-9/87 เมื่อ 6 ตุลาคม 1987 รายงานประจำปีของศาลแห่งทวีปอเมริกา ปี 1988 เอกสาร OAS/Ser.L/V/III.19 doc.13, 1988

⁹ ข้อ 2 อนุสัญญาต่อต้านการทรมาณ และรายงานของคณะกรรมการต่อต้านการทรมาณ ในกรณี Mutambo v Switzerland (13/1993) GAOR, 49th Session Supplement No.44 (1994) Khan v Canada (15/1994), GAOR, 50th Session, Supplement No.44 (1995); และกรณี Ireland v UK, ECtHR Series A 25, (1978); Chahal v UK, ECtHR, Judgment 15 November 1996; Tomasi v France, ECtHR, Series A, No. 241-A (1993); Selmouni v France, ECtHR, Judgment 28 July 1999.

¹⁰ ข้อ 2 อนุสัญญาต่อต้านการทรมาณ หลักการข้อนี้ได้รับการบัญญัติไว้ในกฎบัตรของศาลได้สวนพิเศษนูแรมเบิร์กและโตเกียว ค.ศ. 1946 และต่อมาภายหลังได้รับการยืนยันซ้ำโดยสมัชชาสหประชาชาติ ซึ่งสามารถพบหลักการข้อนี้ได้อีกในธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศ

¹¹ ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 7 ข้อ 12 และข้อ 13 ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทรมาณ และ ดูข้อเสนอแนะทั่วไปฉบับที่ 20 ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ย่อหน้า 13 และ 14 ด้วย

1.11 การทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายต่อบุคคลใดก็ตามที่ตกอยู่ในอำนาจของรัฐภาคีอื่นก็เป็นสิ่งต้องห้ามเช่นกันเพราะถือเป็นอาชญากรรมสงครามตามกฎหมายว่าด้วยการขัดกันทางอาวุธ (กฎหมายมนุษยธรรม)¹² การห้ามการทรมานตามกฎหมายมนุษยธรรม ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนโดยสามารถพบได้ในข้อ 3 ร่วมของอนุสัญญาเจนีวา และพบได้ในข้อบทต่างๆ ของอนุสัญญาเจนีวาสี่ฉบับ รวมทั้งข้อบทว่าด้วยการจงใจกระทำการที่สร้างรอยร้าวฝังใจผู้คน (grave breaches)¹³ และในพิธีสารเพิ่มเติม ปี 1977¹⁴ การทรมานยังถืออีกว่าเป็นอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ หากเป็นการกระทำอย่างกว้างขวางหรืออย่างเป็นระบบต่อพลเรือน ไม่ว่าพลเรือนเหล่านั้นจะเป็นต้นเหตุแห่งความขัดกันด้วยอาวุธหรือไม่ก็ตาม ดูตัวอย่างเช่น ข้อ 7 ของธรรมนูญกรุงโรมเพื่อจัดตั้งศาลอาญาระหว่างประเทศ (ICC) ซึ่งได้รวมการทรมานและการข่มขืนไว้ในเขตอำนาจศาลอาญาระหว่างประเทศด้วย

1.12 คู่มือนี้มีเป้าหมายหลักที่มุ่งทำให้เกิดความชัดเจนในเรื่องการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้าย (ill-treatment) โดยหน่วยงานรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย ขณะเดียวกันก็มุ่งหมายให้ความสำคัญต่อการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ประชาชนจากการปฏิบัติที่เลวร้ายอันเกิดจากการกระทำของกลุ่มเอกชน (Private Group) หรือปัจเจกชน (Individual) ต่อบุคคลที่ตกอยู่ภายใต้การควบคุมของตน รัฐมีภาระหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัย สิทธิของทุกคนที่อยู่ภายในเขตอำนาจของรัฐและจะต้องรับผิดชอบต่อการกระทำอันเกิดจากกลุ่มเอกชนหรือปัจเจกชนที่รัฐสนับสนุนหรือยินยอมปล่อยให้เกิดขึ้น หรือรัฐล้มเหลวในการหาหนทางอื่นที่มีประสิทธิผลตามกฎหมายในการปกป้องคุ้มครองผู้ที่อาจตกเป็นเหยื่อ¹⁵

1.13 ปัจเจกบุคคลมีสิทธิที่จะป้องกันตนเองจากการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่น รวมทั้งสิทธิที่จะไม่ถูกส่งตัวกลับไปยังประเทศที่เชื่อว่าหากกลับไปแล้ว จะต้องเสี่ยงต่อการที่อาจต้องเผชิญกับการปฏิบัติที่เลวร้ายดังกล่าว¹⁶ ประชาชนจึงมีสิทธิที่จะไม่ถูกบังคับให้กลับไปยังสถานที่ที่มีความเสี่ยงว่าจะถูกทรมาน แม้ว่า

¹² อาชญากรรมสงคราม หมายรวมถึง การจงใจกระทำการที่สร้างรอยร้าวฝังใจผู้คน “grave breaches” ตามอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1949 คือ การกระทำที่ผู้ก่อดตนเองเข้าสู่ความขัดแย้งระหว่างประเทศด้วยการใช้อาวุธที่กระทำต่อบุคคลหรือทรัพย์สิน ที่ได้รับความคุ้มครองโดยอนุสัญญาและที่ได้รับการยืนยันโดยศาลระหว่างประเทศได้สวนพิเศษคดีอาญากรณีอดีตนายกรัฐมนตรียูโกสลาเวีย (ICTY) การละเมิดสิทธิภายใต้ข้อ 3 ร่วมของอนุสัญญาเจนีวา (กรณี ระหว่าง (Prosecutor vTadic, คำวินิจฉัยอุทธรณ์ว่าด้วยเขตอำนาจศาล ในการปกป้องอันตรายที่เกิดจากการให้ปากคำ Case No. IT-94-I-AR72, 2 October 1995, ย่อหน้า134) อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ คือ การกระทำที่เป็นส่วนหนึ่งที่มุ่งหมายเพื่อทำลายล้างประชาชนพลเรือนอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ไม่ว่าพลเรือนเหล่านั้นจะได้เข้าร่วมในเหตุแห่งความขัดแย้งด้วยอาวุธหรือไม่ก็ตาม

¹³ ข้อ 12 และ ข้อ 50 อนุสัญญาเจนีวา I , ข้อ 12 และ 51 อนุสัญญาเจนีวา II , ข้อ 13 ข้อ 14 ข้อ 87 และข้อ 130 อนุสัญญาเจนีวา III ,ข้อ 27 ข้อ 32 และข้อ147 อนุสัญญาเจนีวา ฉบับที่ 4 (147 Geneva Convention IV)

¹⁴ ข้อ 75 ของพิธีสารเพิ่มเติม ฉบับที่ 1 และ ข้อ 4 ของพิธีสารเพิ่มเติมฉบับที่ 2

¹⁵ กรณี Velásquez Rodríguez , ตัดสินเมื่อ 29 กรกฎาคม 1988 โดยศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกา Series C, No. 4; ดู H.L.R. v France ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรป ตัดสินเมื่อ 29 เมษายน 1997 และกรณี D. v UK, ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรปตัดสิน 2 พฤษภาคม 1997

¹⁶ ข้อ 3 อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน ข้อ 33 อนุสัญญาว่าด้วยสถานะภาพผู้ลี้ภัย และดูคำตัดสินคดี Chahal และ สหราชอาณาจักร โดนศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรป ตัดสิน 15 พฤศจิกายน 1996

พวกเขายังไม่ได้รับสถานภาพของผู้ลี้ภัยก็ตาม รัฐที่มีความรับผิดชอบในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนตามคำร้องขอของอีกรัฐ ก็จะต้องตรวจสอบอีกรัฐหนึ่งนั้น เพื่อให้แน่ใจว่ารัฐนั้นจะปฏิบัติตามพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศที่เคารพยึดถือหลักการไม่ทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้าย ก่อนที่จะส่งมอบบุคคลใดก็ตามให้ไปอยู่ภายใต้เขตอำนาจของอีกรัฐหนึ่งนั้น¹⁷

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี 1984

1.14 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทรมานนี้ได้รับการรับรองโดยมติสมัชชาใหญ่แห่งองค์การสหประชาชาติ ในปี 1984 มีรัฐต่างๆ เข้าเป็นภาคีแล้วจนถึงเดือนสิงหาคม 2002 จำนวน หนึ่งร้อยสามสิบรัฐ อนุสัญญาได้นิยามความหมายของการทรมานและกำหนดข้อห้ามไม่มีการทรมานในรัฐภาคีในทุกสถานการณ์ โดยรัฐไม่อาจให้เหตุผลใดเพื่อเป็นข้ออ้างในการสร้างความชอบธรรมในการทรมาน ไม่ว่าจะอยู่ในระหว่างสถานการณ์ฉุกเฉินหรือสถานการณ์ที่เป็นข้อยกเว้นอย่างอื่น ทั้งเจ้าหน้าที่ที่ไม่อาจอ้างว่าทำการทรมานตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา¹⁸ อนุสัญญาห้ามบังคับส่งกลับบุคคลหรือส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนไปยังประเทศอื่น หากบุคคลนั้นมีความเสี่ยงที่จะถูกการทรมาน¹⁹ รัฐต้องดำเนินการให้การกระทำทั้งหลายที่เป็นการทรมานเป็นความผิดภายใต้กฎหมายอาญารวมทั้งผู้สมรู้ร่วมคิด มีส่วนร่วมและส่งเสริมให้กระทำการทรมานนั้นด้วย²⁰ รัฐต้องสร้างเขตอำนาจในการดำเนินคดีที่มีการกล่าวหาว่ามีการทรมาน ซึ่งเป็นกรณีที่รัฐไม่ส่งตัวผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดดังกล่าวไปดำเนินคดีในอีกรัฐหนึ่ง โดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดในรัฐใดหรือผู้ละเมิดหรือเหยื่อถือสัญชาติใด (เขตอำนาจสากลทางศาล - Universal Jurisdiction)²¹ ในการปฏิบัติตามเขตอำนาจสากลทางศาล รัฐมีหน้าที่ในการควบคุมตัวผู้ที่สงสัยว่าเป็นผู้กระทำการทรมาน เพื่อดำเนินการไต่สวนและแจ้งข้อกล่าวหาว่าได้กระทำการทรมานและจะส่งตัวผู้ต้องหาให้แก่เจ้าหน้าที่ฟ้องคดีตามกฎหมาย²² รัฐต้องประสานความร่วมมือระหว่างกันในการนำตัวผู้กระทำการทรมานไปดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรม²³ คำให้การที่ได้มาอันเนื่องมาจากการซ้อมทรมานจะนำมาอ้างเป็นพยานหลักฐานไม่ได้ เว้นแต่จะนำมาใช้ยืนยันผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำการทรมาน²⁴ ผู้ตกเป็นเหยื่อจากการทรมานมีสิทธิได้รับการเยียวยาและได้รับค่าชดเชยอย่างเหมาะสม²⁵

¹⁷ กรณี Soering และ สหราชอาณาจักร ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรป ตัดสิน 7 กรกฎาคม 1989, Ser.A No.161

¹⁸ ข้อ 2 อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน

¹⁹ ข้อ 3 อ้างแล้ว

²⁰ ข้อ 4 อ้างแล้ว

²¹ ข้อ 5 อ้างแล้ว

²² ข้อ 6-8 อ้างแล้ว

²³ ข้อ 9 อ้างแล้ว

²⁴ ข้อ 15 อ้างแล้ว

²⁵ ข้อ 14 อ้างแล้ว

1.15 อนุสัญญาต่อต้านการทรมานกำหนดให้รัฐภาคีดำเนินมาตรการต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อต่อต้านการทรมาน ด้วยการจัดให้มีการฝึกเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายและบุคลากรทางการแพทย์ และเจ้าหน้าที่อื่นๆ ที่อาจเกี่ยวข้องในการคุมขัง การสอบสวน การปฏิบัติต่อผู้ถูกควบคุมตัว ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อห้ามการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้าย²⁶ หลักเกณฑ์ของการสอบปากคำและการเตรียมสถานที่คุมขังควรได้รับการทบทวนเพื่อให้เห็นภาพของการป้องกันการกระทำใดๆ เพื่อการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้าย²⁷ รัฐต้องเร่งดำเนินการสอบสวนการกระทำทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้าย แม้ว่าจะไม่มีการร้องเรียนในกรณีดังกล่าวมาก่อน²⁸ ปัจเจกบุคคลก็ควรมีสสิทธิร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้าย และต้องสอบสวนเรื่องร้องเรียนนั้นและมีข้อเสนอเพื่อป้องกันการข่มขู่คุกคามหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายที่จะตามมาหลังการร้องเรียน²⁹ การกระทำที่เป็นการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ซึ่งยังไม่ถึงขั้นเป็นการทรมานก็เป็นสิ่งต้องห้ามด้วย โดยข้อบทได้นำเสนอไว้ในย่อหน้านี้ให้ปรับใช้กับการกระทำในลักษณะดังกล่าวด้วย³⁰

มาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.16 เพื่อเพิ่มเติมกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนและกฎหมายว่าด้วยการขัดกันทางอาชญากรรม การพิจารณากฎหมายและมาตรฐานอื่นๆ ในระดับเดียวกันน่าจะเป็นการพัฒนาไปสู่การสร้างเกราะป้องกันสิทธิของประชาชนทั้งหมดให้ได้รับความคุ้มครองจากการไม่ถูกทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายอย่างอื่นทุกรูปแบบ แม้ว่ามาตรฐานเหล่านี้โดยตัวเองไม่มีสภาพบังคับแบบกฎหมาย แต่ถือได้ว่าเป็นตัวแทนของหลักการของข้อตกลงร่วมกันของรัฐทั้งหมดและสามารถใช้เป็นแนวทางที่สำคัญสำหรับผู้พิพากษาและอัยการได้ มาตรฐานเหล่านี้รวมถึง

- มาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (ค.ศ.1957 ที่ได้แก้ไขในปี ค.ศ. 1977)
- ปฏิญญาว่าด้วยการป้องกันบุคคลทุกคนจากการกระทำทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (ค.ศ.1975)
- ประมวลจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย (ค.ศ.1979)
- หลักการว่าด้วยจริยธรรมทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของบุคลากรทางการแพทย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งแพทย์ในการคุ้มครองนักโทษและผู้ต้องขังและผู้ถูกคุมขังจากการทรมาน และการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (ค.ศ. 1982)

²⁶ ข้อ 10 อ่างแล้ว

²⁷ ข้อ 11 อ่างแล้ว

²⁸ ข้อ 12 อ่างแล้ว

²⁹ ข้อ 13 อ่างแล้ว

³⁰ ข้อ 16 อ่างแล้ว

- ปฏิญญาว่าด้วยหลักการพื้นฐานเพื่อความยุติธรรมของผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมและใช้อำนาจโดยมิชอบ (ค.ศ.1985)
- หลักการพื้นฐานว่าด้วยความเป็นอิสระของตุลาการ (ค.ศ. 1985)
- กฎมาตรฐานขั้นต่ำของการบริหารความยุติธรรมสำหรับเยาวชน (กฎปักกิ่ง ค.ศ. 1987)
- ประมวลหลักการเพื่อการคุ้มครองบุคคลทุกคนที่ถูกคุมขังหรือถูกจำคุกทุกรูปแบบ (ค.ศ.1988)
- หลักการพื้นฐานของการปฏิบัติต่อนักโทษ (ค.ศ. 1990)
- หลักการพื้นฐานว่าด้วยบทบาทของทนายความ (ค.ศ. 1990)
- แนวทางว่าด้วยบทบาทของอัยการ (ค.ศ. 1990)
- กฎเพื่อการคุ้มครองเยาวชนจากการถูกลิดรอนสิทธิเสรีภาพ (ค.ศ.1990)
- หลักการว่าด้วยการป้องกันและการสอบสวนที่มีประสิทธิภาพกรณีประหารชีวิตนอกระบบกฎหมายตามอำเภอใจหรือโดยรวบรัด (ค.ศ.1990)
- หลักการพื้นฐานของการใช้กำลังบังคับและการใช้อาวุธปืนของพนักงานหน้าที่ (ค.ศ.1990)
- หลักการเพื่อการคุ้มครองบุคคลที่เจ็บป่วยทางจิตใจและการปรับปรุงสถานพยาบาลสุขภาพจิต (ค.ศ.1991)
- ปฏิญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการถูกบังคับให้สูญหาย (ค.ศ.1992)
- หลักการว่าด้วยการสอบสวนและการจัดทำเอกสารอย่างมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (พิธีสารอิสตันบูล ค.ศ. 1999)

นิยามตามกฎหมาย

1.17 ข้อ 1 ของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานได้วางหลักที่เป็นความเห็นระหว่างประเทศเป็นนิยามการกระทำที่ถือเป็น “การทรมาน” ไว้ ซึ่งระบุว่า คำว่า “การทรมาน” หมายถึง การกระทำใดก็ตามโดยเจตนาที่ทำให้เกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานอย่างสาหัส ไม่ว่าจะทางกายหรือทางจิตใจต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะให้ได้มาซึ่งข้อสนเทศหรือคำสารภาพจากบุคคลนั้นหรือจากบุคคลที่สาม การลงโทษบุคคลนั้นสำหรับการกระทำซึ่งบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สาม กระทำหรือถูกสงสัยว่าได้กระทำหรือเป็นการข่มขู่ให้กลัวหรือเป็นการบังคับขู่เข็ญบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สามหรือเพราะเหตุผลใดใด บนพื้นฐานของการเลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นในรูปใด เมื่อความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานนั้นกระทำโดยหรือด้วยการยุยง หรือโดยความยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจของเจ้าพนักงานของรัฐ หรือของบุคคลอื่นซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งทางการ ทั้งนี้ไม่รวมถึงความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานที่เกิดจาก หรืออันเป็นผลปกติจาก หรืออันสืบเนื่องมาจากการลงโทษทั้งปวงที่ชอบด้วยกฎหมาย

1.18 เส้นแบ่งขอบเขตที่ชัดเจนระหว่าง “การทรมาน” และ รูปแบบอื่นของ “การปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี” เป็นเรื่องค่อนข้างยากที่จะทำการแยกแยะได้ว่าเหมือนกันหรือต่างกัน และมักขึ้นอยู่กับพฤติการณ์แวดล้อมของกรณีนั้นๆ และลักษณะของผู้ตกเป็นเหยื่อแต่ละราย ทั้งสองกรณีนี้ได้ครอบคลุมถึงการกระทำโดยเจตนาต่อจิตใจและร่างกาย โดยเป็นการกระทำหรือโดยความยินยอมหรือการละเว้น

ไม่ห้ามปรามของเจ้าหน้าที่รัฐ “องค์ประกอบสำคัญ” ของการทรมาน ปรากฏอยู่ในข้อ 1 ของอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน ซึ่งรวมถึง

- การทำให้ได้รับความเจ็บปวดทุกข์ทรมานอย่างรุนแรงแก่ร่างกายหรือจิตใจ
- กระทำโดยหรือโดยได้รับความยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจของเจ้าหน้าที่รัฐ
- มีเจตนาพิเศษ เช่น เพื่อให้ได้รับข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการลงโทษ หรือ การข่มขู่

1.19 การปฏิบัติที่โหดร้าย และการปฏิบัติหรือลงโทษที่ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรี เป็นถ้อยคำตามกฎหมายซึ่งหมายถึง การปฏิบัติที่เลวร้ายโดยไม่จำเป็นต้องมีความมุ่งหมายพิเศษ แต่การกระทำนั้นมีเจตนาที่จะให้บุคคลนั้นตกอยู่ในสภาพหรือได้รับผลจากการปฏิบัติอย่างเลวร้าย การทำให้บุคคลตกอยู่ในสภาพที่น่าเชื่อได้ว่าเป็นการปฏิบัติที่เลวร้ายจะนำมาซึ่งความรับผิดชอบในความทุกข์ทรมานเช่นกัน การปฏิบัติที่ย่ำยีศักดิ์ศรีอาจเกี่ยวกับความเจ็บปวดและทุกข์ทรมานที่ร้ายแรงน้อยกว่าการทรมานหรือการปฏิบัติที่โหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม และโดยปกติมักจะทำให้ผู้ได้รับเคราะห์ได้รับความอับอายหรือเกิดความรู้สึกต่ำต้อยด้อยค่า องค์ประกอบสำคัญของปฏิบัติที่เลวร้ายที่ยังไม่ถึงขั้นเป็นการทรมาน อาจหมายถึงการลดระดับความรุนแรงเป็น

- มีเจตนาให้ตกอยู่ในภาวะเจ็บปวดทุกข์ทรมานทางร่างกายหรือจิตใจ
- กระทำโดยหรือโดยได้รับการยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจของเจ้าหน้าที่รัฐ

เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากที่จะกำหนดว่าเส้นแบ่งที่แท้จริงระหว่างรูปแบบที่ต่างๆ กันของการปฏิบัติที่เลวร้าย เนื่องจากต้องประเมินระดับของความทุกข์ทรมาน ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่เฉพาะแต่ละกรณีและลักษณะของเหยื่อแต่ละราย ในบางกรณีรูปแบบหนึ่งของการปฏิบัติที่โหดร้ายหรือลักษณะของการคุมขังอาจจะไม่เข้าข่ายเป็นการทรมานโดยตัวเองแต่อาจกลายเป็นการทรมานหากนำไปประกอบกับการกระทำอื่นๆ อย่างไรก็ตามการปฏิบัติที่เลวร้ายก็ถือเป็นข้อห้ามตามกฎหมายระหว่างประเทศและแม้ว่าการปฏิบัตินั้นไม่ได้มีจุดมุ่งหมาย ไม่รุนแรงมากพอ (ตามกฎหมาย) ที่จะเป็นการทรมาน แต่หากว่าเป็นการย่ำยีศักดิ์ศรี ก็ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติที่เลวร้าย อันเป็นการกระทำที่ต้องห้ามแล้ว³¹

1.20 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้เน้นว่า: “อนุสัญญาไม่ได้ให้คำนิยามที่เกี่ยวข้องกับข้อบทที่ 7 ทั้งคณะกรรมการไม่ได้พิจารณาว่ามีความจำเป็นที่จะจัดทำเป็นรายการออกมาว่าเรื่องใดเป็นการกระทำที่ห้ามทรมานหรือจำแนกให้เห็นว่าอะไรคือการลงโทษหรืออะไรเป็นการปฏิบัติที่เลวร้ายหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ความแตกต่างพิเศษนั้นขึ้นอยู่กับ

³¹ มีเพียงการปฏิบัติของศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรปที่ได้แสดงความเห็นไว้อย่างชัดเจนถึงความสัมพันธ์ระหว่างความทุกข์ที่ตรงตามขอบเขตของ “การทรมาน” และ “การปฏิบัติที่ไร้มนุษยธรรม” วิธีที่ใช้โดยปกติในการแยกแยะประเด็นดังกล่าว คือ การดูสิ่งที่ปรากฏอยู่หรือความมุ่งหมายเบื้องต้นของพฤติกรรมว่าเป็นการเข้าข่ายองค์ประกอบของการทรมานหรือไม่

ธรรมชาติ ความมุ่งหมายและความรุนแรงของการปฏิบัติที่นั้น”³² อย่างไรก็ตามคณะกรรมการก็ได้แถลงว่า ข้อห้ามทรมานตามข้อ 7 นั้นเกี่ยวข้องกับไม่เฉพาะการกระทำที่ส่งผลให้ร่างกายได้รับบาดเจ็บเท่านั้น แต่รวมถึง การกระทำที่ทำให้ผู้ได้รับเคราะห์ได้รับความทุกข์ทางจิตใจด้วย³³ ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรปก็ได้มีข้อสังเกตเช่นกัน ในคดีระหว่าง Selmouni และ ประเทศฝรั่งเศส ว่า “การกระทำเช่นเดียวกันนี้ได้รับการพิจารณาในอดีตว่าเป็น “การปฏิบัติที่ไร้มนุษยธรรมและย่ำยีศักดิ์ศรี” ซึ่งไม่ใช่เป็นการ “ทรมาน” อาจได้รับการพิจารณาที่แตกต่างไปในอนาคต.. มาตรฐานที่สูงขึ้นในการปกป้องสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานนั้นเกี่ยวข้องกับ การกำหนดให้สูงและหนักแน่นขึ้นของการประเมินคุณค่าพื้นฐานของสังคมประชาธิปไตย³⁴

1.21 ผู้ร่างอนุสัญญาเจนีวาก็หลีกเลี่ยงที่จะใส่รายละเอียดว่ามีกรณีใดบ้างที่ห้ามการกระทำในการให้ความเห็น ต่ออนุสัญญาเจนีวาโดยคณะกรรมการกาชาดสากล ได้เห็นว่า “เป็นเรื่องที่มักจะเป็นอันตรายหากมีการลง รายละเอียดมากเกินไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องนี้ อย่างไรก็ตามก็เป็นเรื่องสำคัญยิ่งที่จะมีการวางโครงสร้าง คร่าวๆ ว่าเรื่องใดบ้างที่ถือเป็นรูปแบบของการทำทรมาน ซึ่งแทบเป็นไปได้เลยที่จะวาดภาพให้ชัดเจนถึง จินตนาการไปในอนาคตว่าใครที่จะมีสัญชาติญาณของการทรมานที่โหดร้ายเหมือนสัตว์ ยิ่งให้ความหมายเป็นการ เฉพาะเจาะจงและสมบูรณ์มากเท่าไร ยิ่งเป็นข้อจำกัดมากขึ้นเท่านั้น สิ่งที่อนุสัญญาได้เขียนไว้ที่ได้รับการรับรอง เป็นข้อความที่ยืดหยุ่นและในขณะเดียวกันก็มีความกระชับดีแล้ว³⁵

กลไกตรวจตราระหว่างประเทศและกระบวนการร้องเรียน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

1.22 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนก่อตั้งขึ้นตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ให้เป็นหน่วยงานเพื่อทำหน้าที่สอดส่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามบทบัญญัติของกติกา คณะกรรมการประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญอิสระจำนวน 18 คน ที่ได้รับการคัดเลือกจากรัฐภาคีของกติกา คณะ กรรมการมีหน้าที่ตรวจรายงานของรัฐบาลที่ต้องจัดทำขึ้นเป็นระยะๆ ตามพันธกรณีที่กำหนด และทำข้อสังเกต ต่อรายงาน ซึ่งนำไปสู่ความห่วงใยและจัดทำข้อเสนอแนะต่างๆ ต่อรัฐ คณะกรรมการมีอำนาจรับเรื่องร้องเรียน จากปัจเจกบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อของการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามกติกาโดยรัฐบาล กะบวนการนี้หมายความว่า รัฐบาลจะต้องเข้าเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับฉบับที่ 1 ตามกติกาเสียก่อน คณะกรรมการจึงสามารถรับเรื่องจาก บุคคลได้ คณะกรรมการมีหน้าที่จัดทำชุดของความเห็นทั่วไป เพื่ออธิบายความหมายของข้อบทและข้อกำหนด ต่างๆ ที่รัฐภาคีพึงปฏิบัติ

³² ข้อเสนอแนะทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ที่ 20 ต่อ ข้อ 7 (การประชุมครั้งที่ สี่สิบสี่ ค.ศ. 1992) เอกสารรวบรวม ข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อมติทั่วไป รับรองโดยองค์การตามโครงสร้างแบบสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชน U.N.Doc.HRI/GEN/1Rev. at30(1994) ย่อหน้า 4

³³ อ้างแล้ว ย่อหน้า 5

³⁴ คำตัดสิน ของศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรปกรณี Selmouni v France, ตัดสินเมื่อ 28 กรกฎาคม 1999, ย่อหน้า 101.

³⁵ ความเห็นของ Jean Pictet – IV Geneva Convention Relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War, ICRC, 1958, หน้า.39.

คณะกรรมการต่อต้านการทรมาน สหประชาชาติ

1.23 คณะกรรมการต่อต้านการทรมานเป็นหน่วยงานที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญอิสระจำนวน 10 คน ได้รับการแต่งตั้งตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน คณะกรรมการมีหน้าที่พิจารณารายงานของรัฐภาคีที่ได้จัดทำตามบทบัญญัติรายข้อของอนุสัญญาและออกเอกสารข้อสังเกตสรุป คณะกรรมการอาจมีหน้าที่ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนของปัจเจกบุคคล หากรัฐภาคีเห็นด้วยกับกระบวนการนี้ด้วยการทำคำประกาศภายใต้ข้อ 22 ของอนุสัญญา นอกจากนี้คณะกรรมการมีอำนาจที่จะริเริ่มด้วยตนเองตามข้อ 20 ของอนุสัญญาเมื่อ “พบเห็นข้อบ่งชี้ที่มีน้ำหนักว่ามีการกระทำการทรมานอย่างเป็นระบบในดินแดนของรัฐภาคี”

1.24 มีพิธีสารเลือกรับฉบับใหม่ฉบับหนึ่งที่ได้รับการรับรองโดยสมัชชาสหประชาชาติในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2002 พิธีสารฉบับนี้ได้จัดตั้งระบบเสริมขึ้นมาเพื่อให้เป็นกระบวนการที่ดำเนินไปควบคู่ไปกับระบบการตรวจรายงาน คือ การเข้าเยี่ยมอย่างสม่ำเสมอ ในสถานที่คุมขัง เพื่อเป็นการป้องกันการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้าย ระบบนี้ในขั้นแรกจะจัดให้มีกลไกระหว่างประเทศในการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังหรือจัดตั้งอนุกรรมการจาก 10 คน ที่เป็นอิสระ โดยจะไปเยี่ยมเยียนสถานที่คุมขังเป็นระยะๆ ขั้นที่สองเป็นพันธกรณีของรัฐภาคีในการจัดตั้งหรือมอบหมายให้มีกลไกระดับชาติทำหน้าที่เยี่ยมเยียนสถานที่คุมขัง ซึ่งสามารถทำได้เป็นประจำ กลไกระดับชาติและในระดับระหว่างประเทศสามารถจัดทำข้อเสนอแนะให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้มีปรับปรุงการปฏิบัติที่มีต่อผู้ที่สูญเสียวิสัยและปรับปรุงสภาพของที่คุมขัง

กลไกในระดับภูมิภาค

1.25 สนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนในระดับภูมิภาคจำนวนหนึ่งได้รับการพัฒนาภายในสภายุโรป (CoE) องค์การของรัฐแห่งทวีปอเมริกา (OAS) และ สหภาพแห่งแอฟริกัน (AU)³⁶ สิทธิที่ได้รับการคุ้มครองโดยสนธิสัญญาเหล่านี้มีที่มาจากและคล้ายคลึงกับสิทธิที่ได้รับการรับรองไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เพียงแต่ว่าสนธิสัญญาแต่ละฉบับได้รับการพัฒนาให้มีความเป็นแบบฉบับของตนเอง เมื่อต้องนำไปใช้อย่างเหมาะสม เครื่องมือสำคัญที่อ้างถึง ณ ที่นี้ ได้แก่

- อนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรป
- อนุสัญญาแห่งทวีปยุโรปว่าด้วยการป้องกันการทรมานและการลงโทษหรือการปฏิบัติที่ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี
- อนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งอเมริกา
- อนุสัญญาแห่งทวีปอเมริกาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษเมื่อมีการทรมาน
- กฎบัตรแอฟริกันว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและประชาชน

1.26 ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป คณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกา ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกา คณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชนแห่งแอฟริกัน (ซึ่งจะได้จัดตั้งขึ้นเร็วๆ นี้) ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งแอฟริกัน กลไกเหล่านี้ล้วนมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการสอดส่องตรวจตราการปฏิบัติของรัฐตามสนธิสัญญาต่างๆ ที่ตนได้เข้าเป็นภาคีกลไกเหล่านี้ตรวจสอบข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการทรมานในระดับเดียวกับการกล่าวหาเรื่องการ

³⁶ ในอดีตเรียกว่า องค์การเพื่อความเป็นเอกภาพแห่งชาติแอฟริกัน (OAU)

ละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างอื่น อย่างไรก็ตามสภายุโรปก็ได้คิดค้นกลไกพิเศษเพื่อป้องกันการทรمانในรัฐสมาชิกของสภายุโรปด้วย

1.27 คณะกรรมการแห่งทวีปยุโรปว่าด้วยการป้องกันการทรمان (CPT) ได้รับการจัดตั้งขึ้นภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยสภายุโรป ค.ศ. 1987 เพื่อการป้องกันการทรمانและการลงโทษหรือการปฏิบัติที่ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี คณะกรรมการนี้ประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นอิสระและไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดหลายคนจากตัวแทนของรัฐภาคีของอนุสัญญาและคณะกรรมการอาจได้รับความช่วยเหลือโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจ (ad hoc experts) ในปัจจุบันประเทศสมาชิกทั้งหมดของสภายุโรปได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาแห่งทวีปยุโรปว่าด้วยการป้องกันการทรمان คณะกรรมการแห่งทวีปยุโรปว่าด้วยการป้องกันการทรمان CPT จัดระบบการเยี่ยมเยียนสถานที่ใดๆ ภายใต้เขตอำนาจของรัฐภาคี ทั้งการเยี่ยมตามกำหนดเวลาและในกรณีเฉพาะกิจ ในกรณีที่มีบุคคลถูกกักกันไม่ให้ได้รับเสรีภาพโดยผู้ใช้อำนาจรัฐ รัฐภาคีมีพันธกรณีในการจัดให้ CPT สามารถเข้าถึงเขตแดนของตนและให้สิทธิในการเดินทางโดยไม่มีการกีดกัน ให้ข้อมูลสารสนเทศอย่างเต็มที่เกี่ยวกับสถานที่ที่มีบุคคลไม่ได้รับเสรีภาพถูกควบคุมอยู่ ต้องให้เข้าถึงทุกสถานที่ที่มีบุคคลไม่ได้รับเสรีภาพ โดยไม่มีข้อจำกัดใน รวมถึงสิทธิในการเคลื่อนไหวภายในสถานที่เช่นนั้นโดยไม่มีการกีดกันและต้องให้ข้อมูลสารสนเทศอื่นๆที่จำเป็นแก่ CPT ในการปฏิบัติภารกิจตามที่ได้รับมอบหมาย³⁷ คณะกรรมการ CPT สามารถกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์เป็นการส่วนตัวต่อบุคคลที่ถูกจำกัดเสรีภาพและมีความเป็นอิสระในการแลกเปลี่ยนสื่อสารข้อมูล พร้อมกับพูดคุยกับใครก็ตามที่นำเชื่อว่าสามารถจัดหาข้อสนเทศที่เกี่ยวข้องให้ด้วย รายงานผลการเยี่ยมเยียนและรายละเอียดของข้อเสนอแนะที่ได้จัดส่งให้แก่รัฐบาลถือเป็นความลับจนกว่ารัฐบาลตัดสินใจว่าจะเปิดเผยข้อสนเทศดังกล่าวต่อสาธารณะ ซึ่งในทางปฏิบัติรายงานทั้งหมดมักได้รับการเผยแพร่ต่อสาธารณะ

กลไกสอดส่องตรวจตราอื่นๆ

1.28 กลไกอื่นๆ จำนวนหนึ่งได้รับการพัฒนาโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติให้ทำหน้าที่ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าที่ใดในโลก กลไกเหล่านี้ ได้แก่ กลไกในการตรวจสอบประเทศที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นการเฉพาะ และกลไกการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามประเด็นปัญหา รวมถึงผู้รายงานพิเศษ ผู้แทนพิเศษและผู้เชี่ยวชาญอิสระหรือคณะทำงาน กลไกเหล่านี้ได้รับการสร้างขึ้นตามข้อมติที่มีต่อสถานการณ์ที่ได้รับการพิจารณาว่าต้องได้รับการศึกษาโดยละเอียด เมื่อกลไกต่างๆ ได้ทำงานสำเร็จอย่างไร ก็จะจัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติทุกปี และบางกรณีอาจเสนอรายงานต่อที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งองค์การสหประชาชาติด้วย

1.29 กลไกตามประเด็นปัญหาที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับสาระในคู่มือนี้ ได้แก่ผู้รายงานพิเศษว่าด้วยการทรمان ผู้รายงานพิเศษว่าด้วยความรุนแรงต่อสตรี ผู้รายงานพิเศษว่าด้วยความเป็นอิสระของตุลาการและทนายความ คณะทำงานว่าด้วยการใช้กำลังบังคับให้สูญหายโดยไม่สมัครใจ และคณะทำงานว่าด้วยการคุมขังโดยมิชอบ

³⁶ ในอดีตเรียกว่า องค์การเพื่อความเป็นเอกภาพแห่งชาติแอฟริกัน (OAU)

³⁷ ข้อ 8 อนุสัญญาแห่งทวีปยุโรปว่าด้วยการป้องกันการทรمانและการปฏิบัติหรือการลงโทษที่ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ค.ศ. 1987

นอกจากนี้ยังมีกลไกอื่นๆ ตามประเด็นปัญหาอีกมากที่ทำงานอยู่ กลไกเหล่านี้ต่างมีวิธีการทำงานเฉพาะตามแบบ ของตนและบางครั้งอาจมีการร่วมกันหรือแยกกันสอบสวนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกรณีที่ถูกกล่าวหาในเรื่อง เดียวกันก็ได้

ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี

1.30 การจัดตั้งผู้รายงานพิเศษว่าด้วยการทรมานนี้ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งในปี 1985 โดยคณะกรรมการสิทธิ มนุษยชนแห่งสหประชาชาติ กลไกแบบผู้รายงานพิเศษนี้ไม่ใช่กลไกตามสนธิสัญญา แต่เป็นกลไกที่ตั้งขึ้นตาม กฎบัตรสหประชาชาติ (UN Charter-based) ให้มีหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการ ทรมาน โดยสามารถตรวจสอบได้ทุกรัฐที่แม้ไม่ได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาใดก็ตาม เมื่อผู้รายงานพิเศษได้รับข้อมูล สารสนเทศว่าเกิดการทรมานขึ้นในรัฐใด ก็จะติดต่อสื่อสารกับรัฐนั้นและขอทราบคำชี้แจงต่อกรณีที่ได้รับข้อมูล สารสนเทศที่หยิบยกขึ้นมานั้นบางครั้งผู้รายงานพิเศษไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชายสามารถใช้วิธี“ปฏิบัติการเร่งด่วน” (urgent action) ร้องขอให้รัฐให้ความมั่นใจว่าบุคคลที่ถูกทรมานหรือได้รับการปฏิบัติที่ไร้มนุษยธรรมหรือกลุ่ม บุคคลนั้นจะได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสมแก่ความเป็นมนุษย์ ผู้รายงานพิเศษอาจจัดให้มีการเข้าเยี่ยมเยียนหาก ได้รับคำเชื้อเชิญหรือได้รับอนุญาตจากรัฐนั้น รายงานการตรวจสอบตามภารกิจนี้โดยปกติจะทำเป็นส่วนหนึ่งแบบ ไว้กับรายงานของผู้รายงานพิเศษส่งถึงคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

1.31 ผู้รายงานพิเศษจะจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติและ ต่อสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ และเผยแพร่ต่อสาธารณะ ในรายงานต่อคณะกรรมการจะเป็นการสรุปย่อว่าผู้ รายงานพิเศษได้มีหนังสือโต้ตอบกับรัฐบาลและจดหมายตอบจากรัฐบาลอย่างไรทุกฉบับ รายงานอาจมีข้อสังเกต ทั่วไปเกี่ยวกับปัญหาการทรมานในบางประเทศเป็นการเฉพาะ แต่ไม่มีสรุปต่อกรณีร้องเรียนการทรมานเป็นการ เฉพาะราย ในรายงานอาจจะระบุประเด็นปัญหาเฉพาะเรื่อง หรือพัฒนาการที่มีผลต่อหรืออาจนำมาซึ่งการ ทรมานในโลก และนำเสนอข้อสรุปและข้อเสนอแนะทั่วไป

ศาลอาญาระหว่างประเทศและศาลเฉพาะกิจ

1.32 ศาลอาญารายในประเทศเป็นองค์กรที่ต้องรับผิดชอบในเบื้องต้นในการพิจารณาคดีเพื่อลงโทษผู้ก่อ อาชญากรรมทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่น ศาลเฉพาะกิจระหว่างประเทศต่างๆ ได้รับการจัดตั้งขึ้น ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา รวมถึงศาลเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาคดีอาญาระหว่างประเทศกรณีอดีตนายกรัฐมนตรียูโกสลาเวีย (ICTY) และศาลเฉพาะกิจกรณีรวันดา (ICTR) การทรมานถือเป็นอาชญากรรมต่อมนุษยชาติและอาชญากรรมสงคราม ตามบทบัญญัติของธรรมนูญ ICTY³⁸ ICTR³⁹ และธรรมนูญกรุงโรมเพื่อจัดตั้งศาลอาญาระหว่างประเทศ⁴⁰ ธรรมนูญกรุงโรมได้รับการตกลงเห็นชอบในปี 1998 และมีผลบังคับใช้ในปี 2002 เมื่อมีรัฐต่างๆ ให้สัตยาบันครบ

³⁸ ข้อ 5 ICTY

³⁹ ข้อ 3 ICTR

⁴⁰ ข้อ 7 และ 8 ICC

60 รัฐ ในอนาคตศาลอาญาระหว่างประเทศจะสามารถพิจารณาคดีอาชญากรรมกรรมทรมาณบางคดีได้ หากศาลอาญาภายในประเทศไม่สามารถ (Unable)หรือไม่เต็มใจ (Unwilling) ที่จะดำเนินคดีเหล่านั้น

คณะกรรมการกาชาดสากล (ICRC)

1.33 คณะกรรมการกาชาดสากลเป็นกลไกอิสระและไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดซึ่งมีอำนาจพิเศษภายใต้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอนุสัญญาเจนีวาฉบับที่สี่ คณะกรรมการทำงานอย่างแข็งขันในการจัดให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้ได้รับผลกระทบจากการขัดกันทางอาวุธ เช่นเดียวกับให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในสถานการณ์ความไม่สงบในประเทศ ในกรณีการขัดกันทางอาวุธระหว่างรัฐภาคีของอนุสัญญาเจนีวา กาชาดสากลมีอำนาจที่จะเข้าเยี่ยมสถานกักกันทุกแห่ง สถานคุมขังและที่สถานใช้แรงงานซึ่งเชลยสงครามหรือพลเรือนถูกกักตัวไว้ สำหรับในกรณีที่มีใช้เป็นการขัดกันทางอาวุธ หรือสถานการณ์ความไม่สงบ คณะกรรมการอาจเสนอให้ความช่วยเหลือแก่คู่ขัดแย้ง และหากได้รับความยินยอม ก็จะเข้าไปเยี่ยมสถานที่คุมขังได้ ผู้แทนกาชาดสากลจะเยี่ยมผู้ถูกคุมขัง โดยมีเป้าหมายในการประเมินและหากจำเป็นก็จะเสนอให้มีการปรับปรุงสภาพทางวัตถุและที่มีผลกระทบต่อจิตใจของที่คุมขัง และป้องกันการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้าย กระบวนการเข้าตรวจเยี่ยมนั้นต้องการให้มีการเข้าตรวจเยี่ยมผู้ถูกคุมขังทุกคนและในทุกสถานที่ที่มีการคุมขังได้ โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาและความถี่ของการตรวจเยี่ยม ซึ่งผู้แทนในการเข้าตรวจเยี่ยมจะต้องได้รับอนุญาตให้ซักถามพูดคุยได้อย่างอิสระ และต้องไม่มีการลงนามเพื่อเป็นพยานรับรองว่ามีการพูดคุยกับผู้ถูกคุมขังรายใด การติดตามค้นหาว่าบุคคลถูกคุมขังไว้ที่ใดก็เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานในกระบวนการตรวจเยี่ยมของ ICRC การตรวจเยี่ยมและรายงานถือว่าเป็นความลับ แต่กาชาดสากลก็อาจตีพิมพ์เผยแพร่ความเห็นของตนในกรณีที่รัฐวิพากษ์วิจารณ์รายงานและการตรวจเยี่ยมของกาชาดสากลต่อสาธารณะ

คำพิพากษาศาลสูงสุดนามิเบีย ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 1999 คดีระหว่าง Namunjepo & Ors และ The Commanding Officer, Windhoek Prison & Anor , 2000(6) BCLR (NmS); [2000] 3 LRC 360; (1999) 2 CHRLD 331 (Namibia)

ผู้ต้องขังก่อนการพิจารณาคดี 5 คน ซึ่งเป็นผู้ยื่นฟ้องในคดีนี้ ถูกล่ามด้วยโซ่ภายหลังจากที่ผู้ต้องขัง 4 คน ได้หลบหนีออกจากเรือนจำและผู้ต้องขังคนที่ห้า ถูกล่ามหาว่ามีความพยายามที่จะหลบหนีเช่นกัน ผู้ต้องขังทั้งห้าคนยื่นฟ้องโดยโต้แย้งว่าสิทธิของพวกเขาที่ได้รับการคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญประเด็นศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่จะไม่ถูกละเมิด การปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีได้ถูกละเมิด

ศาลสูงสุดได้พิจารณาคดีโดยอาศัยมาตรฐานสากลต่างๆ รวมถึงมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และมาตรฐานขั้นต่ำแห่งทวีปยุโรปว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ศาลเห็นว่าการที่นามิเบียได้เข้าภาคยานุวัติเป็นภาคีสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองนั้น มีนัยสำคัญและ “ได้แสดงให้เห็นชัดเจนว่าผู้ต้องขังมีสิทธิที่จะได้รับความเคารพในศักดิ์ศรีและความเป็นมนุษย์” ศาลยังได้ตั้งข้อสังเกตด้วยว่าคำพิพากษาในคดีก่อนๆ และบทบัญญัติของกฎหมายในประเทศอื่นๆ ได้บ่งชี้ถึงการที่เริ่มมีการยกเลิกการใช้เครื่องพันธนาการตามอำเภอใจ และไม่มี ความจำเป็น ประเทศส่วนใหญ่จะใช้เครื่องพันธนาการเหล่านี้เฉพาะเมื่อมีความจำเป็นที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เท่านั้น โดยมีการควบคุมการใช้อย่างเข้มงวดและใช้เฉพาะในช่วงเวลาสั้นๆ และในบางประเทศการใช้เครื่องพันธนาการเหล่านั้นเป็นสิ่งต้องห้าม

ศาลถือว่า “ไม่ว่าพฤติการณ์จะเป็นอย่างไร ในทางปฏิบัติที่มีการใช้โซ่และตรวนพันธนาการข้อเท้า มนุษย์เป็นการทำให้ได้รับความอับอายซึ่งเท่ากับว่าบุคคลที่ถูกใส่โซ่ตรวนถูกลดระดับลงมาเป็นเหมือนสัตว์ที่ถูกมัดข่า ทำให้การเคลื่อนไหวของเขาถูกจำกัด จนกระทั่งไม่ทราบว่าจะเดินไปทางไหนได้อย่างไร นอกจากนี้ขอให้ลองนึกย้อนไปในอดีตเพื่อเตือนความทรงจำ เมื่อประชาชนในทวีปนี้ถูกมัดด้วยเครื่องพันธนาการใส่ในล้อเกวียนนำไปเร่ขายเป็นทาส ดังนั้นการยังคงใช้โซ่หรือตรวนพันธนาการข้อเท้าต่อไป หรือการทำให้บุคคลไม่สามารถทำความสะอาดตนเองได้อย่างเหมาะสม หรือการทำให้เสื้อผ้าที่เขาสวมใส่เป็นชุดที่แตกต่างจากเพื่อนมนุษย์คนอื่น เป็นการทำให้คนได้รับประสบการณ์ที่ทำให้เกิดความอับอายและทำให้ไร้ซึ่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์”

2 มาตรการป้องกันการทรمانผู้ที่สูญเสีย อิสราภาพ

การแจ้งให้ประชาชนทราบถึงสิทธิของพวกเขา

การใช้สถานที่คุมขังที่มีการรับรองอย่างเป็นทางการและการจัดทำและเก็บรักษาบันทึกอย่างมี
ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการคุมขัง

การหลีกเลี่ยงการคุมขังที่ห้ามการติดต่อกับโลกภายนอก

สภาพการคุมขังที่เหมาะสมแก่ความเป็นมนุษย์

ขอบเขตของการสอบสวน

การถึงหนายความและการเคารพการปฏิบัติหน้าที่ของหนายความ

การเข้าถึงแพทย์

สิทธิการคัดค้านการคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

มาตรการป้องกันสำหรับผู้ถูกคุมขังกลุ่มต่างๆ เป็นพิเศษ

ผู้หญิงที่ถูกคุมขัง

เยาวชนที่ถูกคุมขัง

ผู้มีปัญหาสุขภาพจิต

2 มาตรการป้องกันการทรมานผู้ที่สูญเสียวิสระภาพ

2.1 ในบทนี้แสดงภาพรวมให้เห็นมาตรการปกป้องประชาชนที่ถูกคุมขังให้ปลอดภัยจากการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นตามกฎหมายระหว่างประเทศ

2.2 ทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพและความมั่นคงแห่งตน รวมทั้งสิทธิที่ไม่ถูกจับกุมหรือคุมขังโดยพลการ¹ เมื่อรัฐทำให้บุคคลเสียอิสระภาพ ก็ถือว่าเป็นหน้าที่ของรัฐในการดูแลให้บุคคลเหล่านั้นมีสภาพความเป็นอยู่ที่ปลอดภัยและดูแลสุขภาพของคนเหล่านั้นด้วย ผู้ถูกคุมขังจะต้องไม่ถูกทำให้มีความยากลำบากอื่นใดมากไปกว่าถูกจำกัดอิสรภาพ² สิทธิเหล่านี้ได้รับการประกันไว้ในข้อ 7 และ ข้อ 10 (1) ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ซึ่งต้องให้ความเคารพ ห้ามทรมานและปฏิบัติที่เลวร้ายและปกป้องสิทธิต่างๆ ของผู้ที่สูญเสียวิสระภาพ นอกจากนี้ยังมีการสะท้อนให้เห็นถึงมาตรการเหล่านี้ในสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนต่างๆ ด้วย³ การห้ามทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายใช้กับบุคคลทุกคนและตลอดเวลา สิทธิอื่นๆ ที่รับรองอย่างชัดเจนในสนธิสัญญา เช่น สิทธิไม่ถูกคุมขังโดยพลการอาจถูกจำกัดได้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน แต่มาตรการป้องกันที่จำเป็นสำหรับการห้ามการทรมาน เช่น การจำกัดระยะเวลาในการคุมขังโดยห้ามติดต่อกับโลกภายนอก จะต้องได้รับการนำไปปฏิบัติ⁴

¹ ข้อ 9 (1) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ 5 อนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 6 กฎบัตรแอฟริกาว่าด้วยสิทธิของมนุษย์และประชาชน ข้อ 7 อนุสัญญาอเมริกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

² คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ข้อเสนอแนะทั่วไป 21 ข้อ 10 (การประชุมครั้งที่ สี่สิบสี่ 1992) รวบรวมความเห็นทั่วไปและข้อเสนอแนะทั่วไปที่รับรองโดย องค์การสิทธิมนุษยชนภายใต้สนธิสัญญา เอกสารสหประชาชาติ U.N.Doc.HR\GEN\1\Rev.1 at 33 (1994), ย่อหน้า 3.

³ ตัวอย่างเช่น ข้อ 3 อนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป ข้อ 5 อนุสัญญาอเมริกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 5 กฎบัตรแอฟริกาว่าด้วยสิทธิของมนุษย์และประชาชน ข้อ 37 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 1 อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ข้อ 2 และข้อ 4 อนุสัญญาแห่งทวีปอเมริกาว่าด้วยการป้องกัน การลงโทษและการขจัดความรุนแรงต่อสตรี ข้อ 16 กฎบัตรแอฟริกาว่าด้วยสิทธิและการสงเคราะห์เด็ก

⁴ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ความเห็นทั่วไป หมายเลข 29 สถานการณ์ฉุกเฉิน (ข้อ 4) รับรองโดยการประชุมครั้งที่ 1950 เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2001 ย่อหน้า 16 และคดีระหว่าง Aksoy และ Turkey ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรป ตัดสินเมื่อ 18 ธันวาคม 1996 คดีระหว่าง Brannigan and MacBride และ UK ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรป ตัดสินเมื่อ 26 พฤษภาคม 1993 คดีระหว่าง Brogan และ UK ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรป ตัดสินเมื่อ 29 พฤศจิกายน 1988 ดู การคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมายในสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือ ‘Habeas Corpus in Emergency Situations’, Advisory Opinion OC-8/87 of 30 January 1987, รายงานประจำปีของศาลแห่งทวีปอเมริกา 1987, OAS/Ser.L/V/III.17 doc.13, 1987; และ ‘Judicial Guarantees in States of Emergency’, Advisory Opinion OC-9/87 of 6 October 1987, รายงานประจำปีของศาลแห่งทวีปอเมริกา 1988, OAS/Ser.L/V/III.19 doc.13, 1988.

2.3 ปัจเจกบุคคลอาจมีความเสี่ยงที่จะถูกรังแกหรือได้รับการปฏิบัติที่เลวร้ายก่อนที่จะถูกดำเนินการตามกฎหมาย เช่น จับกุมและตั้งข้อหา⁵ ในทางปฏิบัติคณะกรรมการยุโรปว่าด้วยการป้องกันการทรมาน (CPT) ได้เน้นย้ำว่าช่วงเวลาระหว่างทันทีที่บุคคลถูกทำให้สูญเสียวินัยเสรีภาพเป็นช่วงเวลาที่มีความเสี่ยงที่สุดที่จะมีการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้าย⁶ มาตรฐานระหว่างประเทศต่อไปนี้จะต้องนำไปใช้ทันทีที่บุคคลต้องสูญเสียวินัยเสรีภาพ คือ

การแจ้งให้ประชาชนรับทราบถึงสิทธิของพวกเขา

2.4 บุคคลทุกคนที่สูญเสียวินัยเสรีภาพย่อมมีสิทธิได้รับการแจ้งให้ทราบเหตุผลแห่งการจับกุมและการคุมขังตามที่ปรากฏในข้อ 9(1) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ที่บัญญัติว่า “บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัยของร่างกาย บุคคลจะถูกจับกุมหรือควบคุมโดยอำเภอใจมิได้ บุคคลจะถูกทรมานหรือทารุณกรรมมิได้ ยกเว้นโดยเหตุและโดยเป็นไปตามกระบวนการที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย” ข้อ 9 (2) ของ ICCPR บัญญัติว่า “ในขณะที่จับกุม บุคคลใดที่ถูกจับกุมจะต้องได้รับแจ้งถึงเหตุผลในการจับกุม และจะต้องได้รับแจ้งถึงข้อหาที่ถูกจับกุมโดยพลัน” คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้เน้นว่าการแจ้งให้ผู้ถูกควบคุมตัวทราบว่าตนถูกจับกุมแล้วยังไม่เพียงพอหากไม่แจ้งให้ทราบถึงสาระสำคัญของข้อหาที่ใช้ในการกล่าวหาที่ชัดเจนว่าเขากระทำความผิดอย่างไร⁷ แม้ในคดี “ความมั่นคงของรัฐ” เจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงยังต้องแจ้งเหตุผลแห่งการจับกุมเป็นหนังสือต่อผู้ถูกจับซึ่งต้องกระทำโดยเปิดเผยต่อสาธารณะและได้รับการตรวจสอบโดยศาล⁸

2.5 ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรป ได้เน้นย้ำว่าบุคคลทุกคนที่ถูกจับต้อง “ได้รับแจ้งด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย และไม่มีลักษณะทางเทคนิค เพื่อให้เข้าใจ สาระสำคัญของข้อกฎหมาย ข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุให้มีการจับกุม เพื่อที่

⁵ หลักมาตรฐานของการป้องกันบุคคลทุกคนมิให้ถูกคุมขังหรือจำคุกทุกรูปแบบ ได้อธิบายความหมายดังนี้ (a) “จับกุม” หมายถึง การกระทำเพื่อจับบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในทางอาญาหรือกระทำโดยเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ (b) ‘คุมขังบุคคล’ หมายถึง ผู้ใดก็ตามที่ถูกกีดกันมิให้ได้รับเสรีภาพส่วนบุคคล เว้นแต่ได้รับการลงโทษตามกฎหมายว่าเป็นผู้กระทำความผิด (c) ‘บุคคลถูกจำคุก’ หมายถึง บุคคลใดก็ตามที่ถูกกีดกันมิให้ได้รับเสรีภาพส่วนบุคคลโดยเหตุมาจากการได้รับการลงโทษตามกฎหมายว่าได้กระทำความผิด (d) ‘การคุมขัง’ หมายถึง ภาวะของการหน่วงเหนี่ยวตัวบุคคลไว้มิให้มีเสรีภาพ ดังนิยามเบื้องต้น (e) ‘จำคุก’ หมายถึง ภาวะที่นำตัวบุคคลไปควบคุมตัวไว้ในเรือนจำเพราะได้กระทำตามนิยามข้างต้น

(f) คำว่า ‘a judicial or other authority’ หมายถึง การดำเนินการทางศาล หรือ ผู้มีอำนาจอื่น ภายใต้กฎหมายซึ่งสถานภาพและตำแหน่งของเขาจะเป็นหลักประกันที่มั่นคงที่สุดที่เป็นไปได้ในแง่ของเป็นผู้มีอำนาจ ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดและเป็นอิสระ

⁶ คณะกรรมการยุโรปว่าด้วยการป้องกันการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษที่ไร้มนุษยธรรมและที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และ ส่วนที่เป็นมาตรฐานและสาระสำคัญของรายงานทั่วไปของ CPT สหภาพยุโรป ตุลาคม 2001, CPT/Inf/E(2002), p.12, para. 41.

⁷ ดูคดีระหว่าง Adolfo Drescher Caldas และ Uruguay, Communication No. 43/1979 (11 January 1979), U.N. Doc. Supp. No. 40 (A/38/40) at 192 (1983).

⁸ สรุปข้อสังเกตของ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน กรณีชูดาน เอกสารสหประชาชาติ UN Doc. CCPR/C/79/Add.85, 19 November 1997, ย่อหน้า 13

จะสามารถใช้เป็นข้อต่อสู้คดีในศาลในประเด็นความชอบด้วยกฎหมายของการจับกุม”⁹ คณะกรรมการยุโรปว่าด้วยการป้องกันการทรมาน (CPT) ได้ให้คำแนะนำว่า คนทุกคนที่สูญเสียอิสรภาพได้รับการแจ้งให้ทราบถึงสิทธิของเขา ในการแจ้งให้บุคคลอื่นที่เขาเลือกได้ทราบว่าถูกจับ สิทธิที่จะเข้าถึงทนายความและแพทย์ที่ตนเป็นผู้เลือก สิทธิเหล่านี้ต้องจัดการให้ได้รับในวาระแรกที่ถูกรวบคุมตัว (เช่น ในระหว่างที่ยังอยู่กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ)¹⁰ นอกจากนี้คณะกรรมการฯ ยังได้แนะนำต่อไปว่า “แบบพิมพ์ของการแจ้งสิทธินี้ต้องกระทำอย่างเป็นระบบแก่ (ผู้ที่อยู่ในที่คุมขัง) ในวาระแรกก่อนถูกคุมขัง” แบบของการแจ้งสิทธินี้ต้องมีภาษาต่างๆ นอกจากนี้เมื่อผู้ถูกควบคุมตัวได้รับการแจ้งให้ลงนามเป็นพยานในเอกสารการจับกุม จะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงสิทธินี้ด้วย¹¹

2.6 สหประชาชาติมีกลไกประเภทหนึ่งซึ่งเรียกว่า หลักการว่าด้วยการปกป้องบุคคลทุกคนจากการถูกคุมขังหรือจำคุกทุกรูปแบบ มีข้อบัญญัติว่า “บุคคลใดในขณะที่ถูกจับกุมและขณะที่เริ่มต้นถูกคุมขังหรือจำคุกหรือโดยพลันหลังจากนั้น ต้องได้รับการจัดการอย่างเคารพในความเป็นมนุษย์ของเขา โดยเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการจับกุม คุมขังหรือจำคุก ด้วยการให้ข้อมูลและอธิบายเกี่ยวกับสิทธิของเขาและตัวเขาจะได้รับประโยชน์อย่างไรจากสิทธิเช่นว่านั้น”¹²

การใช้สถานที่คุมขังที่ได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการและการจัดทำและเก็บรักษาบันทึกอย่างมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการคุมขัง

2.7 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้เน้นย้ำว่า “เพื่อการรับประกันอย่างมีประสิทธิภาพจึงต้องมีข้อกำหนดให้นำตัวผู้ถูกคุมขังไปยังสถานที่ที่ได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการให้เป็นสถานคุมขัง โดยจะต้องมีการลงทะเบียนชื่อของบุคคลที่ถูกคุมขัง สถานที่คุมขัง รวมทั้งชื่อผู้ที่รับผิดชอบดูแลสถานที่คุมขัง โดยจัดเก็บแบบการลงทะเบียนไว้ให้พร้อมที่ทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงได้ รวมทั้งญาติและเพื่อนของผู้ต้องขังด้วย”¹³ ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป ก็ได้ย้ำว่า การคุมขังบุคคลโดยที่ไม่มีใครทราบเป็น “การปฏิบัติอย่างสุดขั้ว” ต่อหลักประกันที่กำหนดไว้ในอนุสัญญายุโรปว่าด้วยการต่อต้านการทำให้บุคคลสูญเสียสิทธิเสรีภาพและความมั่นคงแห่งตนโดยมิชอบ¹⁴

⁹ ดูคดีระหว่าง Fox Campbell และ Hartley ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรป (ECtHR) คดีหมายเลข 18/1989/178/234-236 ตัดสินเมื่อ 30 สิงหาคม 1990, ย่อหน้า 40.

¹⁰ รายงานของ CPT/Inf/E (2002) 1, ‘Extract from the 12th General Report’, หน้า 12, ย่อหน้า. 40 และหน้า 13 ย่อหน้า 42.

¹¹ อ้างแล้ว หน้า 13 ย่อหน้า 44

¹² หลักการที่ 13

¹³ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ข้อเสนอแนะทั่วไป 20 ข้อ 7 (การประชุมครั้งที่สี่สิบสี่ ในปี 1992) และ เอกสารรวมความเห็นทั่วไปและข้อเสนอแนะทั่วไปที่ได้รับการรับรองโดยกลไกสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติที่จัดตั้งขึ้นโดยสนธิสัญญา ดูเอกสารสหประชาชาติ U.N. Doc. HRI/GEN/1/Rev.1. at 30 (1994), para. 11.

2.8 คณะกรรมการ CPT เสนอแนะว่าน่าจะต้องมีบันทึกการควบคุมตัวที่สมบูรณ์ของผู้ถูกคุมขังแต่ละคน โดยบันทึก “เรื่องราวทั้งหมดของการควบคุมตัว และการกระทำที่ได้ดำเนินการต่อบุคคลนั้น (ควบคุมตัวเมื่อใดและโดยเหตุผลใด ได้มีการแจ้งสิทธิให้ทราบเมื่อใด ร่องรอยของการได้รับบาดเจ็บ ความเจ็บป่วยทางจิตใจ ฯลฯ ได้พบญาติ/เจ้าหน้าที่ทักสูล และติดต่อกับทนายความเมื่อใด และเมื่อใดที่คนเหล่านั้นมาเยี่ยม ให้อาหารเมื่อใด มีการสอบปากคำเมื่อใด ส่งตัวไปที่อื่น หรือได้รับการปล่อยตัวเมื่อใด เป็นต้น) นอกจากนี้ทนายความของผู้ถูกคุมขังต้องสามารถเข้าถึงบันทึกการคุมขังนี้ได้ด้วย”¹⁵

2.9 ประมวลหลักการว่าด้วยการปกป้องบุคคลทุกคนที่ถูกคุมขังหรือจำคุกทุกรูปแบบของสหประชาชาติ ได้ย้ำว่าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจต้องเก็บและรักษาทะเบียนผู้ถูกคุมขังทุกคนไว้ ทั้งเก็บไว้ ณ สถานที่คุมขังนั้นและที่ส่วนกลาง¹⁶ ข้อมูลในลงทะเบียนเช่นว่านั้นต้องสามารถให้แก่ศาลและผู้มีอำนาจอื่น ผู้ถูกคุมขังหรือครอบครัวของพวกเขาได้ด้วย¹⁷ นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้วหลักการนี้ยังได้เน้นว่า “เพื่อเป็นการกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด จะต้องมีการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังอย่างสม่ำเสมอโดยบุคคลที่มีคุณสมบัติและมีประสบการณ์ที่ได้รับการแต่งตั้งและรับผิดชอบต่อเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจที่แท้จริง ซึ่งจะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ที่แยกจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจที่ทำหน้าที่โดยตรงในการดูแลสถานที่ใช้ในการคุมขังหรือสถานที่ลงโทษจำคุก บุคคลที่ถูกคุมขังหรือจำคุกต้องได้รับสิทธิในการติดต่อสื่อสารอย่างอิสระและเป็นความลับกับบุคคลที่เข้ามาเยี่ยมสถานที่คุมขังหรือจำคุก ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่างๆ เพื่อให้แน่ใจในเรื่องความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในสถานที่นั้น”¹⁸

2.10 ผู้รายงานพิเศษสหประชาชาติด้านการทรมานมีข้อเสนอแนะว่า “การสอบปากคำต้องกระทำในสถานที่สอบสวนที่เป็นทางการเท่านั้นและสถานที่ควบคุมตัวอย่างลับๆ ที่มีอยู่ จะต้องถูกยกเลิกโดยกฎหมาย โดยจะต้องถือเป็นความผิดหากเจ้าหน้าที่ผู้ใดที่กระทำการสอบสวนในสถานที่คุมขังลับและไม่เป็นทางการ พยานหลักฐานใดที่ได้รับจากผู้ถูกคุมขังในสถานที่คุมขังอย่างไม่เป็นทางการและไม่ได้รับการยืนยันจากผู้ถูกคุมขังในระหว่างการสอบปากคำในสถานที่ที่เป็นทางการ จะต้องไม่สามารถนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในชั้นศาลได้ คำให้การหรือคำรับสารภาพของบุคคลที่สูญเสียอิสระภาพต้องไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ นอกจากนี้เป็นการที่กระทำต่อหน้าศาลหรือทนายความเท่านั้น ยกเว้นจะใช้เป็นพยานหลักฐานยืนยันเจ้าหน้าที่ที่ถูกกล่าวหาว่าได้คำรับสารภาพมาโดยวิธีการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย”¹⁹

¹⁵ เอกสาร CPT/Inf/E (2002) 1, หน้า 7 ย่อหน้า 40.

¹⁶ หลักการ 12

¹⁷ อ้างแล้ว

¹⁸ หลักการ 29

¹⁹ รายงานของผู้รายงานพิเศษด้านการทรมาน เอกสารสหประชาชาติ UN Doc.A/56/156, July 2001, para. 39(d).

หลักเสียงการคุมขังที่ห้ามติดต่อกับโลกภายนอก

2.11 มาตรฐานสากลมิได้ห้ามเด็ดขาดไม่ให้เกิดการคุมขังโดยไม่ให้มีการติดต่อกับโลกภายนอก ซึ่งผู้ถูกคุมขังถูกปฏิเสธการติดต่อกับโลกภายนอกในทุกๆ ทาง อย่างไรก็ตามมาตรฐานสากลและกฎเกณฑ์ผู้เชี่ยวชาญยืนยันว่า การจำกัดและการถ่วงเวลาไม่ให้ผู้ถูกคุมขังเข้าถึงแพทย์และทนายความ หรือการไม่แจ้งให้ผู้หนึ่งผู้ใดทราบว่าเขาถูกคุมขังนั้น ต้องอนุญาตให้ทำได้เฉพาะในสถานการณ์ที่ยกเว้นจริงๆ และในช่วงระยะเวลาสั้นๆ เท่านั้น

2.12 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนพบว่าการใช้วิธีคุมขังโดยห้ามติดต่อกับโลกภายนอกเป็นการนำไปสู่การทรมาน²⁰ และในตัวของมันเองก็อาจเป็นการละเมิดต่อ ข้อ 7 หรือ ข้อ 10 ของ กติการระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง²¹ ข้อสังเกตเบื้องต้นของคณะกรรมการเห็นว่าควรต้องมีบทบัญญัติว่าด้วยการห้ามการคุมขังที่ไม่อนุญาตให้ติดต่อกับโลกภายนอกเพื่อเป็นหลักประกันในการป้องกันการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้าย²² คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกา (The Inter American Commission on Human Rights) เห็นว่าการใช้การคุมขังโดยห้ามติดต่อกับโลกภายนอกที่ดำรงอยู่นั้นเป็นการไม่เคารพต่อสิทธิมนุษยชน เพราะเท่ากับเป็นการ “สร้างสถานการณ์ที่เอื้อต่อการกระทำต่างๆ รวมทั้งการทรมาน” และเป็นการทำโทษครอบครัวผู้ถูกคุมขังอย่างไม่อาจเป็นที่ยอมรับได้²³ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกายังพิจารณาอีกด้วยว่าสิทธิในการได้รับการเยี่ยมจากญาติ “เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ต้องได้รับ” เพื่อให้มั่นใจว่ามีการเคารพสิทธิของผู้ถูกคุมขัง²⁴ และคณะกรรมการยังเห็นด้วยว่าสิทธิในการได้รับการเยี่ยมนั้นให้กับผู้ถูกคุมขังทุกคน โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่า ผู้ถูกคุมขังถูกหาว่ากระทำความผิดอย่างไรหรือถูกตัดสินลงโทษข้อหาใด การที่ผู้ถูกคุมขังได้รับการอนุญาตให้เยี่ยมได้ในช่วงเวลาสั้นๆ นานๆ ครั้งและการย้ายไปคุมขังในที่ห่างไกลถือเป็นการการลงโทษผู้ถูกคุมขังตาม อำนาจใจ²⁵

2.13 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ เห็นว่า “การขยายระยะเวลาการคุมขังโดยห้ามติดต่อกับโลกภายนอกออกไป เท่ากับเอื้ออำนวยให้มีการทรมานและโดยตัวมันเองนั้นเป็นรูปแบบหนึ่งของการปฏิบัติที่โหดร้าย

20 ข้อสังเกตเบื้องต้นของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน กรณีเปรู เอกสารสหประชาชาติ UN Doc. CCPR/C/79/Add.67 ย่อหน้า 18 และ หน้า 24 ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 1996.

21 ดูกรณีระหว่าง Albert Womah Mukong และ Cameroon, (458/1991), 21 กรกฎาคม 1994 เอกสารสหประชาชาติ UN Doc. CCPR/C/51/D/458/1991; และกรณีระหว่าง El-Megreisi และ Libyan Arab Jamahiriya, (440/1990), 23 มีนาคม 1994, เอกสารสหประชาชาติ UN Doc. CCPR/C/50/D/440/1990.

22 ข้อเสนอแนะทั่วไป 20 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ย่อหน้า 11

23 รายงานกิจกรรมเนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบ 10 ปี (1971-1981) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกา at 318 และดูรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชน 1982-1983 ของคณะกรรมการ เอกสาร OEA/Ser.L/V/II/61.doc,22,rev.2, 1 กรกฎาคม 1981 at 41-42 และดูรายงานประจำปี 1983-1984 ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกา OEA/Ser.L/V/II/11/63.doc.22

24 ดูคดีระหว่าง Ms. X และ Argentina, คดีหมายเลข 10.506, รายงานหมายเลข 38/96, Inter-Am.C.H.R., OEA/Ser.L/V/II.95 Doc. 7 rev. at 50 (1997).

25 รายงานประจำปี 1983 – 1984 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกา, OEA/Ser.L/V/II/63, doc.10, Uruguay และดู รายงานฉบับที่ 7 สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในคิวบา ปี 1983, OEA/Ser.L/V/II.61, doc.29, rev.1.

ไรมนุษยธรรมหรือที่ย้ายศักดิ์ศรี”²⁶ ผู้รายงานพิเศษสหประชาชาติด้านการทรมานเห็นว่า “การทรมานเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมากที่สุดระหว่างการถูกคุมขังโดยห้ามติดต่อกับโลกภายนอก ซึ่งต้องทำให้การคุมขังเช่นนี้เป็นการทำที่ผิดกฎหมาย และผู้ถูกคุมขังไม่ให้ติดต่อกับโลกภายนอกต้องได้รับการปล่อยตัวทันทีโดยไม่ชักช้า”²⁷

2.14 มาตรฐานสหประชาชาติ ว่าด้วยหลักการเพื่อการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการถูกคุมขังหรือจำคุกทุกรูปแบบเห็นว่า บุคคลที่ถูกจับกุม คุมขัง หรือจำคุกทุกคนมีสิทธิได้รับข้อมูล หรือได้รับการแจ้งจากเจ้าหน้าที่ให้ญาติพี่น้องหรือเพื่อนของพวกเขาทราบ²⁸ ข้อมูลที่ต้องแจ้งให้ทราบนั้นรวมถึงข้อเท็จจริงของการจับกุมหรือการคุมขังและสถานที่คุมขังที่เขาหรือเธอถูกนำตัวไปควบคุมไว้ หากมีการย้ายสถานที่คุมขัง ญาติพี่น้องหรือเพื่อน ๆ ต้องได้รับการแจ้งให้ทราบอีกครั้งด้วย การดำเนินการนี้ต้องกระทำทันทีหรืออย่างน้อยที่สุดต้องกระทำโดยไม่ชักช้า²⁹

2.15 ผู้ถูกคุมขังที่เป็นคนต่างชาติต้องได้รับการแจ้งให้กงสุลของพวกเขาหรือผู้แทนทางการเมืองทราบด้วย³⁰ หากผู้ถูกคุมขังเป็นผู้ลี้ภัยหรือเป็นบุคคลในความคุ้มครองขององค์การระหว่างประเทศ พวกเขาจำเป็นต้องได้รับสิทธิใน

สภาพการคุมขังที่เหมาะสมแก่ความเป็นมนุษย์

2.16 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนเน้นว่าภาระหน้าที่ในการปฏิบัติต่อผู้ถูกคุมขังโดยการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของพวกเขาถือเป็นมาตรฐานขั้นพื้นฐานที่เป็นสากลที่ต้องนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ รัฐไม่อาจยกเหตุที่ว่าขาดแคลนวัสดุปัจจัย ทรัพยากรหรือขาดแคลนงบประมาณเป็นเหตุผลที่ปฏิบัติอย่างไม่สมแก่ความเป็นมนุษย์ต่อผู้ถูกคุมขังได้ รัฐมีพันธกิจในการจัดหาและดูแลผู้ต้องขังและนักโทษทั้งหลายให้มีปัจจัยพื้นฐานที่พอเพียงสำหรับพวกเขา³² การเพิกเฉยไม่จัดหาอาหารอย่างเหมาะสมและไม่จัดสันตนาการ นอกเสียจากว่าจะมีเหตุการณ์แวดล้อมเป็นพิเศษ³³ ย่อมถือเป็นการละเมิดต่อกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ 10 คณะกรรมการยังเน้นต่อไปด้วยว่าการขังเดี่ยวเป็นเวลานานอาจถือเป็นการละเมิดการห้ามทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายตามกติกาฯ ดังกล่าวในข้อ 7³⁴

²⁶ มติที่ 1997/38 ย่อหน้า 20

²⁷ รายงานของผู้รายงานพิเศษด้านการทรมาน ดูเอกสารสหประชาชาติ UN Doc.A/56/156, July 2001, para. 39(f).

²⁸ หลักการ 16

²⁹ หลักการ 15

³⁰ หลักการ 16(2) มาตรฐานสหประชาชาติ ว่าด้วยหลักการเพื่อการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการถูกคุมขังหรือจำคุกทุกรูปแบบ และคำพิพากษาศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ คดีระหว่าง LaGrand, (Germany v United States) ตัดสินเมื่อ 27 มิถุนายน 2000 <http://www.icjci.org>.

³¹ หลักการ 16(2) มาตรฐานสหประชาชาติ ว่าด้วยหลักการเพื่อการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการถูกคุมขังหรือจำคุกทุกรูปแบบ

³² คดีระหว่าง Kelly v Jamaica, (253/1987, รายงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน เอกสาร (A/46/40) 8 April 1991 ดู คดีระหว่าง Párkányi v Hungary (410/1990), รายงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน เอกสาร (A/47/40), 27 July 1992.

³³ ดูคดีระหว่าง Kelly v Jamaica (253/1987), ย่อหน้า 5.

³⁴ ข้อเสนอแนะทั่วไปที่ 20 ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ย่อหน้า 6

2.17 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้แนะนำให้รัฐให้ความมั่นใจว่าสถานคุมขังทุกแห่งต้องปราศจากเครื่องมือที่อาจใช้เพื่อในการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้าย³⁵ คณะกรรมการด้านการต่อต้านการทรมานได้แนะนำให้รัฐต้องยกเลิกการใช้เข็มขัดข้อศอกไฟฟ้าหรือเก้าอี้พันธนาการเป็นเครื่องมือในการคุมตัวผู้ต้องขังดังเคยใช้มาเกือบจะเป็นกิจวัตร ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี³⁶

2.18 มาตรฐานสหประชาชาติว่าด้วยหลักการเพื่อการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการถูกคุมขังหรือจำคุกทุกรูปแบบ กำหนดว่าผู้ถูกคุมขังหรือถูกจำคุกทุกคนมีสิทธิร้องขอให้มีการปรับปรุงหรือเสนอเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อพวกเขา เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบต้องตอบสนองอย่างทันทีและหากข้อเรียกร้องถูกปฏิเสธ ก็ให้มีสิทธิที่จะฟ้องศาลหรือร้องเรียนเจ้าหน้าที่อื่นที่มีอำนาจ³⁷

2.19 กฎมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังกำหนดว่า การพันธนาการเช่น กุญแจการใส่กุญแจมือ โซ่ และเสื้อผ้าแบบที่ใส่ให้กับผู้ป่วยทางจิต สามารถนำมาใช้กับผู้ต้องขังหรือนักโทษเพื่อการป้องกันมิให้หลบหนีเท่านั้น แต่มิให้ใช้เพื่อการลงโทษ³⁸ ซึ่งเมื่อนำเครื่องมือเหล่านี้มาใช้จำกัดการเคลื่อนไหวของบุคคลต้องใช้ในระยะเวลาไม่นานเกินความจำเป็นจริงๆ โดยอยู่ในการดูแลของฝ่ายบริหารของเรือนจำกลางที่จะตัดสินใจว่าจะใช้ในกรณีใดกับบุคคลลักษณะอย่างไร³⁹ การใช้กำลังบังคับอาจใช้ได้เพื่อรักษาความปลอดภัยและความสงบของสถานที่คุมขัง เช่นในกรณีที่ผู้อยู่ในห้องขังกำลังจะหลบหนี หรือขัดขืนคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายของเจ้าหน้าที่ หรือมีบุคคลที่อยู่ในสถานคุมขังตกอยู่ในอันตราย อย่างไรก็ตามการใช้กำลังจะกระทำต่อเมื่อได้พิสูจน์แล้วว่าการดำเนินการโดยไม่ใช่วิธีรุนแรงไม่ได้ผล⁴⁰

2.20 คณะกรรมการแห่งทวีปยุโรปว่าด้วยการป้องกันการทรมาน (CPT) เน้นย้ำว่า “ผู้ต้องขังคนใดได้รับการบาดเจ็บจากการใช้กำลังมีสิทธิได้รับการตรวจอาการบาดเจ็บนั้น และหากจำเป็นต้องได้รับการตรวจรักษาจากแพทย์ ในกรณีที่ผู้ต้องขังต้องถูกจับมัดด้วยเครื่องพันธนาการผู้ต้องขังต้องได้รับการดูแลและควบคุมตรวจสอบอย่างเหมาะสม เครื่องมือที่ใช้ในการพันธนาการต้องถูกถอดออกโดยเร็วที่สุดและเครื่องมือนี้จะต้องไม่ถูกถ่วงเวลาให้ใช้เนิ่นนานออกไปเพื่อเป็นการใช้ลงโทษผู้ต้องขัง จะต้องลงบันทึกทันทีทุกครั้งที่มีการใช้กำลังต่อผู้ต้องขัง”⁴¹

³⁵ เรื่องเดียวกัน ย่อหน้า 11

³⁶ มติและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการด้านการต่อต้านการทรมาน สหรัฐอเมริกา 15 พฤษภาคม 2000 เอกสารสหประชาชาติ A/55/44, ย่อหน้า 180 (c).

³⁷ หลักการ 33

³⁸ กฎข้อ 33

³⁹ กฎข้อ 34

⁴⁰ กฎข้อ 54

⁴¹ รายงานของคณะกรรมการ CPT/Inf/E (2002) 1, หน้า.19, ย่อหน้า 53(2).

2.21 หลักการพื้นฐานของการใช้กำลังและการใช้อาวุธปืนของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย กำหนดว่า การใช้กำลังสามารถใช้ได้ก็ต่อเมื่อได้ใช้วิธีการอื่นแล้วไม่บรรลุผล⁴² และจะต้องมีการดูแลรักษาเพื่อบรรเทาความเสียหายและบาดเจ็บให้น้อยที่สุด โดยการให้ความช่วยเหลือและปฐมพยาบาลเบื้องต้น ต้องกระทำโดยทันที⁴³ อาวุธปืนอาจถูกนำมาใช้โดยเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันชีวิตจากอันตรายที่ใกล้จะถึงหรือป้องกันการได้รับบาดเจ็บอย่างรุนแรง หรือเพื่อป้องกันอาชญากรรมที่เป็นภัยร้ายแรงที่คุกคามชีวิต เพื่อการจับกุมบุคคลซึ่งปรากฏต่อหน้าว่าเป็นบุคคลอันตรายหรือเพื่อป้องกันบุคคลอันตรายนั้นหลบหนี และเมื่อได้ใช้วิธีการที่รุนแรงน้อยกว่าอย่างถึงที่สุดแล้วแต่ไม่ได้ผลเท่านั้น การจงใจใช้อาวุธปืนสังหารสามารถใช้ได้เฉพาะกรณีที่ต้องใช้อย่างเข้มงวดที่สุด โดยมีอาชญากรรมร้ายแรงได้เพื่อปกป้องชีวิตเท่านั้น⁴⁴

2.22 หลักการพื้นฐานสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระบุว่า รัฐต้องแสดงให้เห็นว่าได้พยายามยกเลิกการขังเป็นวิธีการลงโทษหรือต้องจำกัดขอบเขตการใช้วิธีนี้⁴⁵ กฎมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระบุว่า “การลงโทษที่กระทำต่อร่างกายก็ดี การลงโทษโดยขังไว้ในห้องมืดก็ดีและการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีก็ดี ล้วนเป็นสิ่งต้องห้ามอย่างเด็ดขาดในการลงโทษการกระทำผิดทางวินัย”⁴⁶ คณะกรรมการ CPT เน้นว่า การขังเดี่ยว “เป็นการกระทำที่เป็นผลร้ายอย่างมากต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง” และในบางสถานการณ์ การขังเดี่ยวจะ “เป็นการปฏิบัติที่ไร้มนุษยธรรมและย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” และในทุกสถานการณ์ที่มีการใช้การขังเดี่ยว จะต้องทำชั่วระยะเวลาที่สั้นที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้เท่านั้น⁴⁷

⁴² หลักการที่ 4

⁴³ หลักการ ที่ 5

⁴⁴ หลักการที่ 9

⁴⁵ หลักการที่ 7 ของหลักการพื้นฐานสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

⁴⁶ กฎที่ 31

⁴⁷ ดู CPT/Inf/E (2002) 1, p.20 para. 56(2).

คำพิพากษาศาลสูงแห่งเซนต์ลูเชีย คดีระหว่าง Harding และผู้ อำนวยการทัณฑสถาน กับ Anor ตัดสินเมื่อ 31 กรกฎาคม 2000, (2000) 3 CHRLD 128 (St Lucia)

H ถูกตัดสินว่ากระทำความผิดอาญาโดยใช้อาวุธปืน และถูกจำคุกโดยการขังเดี่ยวเป็นระยะเวลานาน โดยขังไว้ในห้องขังด้านที่มีการควบคุมตัวในระดับที่มีความมั่นคงสูงสุด ซึ่งใช้เป็นที่ควบคุมตัวของนักโทษรอการประหาร ในระหว่างการถูกขังเดี่ยวเขาถูกตีตรวนตลอดเวลาตั้งแต่ถูกจำคุกมาเป็นระยะเวลารวม 10 เดือนและ 15 วัน ไม่เว้นแม้ช่วงเวลาที่เขาอาบน้ำและเวลาที่ได้ออกมาพบที่ปรึกษาทนายความของเขา เขาถูกปฏิเสธการออกกำลังกายประจำวัน ไม่ได้ออกมานอกห้องขังเพื่อรับแสงแดด และไม่ได้รับสิทธิในการให้ญาติเข้าเยี่ยมและต้องทนทุกข์จากการเป็นหิด 2 ครั้งอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ต้องนอนบนพื้นห้องขังที่เปียกชื้นเป็นเวลาประมาณ 2 เดือน H ได้กล่าวหาว่าการที่เขาได้รับการปฏิบัติเช่นนี้เป็นการละเมิดต่อธรรมเนียมของเซนต์ลูเชียที่ห้ามการทรมานและลงโทษที่ไร้มนุษยธรรม ย่ำยีศักดิ์ศรี และละเมิดกฎของเรือนจำที่ห้ามใช้เครื่องพันธนาการยกเว้นในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอย่างมาก ผู้ถูกร้องมิได้ปฏิเสธข้อกล่าวหาที่ว่ามีการใช้เครื่องพันธนาการตลอดเวลา แต่โต้แย้งว่าไม่เป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บรุนแรงที่หัวเข่าและเท้าทั้งสองข้าง

ศาลได้ใช้คำนิยามว่าด้วยการทรมาน และการลงโทษที่โหดร้ายและย่ำยีศักดิ์ศรีของศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรปที่ได้บันทึกในคดีระหว่าง Ireland และ ประเทศสหราชอาณาจักร ศาลเห็นว่า ไม่มีระเบียบของเรือนจำ ที่ไหนที่อนุญาตให้ขยายช่วงเวลาตีตรวนนักโทษที่แม้เป็นบุคคลอันตรายหรือมีอาจทำอันตรายได้ โดยตีตรวนเป็นระยะเวลายาวนาน ในกรณีเช่นนี้ การตีตรวน H ตลอดเวลา 24 ชั่วโมงทั้งวัน รวมทั้งขณะอาบน้ำรับประทานอาหาร และนอน จึงเป็นสิ่งที่โหดร้ายและเป็นการทำร้ายร่างกายและจิตใจของเขาอย่างรุนแรง ถึงขั้นที่เป็นทั้งการละเมิดกฎระเบียบของเรือนจำและเป็นทั้งการการทรมานรูปแบบหนึ่ง ...นอกจากนี้การจำกัดบริเวณ H ไว้ในห้องขังเดี่ยวเป็นระยะเวลายาวนาน โดยไม่ได้ออกกำลังกายและไม่ได้รับแสงแดด ถือเป็นองค์ประกอบของการลงโทษที่ไม่สมเหตุผลผลและเป็นการไร้มนุษยธรรม และน่ารังเกียจต่อคุณค่าและทัศนคติในสังคมอารยะ...การขังเดี่ยวเป็นกรณีที่ไม่ได้รับอนุญาตให้กระทำตามปกติเพื่อการลงโทษตามกฎระเบียบของเรือนจำ และสามารถอนุญาตให้ทำได้เป็นครั้งคราวเท่านั้นโดยคณะกรรมการตรวจเยี่ยมเพื่อความยุติธรรม โดยอาจต่อได้เป็นเดือนๆ ไป หากมีเหตุผลที่สมควร เช่น เพื่อความปลอดภัย วินัยหรือการบริหารงานยุติธรรม สำหรับกรณีที่น่าเสนอขึ้นมาไม่เข้าเงื่อนไขใดๆ ที่กล่าวมา

ขอบเขตของการสอบสวน

2.23 อนุสัญญาต่อต้านการทรมานข้อ 11 ต้องการให้รัฐทบทวนอย่างเป็นระบบต่อกระบวนการสอบสวน คำสั่ง วิธีการและการปฏิบัติ รวมทั้งการจัดการเกี่ยวกับการควบคุมตัว และการปฏิบัติต่อบุคคลที่ถูกจับกุม ถูกคุมขังหรือถูกจำคุก คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนเห็นว่า “การทบทวนอย่างเป็นระบบต่อระเบียบการสอบสวน วิธีการ คำสั่ง และการปฏิบัติรวมทั้งการจัดการเกี่ยวกับการควบคุมตัวและการปฏิบัติต่อบุคคลที่ถูกจับกุม คุมขังหรือจำคุก เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการป้องกันมิให้เกิดการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้าย”⁴⁸ คณะกรรมการยังได้เน้นอีกด้วยว่า “ถ้อยคำที่ปรากฏในข้อ 14 (3)(g) ตัวอย่างเช่น บุคคลจะไม่ถูกบังคับให้เบิกความเป็นประจักษ์ต่อตนเอง หรือให้รับสารภาพ ต้องเข้าใจว่าหมายถึงจะต้องไม่มีการกดดันทั้งทางร่างกายหรือทางจิตใจต่อผู้ต้องหา ทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมจากเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการสอบสวน เพื่อให้มีการรับสารภาพว่ากระทำความผิด กล่าวคือมันเป็นสิ่งที่ไม่อาจยอมรับได้ที่จะให้มีการปฏิบัติต่อบุคคลในลักษณะที่ตรงกันข้ามกับข้อ 7 ของ กติกาฯ เพื่อที่จะบีบคั้นให้มีการรับสารภาพ”⁴⁹

2.24 คณะกรรมการ CPT พิจารณาว่าระเบียบหรือแนวทางที่ชัดเจนต้องมียู่เพื่อทำให้การสอบสวนได้รับการกำกับดูแล ผู้ถูกคุมขังต้องได้รับการแจ้งให้ทราบว่าใครคือผู้ที่มาสอบปากคำเขา โดยต้องให้มีความชัดเจนครอบคลุมถึงว่า ตามระเบียบแล้วการอนุญาตให้มีการซักถามเป็นเวลานานแค่ไหน ช่วงเวลาพักผ่อนและการหยุดพัก สถานที่ที่ใช้ในการซักถาม ผู้ถูกคุมขังถูกบังคับให้ยืนอยู่กับที่หรือไม่ในระหว่างการถาม การสอบถามบุคคลที่ตกอยู่ภายใต้ฤทธิ์ของยาเสพติดและแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ยังต้องมีการบันทึกเวลาเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุดของการสอบปากคำ ข้อเรียกร้องของผู้ถูกคุมขังระหว่างการสอบถามและบุคคลที่อยู่ด้วยในระหว่างการซักถามด้วย⁵⁰

2.25 แนวทางสหประชาชาติว่าด้วยบทบาทของอัยการระบุว่า “เมื่ออัยการมีพยานหลักฐานที่เป็นปฏิปักษ์ต่อตัวผู้ต้องหา แต่อัยการได้รู้หรือมีเหตุผลที่น่าเชื่อได้ว่าหลักฐานนั้นได้มาโดยวิธีการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนผู้ต้องหาอย่างรุนแรง โดยเฉพาะหลักฐานนั้นได้มาด้วยการทรมานหรือการปฏิบัติหรือการลงโทษอย่างโหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรี หรือด้วยวิธีการอื่นที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน อัยการควรปฏิเสธไม่ใช้พยานหลักฐานดังกล่าวเป็นประจักษ์ต่อบุคคลอื่นใด ยกเว้นกรณีที่ผู้ใช้พยานหลักฐานนั้นเอาผิดกับผู้ที่ใช้วิธีการดังกล่าว เช่น ร้องต่อศาล และจะต้องดำเนินการเพื่อให้มั่นใจได้ว่าผู้ที่ใช้วิธีการผิดๆ เหล่านั้นจะต้องถูกดำเนินคดีโดยศาล”⁵¹

⁴⁸ ข้อเสนอแนะทั่วไป ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ข้อ 20 ย่อหน้า 11

⁴⁹ ดูคดีระหว่าง Kelly v Jamaica, (253/1987), 8 เมษายน 1991, รายงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน, (A/46/40), 1991 ดูคดีระหว่าง Conteris v Uruguay, (139/1983), 17 กรกฎาคม 1985, 2 Sel. Dec. 168 คดีระหว่าง Estrella v Uruguay, (74/1980), 29 มีนาคม 1983, 2 Sel. Dec. 93.

⁵⁰ ดูเอกสาร CPT/Inf/E (2002) 1, หน้า.7 ย่อหน้า 39.

⁵¹ แนวทาง ที่ 16

2.26 ประมวลหลักการสำคัญเพื่อการคุ้มครองบุคคลทุกคนที่ถูกคุมขังหรือถูกจำคุกทุกรูปแบบของสหประชาชาติกำหนดว่า จะต้องไม่มีใครถูกบังคับให้รับสารภาพ หรือ ให้การเป็นอย่างอื่นเพื่อปรักปรำตนเองหรือเบิกความปรักปรำบุคคลอื่น ... ในการสอบสวน ผู้ถูกคุมขังจะต้องไม่ถูกใช้ความรุนแรง ข่มขู่หรือใช้วิธีการในการสอบสวนที่ทำให้มีผลเสียต่อความสามารถในการตัดสินใจหรือการวินิจฉัยอย่างอิสระ⁵²

2.27 ผู้รายงานพิเศษสหประชาชาติด้านการทรมาน ระบุว่า “ช่วงระยะเวลาในการสอบสวนทั้งหมดต้องทำการบันทึกและหากเป็นไปได้ควรบันทึกเป็นวิดีโอ และชื่อเสียงเรียงนามของคนทุกคนที่อยู่ ณ ที่นั้นจะต้องถูกบันทึกไว้ในบันทึกด้วย พยานหลักฐานที่ไม่ได้บันทึกไว้ในการสอบสวน จะต้องไม่ถูกนำไปอ้างเป็นพยานในกระบวนการพิจารณาของศาล”⁵³

การเข้าถึงทนายความและเคารพการปฏิบัติหน้าที่ของทนายความ

2.28 สิทธิโดยทั่วไปของผู้ถูกจับกุมและผู้ถูกคุมขัง คือ การได้เข้าถึงทนายความนั้น ปรากฏในข้อ 14 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และในตราสารอื่นๆอีกมากมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม การที่สามารถพบกับทนายความได้โดยพลันเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการป้องกันการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้าย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้เน้นย้ำว่า การที่จะปกป้องผู้ถูกคุมขังนั้น ต้องให้ผู้ต้องขังสามารถพบแพทย์และทนายความได้ทันทีและสม่ำเสมอ⁵⁴ และเน้นว่า “ผู้ถูกจับกุมทุกคนต้องสามารถถึงการให้คำปรึกษาทางกฎหมายได้ทันที” เพื่อการปกป้องสิทธิของพวกเขาโดยทั่วไป⁵⁵ ทนายความต้องสามารถสื่อสารกับผู้ถูกกล่าวหาได้โดยถือเป็นความลับ⁵⁶ ผู้มีอำนาจต้องทำให้แน่ใจว่าการให้คำปรึกษาของทนายความและการกระทำในฐานะผู้แทนของลูกความของพวกเขาเป็นการกระทำตามมาตรฐานของวิชาชีพ ต้องปลอดจากการข่มขู่ ขัดขวาง คุกคามหรือรบกวนโดยไม่สมควรแม้แต่เวลาหนึ่งเวลาใด⁵⁷

2.29 ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรปแสดงความเห็นในเรื่องนี้ว่า การปฏิเสธการเข้าถึงการให้คำปรึกษาทางกฎหมายในระหว่างคุมขัง ถือเป็นละเมิดสิทธิในการได้รับการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม⁵⁸ และยังได้ระบุไว้เป็นพิเศษว่าการเข้าถึงทนายความเป็น “การป้องกันขั้นพื้นฐานต่อการกระทำที่ละเมิด” ในระหว่างการคุมขัง

52 หลักการที่ 21

53 รายงานของผู้รายงานพิเศษด้านการทรมาน ดูเอกสารสหประชาชาติ UN Doc.A/56/156, July 2001, para. 39(f).

54 ข้อเสนอแนะทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ที่ 20 ย่อหน้า 11

55 สรุปข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน Georgia, UN Doc. CCPR/C/79/Add.74, 9 April 1997 ย่อหน้า 28

56 ข้อเสนอแนะทั่วไป ที่ 13 ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ข้อ 14 (วาระที่ยี่สิบเอ็ด ปี 1984) เอกสารรวบรวมข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะทั่วไป ที่รับรองโดยองค์การสิทธิมนุษยชนภายใต้สนธิสัญญา ดูเอกสารสหประชาชาติ U.N. Doc. HRI/GEN/1/Rev.1 at14 (1994), para. 9.

57 เรื่องเดียวกัน

58 คำพิพากษาศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป คดีระหว่าง Murray v UK ตัดสินเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 1996.

นานๆ⁵⁹ และว่าการป้องกันที่ไม่มีอยู่เช่นนั้นเท่ากับยอมให้ผู้ถูกคุมขัง “อยู่ในอุ้งมือที่ขึ้นอยู่แต่กับความเมตตาของผู้ที่คุมขังพวกเขาอย่างสิ้นเชิง”⁶⁰

2.30 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกาพิจารณาว่า เพื่อที่จะป้องกันไม่ให้บุคคลถูกบังคับให้รับสารภาพ และปลอดพ้นจากการทรมาน ควรให้บุคคลให้ปากคำเฉพาะเมื่ออยู่ต่อหน้าทนายความของเขาและศาลเท่านั้น⁶¹ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าสิทธิในการได้รับคำปรึกษาทางกฎหมายนั้นจะต้องมีตั้งแต่แรกเริ่มที่มีการสอบสวน⁶² คณะกรรมการ CPT พิจารณาว่า นี่เป็นสิทธิซึ่งต้องมีอยู่ตั้งแต่เริ่มแรกของการคุมขัง นั่นคือตั้งแต่แรกที่บุคคลต้องอยู่กับตำรวจ ซึ่งรวมถึง “ในหลักการคือ สิทธิของบุคคลที่จะต้องมีทนายความอยู่ด้วยในระหว่างการสอบสวน”⁶³ ในกรณีที่มีการพบทนายบางคนอาจทำไม่ได้เนื่องจากเหตุผลในด้านความมั่นคง คณะกรรมการ CPT แนะนำว่าควรมีการจัดการให้ผู้ถูกคุมขังเข้าถึงทนายความอิสระอื่นๆ ซึ่งมีความน่าเชื่อถือว่าจะไม่ประนีประนอมผลประโยชน์ในการสอบสวน⁶⁴

2.31 หลักการพื้นฐานว่าด้วยบทบาทของทนายความระบุว่า “บุคคลทุกคนที่ถูกจับกุมหรือถูกคุมขัง ไม่ว่ามีหรือไม่มี การตั้งข้อกล่าวหาทางอาญาต้องสามารถเข้าถึงทนายความได้โดยพลัน”⁶⁵ และผู้ถูกคุมขังนั้นต้อง “ได้รับโอกาสที่เพียงพอทั้งในด้านเวลาและการอำนวยความสะดวกที่จะได้รับการเยี่ยมและได้รับการสื่อสารและปรึกษากับทนายความโดยไม่ชักช้า ปราศจากการขัดขวางหรือการแทรกแซงการติดต่อสื่อสาร และเป็นความลับอย่างเต็มที่”⁶⁶

2.32 หลักการพื้นฐานว่าด้วยบทบาทของทนายความยังได้กำหนดต่อไปว่าเป็นความรับผิดชอบของรัฐที่จะสร้างหลักประกันให้ทนายความว่า “(ก)สามารถแสดงบทบาทในฐานะนักวิชาชีพโดยปราศจากการข่มขู่ ขัดขวาง คุกคาม หรือการแทรกแซงโดยไม่สมควร (ข)สามารถที่จะเดินทางและให้คำปรึกษาแก่ลูกความอย่างอิสระ ทั้งในประเทศของตนและต่างประเทศ และ (ค)จะต้องไม่ได้รับความยากลำบากหรือถูกข่มขู่ว่าจะถูกดำเนินคดีหรือได้รับการกระทำของฝ่ายบริหาร ผลทางเศรษฐกิจหรือการบังคับใดๆ จากการกระทำหน้าที่ของตนตามวิชาชีพ

⁵⁹ คำพิพากษาศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป คดีระหว่าง Brannigan and MacBride v UK ตัดสินเมื่อ 26 พฤษภาคม 1993 ย่อหน้า 66

⁶⁰ คำพิพากษาศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป คดีระหว่าง Aksoy v Turkey ตัดสินเมื่อ 18 ธันวาคม 1996 ย่อหน้า 83

⁶¹ รายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของชนชาติ Miskito ซึ่งเป็นชนชาติส่วนน้อยดั้งเดิมของนิคารากัว OEA Ser.L/V/11.62, doc.10, rev. 3, 1983, at 100.

⁶² รายงานประจำปีของคณะกรรมการแห่งทวีปอเมริกา ปี 1985-1986 ดู OEA/Ser.L/V/II.68, doc. 8 rev. 1, 1986, หน้า 154 เอล ซัลวาดอร์

⁶³ ธุรายงานของ CPT/Inf/E (2002) 1, หน้า 6 ย่อหน้า 38

⁶⁴ เรื่องเดียวกัน หน้า 9 ย่อหน้า 15

⁶⁵ หลักการ ที่ 7

⁶⁶ หลักการที่ 8

มาตรฐานและมรรยาท”⁶⁷ หากความมั่นคงปลอดภัยของนายความถูกข่มขู่เพราะกระทำการตามบทบาทหน้าที่แล้ว ก็จะต้องให้การคุ้มครองความปลอดภัยที่เหมาะสมโดยเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ⁶⁸ จะต้องไม่ถือว่านายความเป็นบุคคลที่มีลักษณะเช่นเดียวกับลูกความของเขา หรือ เอาลูกความของเขาเป็นเหตุในการที่จะไม่ให้เขาทำหน้าที่ได้⁶⁹

2.33 ผู้รายงานพิเศษสหประชาชาติด้านความเป็นอิสระของตุลาการและนายความ ได้ให้คำแนะนำว่า “เป็นสิ่งที่พึงกระทำอย่างยิ่งที่จะให้มีนายความอยู่ด้วยในระหว่างการสอบสวนของตำรวจ เพราะจะเป็นการป้องกันสิทธิต่างๆ ของผู้ต้องหา การไม่มีที่ปรึกษากฎหมายอยู่ส่งผลให้มีการใช้อำนาจที่ไม่ถูกต้อง”⁷⁰ ผู้รายงานพิเศษด้านการทรมานเห็นว่า “ในสถานการณ์ที่ยกเว้นจริงๆ ที่การให้ผู้ถูกคุมขังพบนายความได้ทันทีอาจเป็นปัญหาต่อความมั่นคง และการจำกัดการติดต่อกับนายความเช่นนั้นได้รับอนุมัติจากศาลแล้ว อย่างน้อยก็จะต้องให้ได้พบกับนายความอิสระคนอื่นๆ เช่น นายความที่ได้รับการแนะนำจากสภานายความ เป็นต้น”⁷¹

การเข้าถึงแพทย์

2.34 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้เน้นว่าในการปกป้องผู้ถูกคุมขังนั้น ผู้ถูกคุมขังต้องสามารถเข้าถึงแพทย์ได้โดยพลันและโดยสม่ำเสมอ⁷²

2.35 ประมวลหลักการสำคัญเพื่อการคุ้มครองบุคคลทุกคนที่ถูกคุมขังหรือถูกจำคุกทุกรูปแบบระบุว่า “การได้รับการตรวจทางการแพทย์ที่แท้จริงจะต้องจัดให้ผู้ถูกคุมขังหรือนักโทษโดยพลันเท่าที่เป็นไปได้ เมื่อได้ถูกส่งตัวเข้าไปยังสถานคุมขังหรือเรือนจำและหลังจากนั้น การรักษาพยาบาลและการดูแลสุขภาพต้องจัดให้เมื่อมีความจำเป็น การดูแลและการรักษาต้องจัดให้โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย”⁷³ ผู้ถูกคุมขังมีสิทธิเรียกร้องขอให้มีการตรวจโดยแพทย์ที่ตนเลือกเพื่อขอความเห็นทางการแพทย์อีกทางหนึ่ง และสามารถเข้าถึงรายงานทางการแพทย์ของพวกเขาได้⁷⁴ กฎมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระบุว่าผู้ถูกคุมขังหรือผู้ต้องขังที่ต้องการการดูแลรักษาเป็นพิเศษต้องได้รับการส่งตัวไปยังสถาบันผู้เชี่ยวชาญหรือโรงพยาบาลอื่นเพื่อการรักษา เช่นว่านั้น⁷⁵

⁶⁷ หลักการที่ 16

⁶⁸ หลักการที่ 17

⁶⁹ หลักการที่ 18

⁷⁰ รายงานของผู้รายงานพิเศษด้านการกิจต่อสหราชอาณาจักร ดูเอกสารสหประชาชาติ UN Doc. E/CN.4/1998/39/add.4, para. 47, 5 March 1998.

⁷¹ รายงานของผู้เสนอรายงานพิเศษด้านการทรมาน ดูเอกสาร UN Doc.A/56/156, July 2001, para. 39(f).

⁷² ข้อเสนอแนะทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ที่ 20 ย่อหน้า 11

⁷³ หลักการที่ 24

⁷⁴ หลักการที่ 25

⁷⁵ กฎข้อ 22(2) ของกฎมาตรฐานขั้นต่ำ

2.36 คณะกรรมการ CPT ได้ย้ำว่า แม้ในกรณีที่รัฐได้จัดแพทย์ให้บริการแก่ผู้ถูกคุมขังกก็ตาม เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดการปฏิบัติที่เลวร้าย จะต้องให้ผู้ถูกคุมขังสามารถเลือกแพทย์ที่ตนต้องการได้เองด้วย⁷⁶

2.37 ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติด้านการทรมานเสนอแนะว่า “เมื่อมีการจับกุมบุคคลที่ต้องได้รับการตรวจทางการแพทย์ และการตรวจทางการแพทย์จะต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอและจะต้องทำการตรวจเมื่อมีการส่งผู้ต้องขังไปยังสถานคุมขังแห่งอื่นด้วย”⁷⁷ นอกจากนี้ยังได้ระบุต่อไปว่า “รัฐบาลและแพทย์สภาต้องมีมาตรการที่เข้มงวดต่อบุคลากรทางการแพทย์ ที่มีบทบาทโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกระทำทรมาน ข้อห้ามดังกล่าวต้องขยายไปถึงเรื่องการตรวจผู้ต้องขังว่า “แข็งแรงเพียงพอสำหรับการสอบสวน” กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติที่เลวร้ายหรือทรมาน รวมทั้งการให้รักษาทางการแพทย์ต่อผู้ต้องขังที่ถูกปฏิบัติที่เลวร้าย เพื่อให้พวกเขาทนต่อการกระทำที่มีขอบต่อไปได้”⁷⁸

สิทธิคัดค้านการคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

2.38 ข้อ 9(3) ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ระบุว่า “บุคคลใดที่ถูกจับกุมหรือควบคุมตัวในข้อหาทางอาญา จะต้องถูกนำตัวโดยพลันไปยังศาล หรือเจ้าหน้าที่อื่นที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะใช้อำนาจทางตุลาการ และจะต้องมีสิทธิได้รับการพิจารณาคดีภายในเวลาอันสมควร หรือได้รับการปล่อยตัวไป” คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้เน้นว่าสิทธิคัดค้านเพื่อให้การคุมขังให้เป็นไปตามกฎหมายนำมาใช้กับคนทุกคนที่พวกเขาถูกกีดกันเสรีภาพรวมถึงผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญาด้วย⁷⁹

2.39 ประเด็นนี้ได้รับการพิจารณาอย่างต่อเนื่องโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรป และคณะกรรมการสิทธิของมนุษย์และประชาชนแห่งทวีปแอฟริกา สิ่งเหล่านี้ได้สร้างหลักการขึ้นมาว่า อำนาจในการดังกล่าวนั้นจะต้องเป็นของศาลที่ตั้งขึ้นมาอย่างเป็นทางการเท่านั้น ที่จะสั่งให้ปล่อยตัวผู้ถูกคุมขังได้⁸⁰

⁷⁶ CPT/Inf/E (2002) 1, หน้า 6 ย่อหน้า 36 และ footnote 1.

⁷⁷ รายงานของผู้รายงานพิเศษด้านการทรมาน UN Doc.A/56/156, July 2001, para. 39(f).

⁷⁸ เรื่องเดียวกัน ย่อหน้า 39(1)

⁷⁹ ข้อเสนอแนะทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

⁸⁰ คำพิพากษาศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรป คดีระหว่าง Brincat และ Italy ตัดสินเมื่อ 26 พฤศจิกายน 1992; คำพิพากษาศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรป คดีระหว่าง De Jong, Baljet และ van den Brink ตัดสินเมื่อ 22 พฤษภาคม 1984, 77 Ser. A 23; สรุปข้อสังเกตของรายงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแอฟริกา: Belarus, UN Doc. CCPR/C/79/Add.86,19 พฤศจิกายน 1997 ย่อหน้า 10; Rencontre Africaine pour la défense de droits de l'homme v Zambia, (71/92), รายงานประจำปีที่ 10

ซึ่งจะต้องไม่เอนเอียงเข้าข้างฝ่ายใดและเป็นอิสระจากหน่วยงานที่ตัดสินใจคุมขังบุคคลและต้องสามารถตัดสินปล่อยตัวได้โดยไม่ชักช้าด้วย⁸¹

2.40 สิทธิในการคัดค้านความชอบด้วยกฎหมายของการคุมขัง ขณะที่เป็นหลักประกันเบื้องต้นป้องกันการทำให้เสื่อมเสียอิสระภาพโดยมิชอบแล้ว ยังเป็นหลักประกันที่สำคัญของสิทธิอื่นๆ อีกด้วย ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกา เน้นว่าในขณะที่ อำนาจที่จะเรียกตรวจสอบการควบคุมตัวของเจ้าหน้าที่หรือ การบรรเทาทุกข์ตามรัฐธรรมนูญ(habeas corpus, or amparo) เป็นกระบวนการที่ออกแบบมาโดยตรงเพื่อปกป้องสิทธิในอิสระภาพที่อาจถูกลิดรอนหรือเพิกถอนได้นั้น มันก็เครื่องมือที่สำคัญในการคุ้มครองสิทธิอื่นๆ อันเป็นสิทธิที่ไม่อาจเพิกถอนได้ของนักโทษ เช่น สิทธิในชีวิต และเสรีภาพจากการทรมาน ศาลจะต้องถือว่าสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาโดย habeas corpus และ amparo นั้นจะต้องไม่มีการพักใช้ เนื่องจากมันเป็นการเยียวยาของศาลวิธีหนึ่งในการปกป้องคุ้มครองสิทธิต่างๆ ที่ห้ามเพิกถอน⁸²

2.41 คณะกรรมการว่าด้วยทวีปอเมริกา ได้กำหนดว่า หากศาลไม่ได้รับการแจ้งอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับการคุมขังหรือได้รับแจ้งภายหลังจากที่ระยะเวลาได้เนิ่นช้าไปแล้ว สิทธิของผู้ถูกคุมขังย่อมไม่ได้รับการปกป้อง คณะกรรมการยังได้ชี้ต่อไปว่าสถานการณ์เช่นนั้นจะนำไปสู่การละเมิดอื่นๆ ซึ่งการบ่อนทำลายความน่าเชื่อถือของศาล และการเกิดสภาพที่บ้านเมืองไม่มีชื่อไม่มีแป⁸³ คณะกรรมการว่าด้วยทวีปแอฟริกันเห็นว่าการที่ผู้ถูกคุมขังไม่มีสิทธิพิจารณาที่จะยื่นคำร้องต่อศาลนั้นเป็นการละเมิดต่อกฎบัตรแอฟริกัน⁸⁴ ศาลแห่งทวีปยุโรป กล่าวว่า การทบทวนหรือตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการคุมขังนั้น จะต้องทำให้แน่ใจว่าการคุมขังเป็นไปโดยถูกต้องตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในกฎหมายและมีมูลฐานที่ชอบด้วยกฎหมาย⁸⁵ การคุมขังต้องไม่ขัดแย้งกับทั้งกฎหมายสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติของระบบกฎหมายของชาติ ศาลต้องมั่นใจเช่นกันว่า การคุมขังไม่เป็นการ-

⁸¹ รายงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน กรณีระหว่าง Vuolanne และ Finland, (265/1987) วันที่ 7 เมษายน 1989 (A/44/40), 1989 รายงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน กรณีระหว่าง Torres และ Finland, (291/1988) วันที่ 2 เมษายน 1990 รายงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน vol II, (A/45/40), 1990 ย่อหน้า 7 คำพิพากษาของศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรปคดีระหว่าง Chahal v UK ตัดสินเมื่อ 15 November 1996 และ คดีระหว่าง Navarra และ France ตัดสินเมื่อ 23 November 1993.

⁸² "การคุมขังโดยไม่ชอบในสถานการณ์ฉุกเฉิน" ความเห็นเชิงปรึกษา OC-8/87 วันที่ 30 มกราคม 1987, รายงานประจำปีของศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกา 1987, OAS/Ser.L/V/III.17 doc.13, 1987; และ 'Judicial Guarantees in States of Emergency', Advisory Opinion OC-9/87 of 6 October 1987 รายงานประจำปีของศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกา 1988, OAS/Ser.L/V/III.19 doc.13, 1988

⁸³ รายงานครั้งที่สองว่าด้วยสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในซูดาน โดยคณะกรรมการด้านทวีปอเมริกา OEA/Ser. L/V/II.66, doc. 21 rev. 1, 1985, at 24.

⁸⁴ Rencontre Africaine pour la défense de droits de l'homme v Zambia, (71/92), รายงานประจำปีของคณะกรรมการด้านทวีปแอฟริกัน 1996 -1997 ปีที่ 10 ACHPR/RPT/10th

⁸⁵ คำพิพากษาศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรป ECtHR คดีระหว่าง Navarra v France ตัดสินเมื่อ 23 พฤศจิกายน 1993, ย่อหน้า 26

กระทำโดยพลการ ภายใต้มาตรฐานระหว่างประเทศ⁸⁶ ทั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรป กำหนดว่าการถึงศาลโดยพลันเป็นการสร้างเกราะคุ้มกันต่อการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้าย แม้ในระหว่างการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน⁸⁷

2.42 คณะกรรมการ CPT แนะนำว่า “บุคคลทั้งหลายที่ถูกคุมขังโดยตำรวจ ซึ่งบุคคลนั้นจะต้องถูกขังไว้ในเรือนจำระหว่างการพิจารณาจะต้องถูกนำตัวมาปรากฏต่อหน้าศาลเพื่อให้ตัดสินว่าควรจะถูกคุมขังไว้ในเรือนจำหรือไม่...การนำตัวบุคคลมาปรากฏต่อหน้าศาลจะเป็นช่วงเวลาแห่งโอกาสสำหรับผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดทางอาญาที่ได้รับการปฏิบัติที่เลวร้ายได้ร้องเรียนต่อศาล นอกจากนี้แม้ในกรณีที่ปรากฏการร้องเรียนโดยชัดแจ้ง ก็จะเป็นช่วงเวลาที่ดีที่ผู้พิพากษาสามารถดำเนินการหากมีสิ่งที่ยื่นขึ้นว่ามีการปฏิบัติที่เลวร้าย (เช่น การบาดเจ็บที่สามารถมองเห็นได้ อาทิ ปฏิกิริยาทางหรืออาการโดยทั่วไปของบุคคล) เป็นต้น”⁸⁸

คำพิพากษาศาลสูงสุดอัฟริกาใต้ คดีระหว่าง The State และ Williams กับพวก [1995] 2 LRC 103, 1995 (South Africa)

ผู้ที่น่าคดีนี้มาสู่ศาล เป็นกลุ่มเยาวชนชายหกคนซึ่งถูกตัดสินให้ได้รับ “การขังเดี่ยวอย่างไม่รุนแรง” ด้วยการเขียนด้วยไม้เรียว ประเด็นที่ขึ้นมาพิจารณาในศาล คือการลงโทษเยาวชนเช่นนี้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญอัฟริกันหรือไม่

ศาลเห็นว่าการลงโทษที่ส่งงานนั้น รัฐต้องกระทำบนพื้นฐานของมาตรฐานที่ชัดเจนซึ่งสะท้อนคุณค่าที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ศาลมีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมใหม่เพื่อ “วางรากฐานสำนึกสิทธิมนุษยชน” หนึ่งในสิ่งที่มีนัยของคำสั่งใหม่ก็คือกฎระเบียบปฏิบัติที่ล้าสมัยไม่สามารถนำมาใช้ได้อีกต่อไป กฎระเบียบปฏิบัติเหล่านั้นจะต้องจะต้องประเมินซ้ำแล้วซ้ำอีกว่าเพื่อนำกลับเข้ามาให้อยู่ในเส้นทางของบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

⁸⁶ เรื่องเดียวกัน

⁸⁷ ข้อเสนอแนะทั่วไปหมายเลข 29 ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน เรื่องสถานการณ์ฉุกเฉิน (ข้อ 4) รับรองในการประชุมครั้งที่ 1950 วันที่ 24 กรกฎาคม 2001 ย่อหน้า 16 และ คำพิพากษาศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรป คดีระหว่าง Aksoy v Turkey, 1996, App.No.21987/93.

⁸⁸ CPT/Inf/E (2002) 1 หน้า 14 ย่อหน้า 45.

ศาลยังเน้นต่อไปว่า “ไม่มีการพิสูจน์ใดๆ ว่าการเขียนตีเฆวชนเป็นรูปแบบหนึ่งของการลงโทษได้ ไม่มีอะไรแสดงให้เห็นว่าไม่มีการลงโทษด้วยวิธีอื่นที่เพียงพอกับวัตถุประสงค์ตามที่ได้ทำไป หรือได้แสดงให้เห็นว่ามีผลยับยั้งอย่างมีนัยสำคัญ ผลของมันจะออกไปในทางที่เลวร้ายและลดคุณค่าเสียมากกว่าการปรับปรุงนิสัย ทั้งยังเป็นวิธีการลงโทษที่ไม่จำเป็นอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีทางเลือกในการพิพากษาลงโทษอื่นๆ ที่ไม่ต้องใช้วิธีการเขียนตี การเขียนตีเฆวชน ในช่วงเวลาใกล้กับปีเริ่มศักราชใหม่ของศตวรรษที่ 21 นี้จึงเป็นการกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมและย่ำยีศักดิ์ศรีของมนุษย์”

ศาลได้ทบทวนหลักนิติศาสตร์ระหว่างประเทศว่าด้วยความหมายของสิ่งที่เป็นองค์ประกอบของ “ความโหดร้าย” “ไร้มนุษยธรรม” และ “การย่ำยีศักดิ์ศรี” เมื่อมีการพิจารณาถึงความชอบด้วยกฎหมายของการลงโทษที่กระทำต่อร่างกายมนุษย์ ซึ่งได้ย่ำว่า “การนิยามแนวคิดดังกล่าวต้องให้สอดคล้องกับบริบทที่จะต้องสะท้อนประสบการณ์ของเราเองและสถานการณ์ในขณะนี้เป็นฐานะที่เป็นชุมชนอัฟริกาใต้ ไม่มีข้อโต้แย้งว่าคุณค่าที่อยู่ภายในอาจจะได้รับมาจากแนวคิดและบริบทของกฎหมายระหว่างประเทศและคำพิพากษาที่ผ่านมาของคดีในต่างประเทศด้วย” เป็นที่น่าสังเกตว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติก็ได้พิจารณาว่ามีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดรายการที่ถือว่าเป็นการกระทำต้องห้ามหรือจัดจำแนกแยกแยะให้เห็นความแตกต่างที่ชัดเจนระหว่างการลงโทษหรือการปฏิบัติต่างๆ ซึ่งขึ้นอยู่กััวัฒนธรรมชาติ เป้าหมาย และความรุนแรงของการนำการปฏิบัติมาใช้ นอกจากนี้คณะกรรมการยังเน้นว่า ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรปได้จำแนกแนวคิดในเบื้องต้นโดยระดับของความเจ็บปวดที่เกิดขึ้น ศาลได้อ้างข้อความของคำพิพากษาของศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรปในคดีระหว่าง Tyrer และ UK ที่ว่า “ธรรมชาติของการลงโทษทางร่างกายก็คือ การที่มนุษย์คนหนึ่งได้กระทำต่อมนุษย์อีกคนหนึ่ง ให้ได้รับความทุกข์ทรมานทางร่างกาย ยิ่งไปกว่านั้นมันได้ทำให้ความรุนแรงเป็นสถาบัน ซึ่งในกรณีปัจจุบันนี้เป็นความรุนแรงที่อนุญาตให้ทำได้โดยกฎหมาย ออกคำสั่งโดยศาลของรัฐและดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจของรัฐ... ลักษณะความเป็นสถาบันของความรุนแรงนี้ประกอบกันขึ้นด้วยกระบวนการทั้งหมดเกี่ยวกับการลงโทษและด้วยความจริงที่ว่า ผู้ที่เป็นฝ่ายทำให้เกิดความทุกข์ทรมานนั้นไม่รู้จักมักคุ้นกับผู้กระทำผิดเลย”

ศาลได้สรุปว่า “มันเป็นเรื่องที่น่าเสียใจอย่างยิ่ง แต่ก็เป็นเรื่องที่ปฏิเสธไม่ได้ว่านับแต่กลางทศวรรษที่ 1980s เป็นต้นมา สังคมของเราตกอยู่ภายใต้คลื่นแห่งความรุนแรงอย่างไม่เคยมีมาก่อน ความขัดแย้งไม่ว่าจะเป็นในทางการเมือง หรือในทางอุตสาหกรรมหรือส่วนบุคคล มักลงเอยด้วยความรุนแรง นอกจากนี้ ในช่วงเวลาดังกล่าวก็มีการเกิดอาชญากรรมที่ใช้ความรุนแรงมากขึ้นอย่างน่าสังเกต เช่น การปล้นโดยใช้อาวุธและการฆาตกรรม กระบวนต่อรองทางการเมืองซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญได้ปฏิเสธการใช้ความรุนแรงภายใต้เนื้อหาดังกล่าว จึงไม่เป็นที่สงสัยเลยว่ การใช้ความรุนแรงซึ่งเป็นสถาบันโดยรัฐต่อเฆวชนที่กระทำผิดดังที่ได้ให้อำนาจตามมาตรา 294 ของกฎหมาย นั้นเป็นการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมและย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รัฐบาลจึงต้องมีความรับผิดชอบที่จะส่งเสริมและรักษาคุณค่าของรัฐธรรมนูญไว้ หากไม่มีการยอมรับคุณค่าเหล่านั้นอย่างจริงจัง รัฐธรรมนูญจะถูกทำให้อ่อนแอลง วัฒนธรรมของการใช้อำนาจที่สร้างความชอบธรรมในการใช้ความรุนแรงนั้น ไม่สอดคล้องกับคุณค่าที่มีอยู่ในรัฐธรรมนูญ”

มาตรการปกป้องสำหรับผู้ถูกคุมขังกลุ่มต่างๆ เป็นพิเศษ

2.43 บุคคลที่ถูกคุมขังทั้งหลายมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ ทางเชื้อชาติ สีผิว เพศ ความหลากหลายทางเพศ ภาษา ศาสนา ความเชื่อทางการเมืองหรือความเชื่ออื่น ชาติกำเนิดหรือชาติตระกูล ความยากจน ถิ่นกำเนิดหรือสถานภาพอื่น แต่การให้เงินสนับสนุนเป็นพิเศษกับผู้ต้องขังบางกลุ่ม ซึ่งรวมถึงผู้หญิง เยาวชน ผู้สูงอายุ ชาวต่างชาติ ชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์ ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ผู้ที่เจ็บป่วย ผู้มีปัญหาทางสุขภาพจิต หรือความสามารถในการเรียนรู้ และกลุ่มอื่นๆ หรือปัจเจกบุคคลที่อาจตกอยู่ในสภาพที่อ่อนแอ สามารถที่จะกระทำได้ในระหว่างการคุมขังคนบางกลุ่มอาจตกเป็นเป้าหมายของการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมโดยเจ้าหน้าที่ของสถานคุมขังที่ตนถูกคุมขังอยู่ พวกเขาบางครั้งก็อาจถูกละเมิดโดยไม่ตั้งใจจากผู้ถูกคุมขังคนอื่น

ผู้หญิงที่ถูกคุมขัง

2.44 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้แสดงความห่วงใยเกี่ยวกับการปฏิบัติที่มีการอนุญาตให้เจ้าหน้าที่เรือนจำผู้ชายสามารถเข้าไปในสถานคุมขังผู้หญิงได้ ซึ่งอาจเป็นการทำให้เกิดการละเมิดทางเพศแก่ผู้ถูกคุมขังหญิงและลวนลามผู้ถูกคุมขังหญิงเหล่านั้นได้⁸⁹ ทั้งยังได้ย้ำต่อไปว่า จะต้องมีการมีเจ้าหน้าที่หญิงอยู่ด้วยในระหว่างการสอบสวนผู้ถูกคุมขังและนักโทษหญิงและจะต้องให้เจ้าหน้าที่หญิงเท่านั้นทำหน้าที่ในการตรวจค้นร่างกายผู้ต้องขังหญิง⁹⁰

2.45 กฎมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระบุว่า ผู้ถูกคุมขังหญิงต้องอยู่ภายใต้การดูแลของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่เป็นหญิง⁹¹ ผู้ถูกคุมขังหญิงต้องได้รับการจัดให้แยกกันอยู่เป็นส่วนๆ หรือแยกเป็นแผนกๆ ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ที่เป็นหญิง เจ้าหน้าที่ผู้ชายต้องไม่เข้าไปยังส่วนที่เป็นสถานคุมขังของผู้หญิงโดยไม่มีเจ้าหน้าที่สถานคุมขังหญิงติดตามไปด้วย⁹² ในสถานคุมขังที่มีผู้ถูกคุมขังที่มีครรภ์ ต้องจัดเครื่องอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องก่อนและหลังคลอดไว้ด้วย⁹³ เมื่อใดก็ตามที่เป็นไปได้ควรมีการจัดเตรียมให้เด็กได้คลอดที่โรงพยาบาลภายนอกสถานคุมขัง⁹⁴ ผู้รายงานพิเศษสหประชาชาติด้านการทรมานได้เสนอแนะว่ารัฐควรจัดให้มีการฝึกอบรม

⁸⁹ ข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สหรัฐอเมริกา เอกสารสหประชาชาติ UN Doc. CCPR/C/79/Add.50, 7 เมษายน 1995 ย่อหน้า 20

⁹⁰ ข้อเสนอแนะทั่วไป 16 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (การประชุมครั้งที่ ยี่สิบสาม 1988) และรวบรวมข้อเสนอแนะทั่วไป และข้อเสนอแนะทั่วไป รับรองโดยองค์การตามสนธิสัญญา, U.N. Doc. HRI/GEN/1/Rev.1 at 21 (1994), ย่อหน้า 8.

⁹¹ กฎมาตรฐานขั้นต่ำ 8(a) และ 53

⁹² เรื่องเดียวกัน

⁹³ กฎข้อ 23

⁹⁴ เรื่องเดียวกัน

เกี่ยวกับความละเอียดอ่อนทางด้านมิติหญิงชายให้แก่บุคคลากรของรัฐที่เป็นผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่ที่บังคับใช้กฎหมายและเจ้าหน้าที่อื่นๆ ของรัฐ⁹⁵

เยาวชนที่ถูกคุมขัง

2.46 มีพันธกรณีพิเศษหากจะใช้มาตรการคุมขังก่อนการพิจารณาคดีในคดีที่เกี่ยวกับเด็ก โดยกำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก อนุสัญญานี้ใช้กับเด็กจนถึงอายุ 18 ปี ซึ่งตามปกติในระบบกฎหมายอาญาโดยส่วนใหญ่ มักเรียกว่าเยาวชนตามข้อ 37 ของอนุสัญญาระบุว่าการคุมขังเด็ก การควบคุมตัวก่อนการพิจารณาคดีหรือรูปแบบอื่น ควรใช้เป็นวิธีการสุดท้ายและต้องเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมที่สุด โดยต้องพิจารณาถึงความจำเป็นของเด็กที่ต้องสูญเสียอิสรภาพ โดยพวกเขาต้องถูกควบคุมตัวแยกจากผู้ใหญ่ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามีประโยชน์กว่าที่จะควบคุมตัวในลักษณะเช่นนั้น พันธกรณีของรัฐตามข้อ 39 นอกจากที่กล่าวมานี้ คือรัฐจะต้องส่งเสริมการฟื้นฟูทั้งทางร่างกายและจิตใจและบูรณาการทางสังคมให้แก่เด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการทรมานหรือรูปแบบอื่นของการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การถูกทอดทิ้ง การแสวงหาประโยชน์หรือใช้อำนาจในทางมิชอบทุกรูปแบบต่อเด็ก

2.47 คณะกรรมการ CPT ได้วางมาตรการพิเศษเพื่อป้องกันเด็กมิให้ถูกปฏิบัติอย่างเลวร้าย โดยเน้นว่า “จุดสำคัญคือ บุคคลทุกคนที่ถูกทำให้สูญเสียอิสรภาพ (รวมทั้งเยาวชน) ต้องมีสิทธิที่จะได้รับการแจ้งให้ญาติหรือบุคคลที่สามทราบข้อเท็จจริงที่ตนถูกคุมขัง สิทธิในการพบทนายความและเข้าถึงแพทย์ตั้งแต่แรกที่ต้องถูกควบคุมตัวโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ยิ่งไปกว่านั้นยังจะต้องมีมาตรการพิเศษอื่นๆ สำหรับเยาวชนเป็นการเพิ่มเติมและป้องกันไว้ล่วงหน้า เนื่องจากเยาวชนเป็นกลุ่มที่มีความอ่อนแอ สิ่งเหล่านี้รวมถึงการประกันว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะแจ้งต่อบุคคลที่สมควรได้รับแจ้งได้รับทราบว่ามีเยาวชนได้ถูกคุมขังอยู่ (ไม่ว่าเยาวชนได้ร้องขอหรือไม่ก็ตาม) รวมถึงกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะไม่มีอำนาจให้สอบปากคำเยาวชนถ้าไม่มีบุคคลที่เด็กไว้วางใจหรือและ/หรือมีทนายความอยู่ด้วย”⁹⁶

ผู้มีปัญหาด้านสุขภาพจิต

2.48 หลักการเพื่อการคุ้มครองบุคคลที่ป่วยทางจิตใจและการปรับปรุงสุขภาพจิต ระบุว่า “บุคคลทุกคนที่ป่วยทางจิตใจหรือบุคคลใดที่ได้รับการปฏิบัติเช่นบุคคลที่ป่วยทางจิตใจจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมและเคารพศักดิ์ศรีของมนุษย์ที่มีมาแต่เกิดในฐานะที่เขาเป็นมนุษย์คนหนึ่ง”⁹⁷ บุคคลทุกคนที่เจ็บป่วยทางจิตใจหรือ

⁹⁵ รายงานของผู้รายงานพิเศษสหประชาชาติด้านการทรมาน ดูเอกสารสหประชาชาติ UN Doc. E/CN.4/1995/34, หน้า 8.

⁹⁶ CPT/Inf/E (2002) 1 หน้า 57 ย่อหน้า 23.

⁹⁷ หลักการที่ 2

บุคคลใดที่ได้รับการปฏิบัติเช่นบุคคลที่เจ็บป่วยทางจิตใจมีสิทธิได้รับการปกป้องจากการแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ทางเพศ ทางร่างกายและการเอาเปรียบรูปแบบอื่น หรือการปฏิบัติในทางมิชอบหรือย่ำยีศักดิ์ศรี”⁹⁸

2.49 กฎมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ก็ระบุเช่นกันว่าบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพทางจิตต้องไม่ถูกคุมขังในเรือนจำและ “จะต้องได้รับการดูแลและการปฏิบัติเป็นพิเศษในสถาบันที่อยู่ภายใต้การจัดให้มีการดูแลทางการแพทย์”⁹⁹

2.50 คณะกรรมการ CPT ระบุว่า “ผู้ต้องขังที่ป่วยทางจิตจะต้องได้รับการรักษาและดูแลในโรงพยาบาลที่มีสถานที่ที่เหมาะสมและมีเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกฝนอย่างเหมาะสม สถานที่เช่นนั้นอาจเป็นสถานพยาบาลทางจิตที่มีความเรียบง่ายหรือมีอุปกรณ์พิเศษมีผู้ชำนาญการทางจิตอยู่ในระบบเรือนจำ”¹⁰⁰ ผู้ต้องขังที่มีอาการทางจิตที่รุนแรงควรจะได้รับดูแลอย่างใกล้ชิดและมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด การใช้ยาระงับความกระวนกระวายอาจนำมาใช้ได้หากพิจารณาแล้วเห็นว่าเหมาะสม เครื่องพันธนาการทางร่างกายจะใช้ได้น้อยที่สุดและต้องได้รับอนุญาตเป็นการด่วนจากแพทย์หรือไม่ก็ถูกนำมาใช้ตามที่แพทย์สั่ง ต้องปลดออกไปทันทีที่ปัญหาได้รับการบรรเทา และจะต้องไม่นำมาใช้โดยวัตถุประสงค์ในการลงโทษ การใช้เครื่องพันธนาการทางร่างกายจะต้องมีการบันทึกการใช้ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร¹⁰¹

คำพิพากษาศาลสูงสุดของอินเดีย คดีระหว่าง D K บาซุ และรัฐเบงกอลตะวันตก; อโศก K Johri และ รัฐอุตตรประเทศ อินเดีย ตัดสินเมื่อ 18 ธันวาคม 1996, (1997) 1 SCC 416, AIR 1997 SC 610; (1996) 2 CHRLD 86 (India)

คดีนี้เกิดขึ้นจากการร้องเรียนต่อประธานศาลสูงสุดโดยองค์กรเอกชนที่มีชื่อองค์กรทางการเมือง ศาลถือว่าแม้ว่ารัฐธรรมนูญจะได้กำหนดมาตรการในการคุ้มครองสิทธิของบุคคลให้ได้รับความปลอดภัยไว้แล้วก็ตาม แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่าเรื่องดังกล่าวได้ถูกละเลยอยู่เป็นประจำ ศาลได้ตั้งข้อสังเกตด้วยการนำตัวผู้กระทำผิดฐานกระทำทารุณและทำให้เสียชีวิตในห้องขังเข้าสู่กระบวนการทางกฎหมายถูกขัดขวางโดยการตีความจนเกินเลยไปของเรื่องการพิสูจน์ความผิดโดยปราศจากข้อสงสัยอันสมควร เนื่องจากได้ละเลยความจริงและกรณีแวดล้อมเป็นพิเศษของคดี มีบ่อยครั้งที่ทำให้มีการอำนวยการยุติธรรมผิดพลาด โดยได้ขอให้รัฐสภาให้

⁹⁸ หลักการที่ 3

⁹⁹ กฎมาตรฐานขั้นต่ำ ย่อหน้า 82

¹⁰⁰ CPT/Inf/E (2002) 1, หน้า 33 ย่อหน้า 43.

¹⁰¹ เรื่องเดียวกัน หน้า 33 ย่อหน้า 44

ความสนใจที่ต้องมีการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานอย่างเร่งด่วน เพื่อให้สามารถนำตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ถูกกล่าวหาว่าใช้ความรุนแรงในห้องขังมาสู่การพิจารณาลงโทษตามกฎหมาย โดยเฉพาะข้อแนะนำของคณะกรรมการด้านกฎหมายของอินเดียในรายงานการประชุมครั้งที่ 113 ที่ระลึกถึงการเปลี่ยนแปลงการระงับการพิสูจน์ พร้อมด้วยแนะนำให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากการควบคุมตัว ถ้ามีพยานหลักฐานว่าผู้ถูกคุมขังได้รับบาดเจ็บในระหว่างช่วงเวลาที่ถูกคุมขัง โดยพิจารณาประกอบกับพยานแวดล้อมที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

ศาลระบุเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อกำหนดของกฎหมายและรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้นว่าน่าจะเป็นประโยชน์และมีประสิทธิภาพหากมีการจัดทำโลกที่เหมาะสมให้มีการทำบันทึกและแจ้งในทุกกรณีที่มีการจับกุมคุมขัง เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ เพื่อเป็นมาตรการในการป้องกัน ศาลระบุว่าข้อกำหนดดังต่อไปนี้จะต้องนำไปใช้ปฏิบัติในทุกกรณีที่มีการจับกุมและคุมขัง จนกว่าจะมีการตราเป็นกฎหมายคือ

(ก) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำการจับกุมและสอบสวนจะต้องแต่งกายที่มีเอกลักษณ์ มองเห็นได้อย่างชัดเจนว่าเป็นใคร โดยมีแถบชื่อ ระบุตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งรายละเอียดต่างๆ ของอัตลักษณ์จะต้องมีการลงทะเบียนบันทึกไว้อย่างละเอียด

(ข) บันทึกการจับกุม (รวมถึงวันและเวลาที่เกี่ยวข้อง) ต้องได้รับการจัดทำโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำการจับกุมและจะต้องมีผู้ลงนามเป็นพยานอย่างน้อยหนึ่งคน (โดยอาจจะเป็นญาติพี่น้องของผู้ถูกจับกุมหรือบุคคลท้องถิ่นที่น่าเชื่อถือ) และลงชื่อไว้โดยผู้ถูกจับกุมด้วย

(ค) เพื่อนหรือญาติคนหนึ่งของผู้ถูกจับกุม (หรือบุคคลอื่นที่ผู้ถูกจับกุมรู้จักและสนใจในสวัสดิภาพของผู้ถูกจับ) ต้องได้รับแจ้งเกี่ยวกับการจับกุมและการคุมขังทันทีที่เป็นไปได้ เกี่ยวกับการจับกุม สถานที่คุมขัง

(ง) ในกรณีที่เพื่อนหรือญาติสนิทของผู้ถูกจับที่อยู่นอกเมือง อำเภอที่มีการจับกุม โดยต้องได้รับการแจ้งจากเจ้าหน้าที่ตำรวจถึงเวลา สถานที่ที่จับกุมและสถานที่คุมขังภายใน 8 ถึง 12 ชั่วโมงนับแต่มีการจับกุม

(จ) ผู้ถูกจับกุมต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงสิทธิของเขาทันทีที่ถูกจับกุมหรือถูกคุมขัง

(ฉ) จะต้องมีการลงบันทึกประจำวัน ณ ที่สถานคุมขัง รวมทั้งชื่อของเพื่อนสนิทซึ่งได้รับการแจ้งให้ทราบและชื่อ และรายละเอียดอื่นๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจของสถานที่ที่ใช้ในการควบคุมตัวผู้ถูกคุมขังอยู่

(ช) เมื่อมีการร้องขอ ผู้ถูกจับกุมต้องได้รับการตรวจอาการบาดเจ็บในขณะจับกุมและจัดทำสำเนา รายงานผลการตรวจที่ลงชื่อโดยเจ้าหน้าที่และผู้ถูกจับ

(ซ) ผู้ถูกจับต้องได้รับการตรวจสอบทางการแพทย์ทุก 48 ชั่วโมง โดยแพทย์ที่ได้รับการอนุมัติจากกรรมการที่มีอำนาจ

(ณ) สำเนาของเอกสารทุกชิ้นที่เกี่ยวข้องกับการจับกุม ต้องถูกส่งไปยังศาลแขวงในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อเก็บบันทึกไว้

(ง) ผู้ถูกจับอาจได้รับอนุญาตให้พบทนายความระหว่างการสอบสวนอย่างน้อยในบางช่วง แม้ว่าจะไม่ตลอดเวลาของการสอบสวน

(ง) ควรจัดตั้งศูนย์การบังคับบัญชาของตำรวจในทุกอำเภอและ ณ สำนักงานใหญ่ของรัฐซึ่งจะต้องมีการรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการจับกุมเข้ามาภายใน 12 ชั่วโมงนับแต่มีการจับกุมและแสดงไว้ให้เห็นบนกระดานที่ทุกคนมองเห็นได้

(ง) ข้อกำหนดดังกล่าวมานี้เป็นข้อกำหนดเพิ่มเติมจากมาตรการปกป้องที่มีอยู่แล้ว และจะต้องไม่ทำให้ทิศทางอื่นที่กำหนดโดยศาลในแต่ละคดีต้องเสียไป โดยจะต้องนำไปใช้อย่างทั่วถึงกับหน่วยงานต่างๆของรัฐที่มีอำนาจในการคุมขังและสอบสวนบุคคล ข้อกำหนดนี้จะต้องได้รับการยึดถือปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด การไม่นำไปยึดถือปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องรับผิดชอบวินัยและเป็นการดูหมิ่นกระบวนการทางศาล

ศาลยังถือว่า เมื่อการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานเกิดขึ้น ศาลจะไม่เพียงออกคำประกาศต่อเรื่องนั้นเท่านั้น แต่จะต้องดำเนินกระบวนการต่อไปและสั่งให้มีการชดเชยความเสียหาย ซึ่งไม่ใช่การชดเชยค่าเสียหายในทางแพ่ง แต่เป็นค่าเสียหายตามกฎหมายมหาชนที่เกิดจากการละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่ไม่สามารถปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานในชีวิตของพลเมืองได้ เนื่องจากการลงโทษผู้กระทำผิดไม่สามารถบรรเทาความเสียหายแก่ครอบครัวของผู้ตกเป็นเหยื่อได้ และค่าเสียหายในทางแพ่งต้องใช้กระบวนการที่ยาวนานและเป็นภาระยุ่งยาก การชดเชยค่าเสียหายเป็นเงินเพื่อเยียวยาการละเมิดสิทธิในชีวิตของพลเมืองซึ่งเป็นสิทธิที่ไม่อาจเพิกถอนได้ จึงเป็นประโยชน์อย่างน้อยในขณะนั้น สำหรับครอบครัวของผู้ที่เสียชีวิต ซึ่งอาจเป็นผู้ดูแลครอบครัว ความรับผิดชอบของรัฐต่อการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่รัฐที่ละเมิดสิทธิเช่นนั้น ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในเขตอำนาจศาลส่วนใหญ่ในปัจจุบัน

ในการประเมินค่าชดเชยที่จะให้ นั้น มักให้ความสำคัญแก่ความเสียหายที่เกิดขึ้นมากกว่าเป็นการให้จ่ายค่าเสียหายในเชิงลงโทษ การลงโทษที่เหมาะสมสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้กระทำผิด (โดยไม่คำนึงถึงค่าชดเชย) ปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของศาลที่ผู้กระทำผิดถูกฟ้องที่จะกำหนดโทษ ซึ่งรัฐมีหน้าที่ตามกฎหมายต้องกระทำอยู่แล้ว คำสั่งให้ชดเชยค่าเสียหายตามกฎหมายมหาชนนั้น จะไม่มีผลกระทบต่อกระทำความผิดอื่นๆ ต่อเจ้าหน้าที่ที่กระทำผิด เช่นการฟ้องร้องคดีแพ่งเรียกร้องค่าเสียหายซึ่งผู้ตกเป็นเหยื่อความเสียหาย(หรือทายาทของผู้ตาย) สามารถกระทำได้อย่างเต็มที่ จำนวนเล็กน้อยของค่าชดเชยจะขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงเฉพาะของแต่ละกรณีและไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว สรุปแล้วค่าชดเชยที่ศาลสั่งให้จ่าย (โดยรัฐ) เพื่อเยียวยาการกระทำที่ไม่ถูกต้องของเจ้าหน้าที่รัฐในคดีที่ยกมานี้ อาจจะนำไปปรับใช้กับจำนวนค่าเสียหายที่ให้อีกในคดีแพ่ง

3

บทบาทของผู้พิพากษาและอัยการในการคุ้มครอง ผู้ถูกคุมขังและผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดทาง อาญาจากการถูกทรมาน

บทบาทของผู้พิพากษา

บทบาทของอัยการ

การคุ้มครองความปลอดภัยระหว่างถูกคุมขัง

การสอบสวน

การตรวจตราโดยอิสระ

สภาพความเป็นอยู่ในที่คุมขัง

การปรากฏตัวต่อหน้าพนักงานฝ่ายตุลาการ

ความช่วยเหลือทางกฎหมาย

การรับฟังพยานหลักฐาน

การตรวจสอบพยานบุคคล

หน้าที่ในการป้องกันคดีที่มีการขับให้ออกจากประเทศ

3

บทบาทของผู้พิพากษาและอัยการในการคุ้มครอง ผู้ถูกคุมขังและผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดทาง อาญาจากการถูกทรมาน

3.1 กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศกำหนดให้รัฐต้องทบทวนอย่างมีระบบต่อทุกระเบียบเกี่ยวกับการสอบสวน คำสั่ง วิธีการและการปฏิบัติต่างๆ เช่นเดียวกับการจัดการเกี่ยวกับสถานที่คุมขัง และการปฏิบัติต่อบุคคลที่ถูกจับกุม ถูกคุมขัง หรือถูกจำคุกในรูปแบบต่างๆ ในฐานะเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกรณีต่างๆของการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้าย¹ รัฐต่างๆ ยังถูกกำหนดให้สอบสวนข้อร้องเรียนต่างๆเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เลวร้ายต่อผู้ถูกคุมขังและให้จัดตั้งกลไกอิสระในการติดตามดูแลผู้ถูกคุมขังด้วย²

3.2 บทนี้ให้ความสนใจกับบทบาทของผู้พิพากษาและอัยการในการคุ้มครองบุคคลที่ต้องสูญเสียอิสระจากการกระทำต่างๆ ที่เป็นการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทนี้พิจารณาอย่างละเอียดว่า การคุ้มครองความปลอดภัยได้อย่างถึงไว้ในบทที่ 2 บทนี้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติสำหรับผู้พิพากษาและอัยการว่าทำอย่างไรให้เกิดความแน่ใจว่าผู้ถูกคุมขังที่ถูกนำมาปรากฏต่อหน้าพวกเขาไม่ได้ถูกทรมานหรือได้รับการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นๆ บทนี้ได้เน้นย้ำภาระหน้าที่ของอัยการที่ต้องทำให้เกิดความแน่ใจว่า พยานหลักฐานที่ถูกรวบรวมมาจากการสอบสวนความผิดทางอาญานั้นได้มาด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง โดยไม่มีการละเมิดสิทธิพื้นฐานของผู้ต้องสงสัย โดยที่จะไม่ถูกทรมานหรือได้รับการปฏิบัติที่เลวร้าย จะมีความเสี่ยงของการปฏิบัติเช่นนี้มากถ้าระบบกฎหมายในการตัดสินว่ากระทำความผิดตั้งอยู่บนฐานของคำรับสารภาพและพยานหลักฐานที่ได้มาระหว่างการคุมขังก่อนการพิจารณาคดี

3.3 ผู้พิพากษาและอัยการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันในระบบกฎหมายที่แตกต่างกันและบทบาทของพวกเขาใน (ก) การวินิจฉัยว่าพยานหลักฐานเป็นที่ยอมรับได้ (ข) การสอบสวนพยานบุคคล และ (ค) การสรุปคดี จะแตกต่างกันด้วยดุลยพินิจซึ่งผู้พิพากษาและอัยการจะใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของพวกเขา ส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับระบบกฎหมายที่มีอยู่ตัวอย่างเช่น ในระบบกฎหมายแพ่ง หรือกฎหมายจารีตประเพณี การพิจารณาคดีอาญาอาจใช้ระบบไต่สวนหรือระบบกล่าวหา การพิจารณาคดีในศาลอาจดำเนินการในกระบวนการที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่าเป็นการพิจารณาคดีต่อหน้าคณะลูกขุนหรือผู้พิพากษาเป็นผู้พิจารณาคดีเอง หลักการต่างๆ ต่อไปนี้จำเป็นต้องมีการตีความภายในกรอบของระบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ

¹ ข้อเสนอแนะทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ข้อ 20 ย่อหน้า 11

² สรุปข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนฯ : ฝรั่งเศส, 4 สิงหาคม 1997, ย่อหน้า 16 (UN Doc.CCPR/C/79/Add.80, 4 August 1997, para.16.)

บทบาทของผู้พิพากษา

3.4 บทบาทอันดับแรกของผู้พิพากษาคือการยึดถือกฎหมายของประเทศ รวมทั้งกฎหมายระหว่างประเทศที่ ถูกนำมาบัญญัติไว้ในกฎหมายของประเทศ และทำหน้าที่ดูแลการบริหารความยุติธรรมอย่างเป็นอิสระและเป็น ธรรม ในการตัดสินว่ามีความผิดหรือบริสุทธิ์ หรือในการให้นำหน้ากับความผิดของการอ้างสิทธิต่างๆ ระหว่าง บุคคลและรัฐ ผู้พิพากษาต้องมีอ้างอิงเฉพาะตามข้อเท็จจริง เพื่อกำหนดความผิดต่างๆ ของแต่ละฝ่าย และ กฎหมายที่สัมพันธ์กัน แต่ความยุติธรรมยังกำหนดให้ผู้พิพากษาต้องเข้าใจปัจจัยทั้งหมดที่สัมพันธ์กับสถานการณ์ ที่พวกเขากำลังพิจารณาอยู่ รวมถึงปัจจัยที่อาจกระทบกับพฤติกรรมของผู้ที่ปรากฏตัวในห้องพิจารณาคดี หรือ ความเข้าใจกระบวนการพิจารณาคดี สิ่งนี้ไม่เพียงเกี่ยวข้องกับการควบคุมกระบวนการวิธีพิจารณาคดี การวินิจฉัยข้อ กฎหมาย การสรุปคดี การวินิจฉัย หรือการทำคำพิพากษา แต่ยังทำให้เกิดความแน่ใจว่าการดำเนินกระบวนการ พิจารณาคดีต่างๆ ของศาลได้กระทำอย่างเป็นธรรมและปรากฏให้เห็นว่าเป็นธรรม

3.5 ผู้พิพากษามีความรับผิดชอบที่ต้องทำให้เกิดความแน่ใจว่าจำเลย พยาน และบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อได้รับ การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญานั้นได้รับการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม สิ่งนี้เกี่ยวข้องกับการทำให้เกิดความแน่ใจว่าสิทธิของพวกเขาได้รับการเคารพอยู่ตลอดเวลา และพยานหลักฐานที่ ได้มาอย่างถูกต้องเท่านั้นที่เป็นที่รับฟังได้ในศาล สิ่งนี้ยังหมายถึงการทำให้เกิดความแน่ใจว่าผู้รับผิดชอบในการ รักษากฎหมายยึดมั่นกับกฎข้อบังคับต่างๆ สิ่งนี้อาจเกี่ยวข้องกับกับการดำเนินบทบาทที่ยืนยันให้เกิดความแน่ใจว่า คำให้การและหลักฐานทั้งหมดนั้นเป็นการให้ปากคำอย่างอิสระ ไม่ได้เกิดจากวิธีการบีบบังคับต่างๆ ผู้พิพากษา ต้องเตรียมรับมืออยู่ตลอดเวลากับความเป็นไปได้ในการที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานอาจถูกทรมานหรือได้รับการ ปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่น ตัวอย่างเช่น ถ้าผู้ถูกคุมขังกล่าวหาว่าเขาหรือเธอได้รับการปฏิบัติที่เลวร้ายเมื่อถูกนำ ตัวมาพบผู้พิพากษาตามกำหนดเวลาในคุมขังของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นหน้าที่ของผู้พิพากษาที่ต้องทำบันทึกข้อ กล่าวหาเป็นลายลักษณ์อักษร และสั่งให้มีการตรวจสอบทางการแพทย์โดยทันทีทันใด และดำเนินการทุกขั้นตอน ที่จำเป็นเพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าข้อกล่าวหาเหล่านั้นได้รับการสอบสวนอย่างเต็มที่³ แม้ไม่มีการร้องเรียนหรือกล่าวหา ใด ผู้พิพากษาคควรสั่งให้มีการตรวจสอบทางการแพทย์ด้วย ถ้าบุคคลที่เกี่ยวข้องมีร่องรอยบาดแผลทางกายหรือ การถูกทำร้ายทางจิตใจปรากฏให้เห็น

3.6 แม้ขณะที่ระบบกฎหมายของประเทศมีความแตกต่างกันในภูมิภาคต่างๆ ของโลก แต่ข้อห้ามทางกฎหมาย เรื่องการทรมานนั้นเป็นสากล ดังนั้น บทบาทเบื้องต้นของผู้พิพากษาในการป้องกันการกระทำต่างๆ ที่เป็นการ ทรมานนั้น เป็นการทำให้เกิดความแน่ใจว่ากฎหมายห้ามการทรมานได้รับการยึดถือปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา

³ คณะกรรมการป้องกันการทรมาน (CPT/Inf/E (2002) 1, หน้า 14, ย่อหน้า 45

บทบาทของอัยการ

3.7 ผู้พิพากษาและอัยการมีบทบาทที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในระบบของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่าระบบนั้นๆ ตั้งอยู่บนฐานของกระบวนการดำเนินคดีตามระบบไต่สวนหรือระบบกล่าวหา ในหลายประเทศบทบาทและความรับผิดชอบของผู้พิพากษาในหลายประเด็นจะถูกนำมาให้ไว้กับอัยการด้วย

3.8 อัยการมีความรับผิดชอบเฉพาะด้วยเช่นกันในการทำให้เกิดความแน่ใจว่าพยานหลักฐานทั้งหมดที่ถูกรวบรวมมาจากการสอบสวนคดีอาญานั้น ได้มาอย่างถูกต้องและในกระบวนการให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานได้นั้น ไม่มีการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด เมื่ออัยการทราบ หรือมีเหตุผลอันควรเชื่อได้ว่าพยานหลักฐานที่ได้มาอยู่ในการครอบครองเพื่อใช้กล่าวโทษผู้ต้องสงสัย ได้มาด้วยวิธีการที่ผิดกฎหมาย ด้วยการทรมาน พวกเขาต้องปฏิเสธหลักฐานนั้น รวมทั้งต้องแจ้งต่อศาล ตลอดจนดำเนินการทุกขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อนำตัวผู้รับผิดชอบมาดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม⁴ พยานหลักฐานใดที่ได้มาโดยการไ้การทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายในลักษณะคล้ายกัน จะสามารถใช้ได้เพียงเป็นหลักฐานดำเนินคดีต่อเจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดที่ละเมิดในการใช้อำนาจเท่านั้น⁵

3.9 ในเขตอำนาจศาลบางแห่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องให้อัยการร้องขอเสียก่อนที่จะให้ศาลเริ่มดำเนินการไต่สวนได้ ดังนั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดที่อัยการต้องปฏิบัติตามหน้าที่นี้อย่างเคร่งครัดเมื่อพบว่ามีความเป็นไปได้ที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการกระทำทรมานโดยเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายเกิดขึ้น เกือบทุกเขตอำนาจศาลกำหนดให้อัยการดำเนินการติดตามตัวผู้กระทำความผิดอาญาและหน้าที่นี้รวมถึงการติดตามเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายที่อาจถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดต่างๆ ทางอาญาด้วย เช่น การทรมาน ในหลายประเทศนั้นไม่จำเป็นที่อัยการต้องรอรับคำร้องเรียนอย่างเป็นทางการเสียก่อนที่พวกเขาจะสามารถดำเนินการแสวงหาพยานหลักฐานของการกระทำความผิดได้ โดยแท้จริงแล้วพวกเขามีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะดำเนินการเช่นนี้หากได้รับข้อมูลโดยทางหนึ่งทางใด

การคุ้มครองความปลอดภัยระหว่างถูกคุมขัง

3.10 อัยการและผู้พิพากษาควรต้องทำให้เกิดความแน่ใจในการเคารพต่อเนื้อหาที่บรรจุอยู่ในรายการตรวจสอบมาตรฐานที่อ้างถึงในบทก่อนหน้านี้อย่างไรก็ตามมาตรฐานสากลนี้เป็นเพียงพื้นฐานขั้นต่ำเท่านั้น หลายประเทศได้ให้การคุ้มครองที่มากกว่านี้และสิ่งเหล่านี้ได้รับการพิจารณาด้วยว่าเป็นรูปแบบของการปฏิบัติที่ดีในประเทศซึ่งมาตรฐาน

⁴ แนวทางขององค์การสหประชาชาติเรื่องบทบาทของอัยการ, ข้อ 16

⁵ อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี, ข้อ 15

เหล่านี้ไม่ถูกนำไปปฏิบัติ จะมีความเสี่ยงอย่างยิ่งที่ผู้ถูกคุมขังอาจถูกกระทำทรมานหรือได้รับการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่น การไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานเหล่านี้บางข้ออาจทำให้มีความยากลำบากมากขึ้นในการชี้ตัวและดำเนินคดีกับผู้ที่รับผิดชอบต่อการกระทำผิดเหล่านี้:

- **การแจ้งให้บุคคลทราบถึงสิทธิต่างๆ** บุคคลทุกคนที่ถูกทำให้สูญเสียอิสรภาพมีสิทธิที่จะได้รับการแจ้งเหตุผลในการถูกจับกุมหรือการถูกคุมขังและพวกเขาจะมีสิทธิอะไรบางอย่างในการถูกคุมขัง พวกเขาจะมีสิทธิที่จะได้รับการแจ้ง หรือได้รับการบอกกล่าวจากเจ้าพนักงาน ให้ครอบครัวหรือเพื่อนของพวกเขาได้ทราบเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของการคุมขังและสถานที่ที่พวกเขาถูกคุมขังไว้ ถ้าบุคคลที่ถูกคุมขังถูกเคลื่อนย้ายไปยังสถานที่แห่งอื่น ครอบครัวหรือเพื่อนของพวกเขาจะต้องได้รับการแจ้งถึงการเคลื่อนย้ายดังกล่าวด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแจ้งนี้ต้องทำโดยทันทีทันใด หรืออย่างน้อยที่สุดต้องไม่ล่าช้า บุคคลที่ถูกคุมขังไว้ก่อนการพิจารณาคดีในศาลต้องได้รับการอำนวยความสะดวกตามสมควรในการติดต่อกับครอบครัวและเพื่อนและได้รับการเยี่ยมได้
- **การใช้สถานคุมขังที่ได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการและมีการดูแลรักษาบันทึกการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ** บุคคลทุกคนที่ถูกทำให้สูญเสียอิสรภาพต้องถูกคุมขังไว้ในสถานที่ที่กำหนดไว้อย่างเป็นทางการและให้สาธารณชนรับรู้ การสอบสวนต้องกระทำในสำนักงานกลางที่เป็นทางการเท่านั้น และพยานหลักฐานใดที่ได้มาจากผู้ถูกคุมขังในสถานที่คุมขังที่ไม่เป็นทางการและไม่ได้รับการยืนยันในระหว่างการสอบสวนในสถานที่ที่เป็นทางการนั้นต้องไม่ถูกรวมเป็นพยานหลักฐานที่ใช้ในศาล เว้นแต่ว่าจะใช้เป็นหลักฐานในการเอาผิดกับผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำทรมาน บันทึกของสถานที่คุมขังที่ทันเวลาและถูกต้องที่เก็บไว้อย่างเปิดเผยให้ผู้ลงทะเบียนเข้าถึงได้เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญที่สุดในการคุ้มครองบุคคลจากการถูกกระทำทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้าย เจ้าหน้าที่ต้องเก็บและดูแลรักษาสมุดทะเบียนของผู้ถูกคุมขังทุกคนให้เป็นบันทึกที่ตรงตามข้อเท็จจริงและเป็นไปตามสถานการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ โดยเก็บไว้ทั้งในสถานที่คุมขังแต่ละแห่งและที่เป็นส่วนกลาง บันทึกนั้นจะต้องมีชื่อของผู้ต้องขัง สถานที่คุมขัง และอัตลักษณ์ของบุคคลที่รับผิดชอบการคุมขังพวกเขา ห้องขังต้องจัดให้มีหมายเลขและบันทึกตำแหน่งห้องที่ผู้ถูกคุมขังถูกคุมตัวไว้ ให้มีบันทึกที่สมบูรณ์เกี่ยวกับบุคคลทั้งหมดที่มีการติดต่อกับผู้ถูกคุมขังต้องถูกเก็บไว้ด้วย รวมถึงคำร้องขอต่างๆ ของผู้ถูกคุมขัง การตอบสนองของผู้มีอำนาจหน้าที่ และการตัดสินใจต่างๆ ที่กระทำเกี่ยวกับผู้ถูกคุมขัง บันทึกการควบคุมตัวต้องถูกเก็บรักษาโดยวิธีการที่จะสามารถตรวจพบการเข้ามายุ่งเหยิงหรือเปลี่ยนแปลงใดๆ ได้โดยง่าย เช่น บันทึกการควบคุมตัวที่มัดติดกันเป็นเล่มที่มีหมายเลขหน้าที่กำหนดไว้แล้วทุกหน้าและสามารถเก็บรักษาไว้เป็นระยะเวลาชานาน (ตัวอย่างเช่น หลายๆ ปี)
- **การหลีกเลี่ยงการคุมขังที่ห้ามติดต่อกับโลกภายนอก** บุคคลตกอยู่ในความเสี่ยงต่อการถูกกระทำทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายได้ง่ายเมื่อพวกเขาถูกคุมขัง incommunicado คือไม่ให้ติดต่อกับโลกภายนอกได้ เช่นกับครอบครัวของพวกเขา กับทนายความ หรือกับแพทย์ที่สามารถทำการตรวจอย่างอิสระ ยิ่งระยะเวลาที่พวกเขาถูกคุมขังยาวนานออกไปเท่าใด ความเสี่ยงนั้นก็เพิ่มขึ้น เพราะทำให้มีเวลามากขึ้นที่จะถูกกระทำและร่องรอยบาดแผลจากการถูกกระทำที่ปรากฏให้เห็นจะจางหายไป ผู้พิพากษาควรต้องใช้ดุลยพินิจที่ทำให้เกิดความแน่ใจว่าข้อจำกัดต่างๆ และความล่าช้าในการไม่อนุญาตให้ผู้ถูกคุมขังได้ติดต่อกับโลกภายนอกนั้นมีน้อยที่สุด

- **การพบทนายความและเคารพต่อการปฏิบัติหน้าที่ของทนายความ** ผู้ถูกคุมขังมีสิทธิที่จะได้รับคำแนะนำทางกฎหมายโดยไม่ชักช้า พวกเขาต้องสามารถปรึกษากับทนายความเป็นการส่วนตัวขณะที่อยู่ในที่คุมขัง พวกเขาจะมีสิทธิที่จะมีทนายความอยู่ด้วยระหว่างการสอบสวนใดๆ และเมื่อปรากฏตัวในศาล ทนายความต้องแนะนำและเป็นตัวแทนของลูกความตามมาตรฐานวิชาชีพ ปลอดภัยจากการข่มขู่ การขัดขวาง การคุกคาม หรือการแทรกแซงที่ไม่เหมาะสมจากฝ่ายใดๆ
- **การพบแพทย์** ผู้ถูกคุมขังต้องได้รับการตรวจทางการแพทย์โดยเร็วเท่าที่เป็นไปได้หลังจากที่พวกเขาถูกทำให้สิ้นอิสรภาพและในทุกช่วงเวลาที่ถูกคุมขัง พวกเขาจะมีสิทธิที่จะได้รับการตรวจจากแพทย์ที่มีคุณสมบัติและเป็นอิสระที่พวกเขาเลือกเอง การตรวจสอบทางการแพทย์ต้องกระทำเป็นการส่วนตัว และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในที่ลับตาเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผลของการตรวจทุกครั้งและข้อสรุปของแพทย์ ต้องถูกบันทึกอย่างเป็นทางการโดยแพทย์และพร้อมให้ผู้ถูกคุมขังและทนายความนำมาใช้ได้เช่นเดียวกับคำให้การของผู้ถูกคุมขัง
- **การคุ้มครองความปลอดภัยของผู้ต้องขังบางประเภทเป็นพิเศษ** บุคคลทุกคนที่ถูกคุมขังมีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากสาเหตุของเผ่าพันธุ์ สีผิว เพศ วิถีทางเพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นๆ เชื้อชาติ หรือสถานะทางเศรษฐกิจหรือทางสังคม ชาติกำเนิด หรือสถานภาพอื่นๆ อย่างไรก็ตาม ควรต้องมีการยินยอมเป็นการเฉพาะบางเรื่องเพื่อสิทธิและความจำเป็นของผู้ถูกคุมขังที่อยู่ในสถานะที่จะถูกเอาเปรียบหรือรังแกได้โดยง่าย รวมถึงผู้หญิง เยาวชน ผู้สูงอายุ ชาวต่างชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อย บุคคลที่มีวิถีทางเพศที่ผิดแผกแตกต่าง ผู้ป่วย ผู้ที่มีปัญหาทางสุขภาพจิต หรือผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือบุคคลหรือกลุ่มด้อยโอกาสอื่นๆ บุคคลบางกลุ่มอาจเป็นเป้าหมายที่ถูกเลือกปฏิบัติโดยเจ้าหน้าที่ในสถานที่ที่พวกเขาถูกคุมขัง พวกเขาอาจอยู่ในภาวะที่อ่อนด้อยที่จะถูกละเมิดโดยผู้ถูกคุมขังคนอื่นๆ ด้วย

การสอบสวน

3.11 อัยการมีความรับผิดชอบที่จะต้องทำให้เกิดความแน่ใจว่าพวกเขาจะไม่เข้าร่วมในการสอบสวนที่ใช้วิธีบีบบังคับให้รับสารภาพหรือให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ พวกเขาต้องแน่ใจว่าวิธีการเช่นนี้ไม่ถูกใช้โดยเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายเพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานที่จะนำไปใช้กล่าวโทษผู้ต้องสงสัย เมื่อผู้ต้องสงสัยหรือพยานบุคคลถูกนำตัวมาอยู่ต่อหน้าอัยการต้องทำให้แน่ใจว่าการให้ข้อมูลหรือคำสารภาพใดๆ ที่พวกเขาให้นั้นเป็นไปโดยอิสระ อัยการควรต้องสำรวจหาร่องรอยบาดเจ็บทางร่างกายและจิตใจด้วย พิจารณาอย่างจริงจังต่อข้อกล่าวหาทั้งหมดเรื่องการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นๆ และปฏิเสธที่จะส่งบุคคลกลับไปยังสถานที่คุมขังที่เสี่ยงต่อการที่จะถูกปฏิบัติเช่นนั้นอีก

3.12 ความเสี่ยงต่อการถูกทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายภายใต้การสอบสวนมีมากขึ้น ถ้าระบบกฎหมายนั้นยึดอยู่บนฐานของการลงโทษเป็นหลัก หรือยึดอยู่บนคำสารภาพและพยานหลักฐานที่ได้มาในระหว่างการคุมขังก่อนการพิจารณาคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการสอบสวนที่ได้กระทำโดยไม่มีทนายความของผู้ถูกคุมขังอยู่ด้วย ในทุกสภาพการณ์แวดล้อมต้องได้รับการปฏิบัติให้เกิดความแน่ใจว่าระเบียบที่เคร่งครัดของการสอบสวน

ได้รับการปฏิบัติอย่างถูกต้องและไม่มีการละเมิดเกิดขึ้นขณะที่ผู้ถูกคุมขังถูกสอบสวน เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่รายละเอียดของการสอบสวนทุกครั้งต้องได้รับการจดบันทึกและบันทึกเสียงไว้ ข้อมูลนี้ต้องสามารถนำมาใช้ได้โดยง่ายในกระบวนการทางศาลหรือกระบวนการทางปกครอง

3.13 อัยการและผู้พิพากษาต้องทำให้แน่ใจถึงการเคารพต่อองค์ประกอบต่างๆ ที่อยู่ในรายการตรวจสอบการปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไปนี้ที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนซึ่งยึดตามคำแนะนำของคณะกรรมการเพื่อป้องกันการทรมานและผู้รายงานพิเศษสหประชาชาติด้านการทรมาน:⁶

- การสอบสวนต้องทำในสถานที่ที่เป็นทางการเท่านั้นและพยานหลักฐานใดที่ได้มาจากผู้ถูกคุมขังในสถานที่ที่ไม่เป็นทางการและไม่ได้รับการยืนยันโดยผู้ถูกคุมขังระหว่างการสอบสวนในสถานที่ที่เป็นทางการต้องไม่ได้รับการยอมรับให้ใช้เป็นพยานหลักฐานในศาลเพื่อกล่าวโทษผู้ถูกคุมขัง;
 - ผู้ถูกคุมขังต้องมีสิทธิที่จะมีทนายความอยู่ด้วยระหว่างการสอบสวน;
 - เมื่อเริ่มต้นการสอบสวนแต่ละครั้ง ผู้ถูกคุมขังต้องได้รับการแจ้งให้ทราบลักษณะ (ชื่อ และ/หรือหมายเลข) ของทุกคนที่ปรากฏตัวที่นั่น;
 - การระบุลักษณะของบุคคลทุกคนที่ปรากฏตัวต้องถูกจดไว้ในบันทึกถาวรที่ให้รายละเอียดเวลาที่เริ่มต้นและสิ้นสุดของการสอบสวน รวมทั้งคำร้องขอใดๆ ของผู้ถูกคุมขังระหว่างการสอบสวน;
 - ผู้ถูกคุมขังต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงช่วงเวลาของการสอบสวนที่อนุญาตให้ทำได้;
- วิธีการปฏิบัติในช่วงพักระหว่างการสอบปากคำและการหยุดพักระหว่างการสอบสวน, สถานที่ที่อาจจะใช้ในการสอบสวน; และผู้ถูกคุมขังอาจถูกบังคับให้ยืนระหว่างการสอบสวนหรือไม่ กระบวนการเช่นนี้ทั้งหมดต้องถูกกำหนดไว้ในกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับและได้รับการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด;
- การปิดตาหรือการใช้ผ้าคลุมศีรษะต้องถูกห้ามปฏิบัติโดยเด็ดขาดเพราะพวกเขาจะตกอยู่ในภาวะเสี่ยงเนื่องจากถูกจำกัดความรู้ และโดยตัวของมันเองแล้วก็เป็นทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้าย และอาจทำให้การดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิดเกี่ยวกับการทรมานนั้นเป็นไปได้เพราะจะเป็นการยากยิ่งขึ้นที่ผู้ที่ถูกปิดตาจะระบุตัวผู้กระทำความผิด
 - การสอบสวนทุกครั้งต้องได้รับการจดบันทึกหรือบันทึกเสียง และผู้ถูกคุมขังหรือทนายความของเขาหรือเธอต้องสามารถเข้าถึงบันทึกเหล่านี้ได้ตามที่กฎหมายกำหนดไว้;
 - เจ้าหน้าที่ควรต้องมีและต้องทบทวนอยู่เสมอถึงกระบวนการที่ใช้ในการตั้งคำถามกับบุคคลที่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของยาเสพติด เหล้า หรือยา หรือบุคคลที่อยู่ในภาวะช็อค;
 - สถานการณ์ของบุคคลที่อยู่ในสถานะอ่อนด้อย (ตัวอย่างเช่น ผู้หญิง เยาวชน และผู้ที่มีปัญหาด้านสุขภาพจิต) ควรต้องได้รับการคุ้มครองความปลอดภัยเป็นพิเศษและเป็นการเฉพาะ

⁶ คณะกรรมการป้องกันการทรมาน CPT/Inf/E (2002) 1, หน้า 10-16, ย่อหน้า 33-50; รายงานของผู้รายงานพิเศษด้านการทรมาน, กรกฎาคม 2001 ย่อหน้า 39

3.14 การบันทึกการสัมภาษณ์ด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการลดความเสี่ยงต่อการถูกกระทำทารุณและการปฏิบัติที่เลวร้าย และเจ้าหน้าที่สามารถใช้เหมือนคำให้การของจำเลยในการแก้ต่างข้อกล่าวหาที่เป็นเท็จ เพื่อเป็นการป้องกันการเปลี่ยนเพื่อทำลายบันทึกนี้ เทปบันทึกการสัมภาษณ์ชุดหนึ่งต้องถูกปิดผนึกต่อหน้าผู้ถูกคุมขัง และอีกชุดหนึ่งเก็บเป็นสำเนาไว้สำหรับใช้งาน การยึดมั่นกับกระบวนการปฏิบัติเช่นนี้จะช่วยทำให้เกิดความแน่ใจด้วยว่ารัฐธรรมนูญของประเทศและกฎหมายที่ห้ามการกระทำทารุณและการปฏิบัติที่เลวร้ายนั้นได้รับการเคารพและสามารถพิสูจน์ได้

3.15 คำว่า “การสอบสวน” ไม่ได้หมายถึงเพียงช่วงเวลาที่บุคคลถูกสอบปากคำอย่างเป็นทางการ แต่หมายรวมถึงช่วงเวลาก่อน ระหว่าง และหลังการสอบปากคำนั้น เมื่อการกีดกันทางร่างกายและทางจิตใจถูกนำมาใช้กับบุคคลเพื่อให้เกิดความสับสนและบิบบังคับให้พวกเขายอมทำตามระหว่างการสอบสวนอย่างเป็นทางการ การปฏิบัติทั้งหมดเช่นนี้ต้องถูกห้ามโดยเด็ดขาด

การตรวจตราโดยอิสระ

3.16 การตรวจตราสถานที่คุมขังอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อทำให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบการตรวจเยี่ยมอย่างเป็นระยะๆ นั้น เป็นการสร้างมาตรการที่มีประสิทธิภาพสูงสุดแบบหนึ่งในการต่อต้านการกระทำทารุณ คณะกรรมการเพื่อป้องกันการทารุณ (CPT) ระบุว่า “ส่วนสำคัญของการกำหนดให้มีการเยี่ยมเรือนจำแต่ละแห่งเป็นประจำโดยองค์กรอิสระ (คณะกรรมการตรวจเยี่ยม หรือ ผู้พิพากษาที่กำกับดูแล) ทำให้สามารถรับรู้ ข้อร้องเรียนจากผู้ต้องขัง (และดำเนินการต่อ หากจำเป็น) และได้ตรวจตราสถานที่ คณะกรรมการเช่นนี้สามารถแสดงบทบาทสำคัญในการเชื่อมความแตกต่างที่เกิดขึ้นระหว่างฝ่ายบริหารเรือนจำและผู้ต้องขังที่ให้ข้อมูลหรือผู้ต้องขังทั่วไป”⁷ สำหรับกลไกที่มีอยู่ในการตรวจตราสถานที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจก็เป็นเรื่องที่ต้องกระทำเพื่อ “เป็นการสร้างความรับผิดชอบที่สำคัญต่อการป้องกันการปฏิบัติที่เลวร้ายต่อบุคคลที่ถูกคุมขังโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจและทำให้แน่ใจว่าสถานที่คุมขังในสถานีดำรวจมีสภาพที่น่าพอใจ”⁸ ผู้รายงานพิเศษด้านการทารุณได้ระบุว่า “การตรวจเยี่ยมสถานีดำรวจ สถานที่คุมขังก่อนการพิจารณาคดี และสถานัดัดสันดานต่างๆ โดยไม่มีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้า” ทำให้เป็นการป้องกันที่มีประสิทธิผลอย่างหนึ่งในการต่อต้านการทารุณ⁹

3.17 กฎหมายของประเทศมักกำหนดให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายตุลาการ และ/หรืออัยการมีหน้าที่ในการตรวจตราสถานที่คุมขัง เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ทนายความของจำเลย เจ้าหน้าที่การแพทย์ ผู้เชี่ยวชาญอิสระ และผู้แทนของภาคประชาสังคมอาจมีส่วนร่วมในการตรวจตราด้วย ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา (Ombudsmen) หรือสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะกรรมการกาชาดสากล (ICRC) และองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ควรได้รับอนุญาตให้สามารถเข้าถึงสถานที่คุมขังทุกแห่งได้ตามที่มีการร้องขอ

⁷ รายงานการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันการทารุณ ฉบับที่ 2,1991 ย่อหน้า 54.

⁸ คณะกรรมการป้องกันการทารุณ CPT/Inf/E (99) 1 (REV. 2), ย่อหน้า 97.

⁹ รายงานของผู้รายงานพิเศษด้านการทารุณ, 2001, UN Doc.A/56/156, ย่อหน้า 39(c).

3.18 สถานที่ต่างๆ ที่ใช้ในการคุมขังควรต้องได้รับการตรวจเยี่ยมอย่างสม่ำเสมอและโดยไม่ต้องมีการแจ้งเตือนล่วงหน้า และต้องมีความพยายามทุกประการที่จะสื่อสารโดยตรงและอย่างเป็นทางการเป็นความลับกับบุคคลที่ถูกคุมขังหรือถูกจำคุก สถานที่ที่ต้องได้รับการตรวจเยี่ยมนั้น รวมถึงห้องขังของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานที่คุมขังก่อนการพิจารณาคดี บริเวณสถานที่ให้บริการเกี่ยวกับความมั่นคง สถานที่คุมขังของการใช้อำนาจทางปกครองและเรือนจำ คณะผู้ตรวจตราต้องมีอิสระที่จะรายงานสิ่งที่พวกเขาพบต่อสาธารณะหากว่าเลือกที่จะทำเช่นนั้น

3.19 สมาคมป้องกันการทรมาน (APT) ซึ่งเป็นองค์กรพัฒนาเอกชน ได้จัดทำรายงานฉบับหนึ่งที่ยึดอยู่บนฐานของรายงานของคณะกรรมการเพื่อป้องกันการทรมาน (CPT) และข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลไกการตรวจตราระดับชาติ รายงานนี้ประกอบด้วยรายการเพื่อการตรวจสอบขั้นต้นสำหรับการตรวจเยี่ยมของผู้พิพากษาและอัยการที่ทำหน้าที่ตรวจตรา¹⁰ ดังต่อไปนี้

- **มีความเป็นอิสระ** คณะผู้ตรวจเยี่ยมต้องแสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระ และความเป็นธรรม แยกอย่างชัดเจนจากเจ้าหน้าที่และฝ่ายบริหารของสถานที่คุมขัง ต้องทำให้เกิดความชัดเจนว่าข้อห้วงใยประการเดียวของการตรวจเยี่ยมคือ เพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าสภาพของสถานที่คุมขังนั้นมีมนุษยธรรม และผู้ถูกคุมขังได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรม
- **มีผู้เชี่ยวชาญ** บุคคลที่เกี่ยวข้องในการตรวจเยี่ยมต้องมีความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะเกี่ยวกับประเภทเฉพาะของสถานที่คุมขังที่พวกเขาเข้าทำการตรวจเยี่ยม
- **มีการติดต่อโดยตรงและเป็นส่วนตัวกับผู้ถูกคุมขัง** คณะผู้ตรวจเยี่ยมต้องมุ่งมั่นให้ได้ติดต่อโดยตรงกับผู้ถูกคุมขังในระหว่างการตรวจเยี่ยม ผู้ถูกคุมขังอื่นที่ไม่ได้ร้องขอการให้สัมภาษณ์แก่คณะผู้ตรวจเยี่ยม ควรถูกสุ่มเลือกมาสัมภาษณ์ให้เป็นส่วนหนึ่งของการตรวจเยี่ยมประจำด้วย ผู้ถูกคุมขังต้องมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานที่คุมขัง
- **เป็นความลับ** คณะผู้ตรวจเยี่ยมต้องสามารถสื่อสารกับผู้ถูกคุมขังโดยปลอดภัยและสามารถได้ยินของเจ้าหน้าที่ของสถานที่คุมขังนั้น
- **สม่ำเสมอ** การตรวจเยี่ยมเรือนจำหรือสถานที่คุมขังอื่นๆ ประจำสัปดาห์ก่อให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด การตรวจเยี่ยมประจำเดือนอาจเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ยอมรับได้ คณะผู้ตรวจเยี่ยมต้องมีเวลาจัดเตรียมการเยี่ยมและมีทรัพยากรอย่างเหมาะสมพอที่จะทำให้มีการเยี่ยมอย่างสม่ำเสมอเพียงพอที่จะทำให้เกิดความแน่ใจในประสิทธิผล
- **การไม่แจ้งล่วงหน้า** คณะผู้ตรวจเยี่ยมควรต้องมี และใช้อำนาจที่จะเยี่ยมสถานที่คุมขังใด ณ เวลาใดก็ได้ตามที่ต้องการ
- **ทุกจุดของอาคารสถานที่** คณะผู้ตรวจเยี่ยมควรต้องสามารถตรวจและเข้าถึงทุกส่วนของอาคารสถานที่ได้
- **รายงานสม่ำเสมอ** คณะผู้ตรวจเยี่ยมต้องจัดทำรายงานการตรวจเยี่ยมอย่างสม่ำเสมอเพื่อที่สถาบันอื่นๆ ระดับชาติที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ได้

¹⁰ คำแนะนำของคณะกรรมการป้องกันการทรมาน (CPT) เกี่ยวกับกลไกต่างๆ ระดับชาติในการตรวจเยี่ยม, สมาคมเพื่อป้องกันการทรมาน มิถุนายน 2000

3.20 เช่นเดียวกับการพูดคุยและสังเกตสภาพร่างกายของผู้ถูกคุมขัง สิ่งเกิดอากัปกริยาโดยรวมและความสัมพันธ์ของพวกเขาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของสถานที่คุมขัง สมาชิกของคณะตรวจเยี่ยมควรต้องสังเกตอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่อาจถูกใช้ในการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายด้วย เจ้าหน้าที่ของสถานที่คุมขังต้องถูกสอบถามเกี่ยวกับอุปกรณ์เหล่านี้ และผู้ถูกคุมขังควรต้องถูกสอบถามด้วยโดยแยกกันกับการสอบถามเจ้าหน้าที่

สภาพความเป็นอยู่ในที่คุมขัง

3.21 ในขณะที่สภาพของสถานที่คุมขังจะแตกต่างกันไป คณะกรรมการเพื่อป้องกันการทรมาน (CPT) ได้จัดทำรายการสำหรับการตรวจสอบทั่วไป¹¹ของปัจจัยต่างๆ ที่จำเป็นต้องพิจารณาเมื่อต้องการประเมินความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ในการคุมขังระยะสั้น:

- ห้องขังต้องสะอาด มีขนาดพอเหมาะกับจำนวนของบุคคลที่อยู่ในห้องนั้น และมีแสงสว่างเพียงพอ (สำหรับการอ่าน ไม่รวมช่วงเวลานอน) และมีการระบายอากาศโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรมีแสงสว่างจากธรรมชาติ
- ห้องขังควรต้องติดตั้งอุปกรณ์สำหรับการพัก (เก้าอี้ หรือม้านั่งที่ยึดติดถาวร) และบุคคลที่ต้องนอนค้างคืนในที่คุมขังต้องได้รับการจัดเตรียมเสื่อและผ้าห่มที่สะอาดไว้ให้
- บุคคลในสถานที่คุมขังต้องได้รับอนุญาตให้ทำความสะอาดร่างกายตามความจำเป็นตามธรรมชาติในสภาพที่สะอาดและเหมาะสม และได้รับการจัดเตรียมอุปกรณ์ซักล้างต่างๆ ให้ด้วย
- บุคคลในสถานที่คุมขังต้องมีน้ำที่ดื่มสะอาดเตรียมให้เสมอและต้องได้รับการจัดเตรียมอาหารให้ในเวลาที่เหมาะสม รวมถึง อาหารครบถ้วนอย่างน้อยหนึ่งมื้อต่อวัน
- ผู้ถูกคุมขังที่ถูกขยายเวลาคุมขังเป็น 24 ชั่วโมงหรือมากกว่านั้น ต้องได้รับอนุญาตให้ได้ออกมาออกกำลังกายกลางแจ้งได้ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ การขยายเวลาใดๆ ในสถานที่คุมขังโดยปกติต้องให้อยู่ในสถานที่ที่จัดไว้เพื่อการคุมขังระยะยาวที่มีการกำหนดมาตรฐานชัดเจนมากกว่า การทำให้บุคคลเสื่อมเสียอิสรภาพโดยให้อยู่ในสภาพที่ไม่ได้มาตรฐานเหล่านี้ อาจกลายเป็นการปฏิบัติที่ไร่มนุษยธรรมหรือย้ายยัศศักดิ์ศรีซึ่งเป็นการละเมิดกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ¹²

¹¹ คณะกรรมการป้องกันการทรมาน CPT/Inf/E (2002) 1, หน้า 8, ย่อหน้า 42

¹² คำพิพากษาศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรป คดีระหว่าง Peers และ Greece, ECtHR ตัดสินเมื่อ 19 เมษายน 2001; คำพิพากษาศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรป คดีระหว่าง Kalashnikov และ Russia ตัดสินเมื่อ 15 กรกฎาคม 2002

คำพิพากษาศาลสูงสุดซิมบับเว ในคดีระหว่าง Blanchard กับพวก และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม กิจการรัฐสภาและกฎหมาย และ Anor, 9 กรกฎาคม 1999, 1999 (10) BCLR 1169 (ZS), [2000] 1 LRC 671; (1999) 2 CHLRD 326 (Zimbabwe)

กลุ่มผู้ร้องเรียนถูกฟ้องร้องดำเนินคดีในข้อหาความผิดร้ายแรงหลายข้อหา รวมถึงการก่อการร้าย และก่อวินาศกรรม และถูกคุมขังระหว่างรอการพิจารณาคดีอยู่ในเรือนจำที่มีระบบรักษาความปลอดภัยสูง พวกเขายื่นคำร้องต่อศาลสูงสุดกล่าวหาว่าจำเลยว่าได้ละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญพวกเขา ทำให้ถูกทรมานหรือการปฏิบัติที่ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรี โดยการคุมขังพวกเขาไว้ในห้องขังเดี่ยว ปิดตายห้องขัง บังคับให้พวกเขาต้องสวมใส่เสื้อผ้าของนักโทษ บังคับให้เปลือยกาย และตีตรวนที่ขาของพวกเขาในแต่ละคืน และไม่ยอมให้พวกเขาได้รับอาหารจากบุคคลข้างนอก

ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2542 ศาลสูงสุดของซิมบับเวได้มีคำสั่งให้ประกาศว่า ห้องที่คุมขังผู้ยื่นคำร้องนั้นต้องไม่ถูกปิดตายในเวลากลางวัน ต้องเปิดไฟในช่วงกลางวัน และขณะที่พวกเขายังไม่ได้ถูกพิพากษาให้เป็นนักโทษ ผู้ร้องเรียนต้องได้รับการยินยอมให้สวมใส่เสื้อผ้าของพวกเขาเอง และรับอาหารจากบุคคลภายนอกเรือนจำได้

ศาลได้พิจารณาหลักกฎหมายระหว่างประเทศ รวมถึงคดีในศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรป ระหว่างไอร์แลนด์กับสหราชอาณาจักร คดีระหว่าง Koskinen กับประเทศฟินแลนด์ และที่มีการอ้างถึงกฎมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติสำหรับการปฏิบัติต่อนักโทษ ศาลฯได้ประณามการตีตรวนข้อเท้าและใส่กุญแจมือผู้ต้องขัง ยกเว้นในกรณีที่ป้องกันการหลบหนีระหว่างการเคลื่อนย้ายหรือเพื่อยับยั้งพฤติกรรมก่อความรุนแรง ในกรณีที่ไม่มียุทธวิธีอื่นที่ได้ผลมากกว่านี้ ศาลฯระบุว่าแม้บุคคลในที่คุมขังไม่ได้มีเสรีภาพเต็มที่ในอันที่จะไม่ถูกจองจำ การควบคุมบังคับใดๆ ที่ใช้ต่อพวกเขาต้องกระทำอย่างจำกัดและต้องเป็นความจำเป็นจริงๆ สิ่งเหล่านั้นจะต้องเปรียบกับวัตถุประสงค์แต่เพียงประการเดียวของรัฐที่จะนำผู้ต้องขังเข้าสู่การพิจารณาคดี และได้รับการตัดสินตามมาตรฐานของพื้นฐานความเป็นมนุษย์ ต่อบุคคลที่เป็นผู้บริสุทธิ์ในสายตาของกฎหมาย มากกว่าการเทียบกับมาตรฐานลอยๆ ของหลักทฤษฎีวิทยา การลงโทษ การขัดขวาง หรือการแก้แค้น เป็นสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับข้อให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ แม้ว่าอาจมีสภาวะแวดล้อมพิเศษที่อนุญาตให้ปฏิบัติต่อนักโทษที่รอการพิจารณาคดีเข้มงวดกว่านักโทษอื่นๆ เป็นความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่เรือนจำที่ต้องให้เหตุผลกับการปฏิบัติเช่นนั้น ในคดีที่กำลังพิจารณาอยู่นี้ ผู้ถูกกล่าวโทษไม่ได้กล่าวหาว่าผู้ร้องเรียนได้กระทำการใดที่เป็นภัยกับการรักษาความปลอดภัยของเรือนจำ ดังนั้น การเปลือยกายและการตีตรวนที่ขาของพวกเขาเป็นการไร้มนุษยธรรมโดยชัดแจ้ง การเปิดไฟส่องสว่างอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาเป็นเรื่องไม่สมเหตุสมผลและเป็นการมุ่งให้เกิดผลกระทบที่เลวร้ายขึ้นในห้องขัง ด้วยการทำให้เกิดความไม่สะดวกสบายและยากลำบากมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อผู้ร้องเรียนที่ถูกขังเดี่ยว

ศาลได้ระบุว่ารัฐธรรมนูญของประเทศซิมบับเวมุ่งหมายที่จะคุ้มครองทั้งศักดิ์ศรีและบูรณภาพทางร่างกายและจิตใจของบุคคล และการคุ้มครองนี้คล้ายคลึงกับบทบัญญัติของอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปยุโรปและกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง การทำให้เวลาของการปฏิบัติที่เลวร้ายที่ผู้ร้องเรียนเผชิญให้ยาวนานขึ้น และส่งผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจของพวกเขา นั้น เป็นการนำมาซึ่งความรุนแรงขั้นต่ำที่จะก่อให้เกิดการละเมิดสิทธินี้ คำพิพากษายังเห็นว่าการบัญญัติเรื่องห้ามทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายมุ่งหมายที่จะคุ้มครองบุคคลจากการถูกกระทำให้ได้รับความทุกข์ทั้งทางร่างกายและทางจิตใจด้วย ผู้ที่รับผิดชอบได้ถูกสั่งให้จ่ายต้นทุนในอัตราที่สูงกว่า เพื่อเป็นสัญญาณที่ศาลไม่เห็นชอบด้วยความป่าเถื่อนที่มีชอบด้วยกฎหมายที่ปฏิบัติต่อผู้ร้องเรียน

การปรากฏตัวต่อหน้าพนักงานฝ่ายตุลาการ

3.22 บุคคลทุกคนที่ถูกคุมขังมีสิทธิร้องเรียนว่าตนถูกคุมขังโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย สิ่งนี้ในบางครั้งหมายถึง habeas corpus หมายถึง หมายถึง ศาลเรียกให้นำตัวบุคคลที่ถูกคุมขังมาปรากฏต่อหน้าผู้พิพากษาหรือศาล วิธีการนี้ถือได้ว่าเป็นการคุ้มครองความปลอดภัยจากการทรมานได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับการฟ้องร้องว่าการคุมขังนั้นเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อย่างไรก็ตาม บางครั้งผู้พิพากษาจะเคร่งครัดเอาแค่เฉพาะเรื่องที่ว่า การคุมขังนั้นเป็นไปตามกฎหมายเพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้ให้นำหน้าที่พอเพียงกับสภาพของสถานที่คุมขังว่าเป็นไปตามกฎหมายอย่างครบถ้วนด้วยหรือไม่

3.23 คำร้องเกี่ยวกับการคุมขังนั้นอาจจะกระทำโดยผู้ที่ถูกคุมขังหรือโดยบุคคลอื่นที่กระทำการแทนในนามของผู้ถูกคุมขังก็ได้ กระบวนการนี้ต้องได้รับการดำเนินการโดยทันที หากอยู่ในดุลยพินิจที่ทำได้ ผู้พิพากษาต้องบังคับให้มีการนำตัวผู้ถูกคุมขังมาปรากฏตัวที่ศาล โดยผู้ถูกคุมขังนั้นสามารถที่จะสื่อสารเป็นส่วนตัวกับทนายความได้ขณะที่อยู่ในศาล

3.24 เมื่อใดก็ตามที่ผู้ต้องขังถูกนำตัวจากสถานที่คุมขังมาปรากฏตัวต่อหน้า ผู้พิพากษาต้องให้ความสนใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับสภาพทางร่างกายของผู้ต้องขัง หากจำเป็น ผู้พิพากษาต้องดำเนินการตรวจสอบบาดแผลใดๆ ที่สามารถมองเห็นได้บนร่างกายของผู้ต้องขัง หรือสั่งการให้มีการตรวจสอบโดยแพทย์ การตรวจนี้สามารถรวมถึงรอยช้ำบนร่างกายที่อาจถูกปกปิดไว้ในร่มผ้า การทรมานหลายรูปแบบไม่ทิ้งร่องรอยให้เห็น และบางรูปแบบอาจกระทำโดยวิธีการที่ยากต่อการตรวจพบ ดังนั้นผู้พิพากษาต้องระแวดระวังใส่ใจกับเบาะแสอื่นๆ เช่น สภาพทางร่างกายและสภาพจิตใจของบุคคล อากัปกริยาโดยรวม พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้คุมและทัศนคติของผู้ถูกคุมขังต่อเจ้าหน้าที่เหล่านี้ ผู้พิพากษาต้องกระตือรือร้นที่จะแสดงให้เห็นว่าจะดำเนินการอย่างจริงจังต่อข้อกล่าวหาเรื่องการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้าย และหากจำเป็นก็จะต้องดำเนินการให้เกิดการคุ้มครองบุคคลที่ตกอยู่ในความเสี่ยงเหล่านี้

3.25 กรณีที่ผู้ต้องสงสัยไม่สามารถพูดภาษาที่ใช้ในการพิจารณาคดีที่กำลังดำเนินการอยู่นั้นได้ ข้อกำหนดของการพิจารณาคดีที่เป็นธรรมบังคับให้มีการจัดเตรียมล่ามให้¹³ สิ่งนี้เป็นการคุ้มครองสำคัญที่ทำให้เกิดความแน่ใจว่าการกระทำทุกอย่างที่เป็นการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นนั้นถูกรายงาน

3.26 บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อความปลอดภัยของศาลและคุ้มกันผู้ถูกคุมขังระหว่างการมาปรากฏตัวในศาลนั้นต้องเป็นอิสระและแยกคนละส่วนจากผู้ทำหน้าที่คุมขังในสถานที่คุมขังและผู้ที่กำลังทำการสอบสวนคดีที่ผู้ถูกคุมขังต้องสงสัยว่าอาจกระทำความผิด การส่งนักโทษกลับเป็นเรื่องเสี่ยงอย่างยิ่งถ้าพวกเขาถูกคุมขังหรือถูกส่งกลับไปอยู่ในการคุมขังของเจ้าหน้าที่ที่กำลังทำการสอบสวนอยู่ ขณะที่อยู่ที่ศาล ผู้ถูกคุมขังจะต้องถูกจัดให้อยู่แยกจากบริเวณที่เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนที่เกี่ยวข้องกับคดีรออยู่ ถ้ามีข้อสงสัยว่าบุคคลนั้นถูกรทรมานหรือได้รับการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่น บุคคลนั้นต้องได้รับการย้ายออกจากสถานที่คุมขังที่อ้างว่ามีการทรมานโดยทันทีทันใด

3.27 เพื่อที่จะให้เกิดการระแวดระวังถึงสัญญาณของการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้าย ผู้พิพากษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญบางเรื่องกับการจัดวางตำแหน่งต่างๆในห้องพิจารณาคดี

- ผู้พิพากษาสามารถมองเห็นและได้ยินเสียงผู้ถูกคุมขังขณะที่อยู่ในห้องพิจารณาคดีได้อย่างชัดเจนตลอดเวลาพอที่จะสังเกตเห็นว่ามีอาการบาดเจ็บทางร่างกายและจิตใจของผู้ถูกคุมขัง ได้หรือไม่
- มีการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ที่ผู้ถูกคุมขังอยู่ในระดับที่เหมาะสมกับอันตรายจริงๆ ที่ผู้ถูกคุมขังเผชิญอยู่หรือไม่
- ผู้ถูกคุมขังสามารถสื่อสารกับทนายความอย่างเป็นความลับได้หรือไม่
- ผู้ต้องขังสามารถสื่อสารกับผู้พิพากษาได้อย่างอิสระโดยปราศจากการข่มขู่หรือการคุกคามใดๆ หรือไม่

ความช่วยเหลือทางกฎหมาย

3.28 ผู้พิพากษาต้องทำให้เกิดความแน่ใจว่าจำเลยทุกคนรับรู้ถึงสิทธิของพวกเขาที่จะเลือกทนายความเอง ทนายความจำเลยต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามวิชาชีพโดยปราศจากการข่มขู่ การขัดขวาง การคุกคาม หรือการแทรกแซงที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งสิทธิที่จะหารือกับลูกความได้อย่างอิสระ¹⁴ ทนายความจะต้องไม่ถูกมองว่าเป็นเช่นเดียวกับตัวลูกความเองหรือเหตุจากลูกความทำให้มาทำหน้าที่ หรือทนายความถูกทำให้ได้รับความ

¹³ ข้อ 14 (3)(f) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

¹⁴ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน, ข้อเสนอแนะทั่วไป ข้อ 13, บทบัญญัติข้อ 14 (การประชุมครั้งที่ 21, 1984), การรวบรวมข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อแนะนำทั่วไปรับรองโดย Human Rights Treaty Bodies, U.N. Doc. HRI\GEN\1\Rev.1 at 14 (1994), ย่อหน้า 9; หลักการพื้นฐานว่าด้วยบทบาทของทนายความ, หลักการข้อ 16-18.

ยากลำบาก โดยการข่มขู่ การฟ้องร้องดำเนินคดี หรือมาตรการลงโทษในทางปกครอง ทางเศรษฐกิจ และการลงโทษอื่นๆ เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานและมรรยาทแห่งวิชาชีพ เมื่อความปลอดภัยของทนายความถูกคุกคามอันเป็นเหตุจากการปฏิบัติหน้าที่ พวกเขาต้องได้รับการคุ้มครองความปลอดภัยและปกป้องอย่างพอเพียงจากผู้มีอำนาจหน้าที่¹⁵

การรับฟังพยานหลักฐาน

3.29 ในเขตอำนาจศาลหลายแห่ง ผู้พิพากษามีบทบาทสำคัญมากในการตัดสินว่าหลักฐานอะไรควรรับฟังได้ในการพิจารณาคดีหลัก หรือใช้ต่อหน้าคณะลูกขุนได้ และหลักฐานอะไรที่ไม่สามารถรับฟังได้ หลักฐานที่ได้มาจากการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นๆ โดยชัดเจนต้องถือว่าไม่สามารถรับฟังได้¹⁶ โดยทั่วไป รูปแบบของการปฏิบัติที่เลวร้ายจะมีระบุไว้ในกฎหมายของประเทศ แม้ว่ารูปแบบบางอย่างของการปฏิบัติที่เลวร้ายต่อร่างกายและจิตใจจะไม่ระบุครอบคลุมอยู่ในกฎหมายเสมอไป ผู้พิพากษาต้องตีความกฎหมายไปในลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในเรื่องการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นๆ เว้นเสียแต่กฎหมายจะได้เขียนไว้ไม่มีการตีความเป็นอย่างอื่น

3.30 ศาลมีหน้าที่ที่จะทำให้เกิดความแน่ใจว่าหลักฐานที่น่าเสนอเป็นพยานหลักฐานที่ยอมรับได้ ดังนั้น เป็นความรับผิดชอบของผู้พิพากษาที่จะทำให้เกิดความแน่ใจว่าคำรับสารภาพหรือพยานหลักฐานอื่นไม่ได้ได้มาโดยการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นๆ แม้ในกรณีที่ไม่มีการร้องเรียนโดยผู้ต้องหาผู้พิพากษาต้องเตรียมสอบถามพนักงานอัยการพิสุจน์เพื่อให้ปราศจากข้อสงสัยอันสมควรว่าคำรับสารภาพนั้นได้มาโดยสมัครใจ

3.31 พยานหลักฐานอาจรับฟังได้แม้ว่ามีข้อกล่าวหาว่าได้มาโดยวิธีการบีบบังคับ เพราะไม่จำเป็นว่าข้อกล่าวหาอ้างเช่นนี้ทั้งหมดจะถูกยอมรับว่าเป็นความจริงเสมอไป ในบางคดี ผู้พิพากษาอาจแยกแต่ส่วนเรื่องที่กล่าวหาหรือ “การพิจารณาคดีหนึ่งในการพิจารณาคดีของคดีหนึ่ง” (trial within a trial) ในข้อกล่าวหาเหล่านั้น ก่อนตัดสินใจว่า หลักฐานนี้สามารถใช้ในการพิจารณาคดีได้หรือไม่ กรณีที่มีการพิจารณาโดยคณะลูกขุน หลักฐานอาจถูกแยกออกไปจากส่วนนี้ของกระบวนการพิจารณา อย่างไรก็ตามอาจมีคดีที่พยานหลักฐานที่รับฟังในการพิจารณาคดีหลักมีข้อกล่าวหาว่าเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่น ในคดีใดที่มีข้อกล่าวหาเช่นนี้ ผู้พิพากษามีความรับผิดชอบโดยเฉพาะที่ต้องทำให้เกิดความแน่ใจว่าพยานบุคคลตรวจสอบอย่างเหมาะสมเกี่ยวกับข้อกล่าวหาเหล่านั้น และมีการให้น้ำหนักเพียงพอระหว่างการพิจารณาอย่างรอบคอบและเมื่อมีการสรุปคดีนั้น

¹⁵ เรื่องเดียวกัน

¹⁶ คดีระหว่าง Kelly v Jamaica, (253/1987), 8 เมษายน 1991, รายงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน, (A/46/40), 1991; คดีระหว่าง Conteris v Uruguay, (139/1983), 17 กรกฎาคม 1985, 2 Sel. Dec. 168; คดีระหว่าง Estrella v Uruguay, (74/1980), 29 มีนาคม 1983, 2 Sel. Dec. 93.

การตรวจสอบพยานบุคคล

3.32 ควรต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษกับพยานบุคคลที่มีอาการทุกข์ทรมานปรากฏให้เห็นหรือพยานที่มีบาดแผลทางกายหรืออาการบอบช้ำทางจิตใจขณะอยู่ในที่คุมขัง บาดแผลหรืออาการบอบช้ำทางจิตใจเช่นนี้อาจไม่จำเป็นเสมอไปว่าจะใช่ผลจากการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่น และอาจไม่ใช่ทุกข้อกล่าวหาเรื่อง การปฏิบัติที่เลวร้ายที่สามารถนำมาเป็นข้อเท็จจริง อย่างไรก็ตาม ควรอนุโลมในระดับที่เหมาะสมให้ในบางเรื่อง กับข้อเท็จจริงที่ว่าพยานบุคคลที่ให้การเกี่ยวกับการกระทำเช่นนั้นอาจอยู่เป็นผู้อ่อนด้อยเป็นพิเศษ ถูกทำให้ตกใจ หรือสับสน ควรต้องมีการดูแลจนกระทั่งแน่ใจว่าพยานบุคคลนั้นจะไม่ถูกตอกย้ำความบอบช้ำระหว่างการซักถาม และคุณภาพของพยานหลักฐานนั้นมีผลเพียงเล็กน้อยจากความเป็นผู้ด้อยโอกาส ควรพิจารณาข้อเท็จจริงที่ว่า พยานบุคคลอาจทุกข์ทรมานกับความเครียดที่เกิดขึ้นภายหลังอาการบอบช้ำทางจิตใจ หรือจากอาการจิตบกพร่อง ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติเลวร้ายที่มีการกล่าวหานั้นก็ได้อีก และสิ่งนี้อาจมีผลกับความทรงจำของพยาน ความสามารถในการสื่อสาร และเป็นการตอบสนองต่อสิ่งที่ตระหนักว่าเป็นความก้าวร้าวระหว่างการซักถามในศาล

3.33 วิธีต่อไปนี้ต้องได้รับการยึดถือปฏิบัติในระหว่างการสอบถามพยานในศาลและมีการอธิบายเหตุผลนี้ต่อ ศาล หากจำเป็น:

- **การถามซ้ำ** หลายคำถามอาจจำเป็นต้องมีการถามย้ำหรือพูดซ้ำเพราะบางคนอาจใช้เวลาานกว่าคนอื่น ในการที่จะซึมซับ เข้าใจคำถาม และในการคิดทบทวนข้อมูล
- **การใช้คำถามง่ายๆ** ควรใช้คำถามง่ายๆ เพราะบางคนอาจพบว่ายากที่จะเข้าใจคำถามและตอบคำถาม พวกเขาอาจมีข้อจำกัดในการใช้ศัพท์และรู้สึกยากที่จะอธิบายสิ่งต่างๆ ที่คนอื่นรู้สึกว่าง่ายในการอธิบาย
- **การใช้คำถามที่ไม่ข่มขู่และเป็นคำถามเปิด** คำถามต้องไม่เป็นการข่มขู่เพราะบางคนอาจตอบโต้ คำถามแบบนี้ด้วยการก้าวร้าวเกินจริงหรือด้วยการพยายามทำให้ผู้ตั้งคำถามพอใจ คำถามควรเป็นคำถามเปิดเพราะบางคนมีแนวโน้มที่จะกล่าวซ้ำข้อมูลที่มีการจัดเตรียมไว้ให้พวกเขา หรือที่ชี้นำโดยผู้ถาม

3.34 ผู้พิพากษาและอัยการต้องรับรู้ว่าการทรมานร่างกายและจิตใจและรูปแบบอื่นๆของการปฏิบัติที่เลวร้ายนั้นอาจมีการกระทำภายในบริบทของสังคม วัฒนธรรม และการเมืองเฉพาะบางแห่ง ซึ่งพยานบุคคลรู้สึกยากที่จะอธิบายให้ศาลเข้าใจ การกระทำที่อาจดูเหมือนว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยหรือไม่เป็นอันตรายในบริบทหนึ่งอาจเป็นการลดคุณค่าหรือการสร้างความบอบช้ำในบริบทอื่น ความเห็นที่อาจดูเหมือนยาก สามารถเข้าใจได้โดยง่ายเมื่อถูกกล่าวซ้ำ อาจเป็นการตั้งใจที่จะให้เป็นการข่มขู่หลายๆ ในการกล่าวครั้งแรก นี่อาจเป็นเพราะความอ่อนไหวในบางวัฒนธรรมหรืออาจเป็นสิ่งต้องห้าม เช่น “เกียรติยศ” และ “ความอาย” นี่อาจเป็นความเชื่อของกลุ่มสังคมและการเมืองบางกลุ่มด้วยว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจมีพฤติกรรมที่ทำอยู่เป็นปกติในแนวที่บุคคลอื่นรู้สึกว่ายากมากที่จะเข้าใจ ตัวอย่างเช่น การคุกคามที่ไม่เปิดเผยที่กระทำต่อพยานบุคคลหรือสมาชิกในครอบครัวของเขา หรือเธออาจกระทำโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งพยานบุคคลรู้สึกเป็นการยากที่จะอธิบายให้ศาลฟัง ผู้พิพากษาต้องกระตุ้นให้มีการพูดเรื่องเช่นนี้ออกมา ถ้าทนายความไม่สามารถทำได้ในระหว่างที่พวกเขาถามความพยาน

3.35 ในเขตอำนาจศาลหลายแห่ง เมื่อพยานโจทก์มีบุคคลิกเป็นที่น่าสงสัย เป็นหน้าที่ของผู้พิพากษาที่ต้องเปิดเผยเรื่องนี้ต่อฝ่ายจำเลย ในบางประเทศ หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายอาจถูกกำหนดให้เปิดเผยบันทึกประวัติอาชญากรรมหรือประวัติความผิดทางวินัยของเจ้าหน้าที่ เพื่อว่าฝ่ายจำเลยอาจใช้ซักค้านเมื่อความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่เหล่านี้เป็นประเด็นแห่งคดี เมื่ออยู่ในดุลพินิจที่ทำได้ ผู้พิพากษาต้องทำให้เกิดความแน่ใจว่าบันทึกประวัติอาชญากรรมหรือความผิดทางวินัยก่อนหน้าของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายที่มาใช้เป็นพยานในการดำเนินคดีนั้นได้ถูกเปิดเผยต่อจำเลย การเปิดเผยข้อมูลนี้จะเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในคดีที่มีการกล่าวหาเรื่องการทรمانหรือการปฏิบัติที่เลวร้าย หากเจ้าหน้าที่นั้นเคยถูกลงโทษทางวินัยเนื่องจากมีพฤติกรรมเช่นนี้มาก่อนการเปิดเผยนี้เท่ากับว่าเป็นการลดแรงกระตุ้นที่ทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการที่เลวร้ายเช่นนั้นอีกเพราะจะเป็นการทำลายคุณค่าของพวกเขาในฐานะพยานในคดี

3.36 เมื่อผู้พิพากษาสรุปความเห็นในการพิจารณาคดี หรือให้เหตุผล เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำให้แน่ใจว่าได้ให้น้ำหนักที่เหมาะสมกับข้อกล่าวหาเรื่องการทรمانและการปฏิบัติที่เลวร้ายและคำเบิกความของผู้ร้องเรียนว่ามีการทรمانเกิดขึ้น ถ้าเป็นการพิจารณาคดีต่อหน้าลูกขุน ต้องมีการอธิบายอย่างละเอียดว่าทำไมถึงห้ามการทรمانและการปฏิบัติที่เลวร้ายทุกรูปแบบ โดยไม่คำนึงถึงลักษณะนิสัยของบุคคลที่กล่าวอ้างว่าถูกกระทำทรمانหรือคดีอาชญากรรมที่เขาตกเป็นผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด นี่จะเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีที่บุคคลที่เป็นผู้กล่าวหาว่ามีการทรمانมีความแตกต่างทางเผ่าพันธุ์ เพศ วิถีทางเพศ หรือเชื้อชาติ มีความเชื่อทางการเมืองหรือศาสนา หรือมีภูมิหลังทางสังคม วัฒนธรรม หรือชาติพันธุ์ที่แตกต่างจากสมาชิกส่วนใหญ่ของคณะลูกขุน การอธิบายเหตุผลว่าทำไมการทรمانและการปฏิบัติที่เลวร้ายจึงเป็นสิ่งต้องห้ามให้แก่ลูกขุนมีความสำคัญเป็นอย่างมากหากผู้ที่กล่าวหาว่าถูกทรمانนั้นเป็นผู้ต้องหาในคดีอาชญากรรมร้ายแรงหรือก่ออาชญากรรมที่น่าสะพรึงกลัวบางประเภท

3.37 ในบางสังคมที่กลุ่มทางสังคมบางกลุ่มถูกมองโดยในเชิงลบ หรือสมาชิกของกลุ่มมักถูกมองโยงกับอาชญากรรมบางประเภทเป็นการเฉพาะ คณะลูกขุนต้องขจัดอคติที่จะนำไปสู่ข้อสรุปว่าบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อของการทรمان “สมควร” แก่การทรمانหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นๆ ที่บุคคลนั้นกล่าวหาว่าตนถูกกระทำ ในทำนองเดียวกันเมื่อหลักฐานอื่นในทางพิจารณาชี้ให้เห็นถึงความผิดของจำเลย คณะลูกขุนต้องต่อต้านกับอคติในการมองข้อกล่าวหาเรื่องการทรمانหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นๆ ที่ว่าเป็นเพียงเรื่องที่ไม่ร้ายแรงมากนัก หรือสรุปว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจเพียงแต่พยายามที่จะ “ปรับปรุง” คดีของพวกเขาเท่านั้น ในการให้แนวทางเกี่ยวกับกฎหมายลูกขุน ผู้พิพากษาต้องชี้แจงถึงการไม่สามารถยอมรับได้อย่างสิ้นเชิงของการทรمانและการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นๆ ในทุกๆ สถานการณ์

3.38 อย่างไรก็ตาม ผู้พิพากษาต้องชี้แนะลูกขุนด้วยเพื่อให้มีการให้น้ำหนักอย่างเหมาะสมกับปัจจัยทาง “วัฒนธรรม” เมื่อใช้ “สามัญสำนึก” ของพวกเขาต่อข้อกล่าวหาเช่นนี้ ขณะที่ไม่ใช่ทัศนคติที่เป็นอคติกับกลุ่มเฉพาะต่างๆ หรือข้อสรุปโดยสัญชาตญาณว่าหลักฐานของบางคนน่าเชื่อถือมากกว่าคนอื่น ๆ คณะลูกขุนควรได้รับการชี้แนะในเรื่องความพยายามที่จะเข้าใจผลกระทบว่าการปฏิบัติที่เลวร้ายต่อร่างกายและจิตใจในรูปแบบต่างๆ นั้น อาจเกิดขึ้นได้กับเหยื่อที่มีภูมิหลังที่แตกต่างจากพวกเขา

หน้าที่ในการป้องกันคดีที่มีการขับให้ออกจากประเทศ

3.39 ในบางโอกาสผู้พิพากษาต้องตัดสินในเรื่องการส่งตัวหรือส่งบุคคลกลับไปอยู่ในสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงอย่างแท้จริงต่อการถูกกระทำทารุณ ตัวอย่างเช่น กรณีนี้อาจเกิดขึ้นเพราะการร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน หรือการร้องขอให้ตัดสินคดีเรื่องการเนรเทศ

3.40 สิทธิของบุคคลที่จะไม่ถูกส่งไปยังประเทศที่มีเหตุที่ทำให้เชื่อได้ว่ามีความเสี่ยงอย่างแท้จริงที่จะถูกทารุณหรือลงโทษหรือได้รับการปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีนั้น ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนในกฎหมายสิทธิมนุษยชน สิทธินี้ใช้สำหรับบุคคลทุกคนและตลอดเวลา สิทธินี้ได้รับการรับรองในฐานะที่เป็นรูปแบบหนึ่งของสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากการถูกกระทำทารุณและการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นที่ต้องห้าม ภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง พ.ศ.2509 (ค.ศ.1966) อนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน พ.ศ.2493 (ค.ศ.1950) อนุสัญญาอเมริกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน พ.ศ.2521 (ค.ศ.1978) กฎบัตรอัฟริกันว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสิทธิของประชาชน พ.ศ.2524 (ค.ศ.1981) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี พ.ศ.2527 (ค.ศ.1984) และอนุสัญญายุโรปเพื่อป้องกันการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษที่ไร้มนุษยธรรมและย่ำยีศักดิ์ศรี พ.ศ.2530 (ค.ศ.1987)

3.41 ทั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและศาลยุโรประบุว่า การส่งบุคคลไปสู่ “ความเสี่ยงที่แท้จริง” ที่จะต้องเผชิญกับการปฏิบัติที่ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีนั้นเป็นการละเมิดสิทธิของพวกเขาในอันที่จะได้รับการคุ้มครองจากการกระทำต่างๆ เช่นนั้น¹⁷ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนระบุว่า “รัฐภาคีต้องไม่ส่งบุคคลใดไปสู่อันตรายจากการทรมานหรือการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรี เมื่อกลับไปยัง

¹⁷ คดีระหว่าง Soering v UK 1989 ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป Series A, No. 161. โปรดดูคดีระหว่าง Cruz Varas v Sweden 1991 ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป Series A no.201, คดีระหว่าง Vilvarajah v UK, 1991 ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป Series A, No. 215, คดีระหว่าง H.L.R. v France 1997 ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป Series A, คดีระหว่าง D v UK 1997 ตัดสินเมื่อ 2 พฤษภาคม, คดีระหว่าง Jabari v UK 2000 ตัดสินเมื่อ 11 พฤศจิกายน UN Human Rights Committee decision on the communication Ng v Canada, (469/1991), รายงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน, Vol II, GAOR, การประชุมครั้งที่ 49, Supplement No. 40 (1994), Annex IX CC; และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน, ข้อเสนอแนะทั่วไป ข้อ 2, Reporting guidelines (Thirteenth session, 1981), การรวบรวมข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะทั่วไปลงมติรับรองโดย Human Rights Treaty Bodies, U.N.Doc. HRI\GEN\1\Rev.1 at 3 (1994) ย่อหน้า 3

ประเทศใด ด้วยวิธีการส่งผู้ร้ายข้ามแดน การจับไล่ หรือ การส่งตัวกลับ (refoulement)¹⁸ ศาลยุโรประบุว่าข้อห้ามเด็ดขาดเรื่องการทรمانและการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นๆ ไปได้ โดยไม่คำนึงถึงความประพฤติของบุคคลที่จะตกเป็นเหยื่อของการทรمان และไม่อาจลบล้างได้โดยเหตุผลที่ว่าเพื่อผลประโยชน์แห่งชาติของรัฐใดหรือในการจัดการกับผู้ต้องสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้าย¹⁹ แม้ว่าการคุกคามดังกล่าวมาจากกลุ่มเอกชน เช่น กลุ่มติดอาวุธต่อต้านรัฐบาล หรือกลุ่มอาชญากรรม ถ้ารัฐที่เกี่ยวข้องไม่สามารถหรือไม่เต็มใจที่จะปกป้องบุคคลดังกล่าวให้พ้นจากการปฏิบัติเช่นนั้นได้ก็ถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน²⁰ ในกรณีที่เป็นข้อยกเว้นบางกรณี ศาลยุโรปพบว่า การขาดสิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์ที่เหมาะสมในประเทศที่บุคคลจะต้องถูกส่งกลับไปนั้น ก็อาจถือว่าเป็นการละเมิดทบัญญัติข้อ 3²¹ เช่นกัน คณะกรรมการด้านการต่อต้านการทรمانได้เรียกร้องต่อรัฐภาคีของอนุสัญญานี้ด้วยว่า ไม่ให้จับไล่บุคคลที่สามารถแสดงให้เห็นได้ว่า “มีความเสี่ยงจริง” ที่จะถูกกระทำจากการปฏิบัติดังกล่าว²² คณะกรรมการฯ เน้นย้ำว่า การคุ้มครองนี้ต้องกระทำโดยไม่มีเงื่อนไขคือ โดยไม่คำนึงถึงว่าบุคคลที่จะถูกผลักดันออกไปนั้นเป็นผู้ก่ออาชญากรรมและอาชญากรรมนั้นมีความร้ายแรงหรือไม่”²³

3.42 อนุสัญญาว่าด้วยสถานะของผู้ลี้ภัย พ.ศ.2494 (ค.ศ.1951) และพิธีสาร พ.ศ.2510 (ค.ศ.1967) มีบทบัญญัติเฉพาะสำหรับผู้ลี้ภัยและหลักการเหล่านี้ต้องได้รับการยึดถือโดยศาลของแต่ละประเทศด้วย ส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดของสถานะผู้ลี้ภัยและผู้แสวงหาที่พักพิง คือ การคุ้มครองมิให้ถูกส่งกลับไปยังประเทศที่ผู้ลี้ภัยมีเหตุผลที่จะหวาดกลัวต่อภัยประหัตประหาร การคุ้มครองนี้พบในหลักการของการไม่ส่งกลับ (non-refoulement) สิทธิของบุคคลที่จะไม่ถูกส่งกลับไปสู่ประเทศที่ชีวิตหรืออิสรภาพของตนถูกคุกคาม ซึ่งมีการยอมรับอย่างกว้างขวางโดยรัฐต่างๆ หลักการของการไม่ส่งกลับได้รับการบัญญัติไว้ในกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับผู้ลี้ภัย ทั้งในระดับสากลและระดับภูมิภาค

¹⁸ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน, ข้อเสนอแนะทั่วไป ข้อ 20, ย่อหน้า 9.

¹⁹ คดีระหว่าง Chahal v UK, ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป (ECtHR) 1966 ตัดสินเมื่อ 15 พฤศจิกายน

²⁰ คดีระหว่าง Ahmed v Austria, ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป (ECtHR), คำพิพากษา 17 ธันวาคม 1996 คดีระหว่าง H.L.R. v France, ECtHR, คำพิพากษา 29 เมษายน 1997

²¹ คดีระหว่าง D. v UK, ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป (ECtHR), คำพิพากษา 2 พฤษภาคม 1997

²² โปรดดูตัวอย่าง: รายงานของคณะกรรมการต่อต้านการทรมาน, คดีระหว่าง Mutambo v Switzerland, (13/1993) GAOR, 49th Session Supplement No.44 (1994) Khan v Canada, (15/1994), GAOR, 50th Session, Supplement No.44 (1995).

²³ เรื่องเดียวกัน

3.43 อนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับสถานะของผู้ลี้ภัยบัญญัติไว้ในข้อ 33 (1) ว่า “ไม่มีรัฐใดภายใต้สนธิสัญญาสามารถขับไล่หรือส่งกลับผู้ลี้ภัยในลักษณะใดก็ตามไปสู่ชายแดนของอาณาจักรที่ชีวิตหรืออิสรภาพของเขาจะถูกคุกคามด้วยเหตุที่เขามีเผ่าพันธุ์ ศาสนา เชื้อชาติ เป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคม หรือความคิดเห็นทางการเมืองใดเป็นการเฉพาะ” หลักการของการไม่ส่งกลับ (non-refoulement) เป็นบัญญัติขั้นพื้นฐานประการหนึ่งของอนุสัญญาว่าด้วยสถานะของผู้ลี้ภัย พ.ศ.2494 (ค.ศ.1951) และมีข้อผูกพันกรณีภายใต้พิธีสาร พ.ศ.2510 (ค.ศ. 1967) ของอนุสัญญานี้ บทบัญญัติในอนุสัญญานี้มีความแตกต่างจากบทบัญญัติในอนุสัญญาอื่นๆ ในแง่ที่ใช้หลักการนี้ไม่ขึ้นกับถิ่นที่อยู่ตามกฎหมายของผู้ลี้ภัยในเขตแดนของรัฐภาคี หลักการนี้ยังใช้ได้ไม่คำนึงว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องจะได้รับการรับรองสถานะผู้ลี้ภัยอย่างเป็นทางการหรือไม่ แม้สถานะนี้ยังไม่ถูกกำหนด เพราะการยอมรับหลักการนี้ในระดับสากลกำลังได้รับการพิจารณาอย่างมากขึ้นในฐานะที่เป็นหลักการทั่วไปหรือกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ (jus cogens) ที่ผูกพันทุกรัฐให้ต้องยึดถือปฏิบัติตาม ดังนั้น ไม่มีรัฐบาลใดจะสามารถขับไล่บุคคลไปสู่สภาพการณ์ที่เสี่ยงภัยเช่นนั้นได้

4 การดำเนินการสอบสวนและไต่สวน การกระทำต่างๆ อันเป็นการทรมาน

การตอบสนองต่อข้อกล่าวหาต่างๆ เรื่องการทรมาน

หลักการว่าด้วยการสอบสวน

การดำเนินการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์บุคคลที่ถูกอ้างว่าเป็นเหยื่อของการกระทำทรมาน

การสัมภาษณ์บุคคลที่ถูกอ้างว่าเป็นเหยื่อของการทารุณกรรมทางเพศ

การสัมภาษณ์เด็กและเยาวชน

การชี้ตัวพยานบุคคลอื่นๆ

ประเด็นการคุ้มครองพยาน

4 การดำเนินการสอบสวนและไต่สวน การกระทำต่างๆ อันเป็นการทรมาน

4.1 บทนี้สรุปส่วนสำคัญว่าพนักงานอัยการและผู้พิพากษาควรต้องดำเนินการอย่างไรในการสอบสวนและไต่สวนการกระทำต่างๆ อันเป็นการทรมาน ซึ่งนำเสนอว่าพนักงานอัยการและผู้พิพากษาต้องตอบสนองต่อข้อกล่าวหาต่างๆ เกี่ยวกับการทรมาน และรวบรวมพยานหลักฐานอย่างไร บทนี้ยังได้จัดเตรียมข้อเสนอแนะในการสอบปากคำบุคคลต่างๆ ที่ตกเป็นเหยื่อ พยาน ผู้ต้องสงสัย และการคุ้มครองพยานในระหว่างการสอบสวนและการพิจารณาคดีในศาล

4.2 ความรับผิดชอบในการดำเนินการสอบสวนและไต่สวนเช่นนี้ได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนในกฎหมายระหว่างประเทศ อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน กำหนดให้รัฐภาคีทั้งหลายริเริ่มดำเนินการสอบสวนเกี่ยวกับการกระทำทรมานขึ้นเอง แม้ในกรณีที่ยังไม่มีการร้องเรียนอย่างเป็นทางการเกิดขึ้นก็ตาม และให้สิทธิในการร้องเรียนของบุคคล โดยที่ข้อร้องเรียนของพวกเขาจะได้รับการสอบสวนและได้รับการคุ้มครองจากการข่มขู่คุกคามใดๆ หรือการได้รับการปฏิบัติที่เลวร้ายอันเป็นผลจากการร้องเรียนดังกล่าว พันธกรณีเดียวกันนี้ใช้บังคับกับการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีอื่น² ด้วย

4.3 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้ให้ความเห็นว่าสิทธิในการร้องเรียนเรื่องการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นๆ นั้นต้องได้รับการรับรองเป็นกฎหมายในประเทศ ข้อร้องเรียนทั้งหลายต้องได้รับการสอบสวนโดยพลันและอย่างยุติธรรมโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถ รัฐต้องรับผิดชอบในการดำเนินการต่อเหตุการณ์ดังกล่าวแม้ว่าการเข้าไปเกี่ยวข้องนั้นได้กระทำโดยเป็นการ “ยุยงส่งเสริม สั่งการ ยินยอม หรือรู้อยู่แก่ใจว่ากระทำผิด” ต่อพวกเขาก็ตาม³ ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรปถือว่ารัฐมีพันธกรณีในการสอบสวน “ข้อกล่าวอ้างที่ถกเถียงกันได้” ทั้งหมดในเรื่องการทรมาน และเรื่องนี้เป็นเรื่องสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพและสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากการกระทำต่างๆ ที่เป็นการทรมาน⁴ ศาลระบุว่า “เมื่อใดก็ตามที่บุคคลถูกตำรวจ

¹ ข้อ 12 และ ข้อ 13, อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี

² ข้อ 16 เรื่องเดียวกัน

³ ข้อเสนอแนะทั่วไปที่ 20 ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ย่อหน้า 13 และ 14

⁴ คดีระหว่าง Assenov กับพวก และ Bulgaria ECtHR, ตัดสินเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 1998 คดีระหว่าง Aksoy v Turkey ECtHR, ตัดสินเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.1996

นำตัวไปไว้ในห้องขังในสภาพที่มีสุขภาพดี แต่กลับพบว่ามีการบาดเจ็บเมื่อได้รับการปล่อยตัว เป็นความรับผิดชอบของรัฐบาลที่จะต้องมีการอธิบายที่มีเหตุผลในเรื่องสาเหตุของการบาดเจ็บนั้น⁵ เมื่อใดมีบุคคลกล่าวอ้างว่าได้รับการปฏิบัติที่เลวร้ายอย่างรุนแรงโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่งานจำเป็นต้องดำเนินการสอบสวนอย่างเป็นทางการ มีประสิทธิภาพ และเป็นอิสระ รวมถึงนำคำให้การของพยาน และการรวบรวมหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ที่สามารถนำไปสู่การชี้ตัวและลงโทษผู้รับผิดชอบได้⁶ ศาลตั้งข้อสังเกตว่าหากปราศจากซึ่งหน้าที่ในการสอบสวนเสียแล้ว” ข้อห้ามทางกฎหมายเรื่องการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายและไร้มนุษยธรรม และที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้น แม้จะมีความสำคัญอย่างมาก แต่ในทางปฏิบัติก็จะไร้ประสิทธิผล และมีความเป็นไปได้ในบางกรณีที่เจ้าหน้าที่รัฐจะละเมิดสิทธิของผู้ที่อยู่ในการควบคุมของตนได้โดยไม่ต้องรับโทษ⁷ ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกาที่มีข้อสังเกตคล้ายกันว่าความล้มเหลวในการดำเนินการสอบสวนการกระทำทรมานเป็นการละเมิดสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองให้พ้นจากการทรมานและการปฏิบัติที่ไร้มนุษยธรรม⁸

4.4 ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติด้านการทรมานระบุว่า “เมื่อผู้ถูกคุมขัง หรือญาติ หรือทนายความได้ยื่นคำร้องเรียนเกี่ยวกับการทรมาน ต้องมีการไต่สวนเสมอ... คำร้องเรียนเกี่ยวกับการทรมานต้องได้รับการตอบสนองโดยทันทีทันใด และต้องมีการสอบสวนโดยเจ้าหน้าที่ที่เป็นอิสระ ไม่มีความสัมพันธ์ใดกับคดีที่บุคคลอ้างว่าตกเป็นเหยื่อของการทรมานกำลังถูกสอบสวนหรือฟ้องร้องอยู่⁹

⁵ คดีระหว่าง Ribitsch v Austria, ECtHR, ตัดสินเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ.2539 (1995) คดีระหว่าง Aksoy v Turkey ECtHR, ตัดสินเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 1996 คดีระหว่าง Assenov and others v Bulgaria ECtHR, วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ.2541 (1998), คดีระหว่าง Kurt v Turkey ECtHR, คำพิพากษา ณ วันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ.2541 (1998), คดีระหว่าง Çakici v Turkey, ECtHR ตัดสินเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 1999, คดีระหว่าง Akdeniz and others v Turkey, ECtHR ตัดสินเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2001

⁶ ที่เดียวกัน โปรดดู คดีระหว่าง Sevtap Veznedaroglu v Turkey, ECtHR, ตัดสินเมื่อวันที่ 11 เมษายน พ.ศ.2543 (2000) คดีระหว่าง Kelly and Others v UK, ECtHR, ตัดสินเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2001

⁷ ที่เดียวกัน โปรดดู คดีระหว่าง Selmouni v France, ECtHR ตัดสินเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 1999

⁸ คดีระหว่าง Velásquez Rodríguez Case, ตัดสินเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 1988 ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกา Series C, No. 4.

⁹ รายงานของผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติด้านการทรมาน UN Doc.A/56/156, กรกฎาคม 2001, ย่อหน้า 39(d).

Case No. 0002.00.049085 9-00, Vara 19, Forum Criminal de São Paulo, 15 August 2002 (Brazil)

เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ.2545 ชายสองคนถูกจับกุมและถูกกล่าวหาว่ามีอาวุธผิดกฎหมายในครอบครอง พวกเขาถูกนำตัวไปที่ Jardim Ranieri ฐานปฏิบัติการแห่งใหม่ของตำรวจ ทหารที่ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของเมือง São Paulo พวกเขาถูกซักถามเกี่ยวกับเหตุการณ์ปล้นทรัพย์เหตุการณ์หนึ่งที่มีพนักงานรักษาความปลอดภัยถูกฆ่าตาย

พนักงานรักษาความปลอดภัยคนดังกล่าวเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำงานพิเศษนอกเวลาให้กับบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำหน้าที่พนักงานสอบสวนได้รับข้อมูลว่าชายสองคนที่ถูกจับกุมนั้นพัวพันในเหตุการณ์ปล้นดังกล่าว พวกเขาดำเนินการสอบปากคำชายทั้งสองคนเพื่อที่จะให้รับสารภาพว่ากระทำความผิด หรือให้ได้ชื่อของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฆาตกรรมเพื่อนตำรวจของพวกเขา

ชายทั้งสองคนอ้างว่าพวกเขาถูกรุมข่มขืนแล้วฆ่าแล้วระหว่างที่ถูกควบคุมตัวอยู่ที่ Jardim Ranieri พวกเขาบอกว่าพวกเขาถูกต่อย เตาะ และถูกเอาถุงพลาสติกมาคลุมศีรษะเพื่อให้ขาดอากาศหายใจ ชายคนหนึ่งถูกช็อตด้วยไฟฟ้าโดยวิธีการเอาลวดไฟฟ้ามาพันที่นิ้วมือของเขา เป็นผลให้เขาต้องสูญเสียนิ้วนั้นไป รายงานทางการแพทย์ระบุว่าบาดแผลทั้งหมดของชายทั้งสองคนนี้สอดคล้องกับสภาพเหตุการณ์ที่พวกเขาถูกรุมข่มขืน

ผลของการถูกรุมข่มขืนนี้ทำให้ชายทั้งสองคนให้การพาดพิงถึงชายอีกคนหนึ่งที่มีฉายาว่า 'Pezinho' ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องในเหตุการณ์ปล้นที่มีพนักงานรักษาความปลอดภัยถูกสังหาร 'Pezinho' ถูกนำตัวมาที่สถานีตำรวจใน Jardim Ranieri โดยไม่มีการแจ้งอย่างเป็นทางการว่าเขาถูกจับกุม ในกรณีนี้ เขาได้พาดพิงถึงชายอีกคนหนึ่งที่มีฉายาว่า 'Alemão' ซึ่งถูกอ้างว่าเป็นผู้ทำการสังหาร ในเวลาต่อมา 'Alemão' ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจยิงเสียชีวิต ขณะที่ต่อสู้ขัดขวางการจับกุม

ข้อเท็จจริงของคดีนี้ได้รับเปิดเผยเมื่อผู้ว่าการเมือง São Paulo ได้รับเชิญให้มาทำพิธีเปิดสถานีตำรวจแห่งใหม่ที่ Jardim Ranieri เมื่อได้ยื่นข้อกล่าวหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าว ผู้ว่าการฯสั่งให้มีการสอบสวนอย่างเต็มที่ซึ่งส่งผลให้มีการฟ้องคดีอาญาเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับผิดชอบเรื่องการถูกรุมข่มขืนดังกล่าว

เจ้าหน้าที่ตำรวจสองนายถูกพิพากษาลงโทษจำคุกแปดปีและเก้าปีตามลำดับโทษฐานกระทำการถูกรุมข่มขืน ผู้บังคับการสถานีตำรวจถูกพิพากษาลงโทษจำคุกสองปีฐานบกพร่องในการป้องกันหรือสอบสวนอาชญากรรมนี้ ผู้พิพากษามีความเห็นที่ผู้บังคับการสถานีตำรวจบกพร่องในหน้าที่ในการที่จะสอบสวนการกระทำของผู้ใต้บังคับบัญชาต่างๆ ที่มีความผิดปกติกว้างไกลเกี่ยวข้องกับคดีนี้ซึ่งเขาต้องรับรู้ เจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งสองนายที่ถูกพิพากษาลงโทษว่ากระทำการถูกรุมข่มขืนยังถูกสั่งห้ามไม่ให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานสาธารณะอีกระยะเวลาหนึ่งภายหลังจากที่พ้นโทษแล้ว

การตอบสนองต่อข้อกล่าวหาต่างๆ เรื่องการทรมาน

4.5 เมื่อผู้ถูกคุมขัง หรือญาติ หรือทนายความ ยื่นคำร้องเรียนเรื่องการทรมาน ต้องมีการดำเนินการไต่สวนโดยพลัน ในทุกคดีที่มีการเสียชีวิตเกิดขึ้นในที่คุมขังหรือภายหลังจากการปล่อยตัวไม่นาน การไต่สวนต้องกระทำโดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายตุลาการ หรือเจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นธรรมอื่นๆ

4.6 กระบวนการในการรับข้อร้องเรียนต้องดำเนินการอย่างตรงไปตรงมา และเป็นความลับในขั้นต้น กลไกต่างๆ ที่มีอยู่สำหรับการร้องเรียนต้องได้รับการเผยแพร่อย่างกว้างขวางและประชาชนได้รับการสนับสนุนให้รายงานเกี่ยวกับการกระทำต่างๆ ที่เป็นการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นๆ หากจำเป็นที่ต้องกรอกแบบฟอร์มในการร้องเรียน ต้องมีการจัดเตรียมแบบฟอร์มนี้ไว้ให้พร้อมที่จะแจกจ่ายและใช้ภาษาธรรมดาแบบง่ายๆ เหมือนที่ใช้พูดคุยกันโดยทั่วไป ข้อร้องเรียนหากเป็นไปได้ควรถูกส่งไปในซองปิดผนึกซึ่งเจ้าหน้าที่เรือนจำที่มีหน้าที่นำซองนี้ไปไม่สามารถเปิดอ่านได้ ผู้ร้องเรียนต้องได้รับทราบถึงการรับคำร้องนั้นโดยทันที ในคดีที่เป็นเหตุการณ์ปัจจุบัน และบุคคลตกอยู่ในความเสี่ยง ต้องได้รับการดำเนินการโดยทันที ทุกคดีต้องมีการจำกัดกรอบเวลาที่แน่นอน หรือเป้าหมายสำหรับการสอบสวนและคำตอบต่อคำร้องเรียน ผู้ตกเป็นเหยื่อของการทรมานและทนายความของพวกเขา ต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการสอบสวนได้

4.7 บุคคลที่ตกเป็นเหยื่อและพยานต้องได้รับการคุ้มครองด้วย ทั้งในระหว่างและภายหลังการสอบสวน หากการสอบสวนพบว่า มีเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนพัวพันกับการกระทำทรมาน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ต้องถูกย้ายให้พ้นจากทุกตำแหน่งบังคับบัญชาหรือตำแหน่งที่มีอำนาจต่อผู้ร้องเรียน พยานและครอบครัวของพวกเขา รวมทั้งผู้ที่กำลังทำหน้าที่สอบสวน เว้นแต่ว่าข้อกล่าวหาเหล่านั้นมีหลักฐานอ่อนอย่างชัดเจน เจ้าพนักงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องถูกพักงานจนกว่าจะมีผลของการสอบสวนหรือกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายหรือการดำเนินการทางวินัย ในคดีที่ผู้ต้องขังอยู่ที่มีความเสี่ยง พวกเขาต้องได้รับการย้ายไปที่คุมขังแห่งอื่นที่มีมาตรการพิเศษในการดูแลความปลอดภัยของพวกเขา บุคคลที่เป็นเหยื่อและพยานของการกระทำทรมานต้องถูกนำเข้ามาในโครงการคุ้มครองพยาน โครงการฯ ต้องเปิดสำหรับทุกคนที่ตกเป็นเหยื่อและพยานของการกระทำทรมาน โดยไม่คำนึงว่าพวกเขาจะต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิดในคดีอาญาอื่นหรือไม่ก็ตาม

หลักการว่าด้วยการสอบสวน

4.8 การไต่สวนและการสอบสวนอาจกระทำโดยพนักงานอัยการ ผู้พิพากษาศาลแขวง (Magistrate) และผู้พิพากษา สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (เช่น ผู้ตรวจการแผ่นดิน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในบางประเทศ) หรือ ผู้ตรวจการตามที่มีกำหนดไว้ในระบบกฎหมายของประเทศนั้น บางประเทศอาจพัฒนาจัดตั้งหน่วยงานพิเศษคือ “สำนักสอบสวนการทรมาน” ไว้ภายใต้สถาบันบางแห่งเป็นการเฉพาะ เช่น สำนักงานอัยการสูงสุด

4.9 การไต่สวนอาจเป็นรูปแบบการสอบสวนภายในโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายเพื่อการลงโทษทางวินัยหรือส่งเรื่องต่อให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการฟ้องคดี การไต่สวนคดีโดยศาลหรือการไต่สวนการตายโดยศาล คณะกรรมการฝ่ายตุลาการที่ไต่สวนการละเมิดในบางรูปแบบเป็นการเฉพาะบางกรณีหรือในคดีสำคัญๆ คณะผู้เชี่ยวชาญพิเศษที่รับผิดชอบโดยตรงในการสอบสวนข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการใช้อำนาจโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือรับผิดชอบการสอบสวนภายในต่างๆ หากการสอบสวนพบหลักฐานที่มีมูลความผิดทางอาญา จะต้องมีการสอบสวนทางอาญาตามมาเสมอ

4.10 พนักงานอัยการและผู้พิพากษาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการสอบสวน หากเป็นไปได้ต้องทำให้เกิดการเคารพต่อหลักการ ดังต่อไปนี้:

- การสอบสวนต้องกระทำโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณวุฒิ มีความสามารถและมีความเที่ยงธรรม ซึ่งเป็นอิสระจากผู้ต้องสงสัยว่ากระทำการทรมาน และหน่วยงานที่ผู้เชี่ยวชาญนั้นสังกัดอยู่
- ผู้สอบสวนต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลทุกเรื่องที่เกี่ยวข้อง ได้รับงบประมาณ และเครื่องมืออำนวยความสะดวกทางเทคนิคต่างๆ ในการดำเนินการสอบสวนข้อร้องเรียนอย่างเต็มที่
- ผู้สอบสวนต้องไม่ถูกกีดกันในการเข้าถึงสถานที่คุมขัง เอกสาร และบุคคลต่างๆ หน่วยงานด้านการสอบสวนต้องได้รับอำนาจในการออกหมายเรียกพยาน การนำสืบพยานหลักฐาน และอายัดคำสั่งปฏิบัติการทั้งปวงที่เกี่ยวข้องและสำนวนคดีที่เกี่ยวข้อง ผลการสอบสวนทั้งหมดต้องเผยแพร่ต่อสาธารณะ

4.11 แม้ผลการสอบสวนไม่สอดคล้องต่อข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้าย แต่เป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้เกิดความมั่นใจว่าการสอบสวนดังกล่าวได้ดำเนินการอย่างถูกต้องและสามารถแสดงให้เห็นปรากฏว่าได้มีการดำเนินการอย่างถูกต้อง ผู้ร้องเรียนต้องได้รับทราบเหตุผลในการวินิจฉัยเป็นลายลักษณ์อักษร นับแต่การเริ่มต้นสอบพยานไปจนถึงผลการสืบค้น ทันทีก่อนการสอบสวนเสร็จสิ้น ซึ่งต้องแสดงให้เห็นว่าเป็นการสอบสวนอย่างจริงจัง ไม่เอนเอียง และรวดเร็ว และทำไมถึงมีข้อสรุปเช่นนั้น การดำเนินการสอบสวนแต่ละคดีต้องมีการพิจารณาทบทวนอยู่เสมอและผลการสอบสวนนั้นต้องได้รับการบันทึกไว้ด้วย เพื่อสามารถชี้ให้เห็นถึงการปฏิบัติที่ดีที่สุดและ “บทเรียนต่างๆ” จะสามารถช่วยพัฒนาคุณภาพของการสอบสวนในอนาคต

4.12 การสอบสวนต้องทำให้เกิดความชัดเจนในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อกล่าวหาเรื่องการทรมาน ซึ่งขัดแย้งรูปแบบต่างๆ ที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติเหล่านี้และมาตรการแนะนำที่จำเป็นต่อการป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีก การสอบสวนต้องไม่เพียงแต่มุ่งระบุตัวผู้รับผิดชอบต่อการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายเท่านั้น แต่ต้องระบุตัวผู้รับผิดชอบต่อการควบคุมดูแลผู้ต้องขังขณะที่เกิดเหตุการณ์ เช่นเดียวกับการระบุตัวผู้รับผิดชอบต่อการควบคุมดูแลและบริหารจัดการเจ้าหน้าที่เหล่านี้ด้วย และอาจระบุถึงรูปแบบใดก็ตามที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นการกระทำการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายที่มักเกิดขึ้นซ้ำๆ ด้วย

4.13 วัตถุประสงค์ของการสอบสวนเช่นนี้เพื่อที่จะเปิดเผยความจริงเกี่ยวกับข้อกล่าวหา หากข้อกล่าวหาเหล่านั้นมีมูลในการสอบสวนดังกล่าวต้องมีการรวบรวมหลักฐานสำหรับวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันชัดเจน 3 ประการ ดังนี้:

- การลงโทษทางวินัยกับผู้รับผิดชอบเหล่านั้น
- การดำเนินคดีอาญากับผู้รับผิดชอบเหล่านั้น
- การจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้ตกเป็นเหยื่อ การชดเชยค่าเสียหายทางแพ่งอย่างเต็มที่ และการชดเชยจากรัฐ

4.14 มาตรฐานในการพิสูจน์อาจแตกต่างกันไปในแต่ละข้อที่ระบุเบื้องต้น และแม้ในข้อที่มีการดำเนินการอย่างรวดเร็ว อาจใช้ระยะเวลามากในขั้นตอนต่างๆ ของการสอบสวน จึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่หลักฐานต่างๆ ที่มีการรวบรวมนั้นต้องมีคุณภาพพอเพียงที่จะนำมาใช้สำหรับวัตถุประสงค์ทั้งหมดที่กล่าวไว้ข้างต้น และสามารถนำมาใช้สนับสนุนหรือหักล้างข้อกล่าวหาตามที่มาตรฐานกำหนด

4.15 หนึ่งในหลักเกณฑ์ที่สำคัญที่สุดของการสอบสวนในคดีที่มีความเป็นไปได้ว่ามีการกระทำทารุณหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่น คือการทำบันทึกอย่างเป็นระบบว่าทำไมจึงต้องมีการดำเนินการสืบสวนในหลากหลายแนวทาง หรือทำไมถึงไม่มีการดำเนินการ ต้องมีการบันทึกรายละเอียดของการตัดสินใจและเหตุผลในการตัดสินใจแต่ละเรื่อง การกระทำทุกเรื่องที่มีการดำเนินการและข้อมูลที่ได้รับต้องถูกบันทึกไว้อย่างเที่ยงตรงด้วยและถูกเก็บรักษาไว้เพื่อให้ในศาลหรือศาลชำนาญพิเศษต่อไป

4.16 ต่อไปนี้เป็นรายการตรวจสอบเบื้องต้นสำหรับการสอบสวน:

- เหตุการณ์ทั้งหมดต้องถูกสอบสวนในฐานะที่อาจเป็นอาชญากรรมเกี่ยวกับการกระทำทารุณหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายจนกระทั่งมีการพิสูจน์แล้วว่าไม่ใช่
- การสอบสวนต้องมีการวางแผนและวางโครงสร้างเพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับมานั้นถูกนำมาใช้และมีการดำเนินการการไต่สวนอย่างเร่งด่วนเพื่อที่จะพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างรวดเร็วและถูกต้อง
- พฤติการณ์แวดล้อมต่างๆ ต้องถูกสอบสวนโดยตลอดและอย่างเที่ยงธรรม ข้อมูลทั้งหมดต้องถูกบันทึกและจัดทำเป็นเอกสารเพื่อให้เกิดความแน่ใจสามารถนำเสนอพยานหลักฐานที่มีระดับคุณภาพสูงสุดต่อศาลหรือศาลชำนาญพิเศษได้
- ทุกฝ่ายต้องได้รับการจัดเตรียมข้อมูลให้ในระดับที่เหมาะสม ในขณะที่การปกป้องข้อมูลต้องทำโดยไม่ขัดขวางความคืบหน้าของการสอบสวน
- บุคคลที่ตกเป็นเหยื่อและพยานต้องได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสมระหว่างการสอบสวนและควรต้องมีความพยายามทุกอย่างเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำทารุณหรือปฏิบัติที่เลวร้ายนั้นจะไม่สามารถขัดขวางหรือล้มล้างการไต่สวนได้
- บุคคลที่ตกเป็นเหยื่อของการกระทำทารุณหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายต้องได้รับการดูแลด้วยความเอาใจใส่ตลอดเวลา พร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสม การดูแลต้องทำโดยไม่ใช่การตอกย้ำอาการรวดเร็วทางจิตใจของพวกเขาในระหว่างการสอบสวน
- หากการกระทำทารุณหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายส่งผลให้เกิดการเสียชีวิต ต้องมีการดูแลในลักษณะคล้ายคลึงกันนี้ต่อญาติ คู่สมรส และญาติที่สนิทที่สุด
- การสอบสวนต้องคำนึงถึงอย่างเต็มที่ต่อทุกกรณีที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่อยู่ในฐานะเป็นคนชายขอบ
- การสอบสวนต้องมีความละเอียดอ่อนกับปัจจัยต่างๆ เช่น เผ่าพันธุ์ เพศ วิถีทางเพศ และเชื้อชาติ ความเชื่อทางการเมืองหรือศาสนาและภูมิหลังทางสังคม วัฒนธรรม หรือชาติพันธุ์ของบุคคลที่ถูกอ้างว่าตกเป็นเหยื่อ หรือผู้กระทำผิด

4.17 การสอบสวนการกระทำทรามต้องยึดหลักการเดียวกับการสอบสวนคดีอาชญากรรมร้ายแรงอื่นๆ ความแตกต่างที่สำคัญที่สุดคืออาชญากรรมที่ต้องสงสัยนี้อาจกระทำโดยผู้บังคับใช้กฎหมาย หรือเจ้าหน้าที่รัฐหน่วยอื่น ซึ่งทำให้การจัดการยากมากกว่าคดีอาชญากรรมรูปแบบอื่นๆ อาชญากรรมที่เป็นการกระทำทรามนั้นมักถูกกระทำขึ้นในสถานที่ลับตา ไม่มีพยานบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง พยานหลักฐานอาจถูกทำลายหรือปกปิด และอาจมีวัฒนธรรมแห่งความเงียบที่สร้างขึ้นโดยเจ้าหน้าที่ที่บังคับใช้กฎหมายหรือเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับการสงสัย ผู้ตกเป็นเหยื่อและพยานบุคคลอาจได้รับการข่มขู่จนไม่ให้พูด

4.18 การสอบสวนเป็นเรื่องของการรวบรวมเพื่อให้ได้รับ การบันทึก การกลั่นกรอง และการตีความพยานหลักฐาน เป็นหน้าที่ของผู้สอบสวนในการรวบรวม การรักษา และการจัดทำข้อมูลนี้ เพื่อที่ศาลจะได้ชี้หน้าหนักคุณค่าของพยานเหล่านี้ ในการสอบสวนทุกเรื่องนั้น เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ต้อง:

- ชี้ให้เห็น “สถานที่เกิดอาชญากรรม”,
- คุ่มครอง “สถานที่ที่เกิดอาชญากรรม”,
- คุ่มกัน “สถานที่ที่เกิดอาชญากรรม”

การกระทำทรามทั้งหมดนั้นเกิดขึ้นในสถานที่ที่บุคคลถูกควบคุมตัวไว้ในที่คุมขังบางประเภท ดังนั้น การรักษาพยานหลักฐานทางกายภาพ หรือการไม่ถูกจำกัดในการเข้าถึงสถานที่เกิดอาชญากรรมนั้นอาจทำได้ยาก พนักงานที่ทำการสอบสวนต้องได้รับอำนาจในการเข้าถึงสถานที่ใดหรือบริเวณสถานที่ และสามารถคุ้มกันสถานที่และบริเวณที่มีการกล่าวหาว่ามีการกระทำทรามเกิดขึ้นได้ มิฉะนั้นการสอบสวนมีความเสี่ยงต่อการต้องประนีประนอมยอมรับกับการเคลื่อนย้ายหลักฐานต่างๆ การทำลายพยานหลักฐาน การที่พยานหลักฐานสูญหาย หรือมีพยานหลักฐานอื่นๆ ถูกเพิ่มเติมเข้ามา

4.19 พนักงานสอบสวนต้องบันทึกลำดับของการคุ้มกันที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยและการเก็บรักษาพยานหลักฐานทางกายภาพเพื่อที่จะใช้พยานหลักฐานนี้ในการดำเนินกระบวนการทางกฎหมายในอนาคต รวมถึงการดำเนินคดีอาญาที่อาจสามารถทำได้ พนักงานที่ทำการสอบสวนต้องสืบหาองค์ประกอบต่างๆ ทั้งที่ปรากฏและไม่ปรากฏ ที่สนับสนุนหรือหักล้างข้อกล่าวหาเหล่านั้น และพยานหลักฐานใดที่เกี่ยวกับแบบแผนของการปฏิบัติเช่นนี้

4.20 พนักงานที่ทำการสอบสวนต้องปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายของประเทศ รวมถึงข้อสันนิษฐานว่าทุกคนเป็นผู้บริสุทธิ์ และการแจ้งค่าเตือนต่างๆ แก่บุคคลที่กำลังถูกสอบสวนตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ที่ทำการสอบสวนต้องเปิดใจกว้าง อดกลั้น รับฟังสิ่งที่ได้รับการบอกเล่า และมีไหวพริบ และมีความละเอียดอ่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสอบสวนบุคคลที่เป็นเหยื่อของการทราม

4.21 ต่อไปนี้เป็นรายการตรวจสอบเบื้องต้นสำหรับการสอบสวน “สถานที่ที่เกิดอาชญากรรม” ของการกระทำทราม:

- อาคารหรือพื้นที่ใดภายใต้การสอบสวนต้องถูกปิดเพื่อไม่ให้สิ่งที่เป็นพยานหลักฐานสูญหาย เมื่อมีการกำหนดเขตพื้นที่ภายใต้การสอบสวนแล้ว มีเพียงคณะผู้สอบสวนและผู้ปฏิบัติงานในคณะผู้สอบสวนเท่านั้นที่จะได้รับอนุญาตให้เข้าไปในพื้นที่ได้

-
- พยานวัตถุจะต้องถูกรวบรวม จัดเก็บ บรรจุ ทำเครื่องหมายไว้อย่างถูกต้อง และเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัยเพื่อป้องกันการปนเปื้อน การยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือการสูญหายของพยานหลักฐาน หากการกระทำทรามานตามที่มีการกล่าวหาขึ้นเพียงเกิดขึ้นก่อนหน้านี้ไม่นาน ซึ่งเป็นระยะเวลาเพียงพอที่พยานหลักฐานยังคงมีความเกี่ยวพันกันอยู่ ตัวอย่างใดที่พบที่เป็นของเหลวในร่างกาย (เช่น เลือด หรือ น้ำอสุจิ) เส้นผม เส้นใยและเสื้อผ้า ต้องถูกรวบรวม ทำเครื่องหมาย และเก็บรักษาไว้อย่างเหมาะสม
 - เครื่องมือใดๆ ที่เป็นไปได้ว่าถูกนำมาใช้ในการกระทำการทรามานต้องถูกนำออกไปและถูกเก็บรักษาไว้
 - ถ้าเพิ่งเกิดเหตุไม่นานโดยยังเห็นร่องรอยที่เกี่ยวข้องปรากฏอยู่ ต้องทำการเก็บรอยนิ้วมือใดๆ ที่ปรากฏอยู่และนำไปเก็บรักษาไว้
 - ภาพร่างของบริเวณสถานที่หรืออาคารสถานที่ที่มีการกล่าวหาว่ามีการกระทำการทรามานเกิดขึ้นนั้นต้องทำอย่างได้สัดส่วน แสดงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เช่น ตำแหน่งที่ตั้งของชั้นต่างๆ ในอาคาร ห้องต่างๆ ทางเข้า หน้าต่าง เพอร์นิเจอร์ ภูมิประเทศโดยรอบ ฯลฯ
 - ต้องมีการบันทึกภาพต่างๆ ณ สถานที่ที่เกิดอาชญากรรมด้วยกล้องโพลารอยด์ เพื่อที่จะสามารถทำเครื่องหมายรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหรือทำให้เด่นชัด ณ เวลาที่มีการตรวจสอบ
 - ภาพถ่ายต่างๆ ณ สถานที่ที่เกิดอาชญากรรมต้องถูกบันทึกไว้ด้วยกล้องมาตรฐานด้วย เพื่อที่จะสามารถเก็บรักษาฟิล์มไว้และอัดสำเนาภาพเพื่อที่จะนำไปใช้เป็นหลักฐานในขั้นต่อไป
 - ภาพถ่ายของบาดแผลต้องบันทึกไว้เป็นภาพสี และใช้ไม้บรรทัดและแผนภูมิสีแสดงขนาดและความรุนแรงของบาดแผลเหล่านี้
 - ต้องมีการทำบันทึกการชี้ตัวบุคคลทั้งหมด ณ สถานที่ที่มีการกล่าวอ้างว่ามีการกระทำการทรามาน รวมถึงชื่อเต็ม ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ หรือข้อมูลสำหรับการติดต่ออื่น
 - เสื้อผ้าทุกชิ้นของบุคคลที่กล่าวอ้างว่าถูกทรามาน ต้องถูกนำไปตรวจสอบในห้องแล็บเพื่อตรวจหาของเหลวในร่างกายและพยานหลักฐานทางกายภาพอื่น
 - เสื้อผ้าทุกชิ้นของบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ารับผิดชอบกับการกระทำการทรามานต้องถูกนำไปตรวจสอบทางนิติวิทยาศาสตร์ด้วย
 - รายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง บันทึกหรือเอกสารต่างๆ ต้องถูกเก็บรักษาไว้อย่างปลอดภัยเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานและสำหรับการวิเคราะห์หลายมือ

พยานหลักฐานทางการแพทย์

4.22 พยานหลักฐานทางการแพทย์สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการสอบสวนการกระทำทรมานทั้งหมด การกระทำทรมานมักไม่ทิ้งร่องรอยบนร่างกายหรือรอยแผลเป็นไว้ ในทางตรงข้าม ไม่ใช่ทั้งหมดที่ร่องรอยบาดแผลหรืออาการบาดเจ็บของผู้ต้องขังเป็นผลจากการถูกกระทำทรมาน แผลเป็นหรือการบาดเจ็บนั้นอาจเป็นผลจากสาเหตุอื่นๆ อย่างไรก็ตาม หลักฐานทางการแพทย์สามารถแสดงว่าอาการบาดเจ็บหรือรูปแบบพฤติกรรมที่ถูกบันทึกไว้ของบุคคลที่ถูกอ้างว่าเป็นเหยื่อของการทรมานนั้นสอดคล้องกับการกระทำทรมานที่ได้อธิบายหรือกล่าวหา บ่อยครั้งที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิคการแพทย์ที่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสามารถตรวจพบเนื้อเยื่อหรืออาการซ้ำของเส้นประสาทซึ่งไม่อาจมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า การชันสูตรพลิกศพทางการแพทย์โดยผู้ตรวจสอบที่มีความสามารถจะสามารถตรวจพบได้แม้แต่ร่องรอยเล็กน้อยของอาการบาดเจ็บถ้าสามารถเข้าถึงบุคคลที่ถูกกระทำทรมานหรือได้รับการปฏิบัติที่เลวร้ายนั้นได้ตั้งแต่วางตัว

4.23 โดยทั่วไป การกระทำทรมานทั้งบาดแผลทางจิตใจและพยานหลักฐานนี้สามารถรวบรวมได้ด้วย อาการเจ็บป่วยทางจิตที่เกิดจากการถูกกระทำทรมานมักเกี่ยวข้องกับรูปแบบพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหรือพยานหลักฐานเกี่ยวกับความเครียด ซึ่งสามารถเกิดจากหลากหลายสาเหตุ อย่างไรก็ตาม การประเมินค่าทางด้านจิตใจนั้นต้องถูกต้องกับสภาพอันแท้จริง เมื่อการผสมผสานกันระหว่างพยานหลักฐานทางกายภาพและทางจิตใจตรงกับข้อกล่าวหา จะเป็นการเสริมน้ำหนักของหลักฐานทางการแพทย์โดยรวม

4.24 การตรวจสอบทางการแพทย์ที่ได้ทำทันทีเมื่อมาถึงสถานที่คุมขัง จะเป็นประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จะขอดูรายงานทางการแพทย์จากตรวจสอบครั้งแรกและครั้งต่อๆ มา ต้องสัมภาษณ์แพทย์และบุคคลากรทางการแพทย์คนอื่นๆ ด้วย เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่พวกเขาได้ทำการตรวจสอบ ตัวอย่างเช่น:

- พวกเขาสามารถดำเนินการตรวจสอบอย่างอิสระหรือไม่
- มีบุคคลใดปรากฏตัวอยู่บ้างในระหว่างที่พวกเขาทำการตรวจสอบนั้น
- พวกเขาได้จัดทำรายการทางการแพทย์หรือไม่
- รายงานนั้นบอกอะไรบ้าง
- บุคคลที่เป็นเหยื่อมีร่องรอยของการบาดเจ็บชัดเจนหรือไม่ ณ เวลานั้น
- มีความพยายามใดที่จะแทรกแซงรายงานทางการแพทย์หรือไม่ หรือแพทย์ตกอยู่ภายใต้ภาวะกดดันให้แก้ไขผลการวินิจฉัยในทางใด หรือไม่

4.25 ในหลายประเทศ ทั้งการตรวจสอบทางอายุเวชและการชันสูตรพลิกศพทางการแพทย์กระทำโดยบุคคลากรทางการแพทย์คนเดียวกัน ข้อยากลำบากประการหนึ่งของการตรวจสอบทางอายุเวชอยู่ที่ความกังวลกับการให้การรักษาอาการบอบช้ำทางจิตใจของผู้ป่วยมากกว่า อันอาจทำให้อาการบาดเจ็บนั้นถูกอธิบายโดยไม่มี การให้รายละเอียดของสิ่งที่น่าจะเป็นสาเหตุของการบาดเจ็บต่างๆ วัตถุประสงค์ของการชันสูตรพลิกศพทางการแพทย์นั้นเพื่อที่จะหาสาเหตุและที่มาของอาการบาดเจ็บซึ่งเป็นงานของผู้เชี่ยวชาญ การตรวจสอบโดยการชันสูตรพลิกศพทางการแพทย์ที่ถูกต้องนั้นต้องกระทำในระหว่างที่มีการสอบสวนข้อกล่าวหาว่ามีการกระทำทรมานเสมอ รายงานของการสอบสวนนั้นต้องทำเป็นเอกสารเรื่อง;

- คำให้การทั้งหมดที่จัดทำโดยบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งสัมพันธ์กับการตรวจสอบทางการแพทย์ (รวมทั้ง การบอกเล่าเกี่ยวกับสภาพทางสุขภาพของบุคคลและข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เลวร้าย)
- คำวินิจฉัยทางการแพทย์ทั้งหมดที่มาจาก การสอบสวนบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- ข้อสรุปที่ชี้ระดับความสอดคล้องตรงกันระหว่างข้อกล่าวหาต่างๆและคำวินิจฉัยทางการแพทย์ที่ค้นพบ

4.26 เมื่อได้มาซึ่งหลักฐานทางการแพทย์ที่สัมพันธ์กับการกระทำทรมาน เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ทำการสอบสวนด้วยที่จะแสดงให้เห็นถึงการยึดมั่นอย่างเต็มที่ต่อจรรยาบรรณแพทย์และความลับของผู้ป่วย ประเด็นนี้และประเด็นอื่นๆ ที่สัมพันธ์กับการสอบสวนและกระบวนการจัดทำเอกสารข้อกล่าวหาเรื่องการกระทำทรมาน ถูกนำมาอภิปรายในรายละเอียดอยู่ในพิธีสารอิสตันบูล ว่าด้วยคู่มือการสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพและกระบวนการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการกระทำทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรี¹⁰

การดำเนินการสัมภาษณ์

4.27 กฎทั่วไปสำหรับการดำเนินการสัมภาษณ์บุคคลที่ตกเป็นเหยื่อ พยาน และผู้ต้องสงสัยในระหว่างที่มีการสอบสวนทางอาญาหรือทางวินัยนำมาใช้กับการสัมภาษณ์ระหว่างที่มีการสอบสวนการกระทำทรมานด้วย บทบาทของการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมหลักฐาน คือการให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่แม่นยำและเชื่อถือได้จากผู้ต้องสงสัย พยานหรือบุคคลที่เป็นเหยื่อ เพื่อที่จะค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่อยู่ภายใต้การสอบสวน เมื่อมีการดำเนินการสัมภาษณ์เป็นเรื่องสำคัญที่จะพัฒนาความไว้วางใจ และความสัมพันธ์แบบผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพระหว่างผู้สอบปากคำกับผู้ถูกสอบ การคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและสถานที่ที่ใช้ทำการสอบปากคำและทำตามแบบแผน และใช้ความอดกลั้น มีการพิจารณารายละเอียดในประเด็นนี้อยู่ในพิธีสารอิสตันบูลด้วย¹¹

¹⁰ The Istanbul Protocol, Manual on the Effective Investigation and Documentation of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, UN Office for the High Commissioner for Human Rights, New York and Geneva, 2001.

¹¹ เรื่องเดียวกัน

4.28 การสัมภาษณ์สามารถเป็นแหล่งข้อมูลที่มีประโยชน์มาก แต่ไม่ใช่ส่วนเดียวของกระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานทั้งหมด และผู้สอบสวนต้องไม่อิงกับการสัมภาษณ์มากเกินไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกเขาต้องรับรู้ถึงอันตรายของการอิงกับคำสารภาพมากเกินไป ต้องระมัดระวังเป็นการเฉพาะต่อการเคารพสิทธิต่างๆ ของผู้ต้องสงสัย ต้องไม่มีการสัมภาษณ์ใดกับบุคคลที่อาจจะถูกฟ้องร้องดำเนินคดีในความผิดทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวน ภายใต้อาณัติที่คำให้การนั้นอาจถูกตัดสินต่อมามีอาจเป็นที่ยอมรับได้โดยเด็ดขาด

4.29 การสัมภาษณ์ต้องทำโดย “ใจที่เปิดกว้าง” และข้อมูลที่ได้มานั้นต้องถูกตรวจสอบเสมอว่าขัดกับสิ่งที่ผู้สัมภาษณ์รับรู้แล้วหรือไม่ หรือข้อมูลใดที่สามารถพิสูจน์ได้อย่างมีเหตุผล เมื่อตั้งคำถามกับบุคคลใด ผู้สัมภาษณ์ต้องปฏิบัติอย่างเป็นธรรมในสภาพแวดล้อมของแต่ละกรณี แต่ผู้สัมภาษณ์ไม่ต้องถูกจำกัดโดยกฎต่างๆ ที่ใช้กับทนายความในศาล ผู้สัมภาษณ์ไม่ถูกผูกมัดให้ต้องยอมรับคำตอบแรกที่ได้รับ และการตั้งคำถามก็ต้องไม่เป็นคำถามที่ไม่เป็นธรรมเพียงเพราะต้องการยืนยันกรณแต่คำถามนั้น แม้แต่ในกรณีที่ผู้ต้องสงสัยใช้สิทธิที่จะนิ่งเงียบ ผู้สัมภาษณ์จะมีสิทธิในการตั้งคำถามและบันทึกปฏิกริยาตอบสนอง หรือไม่ตอบสนองไว้เท่านั้น

4.30 ผู้สัมภาษณ์ต้องทำความเข้าใจกับความเชื่อทางวัฒนธรรมและศาสนาของผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วย ความคุ้นเคยนี้อาจป้องกันมิให้มีการตั้งสมมติฐานคลาดเคลื่อนที่ตั้งอยู่บนฐานของพฤติกรรมส่วนบุคคล ผู้สัมภาษณ์ต้องระมัดระวังด้วยที่จะไม่ตั้งสมมติฐานที่ยึดโยงกับภูมิหลังทางวัฒนธรรมของตนเอง บุคคลที่อ่อนแอไร้อำนาจ ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลที่เป็นเหยื่อ พยาน หรือผู้ต้องสงสัยต้องได้รับการปฏิบัติอย่างให้ความใส่ใจพิเศษตลอดเวลา และกฎระเบียบที่กำหนดไว้เพื่อการปฏิบัติต่อพวกเขาต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

4.31 ตามรายการตรวจสอบเบื้องต้น ผู้สัมภาษณ์ต้อง:

- รู้ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้เกี่ยวกับอาชญากรรมที่กล่าวหาและเหตุการณ์แวดล้อม
- รู้ว่ามีการจัดเตรียมพยานหลักฐานใดไว้แล้วบ้าง
- รู้ว่าผู้สัมภาษณ์ต้องการคำอธิบายอะไรบ้างจากผู้ถูกสัมภาษณ์
- รู้ “ประเด็นที่จะพิสูจน์” สำหรับฐานความผิดที่พิจารณา
- รู้ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้เกี่ยวกับบุคคลที่กำลังถูกสัมภาษณ์

สภาพแวดล้อมของการสัมภาษณ์ต้องได้รับการบันทึกไว้เสมอ และเนื้อหาของ การสัมภาษณ์ คำถาม คำตอบ และสิ่งใดๆ ที่เกิดขึ้น ต้องได้รับการถ่ายทอด หรือบันทึกคำต่อคำ ณ เวลานั้น (เป็นลายลักษณ์อักษร หากไม่มีการบันทึกโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์)

การสัมภาษณ์บุคคลที่ถูกอ้างว่าเป็นเหยื่อของการกระทำทารุณ

4.32 โดยทั่วไปการตั้งคำถามกับบุคคลที่ถูกอ้างว่าเป็นเหยื่อของการกระทำทารุณจะเป็นสิ่งสำคัญที่จำเป็นในการสอบสวน ขณะที่พยานหลักฐานหลักในหลายคดีเป็นคำให้การของบุคคลดังกล่าวพร้อมกับพยานหลักฐานทางการแพทย์

4.33 การสัมภาษณ์ต้องกระทำด้วยวิธีการที่ระมัดระวัง และควรต้องยอมในบางเรื่องเพื่อเอื้อต่อสภาพร่างกายและอารมณ์ของผู้ถูกสัมภาษณ์ การดูแลเป็นพิเศษต้องทำโดยหลีกเลี่ยงไม่ให้กระทบความบอบช้ำทางจิตใจของผู้ถูกสัมภาษณ์หรือให้พวกเขาต้องตกอยู่ในอันตรายมากไปกว่านี้ การสัมภาษณ์อาจจำเป็นต้องทำหลายครั้งและกำหนดช่วงระยะเวลาเพราะรายละเอียดบางอย่างว่าเกิดอะไรขึ้นอาจไม่ปรากฏตราบจนผู้สัมภาษณ์สามารถทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ไว้วางใจ อาจเป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้สัมภาษณ์ให้ใช้เวลาพูดคุยเรื่องอื่นๆ นอกเหนือไปจากข้อกล่าวหาเรื่องการปฏิบัติที่เลวร้าย เพื่อที่จะสร้าง “บรรยากาศแห่งความไว้วางใจ” ซึ่งจะช่วยให้เข้าถึงในการพูดคุยในเรื่องอื่นๆ ที่ละเอียดอ่อนมากขึ้น

4.34 จุดมุ่งหมายเบื้องต้นของการสัมภาษณ์ คือ การให้ได้มาซึ่งบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงเท่าที่เป็นไปได้ เช่น

- เกิดอะไรขึ้นบ้าง
- เหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อไร
- เหตุเกิดที่ไหน
- ใครเป็นผู้กระทำ
- ทำบ่อยแค่ไหน
- ทำไมถึงมีการกระทำเกิดขึ้น
- เกิดผลกระทบอะไรบ้าง

4.35 ยิ่งเข้าถึงแหล่งข้อมูลโดยตรงมากเท่าไร ก็ยิ่งได้รายละเอียดที่สอดคล้องกับเหตุการณ์มากขึ้น ยิ่งทำให้เกิดความน่าเชื่อถือมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ควรต้องยอมให้ทำบางอย่างที่ไม่สอดคล้องได้ ตัวอย่างเช่น บุคคลที่เป็นเหยื่ออาจถูกทำให้ตกใจ สับสน หรือทุกข์ทรมานจากความเครียดที่เป็นอาการบอบช้ำทางจิตใจที่ผ่านมา ผู้ถูกสัมภาษณ์อาจถูกข่มขู่ให้ให้การเท็จก่อนหน้านี้ เขาหรือเธออาจลังเลที่จะทำการร้องเรียนจนกระทั่งรู้ว่าปลอดภัยที่จะทำเช่นนั้น ความไม่สอดคล้องไม่จำเป็นต้องหมายความว่าข้อกล่าวหาเป็นความเท็จ ผู้ถูกสัมภาษณ์อาจรู้สึกว่าบางคำถามยากที่จะเข้าใจ บางครั้ง ความไม่สอดคล้องเหล่านี้สามารถแก้ไขได้ด้วยการถามคำถามเดียวกันในแบบอื่น หรือกลับมาถามอีกครั้งในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป

4.36 รายการสำหรับการสอบสวนต่อไปนี้จะจัดทำขึ้นโดยศูนย์สิทธิมนุษยชน มหาวิทยาลัยเอสเสก (University of Essex) เพื่อใช้ในการจัดทำกรรณบัตรบุคคลที่ถูกอ้างว่าเป็นเหยื่อของการทรมาน¹²

- สภาพแวดล้อมที่นำไปสู่การกระทำทรมาน รวมถึง การจับกุม หรือการลักพาตัว และการควบคุมตัว ผู้ถูกสัมภาษณ์ถูกข่มขู่คุกคามก่อนที่จะถูกจับกุมหรือไม่ บุคคลที่ถูกจับกุมถูกทำให้บาดเจ็บด้วยวิธีการใดระหว่างการถูกจับกุม มีผู้เห็นเหตุการณ์การจับกุมหรือไม่ ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้รับการปฏิบัติที่เลวร้ายก่อนที่จะถูกนำตัวไปยังที่คุมขังหรือไม่
- สถานที่ที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ถูกควบคุมตัวไว้ รวมทั้งชื่อและที่ตั้งของสถานที่นั้น
- ผู้ถูกสัมภาษณ์ถูกควบคุมตัวไว้เป็นเวลานานเท่าไร
- ผู้ถูกสัมภาษณ์ถูกเคลื่อนย้ายจากสถานที่หนึ่งไปยังสถานที่อื่นหรือไม่ ถ้ามีการเคลื่อนย้ายไปที่ไหน โดยใคร และเมื่อไร ไปถึงสถานที่แห่งใหม่ได้อย่างไร มีการให้เหตุผลใดในการเคลื่อนย้ายหรือไม่ ถ้าเป็นการเคลื่อนย้ายชั่วคราว ระยะเวลาสิ้นสุดลงเมื่อไร
- เวลาและวันที่โดยประมาณของการกระทำทรมานที่ถูกกล่าวหา รวมถึงเมื่อเกิดเหตุการณ์ครั้งสุดท้าย
- คำอธิบายรายละเอียดของบุคคลที่เกี่ยวข้องในการจับกุม การคุมขัง และการกระทำทรมานตามที่มีการกล่าวหา
- เนื้อหาที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้รับการบอกกล่าวหรือสอบถาม
- การบรรยายเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันโดยทั่วไปในสถานที่คุมขังและรูปแบบของการกระทำทรมานที่มีการกล่าวหา
- การบรรยายเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของการกระทำทรมานที่มีการกล่าวหา รวมถึงวิธีการของการทรมาน และลักษณะของอาวุธหรือวัตถุต่างๆที่ถูกนำมาใช้ในการกระทำทรมาน
- ผู้ถูกสัมภาษณ์ถูกทำร้ายทางเพศหรือไม่
- อาการบาดเจ็บทางกายที่ได้รับจากการถูกกระทำทรมานตามที่มีการกล่าวหา
- รูปพรรณของพยานบุคคลอื่นที่อยู่ในเหตุการณ์ เช่น ผู้ต้องขังที่อยู่ร่วมห้องขัง และเจ้าพนักงานฝ่ายพลเรือนในสถานที่นั้น
- มีเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์คนใดปรากฏตัวในเวลาไม่นาน ก่อน ระหว่าง หรือหลังการเกิดเหตุการณ์กระทำทรมานที่มีการกล่าวหาหรือไม่ ถ้ามีพวกเขาได้แสดงตนหรือไม่ และพวกเขามีบทบาทอะไร
- ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้รับการรักษาทางการแพทย์โดยทันทีทันใด หรือภายหลัง รวมถึงเมื่อมีการปล่อยตัวหรือไม่ แพทย์สามารถทำการตรวจสอบอย่างอิสระหรือไม่ มีบุคคลใดปรากฏตัวในระหว่างที่มีการตรวจสอบหรือไม่ แพทย์ได้จัดทำรายงานทางการแพทย์หรือไม่ รายงานนั้นระบุอย่างไร
- ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ทำการร้องเรียนกับบุคคลใดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาหรือเธอถูกกระทำหรือไม่ หรือได้เล่าให้ผู้มีอำนาจหน้าที่คนใดฟัง หรือไม่
- นับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้มีการติดต่อใดกับเจ้าหน้าที่ที่นำไปคุมขัง (หรือเจ้าหน้าที่อื่นๆจากหน่วยราชการหรือสำนักงานเดียวกัน) หรือไม่ มีการดำเนินการสอบสวนใดหรือไม่ สอบสวนอะไรบ้าง มีการสัมภาษณ์พยานหรือไม่ มีการสัมภาษณ์ผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำผิดหรือไม่

¹² Camille Giffard, คู่มือการรายงานเรื่องการกระทำทรมาน, ศูนย์สิทธิมนุษยชน, มหาวิทยาลัยเอสเสกซ์ (University of Essex) โดยความร่วมมือของ Foreign and Commonwealth Office of the United Kingdom, 2000.

4.37 คำให้การที่ถูกนำมาใช้ในการไต่สวนของศาลต้องจัดทำเป็นคำให้การของบุคคลหนึ่ง (ข้าพเจ้า) และสามารถรวมถึงรายละเอียดที่สำคัญเกี่ยวกับความรู้สึกของผู้ต้องขังในช่วงระยะเวลานั้น หากเป็นไปได้ ผู้ถูกสัมภาษณ์ต้องถูกขอให้เล่าถึงประสบการณ์ที่เกิดขึ้นทุกๆ วัน รวมถึงความรู้สึกเคยชินต่อการสัมผัสที่ต้องเผชิญ ตัวอย่างเช่น ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบขนาดของห้องได้อย่างไร มีกลิ่นเฉพาะประเภทใดที่ชวนให้ระลึกถึง เจ้าหน้าที่คนหนึ่งมีหน้าตาคล้ายคลึงกับบุคคลใด (ตัวอย่างเช่น ถ้าพวกเขามีความคล้ายคลึงกับบุคคลที่มีชื่อเสียงทางโทรทัศน์หรือบุคคลที่เป็นที่รู้จักกันดีในสังคม) คำถามประเภทนี้จะช่วยเตรียมข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับการยืนยันและอาจช่วยชี้สิ่งที่ไม่สอดคล้องกันหรือกระตุ้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์จำสิ่งที่เกิดขึ้นกับได้มากขึ้น ต้องให้ความสนใจกับความรู้สึกของผู้ถูกสัมภาษณ์มากกว่าสิ่งที่มองเห็น เช่น อาจได้ยินอะไร ได้กลิ่นอะไร หรือสัมผัสอะไร สิ่งนี้จะเป็นเรื่องสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้ถูกสัมภาษณ์ถูกปิดตาในระหว่างที่อยู่ในที่คุมขังหรือระหว่างการสอบสวนของเจ้าหน้าที่

4.38 ประเภทของข้อมูลที่เป็นต้องมีการบันทึกไว้ รวมถึง

- **ตำแหน่งของห้องภายในหน่วยงานนั้น:** ผู้ถูกสัมภาษณ์ต้องขึ้นหรือลงบันไดหรือไม่ ถ้ามีบันได มีจำนวนกี่ขั้น หรือจำนวนช่วงบันไดโดยคร่าวๆ อาจได้ยินและได้กลิ่นอะไรบ้างหรือไม่ ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้เห็นสิ่งใดเป็นจุดสังเกตใดบนเส้นทางหรือไม่ ถ้าห้องนั้นมีหน้าต่าง สามารถมองเห็นสิ่งใดที่อยู่ภายนอกหรือไม่
- **ห้อง:** ห้องมีขนาดเท่าใด ผนังห้อง พื้นห้อง เพดานห้อง ประตูห้องทำด้วยวัสดุประเภทไหน รูปทรงของห้องเป็นอย่างไร และมีสิ่งใดผิดปกติ หรือเป็นลักษณะเฉพาะของห้องหรือไม่
- **บุคคลที่ถูกกักอยู่ในห้อง:** มีบุคคลอื่นถูกกักตัวอยู่ในห้องด้วยหรือไม่ ถ้ามี มีจำนวนกี่คน และมีคนใดที่อาจเป็นพยานได้หรือไม่ พวกเขาได้สังเกตเกี่ยวกับสุขภาพของบุคคลที่ถูกอ้างว่าเป็นเหยื่อหรือไม่ สุขภาพของบุคคลอื่นในห้องเป็นอย่างไร
- **การแยกขัง:** ถ้าผู้ถูกสัมภาษณ์ถูกขังเดี่ยว ถูกขังอยู่นานแค่ไหนและในลักษณะใด
- **สิ่งของภายในห้อง:** ในห้องมีอะไรบ้าง เติงนอน เฟอร์นิเจอร์ ห้องน้ำ อ่างสำหรับชำระล้าง
- **บรรยากาศของห้อง:** อุณหภูมิในห้องเป็นอย่างไร มีที่ระบายอากาศหรือไม่ มีความชื้นหรือไม่
- **แสงสว่าง:** มีแสงสว่างใดในห้องหรือไม่ เป็นแสงธรรมชาติที่ส่องเข้ามาจากหน้าต่าง หรือมีแสงสว่างของไฟฟ้า ถ้ามีแสงสว่างของไฟฟ้า มีการเปิดบ่อยมากแค่ไหน ลักษณะของแสงเป็นอย่างไรหรือรู้สึกคล้ายแสงอะไร ฯลฯ สี ความแรง เป็นอย่างไร
- **สุขอนามัย:** ในห้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับอนามัยส่วนบุคคลหรือไม่ ผู้ถูกสัมภาษณ์ใช้ห้องส้วมและห้องอาบน้ำที่ไหน อย่างไร สุขอนามัยทั่วไปของสถานที่เป็นอย่างไร มีสิ่งใดมารบกวนหรือไม่
- **เครื่องแต่งกาย:** เครื่องแต่งกายประเภทใดที่ผู้ถูกสัมภาษณ์สวมใส่ และผู้ถูกสัมภาษณ์สามารถซักล้างหรือเปลี่ยนเครื่องแต่งกายเหล่านี้ได้หรือไม่
- **อาหารและน้ำดื่ม:** มีการให้อาหารและน้ำดื่มปริมาณเท่าไรและบ่อยแค่ไหน คุณภาพของอาหารและน้ำดื่มเป็นอย่างไร เป็นการจัดเตรียมให้ฟรีหรือต้องจ่ายเงิน
- **การออกกำลังกาย:** มีโอกาสออกจากห้องขังหรือไม่ ถ้ามี เป็นระยะเวลานานเท่าไร และบ่อยแค่ไหน
- **การปกครอง:** มีกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดเป็นพิเศษหรือน่าเบื่อหน่ายหรือไม่
- **การบริการทางการแพทย์:** มีแพทย์หรือบุคคลากรด้านสาธารณสุขอยู่ประจำหรือที่สามารถพบได้หรือไม่ ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้รับการตรวจหรือรักษาด้านการแพทย์แยกจากนี้หรือไม่ เช่น โดยแพทย์ของครอบครัวหรือโรงพยาบาลประจำ มีการจัดเตรียมยารักษาโรคไว้พร้อมหรือไม่ ใครเป็นผู้จัดเตรียม

- **การให้ครอบครัวเข้าเยี่ยม:** ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้รับอนุญาตให้ครอบครัวเยี่ยมได้หรือไม่ ถ้าได้ให้ครอบครัวเยี่ยมที่ไหน สามารถได้ยินการสนทนากันหรือไม่ ครอบครัวรู้หรือไม่ว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ถูกขังอยู่ที่ไหน
- **ทนายความ:** ผู้ถูกสัมภาษณ์พบทนายได้หรือไม่ การพบครั้งแรกเกิดขึ้นเมื่อไร หลังจากที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ถูกนำตัวไปคุมขังครั้งแรกนานแค่ไหน ได้พบบ่อยแค่ไหน พบกันที่ไหน มีการแอบฟังการสนทนาหรือไม่
- **การไปศาล:** ผู้ถูกสัมภาษณ์เคยไปศาลหรือไม่ เมื่อไร หลังจากที่เขาหรือเธอถูกนำตัวไปคุมขังครั้งแรกนานแค่ไหน
- **การยื่นคำร้อง:** ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ยื่นคำร้องเพิ่มเติมหรือไม่ ถ้ายื่น ยื่นต่อใคร และผลเป็นอย่างไร
- **สินบน:** ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้จ่ายสินบนสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกใดหรือไม่ และมีการเรียกสินบนในเวลาใดหรือไม่

อย่างไรก็ตามต้องพึงรำลึกไว้ว่าการกระทำทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายนั้นสามารถเกิดขึ้นได้นอกที่คุมขัง และผู้สัมภาษณ์ต้องทำให้เกิดความแน่ใจว่าการสัมภาษณ์นั้นได้รวมเหตุการณ์ทั้งหมดของทุกข้อกล่าวหาเรื่องการปฏิบัติที่เลวร้ายซึ่งบุคคลที่ตกเป็นเหยื่ออ้างว่าถูกกระทำ โดยไม่คำนึงว่าเหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน

การสัมภาษณ์บุคคลที่ถูกอ้างว่าเป็นเหยื่อของการทารุณกรรมทางเพศ

4.39 ต้องใช้ความละเอียดอ่อนเป็นอย่างยิ่งในการตั้งคำถามกับบุคคลที่ถูกอ้างว่าเป็นเหยื่อของการทารุณกรรมทางเพศ การพูดคุยในประเด็นเช่นนี้เป็นสิ่งต้องห้าม หรือเป็นเรื่องละเอียดอ่อนอย่างยิ่งในหลายสังคม และผู้ถูกสัมภาษณ์อาจรู้สึกว่าการเล่าถึงเหตุการณ์เหล่านี้เป็นความเจ็บปวดอย่างยิ่ง การพูดคุยควรต้องดำเนินการเป็นการเฉพาะโดยผู้สัมภาษณ์ที่เป็นเพศเดียวกันกับบุคคลที่ถูกอ้างว่าเป็นเหยื่อของการทารุณกรรมทางเพศ ขึ้นอยู่กับความประสงค์ของบุคคลนั้น และกฎเกณฑ์ของการรักษาความลับนั้นเป็นเรื่องสำคัญมากยิ่งขึ้นในกรณีนี้ อย่างไรก็ตาม ไม่ควรหลีกเลี่ยงการพูดคุยประเด็นดังกล่าว และต้องพยายามทุกวิถีทางให้ได้มาซึ่งรายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อที่จะได้ตัวผู้กระทำผิด

4.40 ทุกคนมีแนวโน้มที่จะตอบคำถามเรื่อง “การล่วงเกินทางเพศ” ในความหมายของการถูกข่มขืน หรือการร่วมเพศทางทวารหนัก ผู้ทำการสอบสวนต้องละเอียดอ่อนกับข้อเท็จจริงว่า บ่อยครั้งที่ผู้ถูกกระทำไม่ได้ถือว่า การทำร้ายทางวาจา การปล้ำเสื้อผ้า การลอบคลำ การขบกัด การกระทำต่างๆที่กระตุ้นกำหนด หรือทำให้อับอาย หรือการใช้ปากสำเร็จความใคร่ หรือการใช้กระแสไฟฟ้าจี้วัยวะสืบพันธุ์ เป็นการกระทำที่หมายรวมถึง ความหมายของการทำร้ายทางเพศ ถึงกระนั้นก็ตาม การกระทำทั้งหมดเหล่านี้ล่วงละเมิดความสัมพันธ์ทางเพศของบุคคล และต้องถูกพิจารณาว่าเป็นส่วนหนึ่งของการทำร้ายทางเพศ ในทางกลับกัน บ่อยครั้งที่การกระทำเช่นนี้เกิดขึ้นพร้อมกับการข่มขืนหรือการร่วมเพศทางทวารหนัก และอาจถูกพิจารณาว่าเป็น “ร่องรอย” ว่ามีการกระทำเหล่านี้เกิดขึ้นในการพูดคุยครั้งแรก บุคคลที่ตกเป็นเหยื่อของการล่วงเกินทางเพศมักจะไม่ได้พูดอะไรเลย หรือแม้แต่ปฏิเสธว่ามี การล่วงเกินทางเพศ การเล่าเรื่องราวมักจะมากขึ้นในการพูดคุยเพียงครั้งที่สองหรือครั้งที่สาม หากการติดต่อกันในช่วงต้นสามารถเข้าถึงความรู้สึกและมีความละเอียดอ่อนกับค่านิยมและความเชื่อ และลักษณะเฉพาะของบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อ ดังนั้น ผู้ทำการสอบสวนต้องใช้ไหวพริบและความอดทนในระหว่างการซักถามเช่นนี้

4.41 ในทุกกรณีที่มีการกล่าวหาเรื่องการล่วงเกินทางเพศ การตรวจสอบเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศต้องทำด้วยความยินยอมของบุคคลที่ถูกอ้างว่าเป็นเหยื่อและโดยบุคลากรทางการแพทย์ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรเป็นเพศเดียวกับผู้ถูกสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์เด็กและเยาวชน

4.42 เด็กอาจถูกกระทำทรมาน หรือถูกบังคับให้เป็นผู้รู้เห็นการทรมานบุคคลอื่น โดยเฉพาะ ผู้ปกครองหรือสมาชิกใกล้ชิดในครอบครัว สิ่งนี้สามารถก่อให้เกิดความบอบช้ำทางจิตใจต่อเด็กเป็นอย่างยิ่ง และการดูแลเป็นพิเศษต้องทำโดยไม่ย่ำความบอบช้ำทางจิตใจของเด็กในระหว่างการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์เด็กแตกต่างจากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่อย่างมากและจำเป็นต้องได้รับการปฏิบัติเช่นนั้น ผู้สัมภาษณ์ต้องมีประสบการณ์ในการทำงานกับเด็ก และการอบรมเรื่องการดำเนินการสัมภาษณ์เด็ก หรือผลของการสัมภาษณ์อาจเป็นอันตรายมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ การสัมภาษณ์เด็กต้องทำต่อหน้าพ่อแม่ ญาติ หรือผู้ปกครองเสมอ ในการสัมภาษณ์ควรต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษต่ออาการปฏิกิริยาต่างๆ ที่ไม่ใช่คำพูด ความสามารถของเด็กในการแสดงออกด้วยคำพูดขึ้นอยู่กับอายุและระดับพัฒนาการ และพฤติกรรมของพวกเขาอาจจะบอกมากกว่าคำพูดว่าเกิดอะไรขึ้นกับพวกเขา เด็กๆ มีความอ่อนไหวเป็นพิเศษกับความอ่อนล้าและต้องไม่ถูกกดดันระหว่างการสัมภาษณ์ ต้องมีการจัดเตรียมการช่วยเหลือสำหรับเด็กไว้โดยทันทีหลังจากการสัมภาษณ์เสร็จสิ้น

การสัมภาษณ์บุคคลต้องสงสัย

4.43 หลักการทั่วไป ทั้งปวงเกี่ยวกับการดำเนินการสัมภาษณ์นั้นนำมาใช้กับการสัมภาษณ์ผู้ต้องสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับกรกระทำต่างๆ ที่เป็นการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายได้ด้วย จากข้อเท็จจริงที่บุคคลที่เกี่ยวข้องเหล่านี้น่าจะเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ และมักมีประสบการณ์ในเรื่องกระบวนการยุติธรรมทางอาญา จึงจำเป็นต้องระมัดระวังเป็นพิเศษในการวางแผนการสัมภาษณ์และประเด็นสำหรับซักถามผู้ต้องสงสัยนี้ การสัมภาษณ์ที่ถูกต้องนั้นต้องไม่ใช่แค่สัมภาษณ์ผู้ต้องสงสัยโดยตรงเท่านั้น แต่ต้องรวมถึงบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งที่ต้องรับผิดชอบภายในสถานที่ที่ผู้ต้องสงสัยถูกควบคุมตัวไว้ และรู้ว่ามีการกระทำผิดเกิดขึ้น แต่ไม่ได้ดำเนินการใดที่จะป้องกันหรือรายงานการกระทำผิดนั้น

4.44 การสัมภาษณ์ต้องดำเนินการอย่างเป็นอิสระชัดเจน ไม่เอนเอียงฝ่ายใด และด้วยวิธีการแบบมืออาชีพ ต้องมีความอดทนเพราะข้อเท็จจริงที่มีการหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นอาจก่อให้เกิดอารมณ์ และเจ้าหน้าที่ที่ถูกสัมภาษณ์อยู่นั้นอาจสร้างให้เกิดความเห็นอกเห็นใจจากเพื่อนร่วมงานได้ค่อนข้างมาก ต้องมีการพัฒนากระบวนการที่เหมาะสมในการแสดงความคิดเห็น ชีวิตความเป็นอยู่ ผลประโยชน์ทับซ้อน คำถามต่อความซื่อสัตย์ และปัจจัยอื่นๆ ที่อาจกระทบต่อการสัมภาษณ์

4.45 ผู้ต้องสงสัยต้องถูกแยกสัมภาษณ์เสมอและไม่ได้รับอนุญาตให้พบปะพูดคุยกันระหว่างการสัมภาษณ์ หากจำเป็นพวกเขาควรถูกพนักงานชั่วคราวเพื่อป้องกันการสมรู้ร่วมคิดในระหว่างเจ้าหน้าที่ด้วยกัน ต้องมีความระมัดระวังต่อการเคารพสิทธิของผู้ต้องสงสัย และไม่ทำให้คำให้การของพวกเขากลายเป็นพยานหลักฐานที่ไม่สามารถรับฟังได้

การชี้ตัวพยานบุคคลอื่นๆ

4.46 พยานบุคคลอื่นๆ ที่ได้เห็นผู้ถูกคุมขังก่อนหน้าหรือภายหลังที่ถูกจับกุมอาจสามารถพุดถึงสภาพร่างกายของผู้ถูกจับก่อนมีการจับกุม เหตุการณ์แวดล้อมที่นำไปสู่การจับกุม ลักษณะของการปฏิบัติในการจับกุม และการชี้ตัวเจ้าหน้าที่ที่มาจับกุมได้

4.47 ผู้ต้องขังที่อยู่ร่วมห้องขังซึ่งไม่ได้เห็นเหตุการณ์ที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นกระทำทรมานโดยตรงอาจสามารถให้ข้อมูล เช่น ผู้ต้องขังที่ถูกอ้างว่าเป็นเหยื่อของการกระทำทรมานถูกนำตัวไปสอบสวนเมื่อไร และข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ถูกทรมานก่อนและหลังที่ถูกนำตัวไปสอบสวน หรือไม่ถูกนำตัวกลับมาอีก พวกเขาสามารถให้ข้อมูลพยานหลักฐานเกี่ยวกับเสียงที่พวกเขาได้ยิน เช่น เสียงกรีดร้อง เสียงร้องตะโกน หรือข้อมูลเกี่ยวกับคราบเลือด เครื่องมือในการทรมานที่พวกเขาอาจเห็น พวกเขาอาจรับรู้เกี่ยวกับบาดแผลใหม่ที่เห็นได้หลังจากบุคคลที่ถูกอ้างว่าเป็นเหยื่อของการทรมานมาถึงที่คุมขัง หรือบาดแผลที่ปรากฏอยู่และมีสภาพรุนแรงขึ้นระหว่างอยู่ในที่คุมขัง พวกเขาอาจให้ข้อมูลเฉพาะบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับการกระทำทรมานที่มีการกล่าวหา เช่น ชื่อบุคคล สถานที่ เวลา หรือวันที่

4.48 พวกเขาอาจให้ข้อมูลเหตุการณ์การกระทำทรมานที่พวกเขาประสบหรือได้เห็นบุคคลอื่นถูกกระทำซึ่งจะช่วยแสดงให้เห็นว่ามีการกระทำทรมานเกิดขึ้นในองค์กรที่มีการตั้งคำถามถึง หรือแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้คุมห้องขังมีความเกี่ยวข้องกับการกระทำทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้าย

4.49 เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือน หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่เรือนจำ ที่สถานีตำรวจ หรือสถานที่คุมขัง อาจเห็นหรือได้ยินเสียงผู้ต้องขังในช่วงต่างๆ ในระหว่างการถูกคุมขัง พวกเขาอาจเห็นเหตุการณ์ที่มีการกระทำทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้าย ได้ยินจากการสนทนาของเจ้าหน้าที่คนอื่นหรือระหว่างผู้ต้องขัง พวกเขาอาจถูกขอให้ทำความสอาดสถานที่ที่เกิดเหตุ หรือสมัรู้ร่วมคิดในการปกปิดพยานหลักฐานเกี่ยวกับเหตุการณ์ดังกล่าว

4.50 ถ้าผู้ตกเป็นเหยื่อไม่สามารถยื่นข้อกล่าวหาด้วยตนเอง เนื่องจากเสียชีวิต ‘ถูกทำให้สูญหาย’ หรือยังถูกคุมขังอยู่ ญาติสนิท เพื่อนบ้าน หรือสมาชิกของชุมชนท้องถิ่นอาจเสนอพยานบุคคลอื่นๆ หรือตัวพวกเขาเองก็อาจให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ได้

ประเด็นการคุ้มครองพยาน

4.51 พยานในการดำเนินคดี โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในข่ายที่จะถูกเรียกมาให้ปากคำในการพิจารณาคดีของศาลอาจรู้สึกกดดันและกังวลใจในการให้ปากคำ บ่อยครั้งที่พยานบุคคลต้องเผชิญกับการคุกคาม การข่มขู่ทางวาจา และ/หรือการทำร้ายร่างกายจากความพยายามที่จะขัดขวางการไปให้ปากคำต่อศาลของพวกเขา รูปแบบต่างในการคุ้มครองพยานได้รับการพัฒนาเพื่อตอบสนองต่อการคุกคามเหล่านี้ในระดับที่ง่ายที่สุด พยานในการดำเนินคดีอาจถูกประกอบตัวในการไปศาลโดยมีการเตรียมการเพื่อให้มีบุคคลหนึ่งนั่งอยู่กับพวกเขาด้วยขณะที่รอการให้ปากคำ ซึ่งช่วงเวลานี้มักเป็นช่วงที่พวกเขาารู้สึกกดดันมากที่สุด รูปแบบอื่นๆ ทั่วไปของการคุ้มครองพยาน รวมถึง

- การให้คำปรึกษาในเรื่องความปลอดภัยส่วนตัว
- มาตรการรักษาความปลอดภัยที่บ้านพัก เช่น การติดสัญญาณเตือนภัย การใส่กุญแจ หรือการสร้างสิ่งกีดขวาง
- การย้ายบ้าน หรือย้ายที่ทำงาน
- การเปลี่ยนชื่อและที่อยู่
- การทำให้เกิดความแน่ใจว่าบุคคลต่างๆ ที่เป็นพยานไม่ถูกทำให้ตกอยู่ในสถานการณ์ที่อาจเปิดเผยความเท็จ “เป็นปฏิปักษ์ต่อข้อกล่าวหา”
- การจัดส่งหน่วยรักษาความปลอดภัยไปคุ้มครองความปลอดภัย

4.52 โดยคำนึงถึงประเด็นเหล่านี้และตราบที่ยังอยู่ในขอบเขตอำนาจ พนักงานอัยการและผู้พิพากษาคควรต้องปรึกษาหารือกับพยานเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานในรูปแบบที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม การดูแลต้องกระทำโดยให้แน่ใจว่าสิ่งเหล่านี้จะไม่ถูกตีความผิดว่ากลายเป็นการโน้มน้าวพยานในการให้ปากคำ บันทึกทางการเงินโดยละเอียดต้องถูกเก็บไว้ การตัดสินใจเชิงนโยบายทุกเรื่องต้องถูกนำเสนอและอาจจำเป็นต้องมีการเซ็นสัญญากับพยานเพื่อที่จะป้องกันจากข้อกังวลนี้

4.53 การคุ้มครองพยานเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ก่อนและระหว่างการพิจารณาคดีบุคคลที่ต้องสงสัยว่าเป็นผู้กระทำการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่น ลักษณะทั่วไปของความผิดทางอาญาประเภทนี้คือหลักฐานของฝ่ายผู้ตกเป็นเหยื่อและพยานมีแนวโน้มว่าสำคัญมากต่อความสำเร็จของการดำเนินคดี อย่างไรก็ตามบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อและพยานมีแนวโน้มที่จะต้องเผชิญกับแรงกดดันในการที่จะไม่ไปให้การต่อศาล ส่วนหนึ่งเป็นสาเหตุจากผลกระทบจากความผิดอาญาที่จะเกิดขึ้นกับตัวพวกเขา และส่วนหนึ่งเป็นเพราะพวกเขาอาจหวาดกลัวการข่มขู่และคุกคามต่างๆ ความจริงที่ว่าผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำการทรมานมักจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ซึ่งจะทำให้ผู้ที่จะเป็นพยานมีความรู้สึกว่าจะง่ายที่จะถูกรังแกหากไปให้การเป็นพยานที่ศาล

4.54 ในบางคดี พยานหรือบุคคลที่ตกเป็นเหยื่ออาจถูกควบคุมตัวในความผิดฐานอื่นในช่วงเวลา ก่อนหรือ ระหว่างการพิจารณาคดีที่พวกเขาจะถูกเรียกตัวมาเป็นพยาน กรณีเช่นนี้จะทำให้พวกเขาอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการ ถูกคุกคามหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายเพื่อที่จะขัดขวางไม่ให้พวกเขาไปให้การต่อศาล ในหลายๆ กรณีที่ผู้ต้องขังมีความเสี่ยงนี้ พวกเขาต้องได้รับการเปลี่ยนสถานที่คุมขังไปยังที่ซึ่งมีมาตรการพิเศษในการรักษาความปลอดภัย ในกรณีอื่นๆ บุคคลที่ตกเป็นเหยื่อหรือพยานอาจมีประวัติอาชญากรรม จึงไม่ถูกนำเข้ามารวมอยู่ในการคุ้มครอง บางประเภทในโครงการคุ้มครองพยานได้ ในสถานการณ์เช่นนี้ เป็นเรื่องสำคัญมากที่จะต้องพิจารณาให้ความ คุ้มครองที่เหมาะสมและการจัดการพิเศษเพื่อคุ้มครองพวกเขา

4.55 การพิจารณาคดีอาจเริ่มต้นภายหลังเกิดเหตุการณ์ หรือเมื่อมีการสรุปผลการสอบสวน และบางครั้งอาจ ถูกทำให้ล่าช้า ความล่าช้านี้อาจทำให้บุคคลที่เป็นพยานในศาลเสียชีวิต พยานควรต้องได้รับการรายงานความ คืบหน้าของคดีและต้องรู้สึกว่าจะสามารถติดต่อคณะผู้ทำการสอบสวนได้ตลอดเวลา ถ้าพยานแสดงความกังวล เกี่ยวกับความปลอดภัยของตนเอง หรือต่อการคุกคาม หรือการข่มขู่ใดๆ ต้องมีการดำเนินการที่เหมาะสมในการ คุ้มครองพวกเขา และต้องจัดการกับผู้กระทำผิด

4.56 ในคดีที่มีการเสียชีวิตอันเป็นผลจากการถูกกระทำทารุณหรือการปฏิบัติที่เลวร้าย และญาติใกล้ชิด หรือ ครอบครัวมีแนวโน้มที่จะถูกเรียกมาเป็นพยาน ต้องมีการคำนึงเป็นพิเศษต่อความเศร้าโศกและความบอบช้ำทาง จิตใจที่อาจเพิ่มขึ้นของพวกเขาในระหว่างพิจารณาคดีและหลังจากนั้น การคำนึงเป็นพิเศษนี้ต้องกระทำต่อพยาน ที่อยู่ในฐานะอ่อนแอด้วย เช่น เยาวชน และปัญหาเฉพาะบางเรื่องของพวกเขาอาจประสบในการเป็นพยานในศาล การจัดเตรียมพยานหลักฐานทางวิดิทัศน์ในที่ที่สามารถกระทำได้นั้นอาจช่วยป้องกันภาวะกังวลใจของพยานบุคคล ที่เป็นเด็ก และสามารถสร้างบรรยากาศแวดล้อมที่ดีที่สุดที่จะรักษาความต่อเนื่องของพยานหลักฐานได้ โดยไม่มี ความล่าเอียงต่อสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาที่จะได้รับการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม พยานบุคคลบางคนอาจต้องการ การสนับสนุนเป็นพิเศษในการเตรียมการให้การในศาล อันเนื่องมาจาก เผ่าพันธุ์ เพศ ค่านิยมทางเพศ เชื้อชาติ ความเชื่อทางการเมืองหรือศาสนา หรือภูมิหลังทางสังคม วัฒนธรรม และชาติพันธุ์ของพวกเขา

4.57 แม้ว่ามีการถอนคำร้องเรียนต่อการกระทำทารุณหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายในระหว่างการสอบสวนหรือ การดำเนินคดี แต่การถอนนี้ไม่นำไปสู่การยุติคดีโดยอัตโนมัติ ในหลายๆ คดี บุคคลที่เป็นเหยื่อและพยานอาจ ตกอยู่ภายใต้แรงกดดันหรือถูกข่มขู่ให้ถอนตัวจากการเป็นพยาน อย่างไรก็ตาม เช่นเดียวกับคดีอื่นๆ ที่การถอนตัว จากการเป็นพยาน ไม่อาจทำให้การดำเนินคดียุติลงได้เพราะยังมีหลักฐานพยานอื่นๆ อยู่

คำพิพากษาศาลสูงสุด ศรีลังกา คดีระหว่าง V และ Mr. Wijesekara กับพวก ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2002, SC App. No. 186/2001 (Sri Lanka)

V หญิงสาวชาวทมิฬวัย 27 ปี จากเมือง Kayta ปฏิเสธที่จะเข้าพิธีสมรสแบบคลุมถุงชนภายหลังที่ทราบว่ามีสามีของเธอเคยผ่านการสมรสแล้วและมีบุตร 2 คน เธอหลบหนีหลังถูกเขาขู่ว่าเขาจะใช้สิทธิพลของ เขาให้ตำรวจจับเธอฐานต้องสงสัยเป็นผู้วางระเบิดพลีชีพ วันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ.2543 เธอและพี่ชายถูก ตำรวจนอกเครื่องแบบกลุ่มหนึ่งจับกุมที่เมือง Trincomalee พวกเขาถูกนำตัวไปที่สถานีตำรวจ Negombo

ระหว่างวันที่ 21-26 มิถุนายน เธอถูกกระทำทรมานซ้ำหลายครั้งที่สถานีตำรวจแห่งนี้ เธอถูกทุบตี ถูก เอาถุงที่ชุบน้ำมันเบนซินและบรรจุผงพริกคลุมหัวซึ่งเป็นสาเหตุให้เธอขาดอากาศหายใจ เธอถูกปลี่ยนผ้าและ ถูกมัดข้อมือแขนไว้และถูกทุบตีอีก จากนั้น เธอถูกนำตัวลงมานอนที่โต๊ะและถูกทำร้ายทางเพศซึ่งทำให้เกิด บาดแผลภายในช่องคลอด ผลจากการถูกทรมานทำให้เธอยอมเซ็นคำให้การที่เธออ่านไม่ออกและไม่เข้าใจ เพราะเขียนด้วยภาษาสิงหล วันที่ 26 มิถุนายน เธอถูกย้ายตัวไปที่แผนกสอบสวนการก่อการร้ายที่เมือง โคลัมโบและถูกคุมตัวอยู่ที่นั่นจนถึงวันที่ 20 กันยายน ที่นี้เธอถูกทำร้ายซ้ำอีกและถูกบังคับให้เขียนคำให้การ ตามคำบอกเป็นภาษาทมิฬโดยให้ยอมรับว่าเป็นสมาชิกกลุ่มพยัคฆ์ทมิฬ วันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ.2544 เธอ ปรากฏตัวที่ศาลแขวงโคลัมโบ ซึ่งเธอได้พยายามที่จะบอกกับผู้พิพากษาศาลแขวงเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เธอได้รับ แต่ถูกขัดขวางจากเจ้าหน้าที่ที่คุมตัวเธอมาจากแผนกสอบสวนการก่อการร้าย เธอปรากฏตัวที่ศาลอีกครั้งใน วันที่ 21 กันยายน และถูกสั่งอย่างเข้มงวดไม่ให้พยายามพูดคุยอะไรกับผู้พิพากษา และจากนั้นเธอถูกส่งตัวไปรอ การพิพากษาที่เรือนจำ วันที่ 23 ตุลาคม ทนายความของเธอได้ยื่นคำร้องขอให้เธอได้รับการรักษาทางการแพทย์และนำตัวเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล Ragama ของรัฐเป็นเวลา 3 วัน เธอเห็นภาพถ่ายจาก หนังสือพิมพ์และจำชายคนหนึ่งในกลุ่มที่กระทำการทรมานเธอที่คุ้กได้จากภาพนั้น วันที่ 4 พฤศจิกายน V ได้ รับการตรวจสอบทางการแพทย์ที่เป็นอิสระ

ผู้ถูกกล่าวโทษซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจคัดค้านว่าคำร้องดังกล่าวไม่ได้ยื่นภายในกำหนดหนึ่งเดือนทั้ง จากหลังการปรากฏตัวในศาล หรือหลังจากการได้ติดต่อกับทนายความของเธอตามที่รัฐธรรมนูญของศรีลังกา กำหนดไว้ V ได้ยื่นบันทึกคัดค้านเป็นลายลักษณ์อักษรโดยระบุว่าเธอถูกขู่ไม่ให้ยื่นคำร้องเรียน และการพบกับ ทนายความของเธอครั้งแรกนั้นเป็นการพบโดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ 4 นายอยู่ด้วย เธอระบุว่าเธอไม่สามารถ ร้องเรียนขณะอยู่ในที่คุมขังได้เพราะกลัวการแก้แค้น และไม่ได้รับสำเนารายงานทางการแพทย์จนกระทั่งวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ.2544 ซึ่งเธอได้ยื่นคำร้องเรียนภายใน 7 วัน

แม้ว่ารายงานทางการแพทย์ของคดีนี้ยังไม่ได้สรุป ศาลสังเกตเห็นความขัดแย้งระหว่างคำให้การของผู้ถูกกล่าวโทษแต่ละคน และระบุด้วยว่าการตรวจสอบทางการแพทย์ครั้งแรกเกิดขึ้นเมื่อ V ยังอยู่ในการควบคุมตัวของตำรวจ การตรวจสอบทางการแพทย์ครั้งที่สอง ซึ่งทำหลังเธอได้รับการปล่อยตัว ได้เผยถึงอาการบาดเจ็บทางกายและความบอบช้ำทางจิตใจที่สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เธอถูกกระทำทารุณ ศาลพิพากษาว่า V ถูกทารุณและสั่งให้เธอได้รับค่าชดเชยในอัตราสูงสุดที่กำหนดไว้สำหรับคดีประเภทนี้ ผู้พิพากษายังสั่งให้อัยการสูงสุด “พิจารณาดำเนินการภายใต้ ข้อ 22 ของอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี พ.ศ. 2537 ต่อผู้ถูกกล่าวหา และบุคคลอื่นๆ ที่รับผิดชอบต่อการกระทำทารุณที่กระทำต่อผู้ร้องเรียน” สองนายที่ถูกพิพากษาลงโทษว่ากระทำการทารุณยังถูกสั่งห้ามไม่ให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานสาธารณะอีกระยะเวลาหนึ่งภายหลังที่พ้นโทษแล้ว

5

การดำเนินการตามกฎหมายกับผู้ต้องสงสัยว่า กระทำการทรمان และการชดเชยผู้ตกเป็นเหยื่อ ของการทรمانให้ได้รับการเยียวยา

การทรمانในฐานะที่เป็นความผิดทางอาญา

ความผิดทางอาญาฐานกระทำการทรمان หรือการปฏิบัติที่โหดร้ายรูปแบบอื่นๆ

การทราบถึงตัวผู้กระทำผิดและการดำเนินการตามกฎหมาย

พันธกรณีของรัฐในการดำเนินการทางกฎหมาย

การพิจารณาคดีที่เป็นธรรม

ความคุ้มกัน การนิรโทษกรรมและอายุความ

การลงโทษ

การชดเชย เยียวยา

5

การดำเนินการตามกฎหมายกับผู้ต้องสงสัยว่า กระทำการทรมาน และการชดเชยผู้ตกเป็นเหยื่อ ของการทรมานให้ได้รับการเยียวยา

5.1 บทนี้เกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมายผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทรมานและ การปฏิบัติที่เลวร้ายในรูปแบบอื่น ๆ เนื้อหาของบทนี้วางกรอบว่าใครคือผู้ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำอาชญากรรมการทรมานและอธิบายด้วยบทและขั้นตอนวิธีการดำเนินการตามกฎหมาย เป็นที่เห็นได้ชัดแจ้งว่ากฎหมายและวิธีพิจารณานั้นมีความหลากหลายตามความแตกต่างของเขตอำนาจศาล บทนี้จะอภิปรายประเด็นของการนิรโทษกรรมและเขตอำนาจศาลและย้ำเน้นถึงความสำคัญของการชดเชยเยียวยาแก่ผู้ตกเป็นเหยื่อของการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายในรูปแบบอื่น ๆ ด้วย

5.2 เป็นความรับผิดชอบในเบื้องต้นของรัฐในการบังคับใช้กฎหมายอาญา บทบาทของผู้พิพากษาและอัยการในการบังคับใช้กฎหมายเหล่านี้มีความหลากหลายตามระบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามก็ดีการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายในรูปแบบอื่น ๆ ถูกบัญญัติให้เป็นสิ่งต้องห้ามในระบบกฎหมายภายในของรัฐส่วนใหญ่ในโลก แม้แต่ในรัฐที่ไม่มีการกำหนดให้การทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายเป็นความผิดทางอาญาโดยกำหนดให้เป็นกฎหมายเฉพาะ แต่ผู้กระทำผิดก็ต้องรับโทษในฐานะความผิดอื่น เช่น การประกอบอาชญากรรมต่อบุคคล หรือหากเป็นการกระทำผิดโดยตัวแทนของรัฐ หรือโดยเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ก็จะถูกพิจารณาว่าเป็นพฤติกรรมที่เลวร้าย เพราะเจ้าหน้าที่ได้ทรยศต่ออำนาจหน้าที่ที่จะต้องรับใช้และปกป้องประชาชนของรัฐ

การทรมานในฐานะที่เป็นความผิดทางอาญา

5.3 อนุสัญญาต่อต้านการทรมานของสหประชาชาติระบุว่า “ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐประกันว่าการกระทำทรมานทั้งปวง เป็นความผิดตามกฎหมายอาญาของตน ให้ใช้หลักเดียวกันนี้สำหรับการพยายามกระทำการทรมานและสำหรับการกระทำโดยบุคคลใดที่เป็นผู้สมรู้ร่วมคิด หรือการมีส่วนร่วมในการทรมานด้วย ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐทำให้ความผิดเหล่านี้เป็นความผิดที่มีโทษ ซึ่งมีระวางโทษที่เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำเหล่านั้น¹

¹ ข้อ 4 อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี 1984

5.4 ไม่มีพฤติการณ์พิเศษใดๆ ที่จะสามารถใช้อ้างเป็นเหตุให้กระทำการทรมานได้ แม้แต่คำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจหน้าที่² คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนระบุว่า “รัฐภาคีต้องชี้แจง หากมีการรายงานถึง บทบัญญัติแห่งกฎหมายอาญาของรัฐ เกี่ยวกับการลงโทษโดยกระทำ, โหดร้าย และการปฏิบัติที่ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี หรือกำหนดการลงโทษอื่นใดไม่ว่าจะเป็นการกระทำผิดนั้นจะกระทำโดยเจ้าหน้าที่รัฐ หรือบุคคลอื่นที่กระทำในนามของรัฐ หรือโดยปัจเจกบุคคลซึ่งละเมิดข้อ 7 ไม่ว่าโดยการยุยงส่งเสริม สั่ง ยินยอมให้ กระทำ หรือกระทำผิดข้อห้าม จักต้องรับผิดชอบ ดังนั้น ผู้ซึ่งปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามคำสั่งให้กระทำการทรมาน จักต้องไม่ถูกลงโทษ หรืออยู่ภายใต้การปฏิบัติที่เป็นผลร้าย หรือได้รับผลไปในทางตรงกันข้าม (adverse treatment)”³

5.5 อนุสัญญาแห่งทวีปอเมริกาเพื่อป้องกันและลงโทษการกระทำทรมาน กำหนดว่า “รัฐภาคีพึงให้หลักประกัน ว่าการกระทำการทรมานทุกรูปแบบ และการพยายามกระทำการทรมานเป็นความผิดภายใต้กฎหมายอาญาของตน และจะกำหนดให้การกระทำนั้นเป็นเหตุให้ได้รับการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งความผิด⁴ ทั้งระบุด้วยว่า ข้าราชการหรือลูกจ้างผู้กระทำการภายใต้คำสั่งของข้าราชการ ผู้ซึ่งยุยง ชักจูงให้กระทำการทรมาน หรือผู้ซึ่งกระทำการโดยตรง หรือผู้ซึ่งสามารถป้องกันการกระทำทรมานแต่เพิกเฉยในการป้องกันนั้น ถือว่ามีความผิดฐานกระทำการทรมาน บุคคลซึ่งกระทำการยุยงข้าราชการหรือลูกจ้าง สั่ง ชักจูงให้ใช้การทรมานกระทำการโดยตรง หรือสมรู้ร่วมคิดในการกระทำผิด ถือว่ามีความผิดทางอาญา⁵

ความผิดทางอาญารัฐานกระทำการทรมาน หรือการปฏิบัติที่โหดร้ายรูปแบบอื่น

5.6 เมื่อรัฐพรากไปซึ่งเสรีภาพของบุคคล มันจะนำไปสู่ หน้าที่ที่จะต้องดูแลเพื่อรักษาไว้ซึ่งความปลอดภัยและการคุ้มครองสวัสดิภาพของบุคคล ซึ่งเป็นพันธกรณีแห่งความรับผิดชอบเมื่อมีการพรากไปซึ่งเสรีภาพ และการดูแลต่อผู้ที่ถูกคุมขัง⁶ เมื่อมีการกระทำทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นๆ อัยการจึงควรพิจารณาถึงการฟ้องร้องบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าว

5.7 ความผิดจะขยายไปถึงบุคคลใดๆ ที่อยู่ในฐานะที่ต้องรับผิดชอบในหน่วยงาน ที่มีการควบคุมผู้ถูกคุมขัง ซึ่งรู้และควรรู้ว่าการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายเป็นความผิด ทว่าเพิกเฉย ไม่ป้องกัน หรือรายงานการกระทำผิดดังกล่าว ทั้งนี้ รวมถึงผู้กำกับการณ์ตำรวจและผู้รักษาการแทน ผู้คุมเรือนจำ แพทย์หรือบุคลากร

² ข้อ 2 เรื่องเดียวกัน หลักการนี้ได้ถูกประกาศไว้ในกฎบัตรนูร์เริมเบิร์ก และศาลพิเศษโตเกียว 1946 และได้รับการยืนยันต่อมาโดยสมัชชาสหประชาชาติ กฎข้อนี้ยังปรากฏในธรรมนูญศาลอาญาพิเศษระหว่างประเทศในกรณีวันดาและอดีตยูโกสลาเวีย โดยแก้ไขเพียงเล็กน้อยในธรรมนูญของศาลอาญาระหว่างประเทศ

³ ข้อเสนอแนะทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ข้อ 20 ย่อหน้า 13

⁴ ข้อ 6 อนุสัญญาแห่งทวีปอเมริกาเพื่อป้องกันและลงโทษการทรมาน 1985

⁵ ข้อ 3 อ่างแล้ว

⁶ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน, ข้อเสนอแนะทั่วไปที่ 21 ข้อ 10 (วาระที่ 44, 1992) รวบรวมข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะทั่วไปรับรองโดยองค์การสิทธิมนุษยชนตามสนธิสัญญา U.N. Doc. HR\GEN\1\Rev.1 at 33 (1994), ย่อหน้าที่ 3.

ทางการแพทย์รวมถึงบุคลากรและเจ้าหน้าที่อื่นๆในสถานที่คุมขังและอาจหมายถึงอัยการและผู้พิพากษาหรือบุคคลอื่นๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในสถานที่ทำการสอบสวนหรือควบคุมตัว หากบุคคลดังกล่าว รู้แล้วกลับเพิกเฉยหรือละเลยหลักฐานที่ชี้ว่ามีการกระทำความผิดหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายในรูปแบบอื่นๆ เกิดขึ้นในสถานที่ซึ่งตนเข้าไปตรวจตรา หรือเพิกเฉย ละเลยเมื่อปรากฏว่าบุคคลที่มาปรากฏต่อหน้านั้น ถูกกระทำความผิด หรือถูกปฏิบัติด้วยวิธีการที่โหดร้าย

5.8 เพื่อพิสูจน์ความรับผิดชอบ อัยการจำต้องแสดงให้เห็นว่า ผู้ต้องหาได้กระทำ หรือพยายามกระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นการกระทำโดยลำพัง หรือร่วมกระทำกับผู้อื่น หรือโดยผ่านบุคคลอื่น โดยการส่ง ชักชวน จ้างวาน ให้เกิดการกระทำผิด หรือพยายามกระทำความผิด ให้การช่วยเหลือ ยุยง หรือให้ความช่วยเหลือ เตรียมการ หรือมีส่วนร่วมใดๆ ในความผิดหรือเตรียมการ รวมถึงการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมในการกระทำผิด หรือการมีส่วนร่วมในทางหนึ่งทางใดในการกระทำผิดหรือพยายามกระทำความผิด รวมถึงการมีส่วนร่วมโดยตรงของบุคคลต่อการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้าย การให้ความช่วยเหลือในทางหนึ่งทางใดอันก่อให้เกิดผลที่เพียงพอต่อการก่อความผิด หรือทำให้เกิดผลของความผิด รวมถึงความเพิกเฉยต่อการป้องกันการกระทำผิด โดยผู้ซึ่งอยู่เหนือบุคคลที่ถูกสั่งการหรือมีหน้าที่รับผิดชอบ ซึ่งขณะนั้นพึงรู้ถึงการทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้าย ที่ได้กระทำขึ้น แต่เพิกเฉยต่อการใช้มาตรการที่จำเป็นและเพียงพอเพื่อป้องกันหรือแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่เพื่อดำเนินการตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมาย

5.9 การไม่รายงานถึงการกระทำความผิด แม้ว่าบุคคลนั้นจะไม่ต้องรับผิดชอบทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อความผิดใดๆ ที่ได้กระทำลงดังกล่าว ก็ย่อมต้องถือว่าบุคคลดังกล่าวกระทำความผิดอาญา แม้ความผิดนั้นจะเป็นความผิดเพียงเล็กน้อย (albeit of a less serious nature)

การทราบถึงตัวผู้กระทำความผิดและการดำเนินการตามกฎหมาย

5.10 ในการดำเนินคดีอาญา โดยทั่วไป จะต้องทราบตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นสิ่งที่พิสูจน์ได้ยาก สำหรับกรณีคดีทรมานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นๆ เนื่องจากผู้ต้องรับผิดชอบอาจปกปิดรูปพรรณสัณฐานของตน ทำให้ผู้ตกเป็นเหยื่อไม่สามารถชี้ตัว และอาจได้รับความร่วมมือจาก “กำแพงแห่งความเงียบ” ซึ่งก็คือเพื่อนร่วมงานของผู้กระทำความผิด หรืออาจสมรู้ร่วมคิดกันแต่งเรื่องราวที่เป็นเท็จ แม้ในกรณีที่ผู้ตกเป็นเหยื่อสามารถชี้ตัวผู้กระทำความผิด แต่ผู้กระทำความผิดก็อาจโต้แย้งว่าเป็นเพียงการปรักปรำโดยบุคคลเพียงคนเดียว และย่อมไม่เพียงพอต่อการพิสูจน์การกระทำความผิด

5.11 เจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดอาจถูกระบุตัวได้ หากทราบชื่อ, ลักษณะทางกายภาพ หรือเลขประจำตัวประชาชน โดยตรวจสอบบันทึกการทำงาน ในกรณีที่ผู้ตกเป็นเหยื่อถูกคุมขังในสถานที่คุมขังที่เป็นทางการ บันทึกการควบคุมตัวจะช่วยให้ทราบถึงบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบต่อสถานที่คุมขังและบุคคลใดๆ ซึ่งเข้ามาติดต่อกับผู้ตกเป็นเหยื่อในช่วงเวลานั้น บันทึกต่างๆ ที่ถูกทำขึ้นที่สถานีตำรวจและสิ่งอำนวยความสะดวกในการคุมขังจะต้องมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ได้แก่ บันทึกการปฏิบัติหน้าที่และบันทึกการออกไปปฏิบัติหน้าที่ภายนอก (ทำให้ทราบถึงเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่) ข้อความในสมุดฉีกและบันทึกรายงานทางวิทยุ (บันทึกถึงการใช้โทรศัพท์และวิทยุสื่อสารในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่) และรายงานอาชญากรรมและสมุดบันทึก (บันทึกถึง

ภารกิจเฉพาะที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งจัดทำขึ้นโดยเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมาย) หากมีการบันทึกข้อมูลลักษณะนี้ และมันยังคงถูกเก็บรักษาอยู่ ย่อมเป็นประโยชน์เมื่อมีการเชื่อมโยงพยานหลักฐานแต่ละชิ้นเข้าด้วยกัน เพื่อนำไปสู่การระบุตัวกล่าวโทษผู้กระทำความผิด ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ย่อมสามารถยืนยันหรือพิสูจน์ถึงการกระทำความผิดตามข้อกล่าวหา

5.12 ในกรณีที่พยานตกอยู่ภายใต้อิทธิพลใดๆ อัยการย่อมพิจารณาได้ว่า โอกาสในการพิสูจน์ว่ามีการกระทำความผิดจริงนั้น เพื่อนำไปสู่การดำเนินการฟ้องคดี อาจเป็นไปได้น้อย บางกรณีอาจเป็นไปได้เพียงว่า หลักฐานดังกล่าวเกิดจากการที่บุคคลหนึ่งให้การเป็นโทษแก่อีกบุคคลหนึ่ง ซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรฐานการพิสูจน์การกระทำความผิดทางอาญา (“ปราศจากข้อสงสัย”, beyond reasonable doubt, “intime conviction” เป็นต้น) สมมติฐานที่ว่าเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ มักมีความเป็นไปได้ที่เจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะพ้นจากข้อกล่าวหา เมื่อเทียบกับกรณีผู้ต้องหาในความผิดอาญาอื่นๆ และอาจจะเป็นเหตุให้อัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง ซึ่งเรื่องนี้ จำเป็นต้องถูกทำให้สมดุลกับหลักการแห่งประโยชน์สาธารณะ เพื่อประกันว่าบุคคลซึ่งอยู่ในตำแหน่งหน้าที่จะไม่ใช้อำนาจโดยมิชอบ และอาจถูกฟ้องเป็นคดีได้ แม้ในคดีที่มีความเป็นไปได้ว่าอาจได้รับการตัดสินให้พ้นโทษ เมื่อมีพยานหลักฐานที่แน่นอนว่ามีบุคคลได้รับความทรمانจากการปฏิบัติที่เลวร้ายในการคุมขังหรือหลักฐานที่แน่นอนว่าเจ้าหน้าที่ผู้ถูกชี้ตัว หรือกลุ่มของเจ้าหน้าที่ได้ปรากฏตัวอยู่ในขณะที่เกิดการปฏิบัติที่เลวร้าย เจ้าหน้าที่เหล่านั้นย่อมอาจถูกดำเนินการตามกฎหมายฐานร่วมกระทำความผิดหรือให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน หรือรับผิดชอบโดยส่วนตัวในการปฏิบัติที่เลวร้ายดังกล่าว โดยไม่ปกป้องบุคคลที่อยู่ภายใต้การดูแล

5.13 ในกรณีที่ไม่มีข้อโต้แย้งว่าเจ้าพนักงานที่ถูกระบุตัว ได้ใช้กำลังบังคับซึ่งเป็นผลให้เกิดความบาดเจ็บหรือความเสียหาย ประเด็นจะอยู่ที่การพิจารณาว่า หากผู้ตกเป็นเหยื่อ ไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ การใช้กำลังบังคับเป็นกรณีจำเป็น สมเหตุสมผล หรือได้สัดส่วนหรือไม่ กฎหมายที่ให้อำนาจในการคุมขังนั้นมีความแตกต่างหลากหลายในแต่ละประเทศ อย่างไรก็ตาม การห้ามทรمانเป็นข้อห้ามเด็ดขาด ไม่ว่าผู้ถูกคุมขังจะมีบุคคลิกที่เป็นอันตรายหรือขาดเครื่องมือที่ปลอดภัยในการควบคุมที่มีความชอบธรรมในการกระทำทรمانก็ตาม⁷ ตามมาตรฐานสากล การใช้กำลังบังคับอาจใช้กับบุคคลที่อยู่ในการควบคุมเนื่องจากความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อรักษาความปลอดภัยและระเบียบในเรือนจำ หรือในกรณีที่ผู้ถูกคุมขังมีแนวโน้มจะหลบหนี หรือเมื่อมีการต่อต้านระเบียบและกฎหมาย หรือเมื่อความปลอดภัยของบุคคลถูกคุกคาม แต่ไม่ว่าในสถานการณ์ใด การใช้กำลังบังคับ จะสามารถใช้ได้ในกรณีเดียวเท่านั้น คือ ในกรณีที่การไม่ใช้ความรุนแรง ได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นมาตรการที่ไม่มีประสิทธิภาพ⁸

⁷ ข้อ 2 อนุสัญญาต่อต้านการทรمان และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี, ดูในรายงานคณะกรรมการต่อต้านการทรمان, มูตัมโบและสวิสเซอร์แลนด์ (13/1993) สมัยประชุมที่ 49, ภาคผนวกที่ 44 (1994); ชานและแคนาดา (15/1994), สมัยประชุมที่ 50, ภาคผนวกที่ 44 (1995); และไอร์แลนด์กับสหราชอาณาจักร, ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป ลำดับ A 25, (1978); จาฮาลกับสหราชอาณาจักร, คำตัดสินของศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป 15 พฤศจิกายน 1996; โทมาซิกกับฝรั่งเศส ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรปลำดับ A, เลขที่ 241-A (1993); เซลโมนีกับฝรั่งเศส, คำตัดสินของศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป 28 กรกฎาคม 1999.

⁸ กฎข้อ 54, กฎมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง หลักการข้อ 4 ข้อ 5 และ ข้อ 9 หลักการพื้นฐานของการใช้กำลังบังคับและการใช้อาวุธปืนของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย

5.14 การดำเนินคดีอาญาควรถูกดำเนินการต่อผู้ที่อยู่ในตำแหน่งที่ต้องรับผิดชอบ ซึ่งรู้ หรือควรได้รับข้อมูลว่าผู้ ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาของตนกระทำการปฏิบัติที่เลวร้ายหรือทรามาน แต่เพิกเฉยในการดำเนินมาตรการใดๆ ที่สมเหตุ สมผลเพื่อป้องกัน หรือไม่รายงานกรณีดังกล่าว เมื่อรูปแบบการทรามานหรือการปฏิบัติที่เลวร้ายเกิดขึ้นรวมเข้า ด้วยกัน หรือมีการเพิกเฉยอย่างเป็นระบบในการปกป้องการกระทำผิด หรือเปิดโอกาสให้เกิดการปฏิบัติที่เลวร้าย เหล่านี้ถือเป็นหลักฐานว่าผู้ที่มีอำนาจไม่ดำเนินการลงโทษผู้กระทำผิดอย่างเหมาะสม

5.15 การสันนิษฐานว่าความบาดเจ็บของผู้ถูกคุมขัง เป็นผลเนื่องมาจากการทรามานหรือการกระทำต้องห้าม ประการอื่นของการปฏิบัติที่เลวร้าย อาจได้รับการโต้แย้ง หากมีการยกเหตุอื่นเพื่อเป็นข้อแก้ตัว แต่มันเป็นไปได้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐผู้กระทำผิดได้ต่อสู้หักล้างว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล เนื่องจากสภาพของการคุมขังทำให้เกิดความยาก ลำบากในการพิสูจน์ข้อกล่าวหาว่ามีการทรามาน พยานหลักฐานที่เพียงพอจึงควรถูกนำเสนอต่อศาล ผู้พิพากษา จึงไม่พึงสร้างมาตรฐานที่สูงเกินไปในการพิสูจน์ความผิด เพราะจะทำให้ไม่สามารถพิสูจน์ความผิดตาม ข้อกล่าวหาได้จริง เรื่องนี้สำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องการเรียกร้องให้มีการชดเชย (ดูด้านล่าง) ปัจจัยต่างๆ ต่อไปนี้ ควรถูกนำมาใช้เป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาเพื่อพิสูจน์ว่ามีการกระทำความผิดฐานทรามานเกิดขึ้นจริง

- เมื่อผู้ถูกคุมขัง ถูกควบคุมตัวไว้ในสถานที่ลับหรือไม่เป็นทางการ;
- เมื่อผู้ถูกคุมขัง ถูกควบคุมตัวในสถานที่ที่ไม่สามารถติดต่อกับบุคคลอื่นได้ไม่ว่าในช่วงเวลาใดๆ ก็ตาม
- เมื่อผู้ถูกคุมขัง ถูกควบคุมเป็นระยะเวลานานในสถานที่ขังเดี่ยว หรือการคุมขังที่แยกออกจากผู้อื่น
- เมื่อการบันทึกการคุมขังไม่ถูกดำเนินการ หรือมีความคลาดเคลื่อนของบันทึก
- เมื่อผู้ถูกคุมขังไม่ได้รับการแจ้งข้อมูลอย่างสมบูรณ์ถึงสิทธิของตน นับตั้งแต่เริ่มต้นการคุมขังและก่อนการ สอบปากคำ
- เมื่อผู้ถูกคุมขังถูกปฏิเสธในการเข้าถึงทนายความ
- เมื่อผู้ถูกคุมขังซึ่งเป็นชาวต่างชาติถูกปฏิเสธในการเข้าถึงกงสุล
- เมื่อผู้ถูกคุมขังไม่ได้รับความยินยอมให้ได้รับการตรวจทางการแพทย์โดยทันทีและโดยทั่วไป
- เมื่อบันทึกทางการแพทย์ไม่ได้ถูกดำเนินการอย่างสมบูรณ์ หรือมีข้อมูลที่เป็นเท็จ
- เมื่อคำให้การถูกจัดทำขึ้นโดยพนักงานสอบสวนโดยปราศจากทนายความในเวลาให้ปากคำ
- เมื่อสภาพการณ์ในระหว่างสอบปากคำไม่ได้รับการบันทึกอย่างเหมาะสม และไม่มีการบันทึกการสอบ ปากคำอย่างสมบูรณ์
- เมื่อคำให้การมีการแก้ไขอย่างไม่เหมาะสม
- เมื่อผู้ถูกคุมขังถูกปิดตา ครอบศีรษะ ปิดปาก ใส่ถุงมือ หรือกักขังหน่วงเหนี่ยวทางกายภาพอื่นๆ หรือ ถูกเปลี่ยนผ้า โดยปราศจากเหตุที่สมควร ในระหว่างถูกคุมขัง
- เมื่อการเข้าเยี่ยมสถานที่คุมขัง โดยองค์การสิทธิมนุษยชนอิสระ *bona fide* มีการจัดฉากให้เยี่ยม หรือผู้เชี่ยวชาญถูกห้ามเข้าเยี่ยม ได้เข้าเยี่ยมล่าช้า หรือถูกแทรกแซง

คำพิพากษาศาลอุทธรณ์แผนกคดีอาญา สหราชอาณาจักร คดีระหว่าง อาร์ และ ฟรายเออร์ นิโคล และ ลอร์รี คดีอาญาหมายเลข 825 ตัดสินเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2002 (สหราชอาณาจักร)

เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 1988 ผู้ต้องขังในเรือนจำอาร์มวูด สครบ ถูกเจ้าหน้าที่ 3 นาย รุมทำร้ายอย่างอุกฉกรรจ์ เหตุเกิดที่แผนกคัดแยกผู้ต้องขังภายในเรือนจำ

ผู้ร้องในคดีนี้เป็นผู้ต้องขัง ถูกนำตัวไปตรวจสอบ โดยสั่งให้ถอดเสื้อผ้า และถูกนำตัวต่อไปที่แผนกคัดแยก เขาถูกตบหน้าหลายครั้ง จากนั้นถูกล็อกคอ แขน และขา และนำออกจากห้องขังไปลานโล่งกลางห้องขัง จากนั้นถูกโยนลงกับพื้น เขาได้รับความทราบจากการปฏิบัติที่เลวร้าย 2 ครั้ง ที่กระทำต่างช่วงกัน โดยเขาถูกต่อยและเตะซ้ำแล้วซ้ำเล่าขณะที่เขานอนอยู่บนพื้น จนกระทั่งมีเลือดไหลออกมาเห็นได้ชัด เขาถูกนำตัวกลับไปยังห้องขัง และถูกเตะจากด้านหลังจนกระเด็นไปกระแทกผนังห้อง จากนั้นเจ้าหน้าที่ได้ทำหลักฐานเท็จออกมาเพื่อใช้เป็นหลักฐานกล่าวหาว่าเขากระทำความผิด ทำให้ต้องถูกแยกออกมาข้างเดียวและเสียโอกาสในการได้รับการบรรเทาโทษ มีนักโทษจำนวนมากที่ร้องเรียนว่ามีการทำการปฏิบัติที่เลวร้ายในลักษณะเดียวกันในช่วงเวลาเดียวกันนั้น ในที่สุดมีการฟ้องร้องเจ้าหน้าที่เรือนจำถึง 13 คดี กล่าวหาเจ้าหน้าที่เรือนจำ 27 นาย ในข้อหากระทำการปฏิบัติที่เลวร้ายและทำร้ายร่างกายอันเทียบได้กับการกระทำทารุณ

ในวันที่ 14 กันยายน 2001 เจ้าหน้าที่เรือนจำ 3 นาย ถูกตัดสินว่าเกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าวและได้รับโทษจำคุก 3 ปีและ 3 ปีครึ่ง ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โดยระบุในคำพิพากษาว่า เจ้าหน้าที่ทั้งสาม มีการกระทำ “ที่พิเศษและทำให้สถานการณ์เลวร้ายยิ่งขึ้น” ในคดีดังกล่าว รวมถึงการทำร้ายร่างกายที่ร้ายแรง และข้อเท็จจริงที่ว่า การทำร้ายร่างกายไม่ได้ทำขึ้นโดยไม่ต่อเนื่องแต่เป็นการทำร้ายร่างกายที่มีลักษณะต่อเนื่องและมีการกระทำซ้ำหลังจากเว้นระยะไป ศาลระบุว่า “ผู้ต้องขังมีสิทธิตามกฎหมายในการได้รับความคุ้มครองจากการถูกทำร้ายร่างกาย โดยเจ้าหน้าที่เรือนจำ สังคมก็มีสิทธิที่ปล่อยให้เป็นการรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่เรือนจำที่ได้กระทำการเช่นนั้น เจ้าหน้าที่เหล่านี้มีความผิดฉกรรจ์ และยิ่งไปกว่านั้น ผู้อุทธรณ์ในกรณีนี้มีได้ใช้โอกาสตั้งแต่ช่วงเริ่มต้น ซึ่งเป็นช่วงแรกสุดที่จะยอมรับผิดชอบในสิ่งที่พวกเขาได้กระทำลงไป พวกเขาพยายามแก้ไขสถานการณ์ของตนเองโดยการสร้างข้อหาเท็จและการดำเนินการทางวินัยปลอมๆ ขึ้น”

พันธกรณีของรัฐในการดำเนินการทางกฎหมาย

5.16 ข้อ 5 ของอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน กำหนดให้รัฐที่ให้สัตยาบันอนุสัญญานี้ มีพันธกรณีในการดำเนินการมาตรการต่างๆ ที่อาจจำเป็นเพื่อให้ตนมีขอบเขตเหนือความผิดที่อ้างถึงในข้อ 4 ในกรณีต่างๆ ดังต่อไปนี้

- (ก) เมื่อความผิดเหล่านั้นเกิดขึ้นในอาณาเขตใดที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจของตน หรือบนเรือหรืออากาศยานที่จดทะเบียนในรัฐนั้น
- (ข) ผู้ถูกกล่าวหาเป็นคนชาติของรัฐนั้น
- (ค) เมื่อผู้ตกเป็นเหยื่อเป็นคนชาติของรัฐนั้น หากรัฐนั้นเห็นเป็นการสมควร

5.17 พันธกรณียังกำหนดต่อไปว่า เป็นหน้าที่ของรัฐในการ “สร้างมาตรการที่จำเป็นเพื่อกำหนดเขตอำนาจเหนือการกระทำผิดในคดีที่ผู้ถูกกล่าวหาปรากฏตัวในดินแดน ซึ่งอยู่ภายใต้เขตอำนาจของตน” หากไม่สามารถส่งตัวบุคคลผู้นั้นข้ามแดนไปยังรัฐอื่น ภาระหน้าที่นี้ ไม่คำนึงถึงสถานที่แห่งการกระทำผิด สัญชาติของผู้ตกเป็นเหยื่อ และสัญชาติของผู้กระทำผิดที่ถูกกล่าวหา ข้อ 7 ของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานระบุ “ให้รัฐภาคีซึ่งพบตัวบุคคลใดที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดตามที่อ้างถึงในข้อ 4 อยู่ในอาณาเขตอำนาจรัฐของตน หากไม่สามารถมอบเรื่องให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจของตน เพื่อความมุ่งประสงค์ในการฟ้องร้องดำเนินการคดีตามข้อ 5 หากรัฐนั้นไม่ยอมส่งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ร้ายข้ามแดน “การพิจารณาคดีหรือการส่งผู้ร้ายข้ามแดน” เป็นพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาต่อต้านการทรมานซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ได้ ภายใต้เขตอำนาจศาลในดินแดนของรัฐภาคี ซึ่งรวมถึงเขตแดนใดๆ ที่รัฐนั้นสามารถควบคุมได้ ในอนุสัญญาแห่งทวีปอเมริกาเพื่อป้องกันและลงโทษการทรมาน ได้กำหนดพันธกรณีแก่รัฐภาคีทุกรัฐให้ไต่สวนคดีหรือส่งผู้ร้ายข้ามแดนเมื่อพบบุคคลที่เป็นผู้ต้องหาในเขตแดนที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจศาลของตน โดยไม่คำนึงถึงสถานที่กระทำความผิด หรือสัญชาติของเหยื่อหรือสัญชาติของผู้ต้องหา⁹

5.18 อนุสัญญาเจนีวา 4 ฉบับ กำหนดให้รัฐใช้เขตอำนาจสากลโดยเคารพต่อการกระทำที่มีเจตนาให้เกิดความรุนแรง อันเป็นการละเมิดอนุสัญญาและนำคดีขึ้นสู่ศาลในประเทศของตน อนุสัญญาเจนีวาเรียกร้องให้รัฐภาคีติดตามหาบุคคลที่ถูกกล่าวโทษว่ากระทำการหรือสั่งให้กระทำอันเลวร้ายซึ่งการละเมิดอนุสัญญาโดยการทรมานหรือการปฏิบัติที่ไร้มนุษยธรรม หรือบุคคลซึ่งเพิกเฉยต่อหน้าที่ในฐานะหัวหน้าเจ้าพนักงานในการสั่งการเพื่อป้องกันการกระทำผิด หน้าที่ในการค้นหาและไต่สวนคดีนี้ปราศจากพรมแดนภายใต้อนุสัญญาเจนีวา

5.19 รัฐซึ่งมิได้ผูกพันในอนุสัญญาฯ ยังคงสามารถใช้เขตอำนาจสากล หากผู้กระทำความผิดฐานทรมานซึ่งเป็นชาวต่างชาติถูกพบตัวในเขตแดนของรัฐนั้น ทั้งนี้เป็นไปตามกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศซึ่งอนุญาตให้ใช้เขตอำนาจสากลเหนือความผิดฐานทรมาน ผู้พิพากษาและอัยการมีบทบาทสำคัญในส่วนที่ทำหน้าที่ให้ความมั่นใจว่าหน้าที่ที่กำหนดนี้ได้รับการทำให้เป็นจริงด้วยความเคารพต่อการดำเนินการตามกฎหมายต่อบุคคลซึ่งต้องหาว่ากระทำการทรมานหรือให้ความช่วยเหลือในการก่ออาชญากรรม

⁹ ข้อ 12 อนุสัญญาแห่งทวีปอเมริกาเพื่อป้องกันและลงโทษการทรมาน

การพิจารณาคดีที่เป็นธรรม

5.20 ผู้พิพากษาและอัยการต้องประกันว่า การพิจารณาคดีบุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงและความผิดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องนั้น จะดำเนินไปอย่างเป็นธรรมภายใต้กฎหมายภายใน และกฎหมายระหว่างประเทศ และมีความเคารพอย่างเต็มที่ต่อสิทธิของผู้ต้องสงสัยและประโยชน์ของผู้ตกเป็นเหยื่อและครอบครัวของเขาผู้ต้องสงสัยมีสิทธิได้รับคำแนะนำทางกฎหมายและความช่วยเหลือใดๆ ซึ่งสามารถเลือกเองในทุกๆ ขั้นตอนของการพิจารณาคดี ศาลระดับชาติจักต้องปกป้องผู้ตกเป็นเหยื่อ พยานและครอบครัวของผู้ตกเป็นเหยื่อด้วย รวมถึงการจัดเตรียมด้านความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ มาตรการป้องกันจะต้องเป็นไปโดยเป็นธรรมต่อผู้ต้องสงสัยตามหลักการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม รวมถึงสิทธิในการซักค้านพยาน อย่างไรก็ตามการใช้สิทธินี้ต้องไม่ใช่เป็นการเปิดโอกาสให้กับการข่มขู่พยาน หรือทำให้พยานหรือผู้ตกเป็นเหยื่อเกิดความบอบช้ำทางจิตใจซ้ำ

5.21 ในกรณีที่การพิจารณาคดีถูกจัดให้มีขึ้นภายใต้เขตอำนาจสากล อาจมีความจำเป็นต้องมีการดำเนินการเป็นกรณีพิเศษเพื่อนำพยานจากต่างประเทศ หรือการใช้อุปกรณ์เชื่อมต่อผ่านวิดีโอเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อให้สามารถนำพยานหลักฐานเข้าสู่การพิจารณาคดี ล่ามเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องมีการจัดหา

ความคุ้มกัน การนิรโทษกรรม และอายุความ

5.22 ระบบศาลยุติธรรมมีหน้าที่ต้องดำเนินการภายใต้เขตอำนาจตน และภายใต้พันธกรณีระหว่างประเทศในการสืบสวนสอบสวน การนำคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและลงโทษผู้กระทำความผิดฐานอาชญากรรมต่อการทรมาณ ไม่มีใครได้รับการยกเว้น โดยอ้างเหตุแห่งการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ การนิรโทษกรรมและมาตรการอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกันซึ่งปกป้องผู้กระทำความผิดในการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างกว้างขวาง เช่น การทรมาณ โดยให้ได้รับความคุ้มกันจากการนำตัวขึ้นสู่ศาล การพิจารณาคดีและการตัดสินคดี ถือว่าไม่เป็นไปตามพันธกรณีของรัฐภายใต้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ รวมถึงไม่เป็นไปตามพันธกรณีในการสืบสวนสอบสวน นำไปสู่ความยุติธรรมและลงโทษผู้กระทำความผิดในการละเมิดสิทธิมนุษยชนขนาดใหญ่ที่ร้ายแรง

5.23 ธรรมนูญของศาลอาญาระหว่างประเทศระบุว่า ธรรมนูญนี้ “จะต้องใช้กับบุคคลทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกบนฐานของสถานะโดยตำแหน่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานะที่เป็นประมุขของรัฐหรือรัฐบาล สมาชิกของรัฐสภา หรือคณะรัฐมนตรี ผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะไม่มีการยกเว้นให้กับบุคคลใดพ้นจากความรับผิดชอบต่อการกระทำผิดภายใต้ข้อบัญญัติของธรรมนูญนี้¹⁰ ความคุ้มกันทางกฎหมายหรือระเบียบวิธีพิจารณาพิเศษซึ่งติดตัวเจ้าหน้าที่รัฐ แม้ภายใต้กฎหมายภายในหรือกฎหมายระหว่างประเทศ จักไม่เป็นอุปสรรคต่อศาลในการใช้อำนาจเหนือบุคคลใดๆ¹¹ ธรรมนูญยังได้กำหนดต่อไปว่า “อาชญากรรมภายใต้เขต

¹⁰ ข้อ 27 (1), ธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศ

¹¹ ข้อ 27 (2), อ้างแล้ว

อำนาจศาลจะต้องไม่ถูกจำกัดโดยอายุความ”¹² แม้ว่าพิธีสาร ฉบับที่ II ของอนุสัญญาเจนีวาทั้ง 4 ฉบับ ได้เสนอว่า รัฐพึงให้มีการ “นิรโทษกรรมอย่างกว้างขวางที่สุดแก่บุคคลที่มีส่วนร่วมในความขัดแย้งที่มีการใช้อาวุธเพื่อยุติสงคราม” แต่หลักการนี้ก็ไม่ใช้กับการให้ความคุ้มครองแก่การกระทำที่เป็นการก่ออาชญากรรมสงคราม¹³

5.24 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนระบุว่า “คณะกรรมการตระหนักว่ารัฐบางรัฐยินยอมให้มีการนิรโทษกรรมให้แก่การกระทำทรามาน” โดยทั่วไปแล้วการนิรโทษกรรมนั้นไม่สอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐในการทำการสืบสวนความผิดเช่นนั้น หรือในการประกันเสรีภาพจากการกระทำผิดใดภายใต้เขตอำนาจ หรือเพื่อความมั่นใจว่าจะไม่มีการกระทำผิดเกิดขึ้นอีกในอนาคต รัฐจึงต้องไม่พรางสิทธิของบุคคลที่จะได้รับการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงค่าชดเชยและการฟื้นฟูอย่างเต็มที่เท่าที่จะเป็นไปได้¹⁴ คณะกรรมการเน้นย้ำว่าการนิรโทษกรรมเช่นนี้ได้สร้างบรรยากาศของการไม่เอาผิดต่อผู้กระทำการละเมิดสิทธิมนุษยชนและเพิกเฉยต่อความพยายามที่จะลงหลักปักฐานให้กับหลักสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรม¹⁵ ปฏิญญาเวียนนาของการประชุมโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเรียกร้องให้รัฐยกเลิกกระบวนการนิติบัญญัติที่นำไปสู่การยกเว้นความผิดของผู้กระทำการละเมิดสิทธิมนุษยชนฐานกระทำการปฏิบัติที่เลวร้ายและใช้ความรุนแรง และสร้างรากฐานที่มั่นคงสำหรับหลักนิติธรรม¹⁶

5.25 ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกา ระบุว่า “เป็นเรื่องที่ยอมรับไม่ได้ หากการนิรโทษกรรม อายุความ หรือมาตรการต่างๆ จะถูกใช้เพื่อขจัดความรับผิดชอบทางอาญา ในฐานะที่เป็นวิธีการในการป้องกันมิให้มีการสืบสวนสอบสวนและลงโทษผู้มีหน้าที่รับผิดชอบทั้งหลายที่กระทำการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง เช่น การทรมาน การวิสามัญฆาตกรรม การใช้อำนาจตามอำเภอใจ หรือการบังคับให้สูญหาย ซึ่งเป็นสิ่งต้องห้ามในฐานะที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิที่ยกเลิกไม่ได้ (non-derogable rights) ซึ่งได้รับการยอมรับภายใต้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ¹⁷

5.26 ภายใต้ดุลพินิจของศาล ศาลพึงระงับการบังคับใช้กฎหมาย ในกรณีที่เกิดความขัดแย้งกับพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ และที่ฝ่าฝืนการปกป้องสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และประกาศว่ากฎหมายนั้นเป็นโมฆะ

¹² ข้อ 29, อ้างแล้ว

¹³ ข้อ 6.5 พิธีสารเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 ปี 1999 ของอนุสัญญาเจนีวา 1949

¹⁴ ข้อเสนอแนะทั่วไป ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ข้อ 20 ย่อหน้า 15

¹⁵ ข้อสังเกตสรุปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน กรณีอาร์เจนตินา 5 เมษายน 1995 เอกสารสหประชาชาติ CCPR/C/79/Add.46; A50/40 ย่อหน้า 146

¹⁶ ปฏิญญาเวียนนา และแผนปฏิบัติการ, การประชุมโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เวียนนา 14-25 มิถุนายน 1993, เอกสารสหประชาชาติ A CONF.157/23 12 กรกฎาคม 1997 ย่อหน้า 60

¹⁷ คำพิพากษาศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกา คดีระหว่าง Barrios Altos (Chumbipuma Aguirre และพวก และ Peru), ตัดสินเมื่อ 14 มีนาคม 2001 ย่อหน้า 41.

5.27 บ่อยครั้งที่คณะกรรมการพิจารณาค้นหาความจริงมีบทบาทอย่างสำคัญในการผลักดันให้เกิดบทบันทึกที่น่าเชื่อถือต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต และเป็นพื้นที่สำหรับผู้ตกเป็นเหยื่อได้บอกเล่าเรื่องราวของตัวเอง ที่นำไปสู่การได้รับการชดเชย แต่คณะกรรมการฯ ไม่สามารถทำหน้าที่เพื่อความยุติธรรมในรูปแบบของการดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างเป็นธรรม เพราะเมื่อคณะกรรมการถูกก่อตั้งขึ้น พวกเขามีหน้าที่ต้องดำเนินการตามกระบวนการ, ทำความจริงให้ปรากฏ, อำนาจให้ผู้ตกเป็นเหยื่อได้รับการชดเชยและเสนอคำแนะนำเพื่อป้องกันการก่ออาชญากรรมซ้ำ คณะกรรมการจึงต้องดำเนินงานควบคู่ไปกับการดำเนินคดีโดยศาล เพื่อนำผู้กระทำผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยจะต้องไม่ถูกใช้ในฐานะของกระบวนการทางเลือก

Causa No. 8686/2000 caratulada 'Simón, Julio, Del Cerro, Juan s/Sustracción de menores de 10 año' del registro de la Secretaría Nro. 7 de este Antonio Juzgado Nacional en lo Criminal y Correccional Federal No. 4, 6 March 2001 (Argentina)

ในเดือนมีนาคม 2001 ศาลแห่งสหพันธรัฐในอาร์เจนตินา ตัดสินว่า กฎหมาย 2 ฉบับคือ Punto Final Law and the Law of Due Obedience ที่คุ้มกันไม่ให้ผู้ละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ภายใต้รัฐบาลทหาร ขัดต่อรัฐธรรมนูญและเป็นโมฆะ คำพิพากษานี้มีความเกี่ยวข้องกับคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับการหายตัวไปของ โฮเซ โปเบลเต โรอา Gertrudis Marta Hlaczik ภรรยา และลูกสาวของพวกเขา ในปี 1978 และในเดือนพฤศจิกายน 2001 ศาลอุทธรณ์แห่งสหพันธรัฐพิพากษายืนตามศาลชั้นต้น

Actuaciones Sumariales registradas bajo el No. 13.445/1999, caratuladas: "Videla Jorge Rafael y otros s/Privación Ilegal de la Libertad Personal" del registro de ésta Secretaria No.14, pertenecientes al Juzgado Nacional en lo Criminal y Correccional Federal No.7, 20 July 2001, (Argentina)

ในเดือนมิถุนายน และกรกฎาคม 2001 ผู้พิพากษาแห่งสหพันธรัฐ ได้มีคำสั่งต่อกรณีการร้องให้ขอออกหมายจับอดีตสมาชิกกองกำลังติดอาวุธของอาร์เจนตินา ซิลี ปารากวัย และอูรุกวัยจำนวนหนึ่ง เนื่องจากมีส่วนร่วมในการวางแผนก่ออาชญากรรมโดยการใช้กำลังบังคับให้บุคคลสูญหายอย่างเป็นระบบ หรือที่เป็นที่รู้จักกันในนามของ "ปฏิบัติการเหยี่ยว" ในการวินิจฉัย ศาลได้สั่งให้ดำเนินการไต่สวนและป้องกันการจับกุมอดีตประธานาธิบดี จอร์จ ราฟาเอล วิเดลล่า ศาลได้รับคำร้องการจับกุมชั่วคราว สั่งให้รอการพิจารณาคำร้องขอส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดน ในกรณีของนายออกุสโต ปิโนเชต์ อดีตประธานาธิบดีชิลี ในเดือนธันวาคม 2001 ซึ่งเป็นการวินิจฉัยแยกสำนวนคดี ผู้พิพากษาได้รับคำร้องในการจับกุมชั่วคราว สั่งให้รอการพิจารณาคำขอส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดน ในกรณี ฮูโก บานเซอร์ ซูอาเรซ อดีตประธานาธิบดีโบลิเวีย

การลงโทษ

5.28 การลงโทษอาชญากรรมต่อการทรมานพึงกำหนดโดยกฎหมายภายในของประเทศ อย่างไรก็ตาม อนุสัญญาต่อต้านการทรมานระบุว่ารัฐภาคี “จะต้องกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสมแก่การที่ผู้กระทำจะต้องได้รับโทษตามความรุนแรงแห่งความผิดที่ก่อขึ้น”¹⁸ ทั้งนี้รวมถึงการกระทำที่ละเมิดต่อร่างกายหรือจิตใจ การกระทำผิดลักษณะนี้มักกระทำโดยเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งใช้อำนาจในทางที่ผิดและทรยศต่อความเชื่อถือของสาธารณะ ภายใต้เจตนารมณ์นี้ ผู้พิพากษาและอัยการพึงต้องประกันว่า การกระทำการทรมานจะได้รับการลงโทษในลักษณะเช่นนั้น หากกฎหมายไม่กำหนดความผิดฐานอาชญากรรมต่อการกระทำทรมาน หรือโดยข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่ามีค่านิยมตามกฎหมายภายในที่แคบกว่าค่านิยมตามกฎหมายระหว่างประเทศ ในกรณีนั้น ข้อกำหนดความผิดอาญาที่อยู่ในลำดับถัดไปซึ่งสามารถใช้นิยามความผิดได้ครอบคลุมกว่า ควรถูกนำมาใช้ ด้วยวิธีนี้ จะสามารถประกันได้ว่าศาลจะพิจารณาพิพากษาคดีโดยยึดถือเกณฑ์การให้ความสำคัญกับข้อเท็จจริงที่เหมาะสมและเพื่อประกันว่ากำหนดช่วงเวลาที่ให้ประโยชน์ (อายุความ) จะตกเป็นโมฆะ

การชดเชย เยียวยา

5.29 ผู้พิพากษาและอัยการพึงดำเนินการใดๆ ภายใต้กฎหมายภายใน และเพื่อเป็นประกันว่าบุคคลผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำทรมาน และการกระทำที่ผิดกฎหมายอื่นๆ จะสามารถตระหนักถึงสิทธิของตนที่จะเรียกร้องค่าชดเชยความเสียหายที่เกิดจากความทุกข์ทรมานทางร่างกายและจิตใจ และดำเนินการใดๆ เพื่อให้เกิดเงื่อนไขที่จำเป็น เพื่อให้ผู้ตกเป็นเหยื่อสามารถรับประโยชน์จากสิทธินี้ บุคคลผู้ตกเป็นเหยื่อจากการทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายมีสิทธิที่จะรู้ความจริงเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นแก่ตน และทราบถึงการนำตัวบุคคลผู้ต้องรับผิดชอบสู่กระบวนการยุติธรรม และได้รับค่าชดเชยอันเนื่องมาจากการความเจ็บปวดที่ตนได้รับ

5.30 ผู้รายงานพิเศษด้านสิทธิในการได้รับการชดเชย, ค่าเสียหายและการฟื้นฟูสำหรับผู้ตกเป็นเหยื่อของการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างกว้างขวางและร้ายแรง เซริฟ บาสสิโอนี ได้แนบร่างหลักการพื้นฐานและแนวทางของสิทธิในการได้รับการเยียวยาและการชดเชยแก่ผู้ตกเป็นเหยื่อของการละเมิดสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และกฎหมายว่าด้วยมนุษยธรรม (หลักการ ฟาน โบเฟิน บอสสิโอนี) ในรายงานฉบับสุดท้ายของเขาต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติในปี 2000¹⁹ หลักการ ฟาน โบเฟิน บอสสิโอนี ได้ระบุรูปแบบของการชดเชยไว้ ดังต่อไปนี้

- **การชดเชยความเสียหาย** ควรมีขั้นตอนที่นำไปสู่การกลับคืนสู่สถานะเดิมก่อนที่ความรุนแรงจะเกิดขึ้นให้กับผู้ตกเป็นเหยื่อ รวมถึงการคืนสิทธิทางกฎหมาย สถานะทางสังคม ชีวิตครอบครัว ที่อยู่อาศัย ทรัพย์สิน และการจ้างงาน

¹⁸ อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี 1984, ข้อ 4

¹⁹ เอกสารองค์การสหประชาชาติ E/CN4/2006/62, 18 มกราคม 2000

- **ค่าชดเชยความเสียหาย** ควรมิขั้นตอนเพื่อนำไปสู่การชดเชยความเสียหายทางเศรษฐกิจใดๆ ที่เกิดขึ้น โดยการประเมินค่าความเสียหายนั้น รวมถึงความเสียหายทางกายหรือทางจิตใจ ความทนทุกข์ทรมาน การเสียโอกาสทางการศึกษา การสูญเสียรายได้ และค่าใช้จ่ายทางการแพทย์และกฎหมาย
- **การบำบัดฟื้นฟู** ควรมิขั้นตอนเพื่อนำไปสู่การประกันถึงการได้รับการดูแลทางการแพทย์และด้านจิตใจ ในกรณีที่เป็น เช่นเดียวกับการได้รับการบริการทางกฎหมายและการบริการทางสังคม
- **การปฏิบัติให้ดีขึ้นเป็นที่พอใจ** และการประกันว่าจะไม่เกิดเหตุการณ์ซ้ำอีก ควรมิขั้นตอนที่นำไปสู่การประกันว่าการกระทำผิดจะยุติลง เปิดเผยความจริงต่อสาธารณะถึงสิ่งที่อยู่เบื้องหลังของการกระทำผิด ประกาศแสดงความรับผิดชอบหรือขอโทษอย่างเป็นทางการ ยอมรับต่อสาธารณะว่ามีการกระทำผิด และ มาตรการป้องกันการแทรกแซงกระบวนการทางกฎหมายและทางปกครอง มาตรการป้องกันซึ่งรวมถึงการฝึกอบรมด้านสิทธิมนุษยชนด้วย

5.31 ในบางกรณีผู้ตกเป็นเหยื่อต้องการการรักษาและการบำบัดที่มีระยะเวลาและค่าใช้จ่ายสูง บางกรณีผู้ตกเป็นเหยื่อไม่สามารถทำงานได้เนื่องจากผลกระทบจากการถูกรังแก หรือวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง หากการทรมาณได้กระทำลงโดยตัวแทนของรัฐ หรือโดยการยินยอมของรัฐ รัฐพึงต้องแก้ไขความเสียหายที่ตนได้กระทำลงเท่าที่จะสามารถทำได้ ภายใต้ดุลพินิจของศาล ศาลพึงให้หลักประกันว่าผู้ตกเป็นเหยื่อได้รับการชดเชยอย่างเต็มที่ตามขนาดของความรุนแรงของการละเมิดที่ตนได้รับ หากผู้ตกเป็นเหยื่อถึงแก่ความตายอันเป็นผลสืบเนื่องจากการทรมาณ บุคคลผู้อยู่ในความดูแลของผู้ที่เสียชีวิตมีสิทธิได้รับการชดเชยเยียวยาด้วย

5.32 หลุยส์ จอยเน็ต ผู้รายงานพิเศษด้านปัญหาของการที่ผู้กระทำผิดไม่ต้องรับโทษ (The Special Rapporteur on the Question of Impunity) ได้จัดหมวดหมู่อย่างละเอียดเกี่ยวกับหลักการในการป้องกันและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน โดยผ่านการเคลื่อนไหวต่อต้านการยกเว้นโทษในรายงานของเขาเมื่อปี 1997 ซึ่งนำเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (หลักการ จอยเน็ต)²⁰ หลักการนี้ ประกอบด้วย

- **หลักการที่ 33 สิทธิและหน้าที่ตามพันธกรณีในการชดเชย** การละเมิดสิทธิมนุษยชนใดก็ตาม ก่อให้เกิดสิทธิที่จะได้รับการชดเชยแก่ผู้ตกเป็นเหยื่อของการทรมาณหรือทายาท หมายถึงหน้าที่ของรัฐในการชดเชยและสร้างเงื่อนไขที่เป็นไปได้ให้แก่ผู้ตกเป็นเหยื่อให้ได้รับการชดเชยเยียวยาจากผู้กระทำผิด
- **หลักการที่ 34 กระบวนการชดเชย** ผู้ตกเป็นเหยื่อของการทรมาณทั้งหมด มีสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา, แพ่ง, ทางปกครองและการดำเนินการทางวินัยอย่างทันที่และที่มีประสิทธิภาพ ในการใช้สิทธิดังกล่าวนี้ ผู้ตกเป็นเหยื่อจะต้องได้รับการป้องกันจากการคุกคามและการแก้แค้น สิทธิในการชดเชยนี้รวมถึงการเข้าถึงกลไกทางกฎหมายระหว่างประเทศด้วย
- **หลักการที่ 35 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กระบวนการชดเชย** กระบวนการเฉพาะกิจเพื่อให้ผู้ตกเป็นเหยื่อสามารถใช้สิทธิของตนเองในการได้รับการชดเชย ควรได้รับการเผยแพร่ไปให้กว้างที่สุดโดยเอกชนและองค์กรสื่อสารมวลชนสาธารณะ การเผยแพร่เช่นนี้ควรเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมถึงผ่านกงสุล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่มีผู้ตกเป็นเหยื่อจำนวนมากถูกบังคับให้ลี้ภัย

²⁰ เอกสารองค์การสหประชาชาติ E/CN4/Sub.2/1997/20/Rev.1,2 ตุลาคม 1997

• **หลักการที่ 36 ขอบเขตของสิทธิในการได้รับการชดเชย** สิทธิในการได้รับเงินชดเชย ครอบคลุมถึงความบาดเจ็บใดๆ ก็ตามที่เกิดแก่ผู้ตกเป็นเหยื่อ รวมถึงมาตรการต่อบุคคลในการตระหนักถึงสิทธิในการชดเชย การชดเชยความเสียหาย การบำบัดฟื้นฟู และมาตรการที่ทำให้เกิดความพึงพอใจอื่นๆ ในกรณีของการใช้กำลังบังคับให้สูญหาย เมื่อการหายตัวไปของบุคคลเป็นที่รับรู้ ครอบครัวของบุคคลผู้หายตัวนั้นมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลเหตุเกี่ยวกับการหายไป และพหุติการณแห่งการสูญหายโดยไม่มีเงื่อนไขเรื่องอายุ ความ และในกรณีเสียชีวิต ร่างของผู้ตายจะต้องถูกนำส่งคืนให้กับครอบครัวทันทีที่สามารถบ่งชี้ได้ ไม่ว่าผู้กระทำผิดจะได้รับการชี้ตัวหรือไม่ หรือถูกฟ้อง หรือดำเนินการตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม

คำพิพากษาศาลฎีกา คดีระหว่าง P และ Marksman กับ Anor, St Vincent กับ the Grenadines, 13 เมษายน 1999, [2000] 1 LRC 1, (1999) 2 CHRLD 430, (St Vincent & the Grenadines)

'P' ผู้ต้องขัง ประสบความสำเร็จในการยื่นฟ้องต่อศาลสูง ว่าผู้คุมละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญของเขา โดยการกระทำทรมานหรือโดยการกระทำที่ไร้มนุษยธรรม หรือการปฏิบัติที่เลวร้าย โดยสิ่งโหดร้ายด้วยแส้ และล่ามไว้ในห้องขังเดี่ยวในช่วงการขยาระยะเวลาการคุมขัง

ในเดือนกรกฎาคม 1977 ศาลวินิจฉัยว่าการโดยด้วยแส้ (ในฐานะที่เป็นการลงโทษสำหรับความผิดจากการทำร้ายผู้คุม) เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ว่าด้วยการห้ามกระทำทรมานและรูปแบบอื่นๆ ของการปฏิบัติที่เลวร้าย อ้างถึงกรณีที่เกิดขึ้นในซิมบับเว และอัฟริกาใต้ ศาลชี้ว่า การโยนนั้นไม่ใช่มาตรฐานที่ถูกทำนองคลองธรรมอันเป็นสิ่งพึงคาดหวังจากเรือนจำ การโยนเป็นเรื่องทารุณโหดร้าย ไม่ใช่เฉพาะกับผู้ถูกโยน แต่เป็นสิ่งทารุณโหดร้ายต่อสังคมที่อนุญาตให้มีการกระทำเช่นนั้น การลงโทษเช่นนี้เป็นการบ่มเพาะความเกลียดชังและความขมขื่นแก่กฎหมายและสังคม การโยนด้วยแส้ถูกให้คำนิยามไว้ว่าเป็นการทารุณตามความหมายในข้อ 1 ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ปัจจุบันนี้การใช้แส้โยนในเรือนจำชายในเซนต์ วินเซนต์ ถูกจัดแสดงไว้ในพิพิธภัณฑ์เรือนจำร่วมกับอุปกรณ์อื่นๆ เช่น เครื่องทรมานดึงแขนขา เครื่องตอกนิ้วหัวแม่มือ และ กรงขังขนาดเล็กที่มีเชือกหย่อนคนขึ้นลงได้ ซึ่งครั้งหนึ่งชาวอินเดียนตะวันตกซึ่งก่อกบฏได้ถูกแขวนไว้จนกระทั่งอดอาหารตาย

ศาลชี้ว่าความรับผิดชอบของรัฐในการจ่ายค่าชดเชยให้กับการกระทำผิดต่อรัฐธรรมนูญเป็นความรับผิดชอบเบื้องต้น สำหรับการกระทำผิด และไม่ขึ้นกับลักษณะความรับผิดชอบจากการกระทำละเมิดโดย เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ค่าเสียหายที่เป็นกรณีตัวอย่างนี้ถูกชดเชยเพื่อทดแทนความยโสโอหังและการกดขี่ที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ค่าเสียหายเพื่อเป็นกรณีตัวอย่างนี้ ศาลประเมินโดยคำนึงถึงอาการบาดเจ็บของผู้ร้อง ศักดิ์ศรี และเกียรติภูมิ ความทุกข์ทางจิตใจและการสูญเสียชื่อเสียง การชดเชยความเสียหายเพื่อให้เป็นตัวอย่าง จักต้องได้ดุลระหว่างผลประโยชน์แห่งรัฐในการรักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อยและสิทธิของพลเมืองตามรัฐธรรมนูญที่เขาหรือเธอมี จะต้องไม่ถูกละ โดยคำนึงถึงผู้ร้องซึ่งได้รับความเจ็บปวดและทุกข์ทรมาน การละเมิดต่อศักดิ์ศรีและความทุกข์ทรมาน ความไม่สะดวกสบาย ความอับอายศอดสู และความอับอายซึ่งเกิดขึ้นนั้น ผู้ร้องพึงได้รับการชดเชยความเสียหาย ดุลพินิจอาจถูกใช้อย่างกว้างขวางเพื่อการบังคับสิทธิตามรัฐธรรมนูญ ศาลพึงดำเนินการ เช่น ดำเนินการตามกฎหมายกับเจ้าหน้าที่รัฐในฐานะที่ละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญ ชดเชยความเสียหาย หรือดำเนินการทางวินัย ในด้านของการเพิกเฉยของรัฐและผู้คุมเรือนจำนั้น อาจดำเนินการโดยการเขียนคำขอโทษต่อการละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญของ 'P' และ 'P' พึงได้รับการชดเชยจากความเสียหายที่เกิดขึ้น ศาลยังคงมีคำสั่งต่อไปให้ลงโทษทางวินัยแก่ผู้คุมเรือนจำด้วย

ต่อต้านการทรมาน

คู่มือนี้สรุปส่วนสำคัญของหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้พิพากษาและอัยการ ในการป้องกันและสอบสวนการกระทำทรมานและการปฏิบัติที่เลวร้ายรูปแบบอื่นๆ เพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าผู้ที่กระทำการเช่นนี้ถูกนำตัวเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและเพื่อดำเนินการชดเชยความเสียหายให้กับผู้ตกเป็นเหยื่อของการทรมาน คู่มือนี้ยังได้จัดเตรียมคำแนะนำที่ปฏิบัติได้จริง ซึ่งรวบรวมมาจากแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดในการต่อต้านการทรมานว่าสามารถแม้ว่าคู่มือนี้จะมีความมุ่งหมายเบื้องต้นเพื่อผู้พิพากษาและอัยการ แต่ก็สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติของทนายความจำเลย และฝ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและการสืบสวนสอบสวนการกระทำทรมาน บุคลากรในวิชาชีพทางกฎหมายที่ได้รับข้อมูลอย่างถูกต้องและมีความรู้สึกตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา นั้นมีบทบาทสำคัญยิ่งในการขจัดการกระทำทรมานนี้ และคู่มือนี้ยังมุ่งหมายที่จะช่วยสมาชิกของนักวิชาชีพทางกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลอีกด้วย

คู่มือนี้ควรนับว่าเป็นส่วนประกอบของหนังสือชุด คู่มือรายงานการทรมาน ที่จัดทำโดย มหาวิทยาลัยเอสเสกซ์ (University of Essex) สำหรับคู่มือเล่มที่ 2 ในชุดนี้ ผลิตออกมาแล้ว ชื่อเรื่อง การรายงานการสังหารที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จัดทำโดยศูนย์สิทธิมนุษยชน (Human Rights Centre)

Participants at a seminar at the Foreign and Commonwealth Office in London 1 November 2002 discuss an early draft of the manual.

Left to right:

Eugenio Aragão (Brazilian Public Prosecutor), Wilfred Taylor (Human Rights Watch), Professor Malcolm Evans, Param Kumaraswamy (UN Special Rapporteur on the Independence of Judges and Lawyers), David Geer (Human Rights Adviser FCO), Professor Sir Nigel Rodley (former United Nations Special Rapporteur on Torture and current member of the UN Human Rights Committee).